

ברוך ד' אלקי ישראל אשר לא עזב חסדו ואמתו מאתי, ואשר נחני בדרך אמת--ועד הנה לא עזרני אותי ואת בני ביתי בכל צעדינו, והסיר ממנו מעקשות. מעשינו באלו המסכתות הם כמעשה הראשונים. ונחזור קצת על עיקרי הדברים אשר פירושי מיסד עליו.

(1) נקודות וסימני שאלה ותשובה ותמיהה בשפע רב! ואלו הסימנים: [!?"... וכשיש ה ב ד ל אותיות הריהו סימן שצריך להגיש כאן! בהוצאה זו מעולם לא השתמשתי **בבולדפייס!!** כבר ביארנו גודל החשיבות בשימוש סימני פיסוק, מקל מאד מאד על הבנת העניין ו"מחתך" את הסוגיא לפיסקאות דקות. שיש בכל פיסקה ופיסקה bite-size חתיכות. וממילא אין אדם משתאה ומתבהל מגודל ומאורך הסוגיא, רק אווז בידו פיסקה פיסקה, עד שהוא מצרפה לחשבון גדול.

(2) יתירה על זו: מכיון שיש הרבה מקומות שקצת מן הסוגיא [כגון איזו מלים או איזה משפט] אינו מובן ונראה שיש שיבוש, או שלא שייך כאן רק לסוגיא אחרת [וזה יתבאר אחר לימוד זמן מסויים בירושלמי] אין צורך להשתבש ולדחוק ולעוות את כל הסוגיא. רק אלו הדברים אשר יש בהם קושי, מניחין אותו בשורה מיוחדת. ויכולין לקרות את כל שאר הסוגיא בלי אותם הדברים המוקשים. ויש בזה תועלת גדול מאד.

(3) לפעמים צריכים לתרגם איזה מלה ארמית עתיקה, וכדי להקל על המעיינים, נתתי את תרגומי האנגלית בכמה מקומות. לפעמים יש מלה שלא נמצא רק פעם אחת או שתיים בכל המדרש והתלמוד, ולפעמים לא ידעו ביאורה [או שיש אפשרות שיבוש]

(4) ישנם בכל מסכתא [כמעט] סוגיות אשר לא נתבררה כל צרכם. ובמקרה כזה בחרתי את ה: "לא ידעתי פירושה" מ"אפשר לפרש כך וכך" והסיבה לזה: כשלומדים פשוט דחוק ועוד דחוק ועוד דחוק, מתרגלים כאילו אין הירושלמי רק מלא מדרש פליאות ומשום איזו סיבה לעולם הוא "אומר" זהו "רוצה" לומר אחרת לגמרי! ומפסידים בזה את הרצף ואת הריהוט בלימוד. ואף מה שאתה לומד אין זה "ירושלמי" רק ספר פלוני או ספר פלוני. נמצא, תחת לימוד גמרא הוא לומד ארטסקרול! ע"כ מוטב להניח אלו הסוגיות כמות שהן [או לפרשם באופן מינמלי--רק מה שבטוח שכן מבינים!] מלבבל הקורא בכל מיני דחוקים. סעיף זה אפשר להבין רק מי שכבר עסק בירושלמי זמן רב

ננסה להביא דוגמאות:

ביצה פרק חמישי וסוף תענית מובא כדברים האלה:

שמואל אמר אפילו בתשעה באב יארס שלא יקדמנו אחר! מחלפא שיטתיה דשמואל תמן הוא אמר (תהילים סח) מושיב יחידים ביתה (תהילים סב) במאזנים לעלות המה מהבל יחד והכא הוא אמר הכין!! הקב"ה מזווג, ואיך אפשר שיקדמנו אחר? שלא יקדמנו אחר בתפילה.

#אפילו כן, לא קיימה: אין זו תירוץ נכון...

מלות אלו "אפילו כן לא קיימה" אין להם פירוש הגון [יש לנו ידיעה שמלת "קיימה" כשבא בלשון ירושלמי, מובנו "אוקימתא" בבלי. וזה ע"י חיפוש של בר-אילן וכדומה, איפה שמופיע מלת "קיום" או "קיים" "קיימא" בכל המקומות פירושו כמו "מוקי לה" ועל כן פירשתי לפי המובן הזה. אך אכתי לא נח כל כך, על כתבתי # סמוך לשורה הזו לדעת שיש כאן איזה חסרון הבנה במלות אלו

וגזי לה. ביטוי זה מובא בתענית פרק ד' ובמגלה פרק א'. ומעניין, שאינו בנמצא רק פעם אחת בפסיקתא פסיקתא דרב כהנא (מנדלבוים) פסקא ג - זכור למיגזי לבישא בישותיה, והפירוש מבואר "לשלם לו מה שמגיע לו..." [ע"י חיפוש באתי לזה כמובן..]

יש מקומות שאפשר להסתייע מן הבבלי--אך צריך זהירות יתירה שלא "לעוות" את הכל בשביל זה. כלומר לפעמים נוקט ירושלמי קצת מן הסברות של הבבלי אבל לא הכל. ודוגמה לפירוש שמסתייעים מבבלי. ריש מגילה

ויהיו אלו לקריאה ואלו לסעודה? שמא כל העולם יכולין לקרות גם בי"א-י"ב וסעודה עושין בי"ד-ט"ו?

ר' חלבו ר' חונה בשם רב: (שם) והימים האלה נזכרים ונעשים. נזכרים בקריאה ונעשים בסעודה. לא מבואר היטב (1) על מי מקשה [על בן עיר או על כפר] (2) מה זה "אלו" ו"אלו"? אך כשמעיינים בבלי רואים שיש הו"א דבני עירות יכולים להקדים הסעודה לפני הקריאה [כי עיקר הפסוק שחייבים ביד וטו, איירי בקריאה] ומתרץ שצריכים לעשותן סמוכין זו לזו [והמפרשים לא פירשו כן]

יש סוגיות קשות מאד שטוב לנו השתיקה [או עכ"פ לפרש רק מה שנראה כ-95 אחוז ברור] ולא לעוות הכל. סוגיא מעין זו הלא הוא סוגיא דבן כרך ובן עיר פרק ב' הלכה ג' דמגלה. ומי שיודע פירוש ברור ומורוח לכל הסוגיא יואיל נא בטובו וישלח לי ע"י weeklygilyon@gmail.com ואי"ה אפרסם הדבר בשמו ואכיר לו טובה. יש עוד סוגיות מעין זו. כמו ריש מועד קטן סוגיא דפריחה בשחין המורד.

אסיים מעין הפתיחה: תכלית הפירוש היא למעט הבלבול ולסייע הריהוט. וכמדומה שרק מי שכתב למד בירושלמי הרגיל, ישמח מאד וימצא תועלת רבה בזה ההוצאה. ובדרך כלל, אפשר למצוא בו עזר לכל דרגות הלומדים. מובטחני שיש במהדורה זו שגיאות גסות ודקות. ועל כן בקשתי פרוסה לפני כל הלומדים לשלוח לי כל מיני הערות, ואם נראים דבריהם מדבריי, אפרסמם בשמם במהדורה הבעל"ט אחרון חביב אברך את זוגתי היקרה אשר מסייעני ועודדני זממה שדה וכו' מאז ועד עתה יברכנו ד' לנו ולזרענו ולזרע זרענו, למצוא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם ולהתהלך לפני ד' בארצות החיים פסח שני תשעח

בצלאל

פירוש קצר על ירושלמי ביצה

חזר והוגה שנית ונשלם בס"ד

ע"ש ויקהל תשעד כא אדר

ראשון כ"מ שתמצא כזה# תדע

שיש קצת/הרבה ## קושי.

נעזרתי הרבה בספר שערי תורת

א"י ע"י הרב רבינוביץ.

מפוסק ומקווקו היטב חזר והוגה

אייר תשעח

מסכת ביצה פרק א

הלכה א משנה ביצה שנולדה ביום טוב,
בית שמאי אומרים תיאכל ובית הלל
אומרים לא תיאכל:

גמרא מה טעמון דבית שמאי? מוכנת היא
על גב אמה. מה טעמון דבית הלל? נעשית
כמוקצה שיבש ולא ידע בו. אינו יודע מתי תלד
אילו מוקצה שיבש ולא ידע בו שמא אינו
אסור?!

והא תני השוחט את התרנגולת ומצא
בתוכה בצים אף על פי גמורות הרי אלו
מותרות!! ר' חנניה ורבי מנא חד אמר לא
דומה טעם אכילתה מבפנים לטעם אכילתה
מבחוץ. נמצא יש "גמר" כשיצא לחוץ וחורנה אמר
שאינה נגמרת לאפרוח עד שתצא לחוץ.

מה הן בחלב? נאמר אם היו מעורות

לגידים אסורות ואם לאו מותרות.

הכל מודין בביצה שיצא רובה מערב יום
טוב שהיא נאכלת ביום טוב, מה פליגי?
בשיצא מיעוטה, בית שמאי אומרים תיאכל
ובית הלל אומרים לא תיאכל. כשם שהיא
אסור לאכל כך היא אסור לטלטל. נתערבה
אחת במאה או אחת באלף כולן אסורות.
מה כמאן דאמר ספק הכן אסור, ספק "מוקצה"
אסור ברם כמאן דאמר ספק הכן מותר?

מודה הוא הכא שהוא אסור. נשרין- ספק
מהיום נשרו, ספק מאתמול נשרו, ברם
הכא יש כאן אחת לאסור והיא מוכחת על
כולן.

אחרים אומרים משם ר' לעזר תיאכל היא
ואמה. מהו תאכל היא ואמה? אם היתה
אמה מוכנת לשחיטה תהא מותרת, ואם לאו
אסורה. ואין כל התרנגולים מוכנין
לשחיטה? א"ר בא תיאכל בהכינה של
אמה! נשחטה איגלאי מילתא דלשחיטה עומדת...

עגל שנולד בי"ט מותר שהוא מתיר עצמו
לשחיטה הואיל "ומתיר עצמו", ניתרת איסור "מוקצה"
רבי זעירא בעי מעתה מדברית תהא מותרת
שהיא מתרת עצמה בשחיטה!! צבייה תהא
מותרת שהיא מתרת עצמה בשחיטה!! חזר
ר' זעירה ואמר עגל מאתמול הוא גומר, כבר
נגמרה במעי אמו מאתמול ברם הכא בו ביום
נגמרה, בו ביום נולדה. א"ר בא אתיאי
כמאן דאמר הבהמה יולדת לחדשים
מקוטעין, ברם כמאן דאמר בהמה יולדת
לחדשים מסויימין הגע עצמך שסיים אימתי
עלה עליה זכר!! ליתסר בכה"ג!!

גוזל שנולד ביום טוב מותר שהוא מתיר
עצמו בשחיטה. לא כן תני ביצים שריקמו,
גוזלים שלא העלו עליהן כנפים אסורין
משום שקץ {ואין לוקין עליהם משום
נבלה} ואמר רבי חגי ואפילו שחטן!! א"ר
אבון תיפתר באילין דנפקין וכנפיהון עליהן

רבי אבהו בשם רבי יוסי בי רבי חנינה שאיל כל שתשמישו ביום מוליד ביום בלילה מוליד בלילה התיבון הרי התרנגולת הרי אין תשמישה אלא ביום והיא יולדת בין ביום בין בלילה!! א"ר אבון שנייא היא שכן היא יולדת בלא זכר

רבי זעירא בשם גידול עגל שנולד מן הטריפה ביום טוב מותר נעשה כדבר מוכן טמון בדבר שאינו מוכן.

תמן תנינן עדיות 5:1 ביצת נבילה אם יש בה כיוצא בה נמכרת בשוק מותרת ואם לאו אסורה כדברי ב"ש. וב"ה אוסרין. מה טעמא דבית שמאי? גמורה הייתה עד שלא תתנבל. מעתה אפילו אין כיוצא בה נמכרת בשוק תהא מותרת? אם אומר את כן נמצאת מתיר שלל של ביצים דהוי ממש גופה (נבילה)

ובית שמאי כמשנה האחרונה וב"ה כמשנה הראשונה. דא"ר חייא בשם רבי יוחנן: בראשונה היו אומרים אין מעמידין לא בקיבת הנבלה דחשיב כגופה ולא בקיבת העכו"ם. חזרו לומר מעמידין בקיבת הנבילה ואין מעמידין בקיבת העכו"ם.

ר' יוסי בי רבי בין אמר שמואל בר אבא בעי מה כר"א דרבי לועזר אמר סתם מחשבת עכו"ם לעכו"ם?

רבי יסה בשם רבי יוחנן הכין בראשונה היו אומרים אין מעמידין לא בקיבת הנבילה ולא בקיבת העכו"ם, וחזרו לומר מעמידין בין בקיבת הנבילה בין בקיבת העכו"ם.

א"ר יוסי לשון מתניתא מסייעה לרבי חייא בר בא: קיבת העכו"ם וקיבת הנבילה אסורה כמשנה ראשונה, כשירה שינקה מן הטריפה קיבתה אסורה כמשנה אחרונה, וכן קיבת גוי, יש לחשוש שינקה מן הטמאה וטריפה שינקה מן הכשירה קיבתה מותרת כמשנה אחרונה

אפילו דיסברון ב"ש וב"ה כמשנה האחרונה, ביצה גידולי גופה, ע"כ אסרו ב"ה ביצת נבילה קיבה ממקום אחר באת. ואתיא כהיא דאמר רבי יוסה בי רבי בון בשם רבי יוחנן מעשה בבניו של יהודה בן שמועי שביקעו להם זאבים יותר משלש מאות צאן ובא מעשה לפני חכמים והותרו קיבותיהם. אמרו ביצה גידולי גופה קיבה ממקום אחר באת

נולדה ביום טוב תיאכל בשבת, ובשבת תיאכל ביום טוב. רבי יודה אמר משם ר' ליעזר היא המחלוקת, בית שמאי אומרים תיאכל, וב"ה אומרים לא תיאכל. רבי חנינה הורי לציפוראיי בספחי חרדל לקולא (שביעית 9:1) ובביצה כרבי יודה לחומרא (נולד בזה, אסורה בזה) עאל רבי יוחנן ודרש להון כרבנן דהכא וכרבנן דתמן בדיוק להיפך!

רבי אבא בר זמינא בשם רבי יוצדק מן קומי אילין תרתין מיליין נחת רבי יוחנן מן ציפורין לטיברייא מפני שני דברים אלו ירד ריו"ח... אמר, מה איתיתון לי ההן סבא? (ר' יוחנן) דאנא שרי והוא אסר, ואסר והוא שרי!

א"ר בא אתא עובדא קומי רבי יסא ובעא מיעבד כרבי יוחנן להקל בביצה כד שמע דרב ורבי חנינה תרויהון פליגין, שרע מינה נטה מלעשות כן

דאיתפלגון: שירי פתילה שירי מדורה שירי שמן שכבו בשבת מהו להדליקם ביו"ט? רב ורבי חנינה תריהון אמרין אסור, ורבי יוחנן אמר מותר. א"ר מנא קומי רבי יודן מה אפכן לה פתילה גבי ביצה? איך מדמין זל"ז? (דילמא פתילה חמור) חמיי רבנן מדמיי לה, הדא אמרה היא הדא היא הדא.

משם ארבעה זקנים אמרו הנאכל עירובות חומין בראשון הרי הוא כבני עירו בשני. דשבת ויו"ט, ב קדושות הן רב הונה בשם רב הלכה כארבעה זקנים. רב חסדא בעי

מחלפה שטתיה דרב, תמן הוא עבד לה שתי קדושות, והכא הוא עבד לה קדושה אחת!! דאיתפלגון שירי פתילה שירי מדורה שירי שמן שכבו בשבת מהו להדליקם ביום טוב? רב ור' חנינה תרויהון אמרין אסור ורבי יוחנן אמר מותר!! קשיא. [וא"ר מנא קומי רבי יודן מה אפכן לה פתילה גבי ביצה א"ל מן מה דאנן חמיי רבנן מדמי לה הדא אמרה היא הדא היא הדא]

הכל מודין בנשרין נשרו בשבת, אסורין ביו"ט שהן אסורין. רבי בון בר חייה בעא קומי ר' זעירה מה בין נשרין מה בין בצים? אילו נשרין, באימותיהן כשהם על האילן שמא אינן אסורין?! אילו בצים באימותיהן שמא אינן מותרות?! מעתה, נולדה בי"ט תיאכל בשבת, בשבת לא תיאכל בי"ט! א"ל וכיני? לא דיך שהחמרתה עליה שאם נולדה ביום טוב לא תיאכל ביום טוב בשבת לא תיאכל בשבת, אלא שאת מבקש להחמיר עליה שאם נולדה בשבת לא תיאכל ביום טוב?!

רבי ירמיה בעי עיטורי סוכה מה הן? חזר רבי ירמיה ואמר כל שבעה הן בטילין על גב סוכה. מיכן והילך בהכינן הן. אמר רבי יוסה כל שבעה, קדושת סוכה חל עליהן. מיכן והילך קדושת יום טוב שמינו עצרת עליהן. # מה אתא מישאול, יום טוב שחל להיות ערב שבת כמ"ד שתי קדושות הן: יש לשאול אים שמיני חל בע"ש—אי אסור גם בשבת (למ"ד קדו' אחת, וודאי דאסור) #

הלכה ב משנה ב"ש אומרים שאור כזית וחמץ ככותבת. ובית הלל אומרים זה וזה בכזית:

גמרא רבי זריקן בשם רבי יוסי בן חנינה ל"ש אלא לביעורו הא לאכילה כזית. גם לב"ש רבי אבהו בשם רבי יוחנן בין לביעורו בין לאכילה כזית. לב"ה קם רבי מנא עם רבי חזקיה א"ל מן הן שמע רב הדא מילתא?

א"ל מן ר' אבהו. א"ל ואוף אנן אמרין רבי אבהו בשם רבי יוחנן: בין לביעורו בין לאכילה כזיתולב"ש ביעורו, כותבת, אבל אכילה כזית דילא כן, ניתני שלשים ושבע כריתות בתורה: לב"ש שיעור אכילת חמץ (כרת) בככותבת ושאור בכזית!

הלכה ג משנה השוחט חיה ועוף בי"ט ב"ש אומרים יחפור בדקר ויכסה. וב"ה אומרים לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן. ומודין שאם שחט שיחפור בדקר ויכסה.

שאפר=ואפר הכירה מוכן:

גמרא ר' חייה בשם רבי יוחנן המבשל נבילה ביום טוב אינו לוקה שהותר מכלל בישול ביום טוב. רבי שמעון בן לקיש אומר לוקה שלא הותר מכלל בישול אלא לאכילה בלבד. התיב רבי בא בר ממל על הדא דרבי יוחנן, מעתה החורש ביום טוב אינו לוקה, שהותר מכלל חרישה ביום טוב!! יחפור בדקר ויכסה! רבי יוסה בשם רבי אילא לא הותרה חרישה כדרכה. רבי שמי אמר קומי רבי יוסה, בשם רבי אחא בשם רבי אילא, דר"ש היא (משנתינו שמתיר חרישה) דר"ש אמר עד שיהא לו צורך בגופו של דבר וכשמכסה לצורך מצווה, הוי מלשאצ"ל, ולא מצינו שהותרה.

קם רבי יוסה עם ר' אחא, א"ל אתה אמרתה הדא מילתא? "הא מני ר"ש היא" לא כן אמר ר' יוחנן דברי ר"מ עשרים וארבעה דברים מקולי ב"ש ומחומרי בית הלל וזה א' מהן מתניתין נאמר עשרים ושלושה דלר"מ, סמי מכאן מתני!!

אלא ר"מ ור"ש שניהן אמרו דבר אחד. לא כן סברנן מימר רבי יוסה ור"ש שניהן אמרו דבר אחד. שבת 2:5 נימר ר"מ ור' יוסה ור"ש שלשתם אמרו דבר אחד!! אלא מילין דצריכן לרבנן פשיטן לכוון. פשיטן לרבנן

צריכן לכוון???

קצר לצורך עשבים חייב משום קוצר ואינו חייב משום שהוא מייפה את הקרקע. מלשצ"ל פטור לא צורכה די לא, קצר לייפות את הקרקע מהו שיהא חייב משם קוצר, ומשם שהוא מייפה את הקרקע? שהרי רוצה גם באוכל #ואפילו תימר דר"ש היא ברם כרבנן מ"מ הרי חרש ומכל מקום הרי קצר #

אמר רבי מנא מיליהון דרבנן מסייען לרבי אחא. דא"ר חיה בשם רבי יוחנן דג שסחטו אם לגופו פטור אם להוציא ציר הרי זה חייב. אלמא ריו"ח כר"ש ס"ל! #ואפילו תימר דר"ש היא ברם כרבנן מ"מ הרי סחט ומ"מ הרי הוציא ציר #

רב אבון בשם רבנן דתמן זאת אומרת שאין אפר הכירה מוכן אלא למצוה לא לצוה דספק אתי א"ר מנא בשלא הכינו אבל אם הכינו לצוה מכסין בו צוה ומצוה. ואתייא כהיא דא"ר שמי דרש רבי אחא בשם רב יהודה הכינו למצוה מכסין בו מצוה. צוה מכסין בו צוה ומצוה

רבי יוסה בי רבי בון אמר איתפלגון רבי זירא ורבי אבא בר יוסף: חד אמר יש הכן לצוה, וחורנה אמר אין הכן לצוה. כיון שספק הוא אים יבא, לא מהני הכן מתיב מאן דאמר אין הכן למ"ד יש הכן, ויכסה בו את הכוי!! א"ל כוי דרך בני אדם לטעות בושמא יתירו את חלבו--כחיה צוה אין דרך בני אדם לטעות בה (א"ל) אם אומר את כן אף הוא חופר בדקר ומכסה

ותני כן הביא עפר לטוח את גגו, סיד לסוד את ביתו, מכסין בו אית תניי תני אין מכסין. ר' יוסה בי ר' בון בשם רב חסדא מ"ד מכסין לשעבר כבר שחט מ"ד אין מכסין בבא לישאל בתחילה.

תני רבי יוסי אומר כוי אין מכסין את דמו

מפני שהוא ספק מה אם מילה שוודייה דוחה את השבת, אין ספיקה דוחה את יום טוב. כיסוי הדם שאין וודייו דוחה את השבת, דין הוא שלא ידחה ספיקו את יום טוב!!

ומותר לשחוט בשבת?! ואיך תאמר "כיסוי שאין וודאה...."

ר' יוסה אמר לה סתם ר' יוסה בי ר' בון בשם ר"י בשוחט לחולה.

אמרו לו והרי שופר שבגבולים יוכיח שאין וודייו דוחה שבת והרי ספיקו דוחה י"ט!! מה ספק יש שם, יום חול הוא יתקע י"ט הוא יתקע!!

רבי חנינה בשם ר' אחא באנדרוגינס שתקע יוכיח שספק דוחה י"ט!! ותני כן אנדרוגינס מוציא את מינו ואינו מוציא את שאינו מינו טומטום אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו.

ר' יוסה בעי אם באנדרוגינס שתקע בדא דתני אין לו תשובה הרי פירכא טובה היא!!

א"ר אבין זה אחד מד' דברים שהיה ר' חיה גדול אומר אין להן תשובה והשיב ר' לעזר בנו של ר' לעזר הקפר מה אם מילה שאין ספיקה דוחה את י"ט, שאין וודייה דוחה את לילי יום טוב. תאמר בכיסוי הדם שוודייו דוחה את לילי י"ט הואיל וודייו דוחה את לילי י"ט דין הוא שידחה ספיקו את יום טוב!! וקמת כמה דצרכת לרבנן קדמאיי וקשת בידיהון כן צרכת לרבנן אחרא וקשת בידיהון

על דעתיה דר' אחא אנדרוגינס מוציא את מינו בתחילה ע"כ איכא למיפרך על דעתיה דרבי יוסי לשעבר: אה"ן אסור לכתחילה לתקוע

ומודים שאם שחט שיחפור בדקר ויכסה שאפר הכירה מוכן: הדא דאת אמר באפר שהוסק מערב יום טוב אבל באפר שהוסק

ביום טוב לא. בד"א? בשלא שחט, אבל אם שחט מוטב שיטול מאפר שהוסק ביום טוב ואל יחפור בדקר ויכסה.

חברייא אמרין יחפור בדקר שמצות עשה דוחה למצוה בלא תעשה. על דעתיה דר' יונה דו אמר מצות עשה דוחה למצוה בלא תעשה אף על פי שאינה כתובה בצידה ניהא. על דעתיה דרבי יוסי דו אמר הואיל ואין מצות עשה דוחה בלא תעשה אלא א"כ היתה כתובה בצידה כגון כלאים בצצית מכיון שהתחיל במצוה אומר לו מרק.

ר' זעירה בעי קערה שחקקה קוף מהו? ר' יוסה בי ר' בון אמר איתפלגון ר' זעירה ורב המנונא אמר אסור וחרנה אמר מותר מ"ד אסור נעשה כמוקצה שיבש ולא ידע בו. מ"ד מותר נעשה כטבל שתיקנו שוגג. מ"ד אסור מהו לשתמש על גב מקומה? לישב עליה כך אנו אומרים אסור לשתמש על גבי קרקע?!

הלכה ד משנה ב"ש אומרים אין מוליקין את הסולם משובך לשובך אבל מטהו מחלון לחלון וב"ה מתירין.

ב"ש אומרים לא יטול אלא אם כן נענע מבעוד יום, וב"ה אומרים עומד ואומר זה וזה אני נוטל:

גמרא יהודה בר' חייא נפק לברא שאלון ליה סולם על עלייה מהו? אמר לון שרי כד דאתא גבי אבוה א"ל מה מעשה בא לידיך? אמר היתרתי להן סולם של עלייה. ואקים תניי קומי ותנא במה דברים אמורים? בסולם של שובך אבל בסולם של עלייה אסור. מה בין סולם של שובך מה בין סולם של עלייה? אמר רבי יעקב בר אחא סולם של שובך אם עשה הוא מלאכתו מאתמול כחושין הן. ורוצה ליקח משובך אחרת (כגון שהזמין הכל) סולם של עלייה יכול הוא לעשות מלאכתו מאתמול!! א"ר יוסה בי ר' בון סולם של

שובך יכול הוא לעמוד עליו ולעשות מלאכתו, ורואים שאינו עושהו לצורך איסור סולם של עלייה אינו יכול לעמוד עליו ולעשות מלאכתו

סולם של שובך שהוא עולה בו לעלייה? סולם של עלייה שהוא עולה בו לשובך?

בית שמאי אומרים לא יטול אלא אם כן ניענע מבעוד יום: מחלפה שיטתון דבית שמאי, דתנינן תמן ועוד א"ר אליעזר עומד הוא אדם על המוקצה ערב שבת בשביעית ואומר מיכן אני אוכל למחר. ורבי ליעזר לאו שמתאלמא בדבור סגי! הוא? חומר הוא בדבר שיש בו רוח חיים:

ב"ה אומרים עומד ואומר זה וזה אני נוטל. מחלפה שיטתון דרבנן דתנינן תמן וחכמים אומרים עד שירשום ויאמר מיכן ועד כאן והכא אינן אמרין הכן!! עוד אינן אית להון חומר הוא בדבר שיש בו רוח חיים, א"ר יוסה בי רבי בון לוי מקש על שובכה ואמר יזכה לי שובכי למחר: משא"כ באוכלין, סגי ברשימה

הלכה ה משנה זימן שחורים ומצא לבנים, לבנים ומצא שחורים, שנים ומצא שלשה אסורין, שלשה ומצא שנים מותרין. בתוך הקן ומצא לפני הקן אסורין, ואם אין שם אלא הם הרי אלו מותרין:

גמרא מתניתא דרבי דתני מאתים ומצא מנה מנה מונח ומנה מוטל דברי רבי. וחכמים אומרים חולין

תמן תנינן האומר לבנו מעשר שני בזוית זו, ומצא בזוית אחרת הרי אילו חולין. רבי יעקב בר אחא בשם ר' יסא דרבי היא דתני מאתים ומצא מנה, מנה מונח ומנה מוטל, דברי רבי. וחכ"א חולין. חזר ואמר דברי הכל היא שנייא בגוזלים שדרכן לפרוח. והא תני רבי חלפתא בר שאול הוא הדבר בגוזלים הוא הדבר בבצים הוי דרבי היא. הא

לחכמים, הנך שנים, אחריני ניגהו

א"ר יוסה תמן אביו הניח, ובנו מצא. ואינו ברור לו מה רק ע"פ אביו—ע"כ מצא בזוית אחרת שרי לכו"ע ברם הכא הוא הניח הוא מצא. ר' בא בר כהן אמר קומי רבי יסה בשם רבי אחא הורי רבי בא בר זבדא במעשר שני כהדא דרבי.

א"ר יודן הדא דאת אמר בתוך הקן ומצא לפני הקן בשהיו שם שתי קינים אבל אם אין שם אלא קן אחד לא בדא. והא תנינן אם אין שם אלא הן הרי אלו מותרין!! מאי קמ"ל מתניתין הוא! אמר ר' יוסי בר בון בשאין שם אלא גוזל אחד בלבד###. אפילו לא מצא לפני הקן אלא גוזל א ח ד [מן השניים שהכין], שרי

הלכה ו משנה ב"ש אומרים אין נוטלין את העלי לקצב עליו בשר ובית הלל מתירין

ב"ש אומרים אין נותנין את העור לפני הדריסה ולא יגביהנו אלא א"כ יש עליו בשר וב"ה מתירין

ב"ש אומר אין מסלקין את התריסין ב"ט ובית הלל מתירין אף להחזיר:

שמואל אמר המלחם את התריסין he who inserts the shutters ביום טוב חייב משום בונה. וקשיא דבר שאילו עשאו בשבת חייב חטאת ב"ה מתירין אף להחזיר?! רבי חנניה בשם רבי יוחנן התירו סופו מפני תחילתו שאם אומר את לו שלא יחזיר אף הוא אינו פותח. ולא יפתח! אף הוא ממעט בשמחת יום טוב. א"ר אחא מחזיר, ובלבד שלא יחזיר כל צורכו.

א"ר יוסי בי רבי בון כשאין שם פתח התירו לסלק התריסין אבל יש שם פתח משתמש דרך הפתח:

הא שלא לקצב עליו בשר אסור. הדא היא דאמר ר' חננה בר שלמיה בשם רב מודין חכמים לרבי נחמיה בזיירה ומזורה ובוכנה.

בזיירה- דו עצר ביה. press tub ומזורה- דו חבט ביה. beating ובוכנה- דו כתת ביה: כל אלו מקפיד עליהן

ב"ש אומרים אין נותנין את העור: שוין שלא יגרדנו.

מה אנן קיימין? אם במחובר לו כגופו הוא! אם בפרוש הדא היא דאמר ר' יעקב בר אחא חננא קרתחיה בשם ר' הושעיה דיסיקיא שיש בתוכה מעות נותן עליה ככר ומטלטלה

כהדא אנטיכי a receptacle for vessels נפלת על ר' ירמיה בשובתא והשבון עליה הניחו עליו ככר ורימינה and they lifted it לא שהלכה כרבי הושעיה אלא בגין רבי ירמיה דלא יסכן:

שוין שלא ימלחנו. תני אבל הוא מולח עליו, על העור בשר לצלי

חברייא בשם רב מולח הוא אדם דבר מרובה אע"פ שאינו יכול לוכל ממנו אלא דבר ממועט. ר' אחא בשם רב מולח ומערים מולח ומערים. מלח הכא, ומלח הכא, עד דו מלח כוליה:

הלכה ז משנה ב"ש אומרים אין מוציאין לא את הקטן ולא את הלולב ולא את ספר תורה לר"ה וב"ה מתירין:

גמרא הא גדול אסור. ר' שמואל בריה דר' יוסה בי ר' בון אמר אפילו גדול מותר, וליידא מילה תנינן קטן בא להודיעך כוחן של ב"ש עד איכן היו מחמירין.

שמואל מיטען מערס לערסהו נושאין אותו משכונה לשכונה א"ר זעירה קומי רבי יוסה נאמר דהוה אסתניס, א"ל ברי הוה מיני ומינן!

תני רבי ישמעאל בי רבי אומר אבנים שישבנו עליהן בנערוטינו עשו עמנו מלחמה בזקנותינו, ר' יונה מפקד לחברייא לא תיתבון לכון על מסטובייתא ברייתא

דסדרה דבר עולא על איצטבאות החיצונות של ביהכ"ן
דאינון צנינין שהם קרות

רב מפקד לתלמידיו לא תיתבון לכון על
טבלה ברייתא דסדרה דאסי דאינון צנינין

ר' אבהו הוה נחת מסחי בהדין דימוסין
דטיברי' והוה מיסתמיך על תרין גוחיין נערים
שרעין וזקפין נפלן, ור' אבהו הקימם! שרעין
וזקפין. אמרין ליה מהו הכין? מה צורך יש בנו...
אמר לון שימרתי כחי לזיקנות!

רב הונה לא נחת לבית וועדא, ביו"ט, כי אסור
לשאת אותו בכסא רב קטינא שאיל לא כן תני
מטלטלין את האיסתניסין!

רב חונה הורי לריש גלותא לצאת בכסא.
רב חסדא בעי לא כן תני אין יוצאין בכסא
אחד אנשים ואחד נשים, אפילו תלמיד חכם
אינו טועה בדבר הזה ורב חונה טעי?

רבי ירמיה הורי לבר גירנטי אסיא רופא
מיטענה בסדינא טוענין אותו בסדין (על כסא) מיעול
מבקרא ביישיא בשובתא. לבקר חולים בשבת
מיישא בר בריה דרבי יהושע בן לוי מיטעון
בסדינא מיעול מידרוש בציבורא בשובתא.
אמר ר' זריקן לרבי זעירה כד תיעול
לדרומא את שאיל לה, אשתאלת לרבי
סימון אמר לון ר' סימון בשם ר' יהושע בן
לוי לא סוף דבר שצורך לרבים בו אלא
"שמא" יצרכו לו הרבים. {דלמא=מעשה רבי
ליעזר ור' אבא מרי ורבי מתניה הורי מפי
פיתא לארסקינס בשובתא התיר לאפות הפת בשבת
לגנרל רומי, שמא יצרכו לו (במקו' פיקו"ן) שמא
יצרכו לו הרבים.}

תאני ולא את המפתח. בית הלל מתירין
ואמר רב הושעיה בר רב יצחק הדא דאת
אמר במפתח של אוכלין אבל במפתח של
כלים לא בדא. והא ר' אבהו יתיב ומתני
ומפתחא דפלמנטרין בידיה!! מפתח של chest
פלפלין הוה ליה בגווה:

הלכה ח משנה ב"ש אומרים אין מוליכין

חלה ומתנות=זרוע לחיים וקיבה לכהן ב"ט, בין
שהורמו מאמש בין שהורמו מהיום. וב"ה
מתירין.

אמרו ב"ש: גזירה שוה חלה ומתנות מתנה
לכהן, ותרומה מתנה לכהן, כשם שאין
מוליכין את התרומה כך לא יוליכו את
המתנות! אמרו להן ב"ה לא אם אמרתם
בתרומה שאינו זכאי בהרמתה. תאמר
במתנות שזכאי בהרמתן: כיון שנשחטו/נילוש היום

גמרא תני א"ר יודה לא נחלקו ב"ש וב"ה
שמוליכין את המתנות שהורמו ב"ט. ואת
המתנות שהורמו מערב יום טוב עם
המתנות שהורמו ביום טוב. על מה נחלקו?
על המתנות שהורמו מערב יום טוב לעצמן,
שבית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין

וקשיא על דב"ה תרומה אינו זכאי
בהרמתה?! הגע עצמך שיש עליה תניי!! יכול
להתנות מעיו"ט, וביו"ט מפריש לו מפני לו. גזרו לו מפני
זו

ולמה תנינן חלה? מפני חלה שהורמה
ב"ט. כהדא דתני הלש עיסה ביו"ט מפריש
חלתה ב"ט. לשה מערב יו"ט ושכח
להפריש חלתה, אסור לטלטלה ואצ"ל
ליטול ממנה.

"עירס" לא אמר אלא "לש" אבל עירס
לא. אסור להפריש ביו"ט אמר רבי שמואל אחוי
דרבי ברכיה תיפתר בעיסה טמאה שאינו
מפריש חלתה אלא בסוף. אחר הגלגול אמר ר'
יוסה בי רבי בון בדין היה בעיסה טהורה
שלא יפריש חלתה אלא בסוף, תקנה תיקנו
בה שיפרישנה תחילה תיכף כשעירס שלא
תיטמא העיסה

אין אופין פת עבה ביו"ט..... מתניתא ביום טוב של
פסח משום חימוץ אבל בעצרת ובחג מותר. רבי
יוסה בי רבי בון רבי חונה בשם רבי אחא
אפילו בעצרת ובחג אסור על שם (שמות
יב) וכל מלאכה לא יעשה בהם:

הלכה ט משנה ב"ש אומרים תבלין, נידוכין במדוך של עץ והמלח, בפך ובעץ הפרור. וב"ה אומר תבלין נידוכין כדרכן במדוך של אבן, והמלח, במדוך של עץ:

גמרא וידוך מאתמול? חברייא בשם רבי יוחנן שטעמן מר. ר' זעירה בשם ר' יוחנן שטעמן פג

שמואל שחק על סיטרא דמדוכתא על "צד" המדוכה (לעשות שינוי) רב אמר כל הנידוכין נידוכין כדרכן. רב חונה ר' ירמיה ר' אימי בשם רבי יוחנן: השום והשלחליים והחרדל נידוכין כדרכן.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן העושה אלונתין בשבת חייב משום מרקח הא ביום טוב מותר. רבי חזקיה בשם רבי ירמיה העושה אלונתין ביום טוב אסור משם מרקח=מעשה רוקח=טוחן יצחק דיהבא שאל לרבי יוחנן מהו מישחוק קונדיטון ביומא טבא א"ל שרי, וייב=והב לי לי ואנא שתיא!

רבי אבהו בשם ר' יהושע בן לוי שרי. ר' זעירא בעא קומי רבי אבהו מאן דעביד טבאות, לא שחיק ליה מאיתמל? א"ל איןמי שרוצה להחמיר ישחק מעיו"ט מחלפה שיטתיה דרבי אבהו הכא הוא אמר שרי והכא הוא אמר אסור! אלא בגין דרבי אבהו ידע דר' זעירה מחמר, ואינון מחמרים, בגין כן הוא עבד דכוותהון

אית דבעי מימר הכין א"ל: מאן דבעי דייאשיהא טב לא שחק ליה מן דאיתמלמי שרוצה יין טוב, אינו שחק מאתמול

ר' זעירה שאל לקלה דרומה עבדיה דרבי יודן נשייא, שחק הוא מרק קונדיטון ביומא טבא? שאל עבד של ר"י, אים הוא שחק ביו"ט א"ל אין! וכל מיני סיקריקין all kinds of sausages

ר' יצחק ר' לעזר בשם רבי אימי אבוי דרבי אבודמא דציפורי: מה פליגין ליתן לצלי,

הא לקדירה מותר לשחוק תבלין

ר' נחום א"ר שמואל בר אבא בעי הדא אטרייתא noodles ליבש אסור, לקדירה מותר, אים רוצה לבשלו מיד על יד על יד צריכה: קצת היום וקצת למחר

הלכה י משנה הבורר קטנית בי"ט בית שמאי אומרים בורר אוכל, בסגו"ל ואוכל. בציר"ה וב"ה אומרים בורר כדרכו פסולת מתוך אוכל בחיקו ובתמחויו, אבל לא בטבלה ולא בנפה ולא בכברה. ר"ג אומר אף מדיח ושולה:

גמרא ר' יונה בעי עשה כן בשבת בורר אוכל מתוך פסולת על דב"ש מהו שיהא חייב? א"ל ר' יוסה ולמה לא! אילו עשה כן בשבת על דב"ה שמא אינו חייב? והכא חייב! א"ר מנא יאות א"ר יונה אבא, לא אתייא אלא על דבית שמאי, למה? הותר מכלל ברירה ביום טוב ולא הותר מכלל ברירה בשבת שמא לב"ש לא הותרה ברירה כלל ביו"ט (ומתיר רק באופן דגם בשבת פטור)

ברר אוכלים מתוך אוכלים לאחר זמן חזקיה אמר חייב ור' יוחנן אמר פטור. מתניתא פליגא על חזקיה בורר ואוכל, ובורר ומניח על השולחן. ר' בון בר חייא בשם ר' שמואל בר רב יצחק תיפתר כשהיו אורחים אוכלים ראשונה ראשונה.

והא תני: ובלבד שלא יבור את כל אותו המין. אם עשה כן בשבת חייב. על דעתיה דר' יוחנן שכן הבורר כדרכו במקום אחר חייב. סיפא איירי בבורר פסולת מתוך אוכל

על דעתיה דחזקיה אפילו עיגולין מן גו עיגולין ואפי' רימונים מן גו רימונים. אין כיני אפי' בני נש מן גו בני נש!

מיי כדון? כל עמא מודיי להדא דרבי אימי דרבי אימי הוה ליה אורחין אפיק קומיהון תורמוסין ופסיליין lupines & inferior beans.

אמר לון הבון דעתיכון דאתון מיכול קיסייא
בסופא. תנו דעתכם לאכול הפסולת לבסוף

תני אין בוררין לא טוחנין ולא מרקידין.
הבורר הטוחן המרקיד בשבת נסקל. ביום
טוב סופג את הארבעים. והא תנינן בורר
כדרכו בחיקו ובתמחויו. א"ר חנינא
ענתונייא דרבן גמליאל היא. דרבן גמליאל
אומר אף מדיח ושולה. והא תנינן של בית
רבן גמליאל היו שוחקים את הפילפלים
ברחיים שלהן. מותר לטחון ואסור
לבור? כיון שהות' טחנה ביו"ט, הות' גם ברירה

ר' יוסי בשם רבי אילא לא הותרה טחינה
כדרכה.

ומנין שאין בוררין ולא טוחנין ולא
מרקידין? ביו"ט רבי יוסי בשם רבי שמעון
בן לקיש (שמות יב) כל מלאכה לא יעשו
בהם עד ושמרתם את המצות. =שעת לישה

???תני רבי יוסה בעי כלום למדו לתבשיל
אלא מיכן. ר' יוסה לא אמר כן. אלא ר'
יוסה בשם רבי שמעון בן לקיש (שם) אך
אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם.
עד ושמרתם את המצות.

תני חזקיה ופליג אך הוא הרי אלו מיעוטינן
שלא לקצור ולא לטחון ולא להרקיד ביום
טוב.

רבי זעירא רב חייה בר אשי בשם שמואל
המשמר חייב משום בורר. אמר רבי זעירא
לא מסתברא דלא=אלא משום מרקד. רבי
יונה ורבי יוסה תריהון אמרין בקדמיתא
הוינן אמרין יאות אמר רבי זעירא. ומה
המרקד קמח מלמטן וסולת מלמעלן. אף
המשמר יין מלמטן ושמרין מלמעלן. ולא
הוינן אמרין כלום. למה? שהותר מכלל
ברירה, הותר מכלל שימור. הותר מכלל
ברירה: בורר כדרכו בחיקו ובתמחויו.
והותר מכלל שימור: אף נותנין לתלויה

ביום טוב. ולא הותר מכלל הרקדה: דמר
רבי חנינא בן יסא בשם רב יהודה: אין
שונין את הקמח, אבל מרקידין לאחריו
הנפה. אין תימר משום מרקד הוא יהא
אסור! אים משמר תולדה דמרקד, יהא אסור ביו"ט!

א"ר יוסי בי רבי בון ודלא כרבי יודה. דתני
בשם ר' יודה: אבל במכשירי אוכל נפש
התירו. וה"ה ריקוד כדרכו.

בעיית דא מילתא מהו לשנות את הקמח
לאחורי הנפה כרבנן? שמא לא התירו, שאין בו צורך
כ"כ

הלכה יא משנה בית שמאי אומר אין
משלחין ביום טוב אלא מנות. ובית הלל
אומרין משלחין בהמה חיה ועוף חיין
ושחוטינן

משלחין יינות ושמנים וסלתים אבל לא
תבואה ר"ש מתיר בתבואה:

גמרא וקשיא על דב"ש ירק גדולה מותר
לשלחה גדי קטן אסור לשלחו? א"ר יודן
לא מסתברא אלא בטוענו אבל אם היה
מושכו והולך, מה בין מושכו להוליכו מה
בין מושכו להשקותו!

ר' הושעיה רבה אמר לר' יודן נשייא שמעת
מאביך תרנגולת מותר לטלטלה. מה? אם
היתה מוכנת לשחיטה מותרת ואם לאו
אסורה. ואין כל תרנגולין מוכנין לשחיטה?
לכן צריכה אפי' אינה מוכנת. אפי' עומדת לגדל
שרי אמרה לו בלחישא. א"ל למה את
אומרה לי בלחישא? א"ל כשם ששמעתיה
בלחישא כך אני אומרה לך בלחישא

תני משלחין חטים שהן מאכל עסיסיות.
pounded wheat פול שהוא מאכל לדיות. שם
אומה שעורים שהן מאכל בהמה. לא כן תני
בשם ר"ש (שמות יב) לכל נפש אף נפשות
בהמה בכלל. אתיא דר"ש כשיטת ר' עקיבה
רבו כמה דר' עקיבה אמר לכל נפש אף
נפשות בהמה בכלל כן ר"ש אומר לכל נפש

אף נפשות בהמה בכלל:

הלכה יב משנה משלחין כלים בין תפורין בין שאינן תפורין אף על פי שאין לצורך המועד. אבל לא סנדל מסומר. ולא מנעל שאינו תפור. רבי יהודה אומר אף לא מנעל לבן מפני שצריך אומן. זה הכלל: כל שניאותין בו ביום טוב משלחין אותו:

גמרא כיני מתניתא מפני שהוא צריך ביצת אומן.

תני אין מפרקין את המנעל מעל האמוס ב"ט אבל מפרקין את המנעל מן האמוס בחולו של מועד

מתני' דר' ליעזר דתנינן תמן מנעל על האמוס model of shoemakers ר' ליעזר מטהר וחכמים מטמאין. דברי הכל היא. שנייא היא הכא שהוא כמכשיר כלי ב"ט

מהו להעמיד חלב ב"ט? אם אומר את כן אף הוא חולב ומעמיד מי"ט לחול

תנה ר' חלפתא בן שאול תכשיטין אסור לשלחן א"ר מנא לא אמרו אלא לשלחן הא ללובשן מותר.

תני מטלטלין את השופר להשקות בו את התינוק, את הפינקס את הקרקש את המראה לכסות בהן את הכלים. =כלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו

א"ר אבון מתניתא אמרה שאסור ללובשן סנדל המסומר אף בביתו ביו"ט דתנינן כל שניאותין בו ב"ט משלחין אותו. אם אומר את שמותר ללובשן יהא מותר לשלחן

מהו הדא דתני מטלטלין את השופר להשקות בו את התינוק את הפינקס את הקרקש את המראה לכסות את הכלים כשיש עליהם תואר כלי

עד כדון בתכשיטין של זהבאסור לשלחן ואפילו תכשיטין של כסף? אמרין בשם ר'

ירמיה אסור ואמרין בשם רבי ירמיה מותר. א"ר חזקיה אנא ידע ראשה וסופא, טליין דקיקין הוין מתרביין ילדים קטנים היו מתגדלים בשכונה של ר"י בדרתיה דר' ירמיה, אתא שאל לר' זעירה, א"ל לא תאסור ולא תישיר:

מסכת ביצה פרק ב

הלכה א משנה יום טוב שחל להיות ערב שבת לא יבשל בתחילה מי"ט לשבת. אבל מבשל הוא לי"ט ואם הותר הותר לשבת. ועושה תבשיל מערב י"ט, וסומך עליו לשבת.

בית שמאי אומרים שני תבשילים ובית הלל אומרים תבשיל אחד. ומודין בדג וביצה שעליו שהן שני תבשילין. אכלו או שאבד לא יבשל עליו בתחילה. שייר הימנו כל שהוא, סומך עליו לשבת:

גמרא כתיב (שמות טז) את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו. ר' ליעזר אומר אופין על האפוי ומבשלין על המבושל. ר' יהושע אומר אופין ומבשלין על המבושל. מה טעמא דר' ליעזר? את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו. מ"ט דר' יהושע? את אשר תאפו ואת אשר תבשלו, בשלו.

א"ר ליעזר אתיא כמאן דאמר באלוש ניתנה השבת, ברם כמ"ד במרה ניתנה השבת, עומדין במרה ומזהירין באלוש? !למה לא נצטוו הכל, במרה!

איתא חמי דבר תורה הוא אסור ועירובי תבשילין מתירין? !איך ע"ת מתיר איסור תורה? א"ר אבהו בדין היה שיהו אופין ומבשלין מי"ט לשבת, אם אומר את כן אף הוא אופה ומבשל מי"ט לחול.

איתא חמי מציעין את המיטות מי"ט לשבת, ואין אופין ומבשלין מי"ט לשבת! א"ר אילא ולמה מציעין מי"ט לשבת שכן

מציעין את המיטות מלילי שבת לשבת, ויאפו או יבשלו מי"ט לשבת אין אופין ומבשלין מלילי שבת לשבת!

ר' כהנא בריה דר' חייה בר בא אמר ובלבד שלא יערים ואים "הותר"...

מתני' חלה 1:8 דר"ש בן אלעזר דהפת נאפה יפה. תני אין עושין מי"ט למוצאי י"ט.

והא תני ממלא היא אשה קדירה בשר אע"פ שאינו אוכל ממנו אלא חתיכה אחת קומקום של חמין אע"פ שאינו שותה ממנו אלא כוס אחד. אבל פת אינה אופה אלא צורכה תני ר"ש בן אלעזר אומר ממלאה היא אשה את התנור פת מפני שהפת יפה בשעה שהתנור מלא. דרש רב הונה כהדא דר"ש בן אלעזר דרש ר' יוחנן לטיבראי כהדא דר"ש בן אלעזר הוה דרש להון להלכה ואינן סברין לעובדא אית דבעי מימר לעובדא דרש להון אתון ושאלון ליה ודרש להון להלכה חזר ודרש להון ולא ידעין אין להלכה אין לעובדא א"ר אבא בר דבדי הורי רבי אבהו כהדא דר"ש בן אלעזר

ר' חייא בשם רבי יוחנן צ"ל "עלי ועל מי שלא עירב" הרי שלא עירב, אחרים שעירבו מותרים לעשות לו משלו. ר' זריקן בשם ר' זעירה במזכה להן משלו, די לא כן נמצאו עושין לו משלו. לא עירב ולא עירבו לו אחרים ר' יצחק אומר צולה לו דגה. רב חונה אמר מחמם לו חמין. שמואל אמר מדליק לו את הנר. תני ר' חייא ממלא לו חבית של מים ומדליק לו את הנר. מעשה באחד שהדיר את בנו לת"תשאל ישמשנו רק יעסוק בת"ת ובא מעשה לפני רבי יוסי בן חלפתא והתיר לו למלאות לו חבית של מים ולהדליק לו את הנר

רבי חייא רבה עלה לביתו אמרין ליה אנשינן מערבה שכחנו מלערב אמר לון אית הכא טלופחין עדשים מן איתמל? אמרין ליה

אין! הדא אמרה אפילו מין א'! אית הוה בהון תרדין!!

הדא אמרה אע"פ שאין בהן כזית! אית הוה בהון שיעורה!!

הדא אמרה אינו צריך להתנות! אמר רב חסדא תניי היה לו לרבי חייה הגדול!!

תני אמר ר"ש בן אלעזר מודין ב"ש לבית הלל שהן שני תבשילין. על מה נחלקו? על הדגה ועל הביצה שיש עליה שבית שמאי אומרים תבשיל אחד. ובית הלל אומרים שני תבשילין. הכל מודין שאם פירפר ביצה על גבי המליח או שחיתך קפלוט תחת הדג או שבישל שני מינין בקדירה שהן שני תבשילין. והלכה כדברי התלמיד רשב"א

רב אמר אומר אני אין פחות מכזית. לית הדא פליגא על רבי יוחנן, דריו"ח אמר עלי ועל מי שלא עירב!! מתני' מסייעא לרבי יוחנן: עירוב תחילתו וסופו אין לו שיעור. י"ט שחל להיות בע"ש אין מערבין לו בחצירות ולא בתחומין דברי ר"מ וחכ"א מערבין בחצירות ואין מערבין בתחומין. מערבין בחצירות שכן את מתיר לו דבר שהוא מותר לו, ואין מערבין בתחומין שכן את מתיר לו דבר שהוא אסור לו.

אית תניי תני ומחלף א"ר לעזר הואיל והן תנייא ומחלף צריכין אנן מיחוש.

רבי ירמיה בשם רבי זעירה מאן דעבד טבאות מערב מן איתמל. א"ר יודן הדא דאת אמר בשלא עשה לו עירובי תבשילין אבל אם עשה לו עירובי תבשילין מותר. לערב ע"ת וע"ה רבי יוסה בי רבי בון בעי, ועירובי תבשילין מתירין את המחיצות?!

הלכה ב משנה חליו"ט להיות אחר שבת, בית שמאי אומרים מטבילין את הכל מלפני השבת. ובית הלל אומרים כלים מלפני

השבת ואדם בשבת:

גמרא מתני' בכלים גדולים אבל בכלים קטנים מערים עליהן ומטבילין. תני רבי הושעיה ממלא הוא אדם כלי טמא מן הבור ומערים עליו ומטבילו. תני נפל דליו לתוך הבור מערים עליהן ומטבילין.

תרינ אמורין חד אמר בכלים שניטמאו באב הטומאה. קאסר מתני' אבל בוולד הטומאה שרי להטביל ביו"ט וחורנה אמר בכלים שניטמאו בוולד הטומאה. מתיב מ"ד בוולד הטומאה למ"ד באב הטומאה אפילו בחול יהא טעון הערב שמש!! ומה תועלת א"ל ברוצה לישתמש בהן חולין בטהרה.

כל מחוייבי טבילות טובלין כדרכן בתשעה באב וביה"כ א"ר חנניה סגן הכהנים כדאי הוא ביתו של אלהינו שיאבדו עליו הכהנים טבילה אחת. דרש רבי לוי כהדא דרבי חנניה סגן הכהנים:

ואדם בשבת. שכן אדם טובל לקירוי בשבת:

הלכה ג משנה ושיוין שמשיקין את המים בכלי אבן לטהרם אפי' בשבת אבל לא מטבילין כלי עץ

מטבילין מגב לגב מפרש לה ומחבורה לחבורה ב"ט:

גמרא מתניתה דלא כר' דתני אין מטבילין כלי על גב מימיו ב"ט, ואין משיקין את המים בכלי אבן לטהרן בשבת. דברי רבי וחכ"א: מטבילין כלי ע"ג מימיו ב"ט, ומשיקין את המים בכלי אבן לטהרה בשבת לא אמר אלא בשל אבן הא בשל עץ לא

כיצד מגב לגב? רצה לעשות עיסתו ע"ג גיתו, או גיתו על גבי עיסתו מטביל את כליו. שינה דעתו לתשמיש כליו

כיצד מחבורה לחבורה? היה אוכל עם

חבורה זוקרין פסח ונמלך לוכל עם חבורה אחרת, טובל:

הלכה ד משנה בית שמאי אומרים מביאין שלמים ואין סומכין עליהן, אבל לא עולות. ובית הלל אומרים מביאין שלמים ועולות וסומכין עליהן:

גמרא ב"ש אומרים הותרה סמיכה שלא כדרכה וב"ה אומרים לא הותרה סמיכה שלא כדרכה איזו היא שלא כדרכה? מאתמול. לית להו "תכף לסמיכה שחיטה"

אמר ר' זעירה כל עמא מודיי באשם מצורע שסמך עליו מאתמול לא יצא. שלמי נדבה שסמך עליהן מאתמול יצא. מה פליגינן? בשלמי חגיגה ב"ש עבדין לון כשלמי נדבה בית הלל עבדין לון כאשם מצורע

א"ר יסי הן דאת אמר אשם מצורע שסמך עליו מאתמול לא יצא, בזמנו. כשמביאו ביום השמיני עיבור זמנו נעשה כשלמי נדבה

אמרו ב"ה לב"ש מה אם בשעה שאני אוסר להדיוט הרי אני מתיר לגבוה, בשעה שהוא מותר להדיוט אינו דין שנתיר לגבוה!

אמרו להן בית שמאי והרי נדרים ונדבות יוכיחו שהן מותרין להדיוט ואסורין לגבוה

אמרו להן בית הלל לא אם אמרתם בנדרים ונדבות שאין זמן קבוע תאמרו בחגיגה שזמנה קבוע

אמרו להן בית שמאי חגיגה אין זמנה קבוע שאם לא חג בראשון חוגג בשני לא חג בשני חוגג בשלישי

אמרו להן בית הלל חגיגה זמנה קבוע שאם לא חג ברגל אינו יכול לחוג אחר הרגל

אמרו להן ב"ש והלא כבר נאמר (שמות יב) אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם

אמרו להן ב"ה משם ראייה?! לכם אינו

נעשה רק אשר ייאלל לכל נפש אבל נעשה הוא לגבוה

אבא שאול אומרו טעם אחר מה אם בשעה שכירתך סתימה כירת רבך פתוחה. בשבת בשעה שכירתך פתוחה, אינו דין שיהא כירת רבך פתוחה!! ד"א אינו דין שיהא שולחנך מלא ושולחן קונך ריקם.

א"ר יוסי בי ר' בון רשב"ל הוה עבר קומי סדראביהמ"ד ושמע קלהון קראייהו פסוקא (דברי הימים א כט) ויזבחו לה' זבחים ויעלו עולות לה' למחרת היום ההוא. # אמר מאן דמפסק לה כב"ש=שלמים היום, עולות למחר מאן דקרי כולה כב"ה#

ניחא עולות למחרת היום, ושלמים למחרת היום?! מפרש שהכל קרב למחר ואין שלמים באין כבית שמי?! א"ר יוסי בי ר' בון דוד מת בעצרת והיו כל ישראל אונגין והקריבו למחר

מעשה בהלל הזקן שהביא עולתו לעזרה וסמך עליה וחברו עליו תלמידי שמי, התחיל מכשכש בזנבה אמר לון ראו נקיבה היא! ושלמים הבאתיה והפליגן בדברים והלכו להן. לאחר ימים גברה ידן של ב"ש ובקשו לקבוע הלכה כדבריהן והיה שם בבא בן בוטי מתלמידי בית שמאי יודע שהלכה כבית הלל פעם אחת נכנס לעזרה ומצא אותה שוממתאין שם עולות אמר ישמו בתיהן של אלו שהשימו בית אלהינו!!

מה עשה? שלח והביא שלשת אלפים צאן מצאן קדר וביקרו ממומין והעמידן בהר הבית. אמר להן שמעוני אחיי בית ישראל כל מי שהוא רוצה יביא עולות יביא ויסמוך, יביא שלמים יביא ויסמוך. באותה שעה נקבעה הלכה כבית הלל ולא אמר אדם דבר א"ר יצחק בר לעזר הדא אמרה בשירותא בעיאי מוליי סמא דקיס' מיניה

וביה כל גומרא דלא כווייה בשעתה לא כווייה שוב מעשה באחד מתלמידי הלל שהביא עולתו לעזרה וסמך עליה וראהו אחד מתלמידי שמי א"ל מה זו סמיכה? א"ל מה זו שתיקה? שיתקו בנזיפה והלך לו:

הלכה ה משנה ב"ש אומרים לא יחם אדם חמין לרגליו אלא א"כ היו ראויין לשתייה. ובית הלל מתירין

ועושה מדורה ומתחמם כנגדה:

גמרא פתר לה תרין פתרין: על דעתין דב"ש- והוא ששתה מהן. על דעתין דב"ה- והן שיהו ראויין לשתייה. ועושה מדורה ומתחמם כנגדה: דברי הכל, והוא שיהא קומקום כנגד המדורה.

פתר לה פתר אחרון. על דעתהון דבית שמאי-והוא שיהא ראויין לשתייה. ע"ד דב"ה-אע"פ שאין ראויין לשתייה. ועושה מדורה...ע"ד דב"ש- והוא שיהא קומקום כנגד המדורה. על דעתון דבית הלל- אפילו אין הקומקום כנגד המדורה [הוגה]

חמין שהוחמו ב"ט, וכן חמים שהוחמו מערב שבת לשבת, רב ושמואל: חד אמר מרחיץ בהן פניו ידיו ורגליו. וחורנה אמר מרחיץ בהן גופו איברים איברים. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דתני שמואל מרחיץ בהם פניו ידיו ורגליו, הוי רב דו אמר מרחיץ בהן גופו איברים איברים.

חד פיליסופיס שאל לבר קפרא, אבלט שאל ללוי סריסא, מותר לשתות ואסור לרחוץ?! א"ל אם תראה סריס מתחבק עם אשתך שמא אינו רע לך!! א"ל אין. א"ל ומכי הוא לך וכי עושה עמך רע? כלום? א"ל שלא תתפרץ. א"ל והכא שלא יתפרצו!!

כיון שיצא אמרו לו תלמידיו ר' לזה דחיתה

בקנה, לנו מה את משיב? אמר להן והלא כבר נאמר אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם:

הלכה ו משנה שלשה דברים רבן גמליאל מחמיר כדברי בית שמאי: אין טומנין את החמין מיום טוב לשבת, ואין זוקפין את המנורה ביום טוב, ואין אופין פיתן גריצות twisted bread אלא רקיקין. אמר רבן גמליאל מימיהן של בית אבא לא היו אופין פיתן גריצות אלא רקיקין. אמרו לו מה נעשה לבית אביך שהיו מחמירין על עצמן ומקילין על כל ישראל להיות אופין פיתן גריצות וחרי cake:

גמרא אבא בר רב חונה אמר הדא דתימר בשלא עשה לו עירובי תבשילין אבל אם עשה לו עירובי תבשילין מותר

מה בין תבשיל ומה בין חמין? תבשיל דרכו לוכל ממנו חמין אין דרכו לשתות מהן:

ואין זוקפין את המנורה ב"ט: הדא דאת אמר במנורה של פרקים אבל במנורה שאינה של פרקים לא בדא.

כהדא תלמידיו דר' יוסי הוון יתיבין נפלת מנרתא קומיהון והוה כל חד וחד שמיט גרמיה וערק:

אין אופין פיתן גריצות אלא רקיקין: מתוך שאת מייגעו אף הוא אינו אופה אלא צורכו ר' אחא שמע לה מן הדא (דברים כט) מה חרי האף הגדול הזה. ורבנן שמעין לה מן הדא (בראשית מ) והנה שלשה סלי חורי על ראשי:

הלכה ז משנה אף הוא אמר ג' דברים להקל מכבדין בין המיטות, ומניחין את המוגמר ב"ט, ועושין גדי מקולס בלילי פסחים. וחכמים אוסרין:

גמרא של בית רבן גמליאל היו מכבדין בין

המיטות א"ר לעזר בי ר' צדוק פעמים הרבה אכלתי אצל רבן גמליאל ולא היו מכבדין בין המיטות! אלא סדינים היו פורשין על גבי הארץ וכיון שהיו האורחין יוצאין היו קופלין אותן אמרו לו א"כ אף בשבת מותרין לעשות כן!

של בית רבן גמליאל היו מכניסין את המגמר במגופה. א"ר לעזר בי ר' צדוק פעמים הרבה אכלתי אצל רבן גמליאל ולא היו מכניסין את המגמר במגופה! אלא פרדיסקים casks היו מעשנין מערב י"ט וכיון שהיו האורחין נכנסים היו פותחין אותן אמרו לו א"כ אף בשבת מותרין לעשות כן!!

ועושין גדי מקולס בלילי פסחים וחכמים אוסרין: אי זהו גדי מקולס? כולו צלי ראשו על כרעיו ועל קרבו. שלק מקצת ובישל מקצת אין זה גדי מקולס. מכניסין גדי מקולס בלילי י"ט הראשון של חג ובלילי יום טוב האחרון של פסח. מכניסין עגל מקולס בלילי י"ט הראשון של פסח אבל לא גדי מקולס.

תני א"ר יוסה: תודוס איש רומי הנהיג על אנשי רומי שיהו אוכלין גדיים מקולסין בלילי פסחים שלחו חכמים ואמרו לו אילולא שאת תודוס לא היינו מנדין אותך?! {מהו תודוס? א"ר חנניה דהוה משלח"מושיט" פרנסתהון דרבנן} לא נמצאת מביא את הרבים לידי אכילת קדשים בחוץ!! שכל המביא את הרבים לידי אכילת קדשים בחוץ צריך נידוי:

הלכה ח משנה ג' דברים ר' אלעזר בן עזריה מתיר וחכמים אוסרין פרתו יוצאה ברצועה שבין קרניה ומקרדין את הבהמה ב"ט ושוחקין את הפילפלין בריחים שלהן ר' יהודה אומר אין מקרדין את הבהמה מפני שהוא עושה חבורה אבל מקרצפין וחכמים אומרים אין מקרדין אף לא

מקראצפין:

גמרא ר' בא רב ושמואל תריהון אמרין דברי חכמים אפילו להמשיך בה אסור. ר' בא בשם שמואל אם היתה קרנה קדושה מותר א"ר יוסה קשיית' קומי רבי בא ואמר לא תנינן אלא הנקה בחטם ר' זעירה בשם שמואל שור שעיסקו רע יוצא בפרומביא שלו ורבותינו שבגולה נהגו כן ר' אחא ר' יעקב בר אידי בשם ר' יונתן ר' יעקב בר אחא בשם ר' תנחום בי ר' חייה חמור שעיסקו רע יוצא בפרומביא שלו ר' אילא רבי יהודה בשם ר"ש בי ר' חייה כלב יוצא בסוגר שלו אם להכות בו אסור אם בשביל שלא לאכול=להפסיד אפסרו מותר

האי "מעשה" של ראב"עגניבה אמר הלכה היה מלמד ובא. ר' יונה בוצרייה בעי אם הלכה היה מלמד ובא הדא היא דתנינן שלא ברצון חכמים!?

תנא ר' יודה בר פזי דברדליי' אמרו לו או עמוד מבינותינו=שמתא או העביר רצועה מבין קרניה.

א"ר יוסי בי ר' בון שהיה מתריסdebated כנגדן

א"ר חנניה פעם אחת יצאת והשחירו שיניו מן הצומות ומן התענית

א"ר אידי דחוטרא אשתו הוות. ומניין שאשתו קרויה עגלה? (שופטים יד) לולא חרשתם בעגלתי לא מצאתם חידתי

תמן אמרין שכינתו היתה. ויש אדם נענש על שכינתו? א"ר קיריס דאירמה ללמדך שכל מי שיש ספיקה בידו למחות ואינו ממחה קלקלה תלויה בו.

אי זהו הקירוד? אלו הקטנים שהן עושין חבורה. קירצוף אלו הגדולים שאינן עושין חבורה:

וחכ"א אין מקרדין אף לא מקראצפין: אין

מקרדין שלא יבואו לידי חבורה. ולא מקראצפין שלא יבואו לידי תלישה

של בית ר"ג היו שוחקין את הפילפלין בריחיים שלהן א"ר אלעזר בי רבי צדוק פעם אחת אכל אבא אצל ר"ג והביאו לפניו אינגירין ובתוכן פילפלין שחוקים כיון שטעמן משך ידו מהן. אמר לו אל תחוש להם מערב י"ט הן שחוקין.

ויעשה רבי צדוק כשוגג אצל רבן גמליאל ויאכל!! אף אי שחקן היום, עשהו "בשוגג" אלא שלא להתיר מלאכה על ידי ר"ג

הלכה ט משנה הריחיים של פילפלין טמאה משום ג' כלים משום כלי קיבול, ומשום כלי מתכות, ומשום כברה:

גמרא התחתון משום כלי קיבול. והעליון משום כלי מתכות. והאמצעית משום כברה:

הלכה י משנה עגלה של קטן טמאה מדרס, ניטלת בשבת, ואינה נגררת אלא ע"ג הכלים. אסור לגררו ע"ג קרקע מפני שעושה חריץ

רבי יהודה אומר כל הכלים כגון כסא שלחן אינן נגררין חוץ מן העגלה מפני שהיא כובשת:

גמרא תני לא יגור אדם את המטה את הכסא ואת הספסל ואת הקתידרה מפני שהוא עושה חריץ ור"ש מתיר. רבי בא בשם רב חינה רבי חגי בשם רבי זעירא רבי יוסה בשם רבי אילא מודין חכמים לר"ש בכסא שרגליו משוקעות בטיט שמותר לטלטלו שאינו עושה חריץ חדש ודכוותה מותר להחזירו.

א"ר יוסה אוף אנן תנינן ניטלין בשבת כלאים 1:9 א"ר יוסה בי רבי בון דר"ש היא

א"ר יוסה מתניתא אמרה כן כל הכלים אינן נגררין חוץ מן העגלה מפני שהיא כובשת:

מסכת ביצה פרק ג

הלכה א משנה אין צדין דגים מן הביברין

ואין נותנין לפניהם מזונות. אבל צדין חיה ועוף מן הביברין ונותנין לפניהן מזונות. רשב"ג אומר לא כל הביברין שוין. זה הכלל: כל המחוסר צידה אסור ושאינו מחוסר צידה מותר:

גמרא אמר רבי חנינא מתני' דלא כרבי יודה. דתנינן תמן רבי יודה אומר הצד צפור למגדל וצבי לבית חייב. הא לגינה ולביברין פטור. אי צבי בביבר ל"ח ניצוד, למה שרי מתניתין לצוד ממנו?

מחלפה שיטתין דרבנן. דתנינן וחכמים אומרים צפור למגדל וצבי לגינה ולחצר ולביברין. חייב משום צידה ותנינן תמן=הכא אבל צדין חיה ועוף מן הביברין ונותנין לפניהן מזונות. הא לגינה ולחצר לא. רק בביבר הוי חיה כניצוד!! כאן בחצר מקורה. כאן בחצר שאינה מקורה. והא תנינן גינה. אית לך מימר גינה מקורה. אלא כאן בגדולה כאן בקטנה.

#ר' עולא אמר בעון קומי רבי אחא מה ניתני כל המחוסר צידה חייב ושאינו מחוסר צידה פטור. אמר לון ולא במנפל לתוכה אנן קיימין.??? במסכת שבת איירי כשרודף אחר הצבי ו"מנפלו" לתוך הביבר שייך למיתני...פטור, ושאינו...חייב אלא איירי בשכבר ניצוד בביבר כל המחוסר צידה אסור ושאינו מחוסר צידה מותר. #

א"ר שמואל אחוי דרבי ברכיה כל שהוא מחוסר נשבים מחוסר צידה. ושאינו מחוסר נשבים מצודה אינו מחוסר צידה.

שוחטין מן הנגרין. מוכנין (שרועות אצל חריץ מים) אין שוחטין לא מן המכמרות ולא מן המצודות. רבי יוסי בר בון בשם רבי אמי מצדתא דשיתא. מצודה שנארג

שמואל, צד הוא בפיתוס. רודף אחריו עד שנכנס החיה לתוך חבית גדולה, וניצוד! רב אמר סכרא דנהרא שרי. א"ר יודן כההיא דטסים: stoppage made in the river

הלכה ב משנה מצודות חיה ועופות ודגים שעשאן מערב י"ט לא יטול מהן בי"ט אלא א"כ ידוע שניצודו מבעוד יום. מעשה בעכו"ם א' שהביא דגים לר"ג ואמר מותרין הן אלא שאין רצוני לקבל הימנו:

גמרא מי מודיע? אם נתקלקלה המצודה דבר בריא שניצודו מבעוד יום. אבל אם לא נתקלקלה המצודה דבר בריא שלא ניצודו מבעוד יום. ואפילו נתקלקלה המצודה וחש לומר שמא לא ניצודו מבעוד יום? א"ר יוסי בי ר' בון בפורש בחורשין תדע לך שהוא כן דתנינן דגים. ודגים לא במקום שהן מצויין?! והכא במקום שחיה ועוף מצויין.

רבי זעירה בשם רב סברין מימר מותרין דקאמר ר"ג למחר. ר' חזקיה ר' עוזיאל בריה דר' חונייה דברת חורון מותרין ממש. סברי' מימר ספיקן התיירו. ר' חנינה ורבי יונתן תריהון אמרין ספק הכן אסור. ר"י אמר ספק הכן מותר

רבי חיייה רבה ור"ש בר' חד אמר העכו"ם צריך הכן. וחורנה אמר אין העכו"ם צריך הכן. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דרב מיבעי מיתי קומיה ר' חיייה רבה היה צריך לבא לר"ה והוא א"ל הן הויתה? איפה היית? והוא א"ל שיירתה הוות עברה והוינא אכל מינה תאינים, הוי דו אמר אין העכו"ם צריך הכן

חד תלמיד מן דרבי סימיי אזל לאנטרוס, אייתון ליה דורמסקנא ואכל. חד תלמיד מן דר' יהושע בן לוי אזל לתמן אייתו ליה דורמסקנא ולא אכל. אתא ואמר קומי רביה, אמר, דו נהג כשיטת רביה. דרבי סימיי אמר אין העכו"ם צריך הכן ר' אבהו בשם ר' יהושע בן לוי דמדמניות שבכרם lumps of dripping grapes הרי אלו אסורות. רב חונה בשם רב השיצים שבכפים stony dates on the branches הרי אלו מותרין:

הלכה ג משנה בהמה מסוכנת לא ישחוט אלא א"כ ידוע שהוא יכול לוכל ממנה כזית צלי מבעוד יום. ר' עקיבה אומר אפילו כזית חי מבית טביחתה

שחטה בשדה לא יביאנה במוט ובמוטה אבל מביאה בידו איברים איברים:

גמרא רבי בא בשם רבנן דתמן שחטה ואכלו זאיבים בני מיעיה כשירה שחזקת בני מיעים לכושר. אין חוששין שמא במקום נקב ניקבו וחש לומר שמא ניקבו? חזקת בני מיעים כשירין

תני אבל מביאה הוא על גב עורה. כיצד הוא עושה? משייר ממנה אבר אחד ומביאו עמו:

הלכה ד משנה בכור שנפל לבור ר' יהודה אומר ירד המומחה ויראה אם יש בו מום, יעלה וישחוט ואם לאו לא ישחוט.

ר"ש אומר כל שאין מומו ניכר מערב י"ט אין זה מן המוכן:

גמרא מחלפה שיטתיה דר' יהודה. דתנינן תמן ר' יהודה אומר אם לא היתה נבילה מערב שבת אסורה לפי שאינה מן המוכן והכא הוא אומר הכין!! ר' יהודה כדעתיה דר' יהודה אומר אין המומחה תורה אי"צ "התרת מומחה" וכיון שנולד בו מום קודם יו"ט, כבר הותרה מבעו"י רבי חונה בשם רבי אבא דר' יהודה היא דרבי יהודה עבד ראית בכור כראית טריפה. כמה דאת אמר תמן רואין את הטריפה ב"ט, ודכוותה רואין את הבכור ביום טוב

רבי יודן בעי דמאי מדבריהם וראית טריפה מדבריהן, כמה דאת אמר רואין את הטריפה ביום טוב, ודכוותה מפרישין את הדמאי ביום טוב!

ר' אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה כל שמומו ניכר מערב יום טוב ולא התירו מומחה אלא

ביום טוב, אין זה מן המוכן. והא תני עגל בכור שנולד מן הטריפה אע"ג דלא היה מוכן אגב אמו ב"ט, מותר! אמר רב חסדא תיפטר שעבר המומחה וראהו.

אתא עובדא קומי ר' אימי וסבר מימר ר' יהודה ור' שמעון הלכה כר' יהודה. אייתי רב הושעיה מתניתא דבר קפרה מדרומא ותנא וחכמים אומרים כל שמומו ניכר מבערב יום טוב ולא התירו מומחה אלא ביום טוב אין זה מן המוכן, וקיבלה וחזר ביה

אותו ואת בנו שנפלו לבור ר' ליעזר אומר יעלה את הראשון על מנת לשחוט וישחוט, והשני עושין לו פרנסה במקומו שלא ימות. ר' יהושע אומר יעלה את הראשון ע"מ לשחוט ולא ישחוט ויערים ויעלה את השני אע"פ שלא חישב לשחוט אחד מהן מותר. ר' בון בר חייא בעי מחלפה שיטתיה דר' ליעזר תמן פסחים 3:3 הוא אמר מותר להערים והכא הוא אמר אסור להערים! תמן משום בל יראה ובל ימצא והכא מה אית לך?

מחלפה שיטתיה דרבי יושוע תמן הוא אמר אסור להערים והכא הוא אמר מותר להערים! א"ר אידי כאן שבותטלטול שלא לצורך וכאן חייב חטאת=מלאכה ביו"ט

א"ר יוסה בי רבי בון הכא כדי לחוס על ניכסיהן של ישראל. תמן מה אית לך? ר' יצחק ורבי יאישה חד כהדין וחד כהדין:

הלכה ה משנה בהמה שמתה לא יזינה ממקומה. מעשה ששאלו את ר"ט עליה ועל החלה שנטמאת. ונכנס לבית המדרש ושאל, אמרו לו: לא יזיז ממקומה:

גמרא שמואל אמר טעו ה' זקנים שהורו לר"ט בלוד. אמר רב מתנה בבכור הוה עובדא. ע"כ לא יזינה דאסור לכלבים א"ר אבין מתניתא אמרה כן: עליה ועל החלה שניטמאת. מה זו קודש אף זו קודש

בעון קומי לוי מהו לראות את הטריפה בבית אפל? אמר לאפק לבר יוציאו חוצה! רבי אימי בעי, שמעון אין רואין את הנגעים בבית אפל, שמעון אין רואין את הטריפה בבית אפל?!

א"ר יוסה בי רבי בון לא מטעם הזה אמר לוי להוציא לחוץ אלא שמא תימצא טריפה ויהא אסור לטלטלה

אתיין דרב מתנה כשמואל, דקיימ"ל במוקצה כר"ש ודלוי כרב שאוסר טלטול טריפה ונבילה כר"ש

{א"ר בא רב יהודה בשם שמואל הלכה כרבי יודהשיך לעיל}

הלכה ו משנה אין נמנין על הבהמה בתחילה בי"ט אבל נימנין עליה מערב י"ט, ושוחטין ומחלקין ביניהן

רבי יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופיץ וחכ"א אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר:

גמרא הא להוסיף על החבורה מוסיפים. היו חמשה, נעשין עשרה

תני לא יאמר אדם לחבירו הרי אני עמך בסלע הרי אני עמך בשקל אבל אומר הוא לו הרי אני עומד למחצה לשליש ולרביע.

רבי חייה רבה ור"ש בר' שקלו מנה כנגד מנה בבכור

בד"א? בחול, הא ביום טוב אסור. על שם אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר. רב אבון רב יהודה בשם שמואל אפילו לתלותו בכף מאזנים מפני העכברים אסור!

א"ר יוסה בי רבי בון: אלא בגין דתנינן רבי יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופץ. וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר, הא תניין קדמיא סבר מימר משגיחין, הא לתלותו בכף מאזנים מפני העכברים מותר

תני רשב"ג אומר אף מפייס הוא אדם את עצמו בליטרא לידע מה הגיע לו. אחר שכבר בא לידו, מותר לו "לפייס א"ע" ולמדוד כהדא רבי מנא זבן חרובן דשמיטה, שאסור למכור במשקל פירות שביעית] אתא שאל לרבי חזקיה, א"ל: נהגין רבנן כהדא דר"ש בן גמליאל

תני הטבח לא יהא שוקל בידו ומניח, שידו כליטרא היא אבל חותך הוא בסכין ונותן לזה ולזה.

תני אין מרגילין בי"ט, לא בחול בבכור, ולא בפסולי המוקדשין.

א"ר אבון שלא יהא כעובד בו עבודה בחייו. א"ר יוסטא בר שונם גזרו עליהן שלא ירעו אותן עדרים עדרים. א"ר מנא כל עמא מודיי מינפוח-שרי. למיחבוט (כדי להוציא את העור בנקל) - רבי חייה רבה ורבי שמעון ברבי חד אמר אסור וחורנה אמר מותר

א"ר יוסי בי רבי בון כל עמא מודיי למיחבוט אסור. למינפוח רבי חייה רבה ור"ש בר' חד אמר אסור וחורנה אמר מותר:

הלכה ז משנה אין משחיזין את הסכין אבל משיאה על גבי חבירתה

לא יאמר אדם לטבח מכור לי בדינר בשר אבל שוחט והן מחלקין ביניהן:

גמרא אין משחיזין את הסכין אבל משיאה על גבי חבירתה אמר רב חסדא דרבי יהודה היא. דמתיר מכשירין אמר רב יהודה בשם שמואל דברי הכל היא כדי להעביר שמינונית שעליה:

הלכה ח משנה אומר אדם לחנוני מלא לי כלי זה, אבל לא במידה. ר' יהודה אומר: אם היה כלי של מידה לא ימלאנו.

מעשה בשאול בן בטנית שהיה ממלא את מדותיו מעי"ט ונותנן ללקוחות בי"ט. אבא

שאל אומר במועד עושה כן. וחכ"א אף בחול עושה כן מפני מיצוי המדות:

גמרא רב חונה אמר "או חסר או יתר" ר' לעזר אמר לזעירת בר חמא "מלי לי ההן מנא, ולמחר אנן מכילין אמדוד אותו ליה"

תני מעשה בי ר' לעזר בי ר' צדוק ואבא שאל בן בטנית שהיו חנוונים בירושלים והיו ממלין מידותיהן מעי"ט ונותנין אותן ללקוחות בי"ט. ר' חנינה בן עקביה אומר אף בחולו של מועד היו עושין כן נותן ללוקח, היין והמדה יחדיו (והלוקח מחזיר לו הכלי לאחר יו"ט) מפני מיצוי המידות.

אף הוא כנס שלש מאות חביות. וחבירו כינס שלש מאות חביות. מה שלא הצליח להעביר (בחול) מאת מדותיו לכלי של לוקח אמרו להן חכמים לא הייתם צריכין לעשות כן אלא הואיל והחמרתם על עצמכם יעשה בהן צורכי ציבור

פעם אחת חלה ונכנסו רבותינו לבקרו אמר לון אתון חמון הדא ימינא דהוות מכילה בקושטא! א"ר חנינה מאן דאמר דרחמנא וותרן יתוותרון בני מעוי אלא מאריך רוחיה וגבי ידידיה אמר ר' אחא כתיב (תהלים נ) וסביביו נשערה מאד מדקדק עמהן כחוט שערה אמר רבי יוסה בי ר' בון לא מטעם הזה אלא (תהלים פט) ונורא על כל סביביו מוראו על הקרובים יותר מן הרחוקים:

הלכה ט משנה אומר אדם לחבירו תן לי ביצים ואגוזים במניין שכן דרך בעל הבית להיות מונה בתוך ביתו:

גמרא תני: אומר הוא אדם לחבירו תן לי כלה measure של תבלין שכן בעל הבית דרכו להיות נותן כלה של תבלין בתוך תבשילו:

מסכת ביצה פרק ד

הלכה א משנה המביא כדי יין ממקום למקום לא יביאם בסל ובקופה, אבל מביא הוא על כתיפו לפניו.

המוליך את התבן לא יפשיל את הקופה לאחריו, אבל נוטלה בידו

מתחילין בערימת התבן, אבל לא בעצים שבמוקצה:

גמרא #אמר רבי חנין בר לוי מתניתא באילין קורפדייא דקיקתה long and narrow jars דמיטענן תרתי תלת בגו ידא. יכול לשנות שמביאן אחת אחת כדלקמן.. היתה אחת גדולה- לפניו, כך היא דרכו! לאחריו, כך היא דרכו!

היך מה דאת אמר מביאה על גב עורה, לעיל בשוחט בשדה ודכוותה מביאה על גב קנקנה.

כמה דאת אמר מביאה איברים ודכוותה מביאה צלוחית צלוחית. #

ר' יודן בעי מהו להוציא תבן מרשות היחיד לר"ה? ולא מתניתא היא המוליך את התבן לא יפשיל את הקופה לאחריו!! מתניתא כמאן דאמר (שמות יב) לכל נפש אף נפשות בהמה בכלל, מה צריכה ליה, כמאן דאמר אין נפשות בהמה בכלל, [ברם כמ"ד נפשות בהמה בכלל פשיטא ליה] מתניתא במוציא להסיק, מה צריכא ליה במוציא להאכיל.

ר' יעקב בר אחא בשם ר' יסא: מוקצה שיבש אסור ליגע בו. ר' אמר לרבי שמעון בריה עלה והבא לנו גרוגרות מן העלייה. א"ל ואינו אסור משום מוקצה? א"ל ואדיין את לזו? אין לך אסור משום מוקצה אלא תאנים וענבים בלבד!! לא גרוגרות מן העלייה א"ר שמואל בר מיסרטיי מפני שהן מסריחות בנתיים.

ר' זעירא בעא קומי ר' יסא לא מסתברא א ל
א באילין פיצולייא ואפ"ה שרי [מניחים התמרים
בסלים כדי שיתבשל] הוה עובדא א"ל אוף אנן
סבר כן. אתא ר' יוסי בי ר' בון ר' יצחק בר
ביסנא בשם ר' יוחנן באילין פיצולייא הוה
עובדא, א"ל אין לך אסור משום מוקצה
אלא תאנים וענבים בלבד!

ר' יעקב בר זבדי בשם ר' אבהו הדא דאת
אמר לעניין שבת, אבל לעניין מעשרות כל
הדברים יש להן מוקצה. אוכלין עראי כיון שלא
נגמר' מלאכתן א"ר יוסה מתניתא אמרה
כך: מעשרות 1:5 בגרוגרות משידוש, ובמגורה
משיעגיל:

הלכה ב משנה אין נוטלין עצים מן הסוכה
אלא מן הסמוך לה.

מביאין עצים מן השדה מן המכונס, מן
הקרפף אפילו מן המפוזר.

אי זהו קרפף? כל שהוא סמוך לעיר דברי
רבי יהודה. ר' יוסה אומר כל שנכנסין לו
בפותחת, אפילו בתוך תחום שבת:

גמרא אין נוטלין עצים מן הסוכה אלא מן
הסמוך לה. שמואל אמר בשלא נתכוון
לעבותה אבל אם נתכוין לעבותה אסור. משום
"סותר" כשלא היתנה אבל אם היתנה מותר.

רב נחמן בר יעקב בעי ויש אדם מתנה
לסתור אוהלין?!

ואומר בפני שמואל בטפול לה, והוה רב
נחמן בר יעקב הוי בה. י"א: סמוך לה=טפול לה,
ורנב"י מקשה איך שרי? ##

תני א"ר לעזר בר"ש לא נחלקו בית שמאי
ובית הלל שמביאין עצים מן המכונסין
שבשדה ומן המפוזרין שבקרפף. ועל מה
נחלקו? על המפוזרין שבשדה שב"ש
אוסרין וב"ה מתירין.

א"ר נתן מודין ב"ש לבית הלל שמביאין

עצים מן המכונסין שבשדה ומן המכונסין
שבקרפף, ועל מה נחלקו? על המפוזרין
שבקרפף, שביט שמאי אוסרין וב"ה
מתירין. ר' יוסה בשם רב ירמיה רבי חנינה
מטי בה בשם רב הלכה כדברי מי שהוא
מחמיר"ן ובלבד מן המפוזרים שבקרפף. שרי
מחלפה שיטתיה דרבי יודה דתנינן
תמן עירובין 2:5 ר' יהודה אומר אפי' אין בה
אלא בור ושיח ומערה מטלטלין בתוכה.
והכא הוא אמר הכין!! דבעינן סמוך לעיר דווקא
א"ר מנא כבית דירה עביד לה ר' יודה: כשיש
בה בור ...

הלכה ג משנה אין מבקעין עצים מן
הקורות, ולא מן הקורה שנשברה ב"ט.

אין מבקעין לא בקורדום לא במגל ולא
במגירה, אלא בקופיץ.

בית שהוא מלא פירות וסתום, ונפחת, נוטל
ממקום הפחת. ר' מאיר אומר: אף פוחת
לכתחילה ונוטל:

גמרא אין מבקעין עצים מן הקורות ולא
מן הקורה שנשברה. הדא דאת אמר
בקורה שנשברה ב"ט, אבל בקורה
שנשברה מע"ט מותר. בשאין בהן תואר
כלי אבל אם יש עליה תואר כלי אפי'
נשברה מערב י"ט אסור. דמבטלו עכשיו מכלי

תני: סוכות תאינים ובהן תאנים ומכבדות
ובהן תמרים שהכניסן לאוכלין, אוכל מהן
ב"ט. הכניסן לעצים להסקה אין אוכל מהן
ב"ט. דלא הוכנו לכך

רב אמר מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי
הדא דאת אמר בכלים שנשברו ב"ט אבל
בכלים שנשברו מע"ט מותר. בשאין עליהן
תואר כלי אבל יש עליהן תואר כלי ואפילו
שנשברו ב"ט מותר דאכתי "כלים" נינהו!

תני ר' חייה מסיקין באוכלין אבל לא
בקליפיהן ולא בגלעיניהן. דהו"ל "נולד" רב
הוה יתיב קומי ר' חייה רבה והוה אכיל

והוה מתחמי זרק גו תפייה, וזרק קומי תפייה נראה כזורק בתוך התנור, אבל באמת זרק "לפני" התנור א"ל ר' חיה רבה הכא זרוק! לפני התנור (דאסור להסיק בגרעינין) א"ל מה בין הכא ומה בין הכא? א"ל בן פיתה! אחריהם!! בן גדולים! אתה חייב ללכת אחרי חכמי הדור!

אמר ר' חנינה אוכלה הוה זרק. כיון שיש עליו אוכל, שרי

א"ר אימי בבלייא, חולה הוה ובחול הוה עובדא וא"ל כנגד כן אסור בי"ט:

ולא בקורדום: דבית ר' ינאי אמרין מבקעין בקורדום תנא ר' הושעיה מבקעין בקורדום שמואל אמר הלכה כמי שהוא אומר מבקעין בקורדום תני רבי יוסי בן כיפר אמר משם רבי לעזר בן שמוע בית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין:

ולא במגל: אית תניי תני מבקעין ואית תניי תני אין מבקעין אמר רב חסדא מאן דאמר מבקעין במגל של יד מאן דאמר אין מבקעין במגל של קציר

אית תניי תני מפספסין בקלקלים אית תניי תני אין מפספסין אמר רב חסדא מאן דאמר מפספסין בבריאא you may part the tangles in Nazarites hair מאן דאמר אין מפספסין בתש

אית תניי תני מוללין עצי בשמים אית תניי תני אין מוללין מאן דאמר מוללין בלחים מאן דאמר אין מוללין ביבישין דקא מוליד ריחא

אית תניי תני ממתקין את החרדל בגחלת אית תניי תני אין ממתקין מ"ד ממתקין בשנתנו ע"ג הגחלת, ומ"ד אין ממתקין בשנתן את הגחלת עליו נמצא מכבה את הגחלת

אית תניי תני שפין את הכסף בקרטיקין chalk אית תניי תני אין שפין מ"ד שפין בשנתנו מעי"ט, ומ"ד אין שפין בשנתנו בי"ט.

ר' מאיר אומר אף הוא פוחת בתחילה

ונוטל. רבי בא רב יהודה בשם שמואל ובלבד כנגד הפתח.

[והא תני מודין חכמים לר"מ בחותמות שבקרקע שמפקקין ומפקיעין ומתירין וחותכין. בשבת, מפקקין, אבל לא מפקיעין ולא מתירין ולא חותכים]

ובכלים בשבת מותר ואין צורך לומר בי"ט: הלכה ד משנה אין פוחתין את הנר מפני שהוא עושה כלי

ואין עושין פחמין

ואין חותכין את הפתילה לשנים. רבי יהודה אומר חותכה באור לשתי נרות:

גמרא תני לפסים=קערות של חרס סתומות, עשאן מעי"ט לא יפתחם בי"ט מפני שהוא כמכשיר כלי בי"ט.

תמן תנינן עדיות 1 על לפסים ארוניות=סתומות שהן טהורות באהל המת וטמאות במשא הזב. רבי לעזר בי ר' צדוק אומר אף במשא הזב טהורות מפני שלא נגמרה מלאכתן אתיא דיחידא דהכא כסתומה דתמן, ודיחידא דתמן כסתומה דהכא.

רבי בא בשם רב יהודה בקעת סומכה לכותל בשביל שלא תכסכס. rub off

תני אין מכבין את הבקעת בשביל לחוס עליה אם בשביל שלא תעשן את הבית ואת הקדירה מותר. א"ר חנניה בשאין שם אויר אבל אם יש שם אויר=יכול להשליכו לחוץ משליכה לאויר ודיין

א"ר נסא ויאות?! מה שאתה מתיר כיבוי בקעת בשביל שלא תתעשן!! כן אנן אמרין, הדא קלוריתה שרי משיף ומכחול מינה ביומא טבא?! א"ר מנא כאן לשימור, וכאן לרפואה רפואה אסור

ג' דברים נאמרו בפתילה להחמיר וג' להקל

אלו שלשה שאמרו להחמיר אין עושין אותה בתחילה ב"ט, ואין חותכין אותה לשנים, ואין מפספסין אותה באור, אלו שלשה שאמרו להקל מועכין אותה, ושורין אותה בשמן, וחולקין אותה באור לשתי נרות

א"ר חננא בצריך לשניהן. תני רבי יודה בר פזי דבר דלייא מביא שתי נרות ונותנה בשניהן וחולקה באור לשתי נרות

רבי יעקב בר אחא חננא בר אידי בשם רב מוחטין את הפתילה ב"ט:

הלכה ה משנה אין שוברין את החרס, ואין חותכין את הנייר לצלות בו מליח.

אין גורפין תנור וכיריים אבל מכבשין[press down]

אין מקיפין שתי חביות לשפות עליהן את הקדירה

אין סומכין את הקדירה בבקעת וכן הדלת אין מנהיגין את הבהמה במקל ב"ט, וראב"ש מתיר:

גמרא הדא אמרה הדין סיקורה[sausage] אסור מיעבד ביומא טבא דהוא מקטע בגומיה[cut paper]

ברתי דרבי חייה רבה אתת מיפה גו תנור אשכחה כיפהאבנים שנפלו בגויה אתת שאלת לאביהאים שרי לגרופ א"ל איזלין כבשין אמרה לינה יכלה! א"ל איזלין גרפין! ידעה הוותדשרי אף לגרופ היכי דא"א אלא דהוות בעי מישמע מן אבוה

רב אמר מצילין מן התנור לכירה אבל לא מכירה לתנור רב אבא בר חנה אמר מצילין מתנור לכירה ומכירה לתנור אבל לא מערבית לשחרית רבי אבון בשם רב מצילין מתנור לכירה ומכירה לתנור מערבית לשחרית אבל לא מיום טוב לחול

אין מקיפין שתי חביות לשפות עליהן את הקדירה משום בונה תני לא יצא סומא במקלו ולא רועה בתרמילו ור"ש מתיר וכן הוה ר"ש אומר הואיל והוא מותר בדבר א' יהא מותר לכל הדברים:

הלכה ו משנה ר"א אומר נוטל אדם קיסם לחצות בו שיניו. ומגבב מן החצר ומדליק, שכל מה שבחצר מוכן

וחכמים אומרים מגבב משלפניו ל א מן החצר ומדליק:

גמרא מה ביניהן? לעשות ציבור ביניהן. על דעתיה דר"א עושין ציבור pile על דעתהון דרבנן אין עושין ציבור:

הלכה ז משנה אין מוציאין את האור לא מן העצים ולא מן האבנים ולא מן המים

ואין מלבנין את הרעפים לצלות עליהן ועוד א"ר אליעזר עומד אדם על המוקצה ערב שבת בשביעית שאינו חייב לעשר ואומר "מיכן אני אוכל למחר" וחכ"א עד שירשום ואומר "מיכן ועד כאן":

גמרא אין מלבנין את הרעפים לצלות עליהן. אית תניי תני מלבנין ואית תניי תני אין מלבנין אמר רב חסדא מאן דאמר מלבנין בבדוקים, ומאן דאמר אין מלבנין בשאינן בדוקים: שמא תפקע—וטורח שלא לצורך

ועוד א"ר אליעזר עומד אדם על המוקצה ערב שבת בשביעית ואומר מיכן אני אוכל למחר. מחלפה שיטתיה דרבי ליעזר דתנינן תמן בית שמאי אומר לא יטול אלא א"כ נענע מבעוד יום ור' ליעזר לאו שמותי הואאלמא בעי מעשה! חומר הוא בדבר שיש בו רוח חיים:

וחכ"א עד שירשום ויאמר מיכן ועד כאן: מחלפה שיטתון דרבנן דתנינן תמן בית הלל אומרים עומד ואומר "זה וזה אני נוטל" והכא אינון הכין!! א"צ עוד אינון אית להון

חומר בדבר שיש בו רוח חיים.... עיין פ"ק ה"ד

מסכת ביצה פרק ה

הלכה א משנה משילין פירות דרך ארובה
בי"ט

ומכסין את הפירות בכלים מפני הדלף וכן
כדי יין וכן כדי שמן

ונותנין כלי תחת הדלף בשבת:

גמרא מתניתא באותו הגג אבל בגג אחר
אסור. בשאינו שוה אבל אם היה שוה
מותר.

תני היה שם חלון חלון הוא מן הצד אין משחילין
דרך חלון

רב ירמיה בשם רב פורשין מחצלת על גבי
שיפוף של לבנים בשבת. א"ר שמעון בי ר'
ינאי לא שמעתי מאבא, אחותי אמרה לי
משמו: ביצה שנולדה בי"ט סומכין לה כלי
בשביל שלא תתגלגל אבל אין כופין עליה
כלי. ושמואל אמר כופין עליה כלי. א"ר
מנא ובלבד שלא יהא כלי נוגע בגופה של
ביצה. תני ר' הושעיה נחיל של דבורים
פורסין עליה סדין בחמה מפני החמה
ובגשמים מפני הגשמים. מה כרב כשמואל?

כאן מלמעלן וכאן מלמטן להשים סדין מלמטה,

אסור [חסר כאן...]

ר' ביסנא בשם ר' יוסה בן חנינה חפי
לסוטות weaving boards אסור לטלטלן.
מצדתא מצודה הוויין פריסין והוויין משרפין
גו שמשא אתון שאלון לרב מהו
מטלטלתון? אמר לון אסור ליגע בהון
חשבין עליהון מתגנין תוחתי ראשיכון חשבו
לישון עליהם, ומותר ושרי לכון מטלטלתון

תני חבית של טבל שנתרועעה, מביא כלי
אחר ונותנו תחתיה. לקבל היין נתמלא אסור
לטלטלו. א"ר זעירה זאת אומרת שעושין
תקנה למוקצה להצילו שלא כדרכו. אינו

מטלטלו ממש, רק משים כלי תחתיו

והא תני על העבט של ענבים על המעטן
של זיתים שמשכו שנמשכו וזבו מהן משקין אסורין
משום "משקין שזבו" הא ענבים עצמן, שרי! לא יטול
מהן בי"ט ואין צורך לומר בשבת!! אמר
רב חסדא אע"פ שזה טבל וזה טבל, זה יש
לו מוקצה וזה אין לו מוקצה כיון שלא נגמרה

מלאכתו (=מוקצה), פטור מן המעשר

תני נר שכבה מצילין את שמנו. הדא אמרה
שעושין תקנה למוקצה להצילו שלא
כדרכו. א"ר יעקב בר אחא דר' שמעון היא
דר"ש אמר כבה מותר לטלטלו. אמר ר'
שמואל בר רב יצחק לא אמרע"כ לא פליגי רבנן
אלא לטלטלו הא להציל מצילין!

תני נותנין כלי תחת הדלף בשבת נתמלא
שופך ושונה ואינו חושש א"ר חנניה עשו
אותו כנהרות ומעיינות שבאו מחוץ לתחום
לתוך התחום. ותני כן נהרות ומעיינות
שבאו מחוץ התחום לתחום ממלא מהן
בשבת ואין צ"ל ביום טוב:

הלכה ב משנה כל שהוא משום שבות
משום רשות משום מצוה חייבין עליו ביום
טוב

אלו הן משום שבות לא עולין באילן ולא
רוכבין על גבי בהמה ולא שטין על פני
המים ולא מספקין ולא מטפחין ולא מרקדין
אלו הן משום רשות לא דנין ולא מקדשין
לא חולצין ולא מייבמין

אלו הן משום מצוה לא מקדישין ולא
מעריכין ולא מחרימין ולא מגביהין תרומה
ומעשרות ביום טוב. כל אלו בי"ט אמרו
ק"ו לשבת

אין בין י"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד:

גמרא שבות שהיא רשות, ורשות שהיא
מצוה. אי זו היא שבות שהיא רשות? לא

עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה ולא שטין על פני המים ולא מספקין ולא מטפחין ולא מרקדין

אי זו היא רשות שהיא מצוה? לא דנין ולא מקדשין ולא חולצין ולא מייבמין

תני אין עולין באילן בין לח בין יבש ניחא לח, יבש כך אנו אומרינן אסור לדוש על גבי זמורה בשבת?! אלא כר"מ דרבי מאיר אמר כלאים 7:2 גפן שיבשה אסורה ואינה מקדשת. דברי הכל, אסרו אילן יבש מפני אילן לח.

רב חייה בר אשי אתא ופריז קומי רב א"ל ביידאבאי זה דרך באת? אתיתה? א"ל בההוא תמרתא עקימתא crooked palm א"ל מאן שרא לך? רבי בשם רב אסור לדוש ע"ג זמורה בשבת. היא שורשי אילן היא קולסי אכרוב בגבוהין ג', אבל אם אינן גובהין ג' כארץ הם.

מפני מה אמרו אין עולין באילן, שמא ישכח ויאכל=יתלוש או שמא ירעיד בשעת עלייתו יפיל הפירות? נישמענה מן הדא: היה רוכב על גבי בהמה מע"ש אומר לו רד! היה ע"ג אילן מע"ש, אין אומרינן לו רד. הדא אמרה שמא ירעיד

מפני מה אמרו היה רוכב ע"ג בהמה אומרים לו רד? חברייא אמרו שמא תינוקמות הבהמה הבהמה אמר לון רבי יוסי הגע עצמך שהיה הוגן=גמל אחד גדול!

תנא ר' אחא בר פפא קומי ר' זעירה שנייא היא שהוא מצווה על שביתת בהמה כמוהו (שמות כג) למען ינוח שורך וחמורך כמוך

אית תניי תני נשענים בבהמה אית תניי תני אין נשענים בבהמה אמר רב חסדא מ"ד נשענין בבריא מ"ד אין נשענין בתש.

ר' יוסה אומר איתפלגון ר' בא בר ממל וחברייא. חד אמר: מ"ד נשענים בהוא

דמיסתמך ציבחר מעט מ"ד אין נשענין בכובש את כבדו. וחד אמר, מ"ד נשענין בבריא וכו'. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן דא"ר יוסה: לא אמר רבי בא בר ממל כלום, כי לא חידש כלום על ר' חסדא הוי דו אמר נשענים בבריא ואין נשענים בתש:

ולא שטין על פני המים: רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו זאת אומרת שאסור להשיט דבר חפץ במים ולהוליכו מאצלו. ודכוותה אסור לאדם להשיט דבר ולהביאו אצלו. רבי אבא מרי ור' מתניה הוון יתיבון חמון לחד בר נש פצל מיא לכא ולכא"הרחיק" המים בידיו לכאן ולכאן ושתי א"ר אבא מרי לר' מתניה הדא היא דא"ר יעקב ר זבדי בשם רבי אבהו אסור לאדם להשיט דבר ולהוליכו מאצלו! א"ל הדא היא דתנינן שובר אדם את החבית לוכל ממנה גרוגרות!! ושרי

ולא מספקין: סיפוק שהוא מחמתו, כמה דאת אמר (במדבר כד) ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את כפיו:

ולא מטפחין: טיפוח שהוא לרצונו

ר' יונה וחברייא חד אמר הכין שרי והכין אסור. וחורנה אמר בין הכין ובין הכין אסור. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא מן מה דא"ר יונה אית הוה סבין ביומינן והוון מטפחין לאחורי ידיהון בשובתא הוי דו אמר הכין שרי והכין אסור.

רבי הוה מסבנשוין לר"ש בריה והוון מטפחין לאחורי ידיהון בשובתא. עבר ר"מ ושמע קלהון אמר רבותינו הותרה השבת?! שמע ר' קליה אמר מי הוא זה שבא לרדותינו בתוך ביתינו? ואית דאמרי הכין אמר מי הוא זה שבא לצנענו ולנדותינו בתוך ביתינו? שמע ר"מ קליה וערקברה נפקין פריי בתרי' מפריצו אחרי' אפרח רוחא פיקייליהסודר מעל קדליה דר"מ. אודיק ר'

מן כוותאמן החלון וחמא קדליה דר"מ מן
אחוריו אמר לא זכית אנא לאורייתא אלא
בגין דחמי קדליה דר"מ מן אחוריו!

רבי יוחנן ורשב"ל תריהון אמרין אנן לא
זכינן לאורייתא אלא בגין דחמינן אצבעתיה
דרבי מן גולגיקין shoes which leave the toes
uncovered (a roman style) דידיה:

ולא מרקדין: ר' ירמיה ר' זעירה בשם רב
הונה קיפוץ עוקר שתי רגליו כאחת ריקוד
עוקר אחת ומניח אחת

א"ר לעזר כל משמיעי קול אסורין בשבת.
רבי שמואל בר רב יצחק סבר מקושה
דכנישתא חדתא ר' ליל בי ר' אלם מקש על
כסא ר' אילא עני בסדרא התאחר בביה"מ סלק
לבייתא אשכחון דמיכין שינים רבע ליה על
סולמארבץ על הסולם בגין דלא מקשה על
תרעא בשובתא

ר' ירמיה הוה פשטלומד עם בריה דרבי
אימי, אזל בעי מתערתא בקריצתא
דשובתא רצה לעוררו בשחר שרי מיקש על
תרעא א"ל אבא, מאן שרא לך?

ר' אבא בר כהנא בעא קומי ר' יסא מהו
מקשה על כריסא בשובתא? א"ל בחולא
מאן שרא לך! אסור משום מקשה עצמו א"ר
שמואל בר אבדומא נהגין רבנן בחולה מן
הטיבור ולמעלן, בבגדיו מן הטיבור ולמטן:

ולא דנין: רבי חזקיה רבי אחא בשם ר'
אבהו אסור לדון דיני ממונות בע"ש. והא
מתני' פליגא לפיכך אין דנין לא בע"ש ולא
בע"ט דיני נפשות. הא דיני ממונות דנין!
ותני ר' חייא כן דנין דיני ממונות בע"ש
אבל לא דיני נפשות בע"ש. אמר כן
להלכה "מדרבנן" וכאן לדבר תורה:

ולא מקדשין: רבי בא בר כהן אמר קומי ר'
יוסה ר' אחא בשם ר' יעקב בר אידי אסור
לארס אשה בע"ש. הדא דאת אמר שלא
לעשות סעודת אירוסין הא לארס יארס.

שמואל אמר אפילו בתשעה באב יארס
שלא יקדמנו אחר! מחלפא שיטתיה
דשמואל תמן הוא אמר (תהילים סח)
מושיב יחידים ביתה (תהילים סב) במאזנים
לעלות המה מהבל יחד והכא הוא אמר
הכין!! הקב"ה מזווג, ואיך אפשר שיקדמנו אחר? שלא
יקדמנו אחר בתפילה.

#אפילו כן, לא קיימה: אין זו תירוץ נכון...

ולא מקדישין: ר' יעקב בר אחא בשם רבי
אימי איתפלגון ר' יוחנן ורשב"ל חד אמר
מקדישין וחורנה אמר אין מקדישין. רבנן
דקסרין מפרשין להון, ר' יוחנן אמר
מקדישין בתחילה בי"ט, רשב"ל אמר אין
מקדישין בתחילה בי"ט.

אית תניי תני הולך לו אצל מוכרי טלאים
אית תניי תני הולך לו אצל מוכרי פסחים.
מ"ד הולך לו אצל מוכרי טלאים כמ"ד
מקדישין מ"ד הולך לו אצל מוכרי פסחים
כמ"ד אין מקדישין.

הדא אמרה שאינו יוצא לחולין וחוזר
וקדש. כשאדם נותן "מעוה קודש" למנות עצמו על פסח יש
לומר שבאותו רגע יוצא לחולין קצת "בשר", וחוזר וקדוש
ע"י מעותיו שנותן אין תימר יוצא לחולין חוזר
וקדש יהא אסור משום מקדיש! ותנינן אין
מקדישין!

רבי חנניה ורבי מנא חד אמר במקדיש
למחרהא דתנן אין מקדישין, כשאין מקדיש לצורך היום
וחורנה אמר במקדיש לבדק הבית

א"ר שמי ופילו כמ"ד מקדישין בעזרה
משום שבות שהתירו במקדש: לכו"ע שרי
להקדיש "בתוך" העזרה (שאין שבות במקד')

כל אלו בי"ט אמרו ק"ו לשבת: אילין אינין
והא אית לך חורנין סקילה בשבת ואין
סקילה בי"ט, כרת בשבת ואין כרת בי"ט,
מכות בי"ט ואין מכות בשבת, אין תימר
בדברים שיש בהן אוכל נפש אתינן מיתני,

והא תנינן משחילין פירות דרך ארובה
בי"ט אבל לא בשבת, ועוד מן הדא שוחקין
עצי בשמים למילה בי"ט אבל לא בשבת,
א"ר יוסה והוא שמל ועוד מן הדא דתני
מודין חכמים לר' מאיר בחותמות שבקרקע
שמפקקין ומתירין וחותכין. בשבת
מפקקין אבל לא מפקיעין ולא מתירין ולא
חותכין. בכלים בשבת מותר אין צריך
לומר בי"ט:

אין בין י"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד.
מה ביניהון? יודא דמתיר "מכשירי או"ן" רב חסדא
אמר לחדד ראשו של שפוד ביניהון. ר'
חנינה בריה דר' אבהו אמר להוציא אש מן
העצים ביניהון. תנא ר' יהודה בר פזי דבר
דלייא הוא הדבר מהו הוא הדבר לחדד
ראשו של שפוד הוא הדבר. או להוציא אש
מן האבנים הוא הדבר. לית לך אלא
כהדארק זה מותר אין משחזין את הסכין אבל
משיאה על גבי חבירתה אמר רב חסדא
דרבי יודה היא. דאמר רב יהודה בשם
שמואל דברי הכל היא כדי להעביר
שמנונית שעליה.

מהו להדליק נר של אבטלה? חזקיה אמר
אסור מתניתא פליגא על חזקיה (שמות לה)
לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום
השבת בשבת אין את מבעיר אבל מבעיר
את בי"ט. אין תימר בדברים שיש בהם
אוכל נפש אנן קיימין והכתיב (שמות יב)
אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה
לכם אלא כינן קיימין בנר של אבטלה!

אמר ר' אבונה ותניי תמן 1:5 בית שמאי
אוסרין וב"ה מתירין ר' נחום אחוי דרב
אילא בעא קומי ר' יוחנן א"ל לא תאסור
ולא תישרי:

הלכה ג משנה הבהמה והכלים כרגלי
הבעלים המוסר בהמתו לבנו או לרועה הרי
היא כרגליו כלים המיוחדין לאחד מן
האחים שבבית הרי הן כרגליו ושאין

מיוחדין הרי אלו כמקום שהולכין:

גמרא מתני' בשמסרה לו בי"ט אבל אם
מסרה לו מעי"ט כרגלי הרועה. בשיש שם
רועה אחר אבל אם אין שם רועה אחר
כרגלי הבקר. bakar.

ותני כן המוסר בהמתו לבקר אע"פ שלא
הודיע לבקר הרי זו כרגלי הבקר:

הלכה ד משנה השואל כלים מחברו
מע"ט כרגלי השואל. בי"ט, כרגלי
המשאיל.

האשה ששאלה מחבירתה תבלין ומים
ומלח לעיסתה, הרי אלו כרגלי שתיהן. ר'
יהודה פוטר במים מפני שאין בו ממש:

גמרא א"ר בא תחומין עשו אותן כמידת
הדין כדיני ממונות תדע לך שכן תמן אמרין
בשם רב חסדא ולא ידעין אין מן שמועה
ואין מן מתני', ואפי' עצים! וסברנן מימר
עצים אין בהן ממש:

ר' יודה פוטר במים מפני שאין בהן
ממש: תני מפני שהן נבלעין בעיסה. מה
נפק מביניהון? מים בתוך תבשיל מאן דאמר
מפני שאין בהן ממש הרי אין בהן ממש.
מאן דאמר מפני שהן נבלעין בעיסה הרי
אינן נבלעין בתבשיל:

הלכה ה משנה הגחלת כרגלי הבעלים,
והשלחבת מיטלטלת בכל מקום.

הגחלת של הקדש אין מועלין בה,
והשלחבת לא נהנין ולא מועלין:

גמרא חמשה דברים נאמרו בגחלת וחמשה
בשלחבת. גחלת של הקדש מועלין בה
והשלחבת לא נהנין ולא מועלין. גחלת של
עכו"ם אסורה והשלחבת מותרת. המודר
הנייה מחבירו אסור בגחלתו ומותר
בשלחבתו. המוציא את הגחלת לר"ה חייב
והשלחבת פטור. ומברכין על
השלחבת במוצ"ש ואין מברכין על הגחלת. רב

חייה בר אשי בשם רב אם היו הגחלים
לוחשות מברכין ר' יוחנן דקציון בשם ר'
נחום בי ר' סימאי ובלבד בנקטפת: =קופצת

הלכה ו משנה בור של יחיד כרגלי יחיד.
ושל אנשי העיר כרגלי אנשי אותה העיר.
ושל עולי בבל כרגלי הממלא:

גמרא באר שבין ב' תחומין ר' יוחנן אמר
עושין לה מחיצה של ברזל. ר' יוסי בן
חנינה אמר אפי' מחיצה של קנים ובלבד
שלא יהו המים נמשכין לכאן ולכאן. א"ר
יודן החמירו בדבריהן "יותר" מדברי
תורה דלא מהני ביטול א"ר חנינה ולא מין במינו
הוא?! ואף בד"ת מנב"מ ל"ב!! אלא החמירו
בדבריהן "כדברי תורה"

הדא אמרה ושל עולי בבל וכו' המוצא כלי בדרך,
הרי זו כרגלי המוצא:

הלכה ז משנה מי שהיו פירותיו בעיר
אחרת, ועירבו בני אותה העיר לבוא אצלו,
לא יביאו לו מפירותיו. ואם עירב הוא, הרי
פירותיו כמוהו:

גמרא רב ושמואל חד אמר כרגלי
המפקיד, וחורנה אמר כרגלי מי שהיו
מופקדין אצלו הן. מתני' פליגא על מ"ד
כרגלי מי שהן מופקדין אצלו הן. דתנינן:
מי שהיו פירותיו בעיר אחרת ועירבו בני
אותה העיר לבוא אצלו לא יביאו לו
מפירותיו. אין תימר כרגלי מי שהיו
מופקדין אצלו הם, יביאו לו מפירותיו!!
א"ר יודן תיפתר שהיה מפתח ביד הבעלים,
או שלא מסרו להן רשותו מבע"י.??? מעולם
לא "מסר" להם שמירת פירות...

ויידא אמר דא: מי שזימן אצלו אורחים לא
יוליכו בידם מנות אלא א"כ זיכה להן אחד
במנותיהם מעי"ט!! מכיון שזיכה להן אחר
במנותיהן לא כרגלי מי שהיו מופקדין אצלו
הן: ומתרג' כיון שעשה "מעשה" וזיכה לו ע"י אחר, וודאי
כרגליו הוי

הלכה ח משנה מי שזימן אצלו אורחין
אלא יוליכו בידם מנות א"כ זיכה להן א'
במנותיהן מעי"ט

אין משקין ושוחטין את המדבריות אבל
משקין ושוחטין את הבייתות. אלו הן
הבייתות: הלנות בעיר. מדבריות: הלנות
באפר:

גמרא אלו הן המדבריות אלו שהן יוצאות
בפסח ונכנסות ברביעה. אלו הן בייתות
הלנות בעיר. ר' אומר אלו ואלו נכנסו
לתחום משחשיכה אפי' נכנסו אחר חשיכה מותרין
לשחוט, אלו הן מדבריות הגדילות באפר.

א"ר זעירה הדא אמרה כלי שבא מחוץ
התחום לתחום משחשיכה מותר לטלטלו.
ר"ש בר כרסנא בשם ר' אחא ובלבד בד'
אמות. כהדא גמלייל זוגא אוקריה=כיבדו חד
סרקי ישמעאלי כמהין mushrooms, אתא שאל
לר' מנא, א"ל קבלין בגו מגיריין דידך קבלהו
בתוך דירתך ואוכלין בד' אמות:

תם ונשלם בס"ד עש"ק יתרו תשע"א-ט"ז שבט

מסכת תענית תלמוד ירושלמי עים תענך

פירוש קצר----מפוסק ומקווקוו היטב

יהושע יהודה גליק

תשע"א

וחזר והוגה אדר ראשון תשעד כ"מ שיש ## סימן על הקושי
שיש בפסקה-נעזרתי בספר שערי תורת ארץ ישראל (עש"ק)
פקודי-שקלים כט אדר ראשון) וחזר והוגה פסח שני תשעח

מסכת תענית פרק א

הלכה א משנה מאימתי מזכירין גבורות
גשמים? ר' אליעזר אומר מי"ט הראשון
של חג. ורבי יהושע אומר מי"ט האחרון.
א"ר יהושע הואיל ואין הגשמים סימן

ברכה בחג למה הוא מזכיר? אמר לו רבי
אליעזר אף הוא אינו אומר אלא משיב
הרוח ומוריד הגשם בעונתו! אמר לו אם כן
לעולם יהא מזכיר!!

הלכה א גמרא טעמיה דר' אליעזר ע"י
שארבעת מינין הללו גדילים על המים,
לפיכך הן באין פרקליטין advocate למים.
ד"א בשעה שהעבד משמש את רבו, הוא
תובע פרסו ממנו. אמר לו ר' יהושע והלא
משעה שהעבד משמש את רבו כל צורכו
ורוח רבו נוחה הימינו הוא תובע פרנסתו
ממנו!! בסוף החג כשגמר המצווה ד"א אין העבד
תובע פרסו אלא סמוך לפרסו.

תני ר' ליעזר אומר משעת נטילת לולב, ר'
יהושע אומר משעת הניחו. על דעתיה
דהדין בתרייא, היא דעתיה דר' ליעזר
קדמייתא היא דעתיה אחרייתא, מחלפא
שיטת' דר' יהושע תמן הוא אמר מי"ט
האחרון, והכא הוא אמר משעת
הניחו!!="הושענא רבא"

א"ר מנא שכל היום כשר ללולב. ויזכיר
מבערב! ערבית של "שמיני עצרת" דהוי "משעת הניחו"
לית כל עמא תמן. אין הכל בביה"ן בערבית ויזכיר
בשחרית? אף הוא סבור שמא הזכירו
מבערב, והוא הוי מדכר, מכיון דהוא חמי
לון דלא מדכרין בקדמיתא, ומדכרין
באחריתא אף הוא יודע שלא הזכירו
מבערב.

א"ר ר' חייא בר מריא הכין הוה ר' יונה
אביך הוי=מקשה בה.

ר' חגי בשם ר' פדת אסור ליחיד להזכיר
עד שיזכיר שליח ציבור. ר' סימון בשם
רבי יהושע בן לוי בשליח ציבור הדבר
תלוי. אבל מותר להזכיר קודם

א"ר מנא קומי ר' חגי מה ופליג? א"ל לא.
דא דאת אמר בשליח ציבור הדבר תלוי,
יחיד אם רצה להזכיר מזכיר- בטל. ודא

דאת אמר אסור ליחיד להזכיר עד שיזכיר שליח ציבור- בגשם.

קמון לצלותא בתפילת "לחש" קודם חזרת הש"ץ כמי שהזכיר שליח ציבור.

כשם שתחיית המתים חיים לעולם כך ירידת גשמים חיים לעולם. ר' חיים בר בא שמע לן מן הדא (הושע ז) יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו ונדעה נרדפה לדעת את ה' כשחר נכון מצאו ויבא כגשם לנו.

כתיב (מלכים א יז) ויאמר אליהו התשבי מתושבי גלעד אל אחאב חי ה' אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי. ר' ברכיה אמר רבי יוסה ורבנין חד אמר בין על הטל בין על המטר נשמע לו. וחורנה אמר על המטר נשמע לו, ועל הטל לא נשמע לו. מאן דאמר על המטר נשמע לו ועל הטל לא נשמע לו, מן הדין קרייא (מלכים א יח) לך הראה אל אחאב ואתנה מטר על פני האדמה. אבל טל לא נעצר מעולם מאן דאמר בין על הטל בין על המטר נשמע לו, איכן הותר נדרו של טל? א"ר תנחום אדרעיא סברין מימר נדר שהותר מכללו הותר כולו. אית דבעי מימר בבנה של צרפית (מלכים א יז) ויקרא אל ה' ויאמר ה' אלהי הגם אל האלמנה אשר אני מתגורר עמה הרעות להמית את בנה? א"ר יהודה בר פזי משל לאחד שגנב נרתיקו של רופא, עם כשהוא יוצא נפצע בנו, חזר אצלו ואמר לו אדוני הרופא רפא את בני! אמר לו לך והחזר את הנרתיק שכל מיני רפואות נתונים בו ואני מרפא את בנך!! כך אמר לו הקדוש ברוך הוא לאליהו לך והתר נדרו של טל שאין המתים חיים אלא בטללים ואני מחיה בנה של צרפית!!

ומניין שאין המתים חיים אלא בטללים? שנאמר (ישעיהו כו) יחיו מתים נבלתי

יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר כי טל אורת טלך וארץ רפאים תפיל. מהו וארץ רפאים תפיל? א"ר תנחום אדרעיא, וארעא תפקידה תפלט. =הארץ יפליט "פקדונה"

ר' יעקב דכפר חנן בשם רשב"ל בשעה שעשה אברהם זקינם את רצוני נשבעתי לו שאיני מזיז טל מבניו לעולם. מה טעמא? (תהלים קי) נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם וכתוב תמן (שם) לך טל ילדתך. א"ר יודה בר פזי בדייתקיי"א "a" נתתיו לאביהם (בראשית כ) ויתן לך האלהים מטל השמים וגו'. א"ר שמואל בר נחמן בשעה שישראל באין לידי עבירות מעשים רעים הגשמים נעצרין והן מביאין להן זקן אחד כגון ר' יוסי הגלילי והוא מפגיע בעדם ומיד הגשמים יורדין אבל הטל אינו יורד בשביל בריה מה טעמא (מיכה ה) אשר לא יקוה לאיש ולא ייחל לבני אדם.

רבי זעירה בשם ר' חנינה היה עומד בגשם והזכיר של טל אין מחזירין אותו. בטל, כגון בימות החמה והזכיר של גשם מחזירין אותו. והא תני בטל וברוחות לא חייבו חכמים להזכיר, אם רצו להזכיר מזכיר!! לא דמי ההוא דמיקל=מקלל (כשמזכיר גשם בקיץ) להיא דלא מצלי ולא מיקל.

בגשם, והזכיר של טל אין מחזירין אותו. והא תני אם לא שאל בברכת השנים, או שלא הזכיר גבורות גשמים בתחיית המתים מחזירין אותו!! בהוא דלא אזכר לא טל ולא מטר.

ר' זעירה בשם רב חונה לא שאל בברכת השנים אומרה בשומע תפילה. ודכוותה אם לא הזכיר גבורות גשמים בתחיית המתים, אומרה בשומע תפילה. מה אם שאלה שהיא מדוחק, anxiety אומרה בשומע תפילה. אזכרה שהוא מריות, לא כל שכן!!

והא תני לא שאל בברכת השנים או שלא

הזכיר גבורות גשמים בתחיית המתים מחזירין אותו. אמר רבי אבמרי אחוי דר' יוסי בשלא אמרה בשומע תפלה.

איכן הוא חוזר? ייבא כיי דאמר רבי שמעון בר בא בשם רבי יוחנן בראש חדש אם עקר את רגליו חוזר לכתחילה, ואם לאו חוזר לעבודה. וכא אם עקר את רגליו חוזר לכתחילה, ואם לאו חוזר לשומע תפלה.

בנינו צרכון למיעבד תענית עצירת גשמים בתר פסחא. אתון ושאלון לרבי אמר לון ר' לכו ועשו, ובלבד שלא תשנו מטביעה של תפילה. היכן הוא אומרה? ר' ירמיה סבר מימר אומרה בשומע תפילה, א"ל רבי יוסי לא אמר רבי זעירה בשם רב חונה לא שאל בברכת השנים או שלא הזכיר גבורות גשמים בתחיית המתים אומרה בשומע תפלה. ואמר לון רבי לכו ועשו ובלבד שלא תשנו מטביעה של תפלה!! וא"כ איס תאמרנו בשומע תפילה, הו"ל "משנה מטבע"!! על דעתיה דר' יוסי היכן הוא אומרה? בשש שהוא מוסיף. עד כדון ציבור שיש לו שש, יחיד שאין לו שש? אמר רבי חיננא לא כן אמר רבי זעירא בשם רב חונה יחיד תובע צרכיו בשומע תפלה, ואלו צרכיו הם!

תני נתפלל ואינו יודע מה הזכיר. א"ר יוחנן כל ל' יום חזקה מה שהוא למוד הזכיר, מיכן והילך מה שצורך יזכיר.

ר' בא בשם ר' חונה ב' ימים טובים של גלויות מזכיר במוסף ואינו מזכיר מנחה וערבית ובשחרית, ומזכיר במוסף של יום ב.

חנניה בן אחי ר' יהושע אומר: בגולה לא נהגו כן אלא עד ששים יום בתקופה. מתחילין שמואל אמר הלכה כחנניה בן אחי ר' יהושע ותני כן בד"א בארץ ישראל אבל בחוצה לארץ הכל לפי הזמן הכל לפי המאורע.

הדא דתאמר בגשם, אבל בטל אם רצה

להזכיר כל ימות השנה מזכיר.

א"ר יהושע הואיל ואין הגשמים סימן ברכה בחג למה הוא מזכיר? אמר לו רבי אליעזר אף הוא אינו אומר אלא משיב הרוח ומוריד הגשם בעונתו. בעונתן הן חביבין כתחיית המתים! א"ר יוסה ותמיה אנא היך רבנן מדמיי ירידת גשמים לתחיית המתים ולא דמייא, בעי בר נשא ייחון מיתייא כל אימת, אדם רוצה שיחיו מתים כל עת... לא בעי בר נשא ייחות מטרא כל אימת!! אמרו לו א"כ לעולם יהא מזכיר.

??? לא הבנתי הקשר כנראה חסר... מחלפה שיטתיה דר' ליעזר מחלפה שיטתיה דר' יהושע דאיתפלגון: רבי ליעזר אומר אם אין ישראל עושין תשובה אין נגאלין לעולם שנאמר (ישעיהו ל) בשובה ונחת תושעון. אמר לו רבי יהושע וכי אם יעמדו ישראל ולא יעשו תשובה אינן נגאלין לעולם?! אמר לו ר"א הקב"ה מעמיד עליהן מלך קשה כהמן ומיד הן עושין תשובה והן נגאלין. מ"ט? (ירמיהו ל) ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע. אמר לו רבי יהושע והא כתיב (ישעיהו נה) חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו. מה עבד לה ר' ליעזר? "צדיקים" כמה דאת אמר (משלי ז) צרור הכסף לקח בידו וגו' אמר לו ר' יהושע והא כתיב (ישעיהו ס) אני ה' בעתה אחישנה. מה עבד לה ר' ליעזר? תשובה כמה דאת אמר (דברים י) ו"עתה" ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו'. רבי אחא בשם ר"י בן לוי אם זכיתם אחישנה, ואם לאו בעתה. כיון שאמר לו ר' יהושע (דניאל יב) וירם ימינו ושמאלו אל השמים וישבע בחי העולם כי למועד מועדים וחצי וככלות נפץ יד עם קדש תכלינה כל אלה, איסתלק ר' ליעזר. ??לר"א אין "עונה" לר"י יש "עונה"??

[ילקוט שמעוני תורה פרשת ואתחנן רמז
תתכז]

אמר רבי אליעזר כשנגאלו ממצרים מתוך
חמשה דברים נגאלו, מתוך צרה ויאנחו בני
ישראל וגו', מתוך תשובה ותעל שועתם,
מתוך זכות אבות ויזכור אלהים, מתוך
רחמים וירא אלהים את בני ישראל, מתוך
הקץ וידע אלהים, אף לעתיד לבא אין
נגאלים אלא מתוך חמשה דברים הללו,
מתוך צרה בצר לך, מתוך תשובה ושבת עד
ה' אלהיך, מתוך רחמים כי אל רחום ה'
אלהיך, מתוך זכות אבות ולא ישכח את
ברית אבותיך, באחרית הימים הרי מתוך
הקץ,

ודוד מפרש אותם: וירא בצר להם הרי
מתוך צרה, בשמעו את רנתם הרי מתוך
תשובה, ויזכור להם בריתו הרי מתוך זכות
אבות, ויתן אותם לרחמים הרי מתוך
רחמים, וקבצנו (והצילנו) מן הגוים הרי
מתוך הקץ

עד כאן

חד בר נש הוה איחטא בלישניה אתא לגבי
רבי יוחנן גבי ר' חנינה א"ל איזיל תהי בך
ולעי באורייתא דכתיב (משלי טו) מרפא
לשון עץ חיים. אמר רבי חנינה בריה דרבי
אבהו בספרו של רבי מאיר מצאו כתוב
(ישעיהו כא) משא דומה "משא רומי" אלי
קרא משעיר. אמר רבי יוחנן אלי קוראני
קורא אלי! (לשון קינה), מפני צרת רומי מפני שעיר.
אמר ר' שמעון בן לקיש אליבציר"ה וחיריק
מאיכן נזדווג לי משעיר!! הקב"ה joined us in
Rome!! אמר רבי יהושע בן לוי אם יאמר
לך אדם איכן הוא אלהיך? אמור לו בכרך
הגדול שבאדום. מה טעמא? אלי קורא
משעיר.

תני ר' שמעון בן יוחי בכל מקום שגלו

ישראל גלת השכינה עמהן גלו למצרים
וגלת השכינה עמהן מה טעמא (שמואל א
ב) הנגלה נגליתי אל בית אביך בהיותם
במצרים לבית פרעה גלו לבבל וגלת השכינה
עמהן מה טעמא (ישעיהו מג) למענכם
שלחתי בבלה. גלו למדי וגלת השכינה
עמהן מה טעמא (ישעיהו מט) ושמתי כסאי
בעילם ואין עילם אלא מדי כמה דאת אמר
(דניאל ח) ואני בשושן הבירה אשר בעילם
המדינה. גלו ליון וגלת השכינה עמהן מה
טעמא (זכריה ט) ועוררתי בניך ציון על
בניך יון. גלו לרומי וגלת השכינה עמהן
מה טעמא (ישעיהו כא) אלי קורא משעיר
שומר מה מלילה אמרו ישראל לישעיה
רבינו ישעיה מה יוצא לנו מתוך הלילה הזה
אמר להן המתינו לי עד שנשאל, כיון
ששאל חזר אצלן אמרו לו שומר מה מליל
מה מילל שומר העולמים? אמר להן (שם)
אמר שומר אתא בקר וגם לילה, אמרו לו
וגם לילה? אמר להן לא כשאתם סבורים
אלא בוקר לצדיקים ולילה לרשעים בוקר
לישראל ולילה לעכו"ם. אמרין ליה אימת?
אמר לון אימת דאתון בעיי הוא בעי! אם
תבעיון בעיו אמרו לו מי מעכב. אמר להן
תשובה שובו אתיו.

ר' אחא בשם ר' תנחום בי ר' חיה אילו
ישראל עושין תשובה יום א' מיד היה בן
דוד בא בא מ"ט (תהלים צה) היום אם בקולו
תשמעו! א"ר לוי אילו היו ישראל משמרין
שבת אחת כתיקנה מיד היה בן דוד בא מאי
טעמא (שמות טז) ויאמר משה אכלוהו היום
כי שבת היום לה' וגו' חד יום. ואומר
(ישעיהו ל) בשובה ונחת תושעון בשובה
ונייח תתפרקון:

הלכה ב משנה אין שואלין את הגשמים
אלא סמוך לגשמים

רבי יהודה אומר: העובר לפני התיבה ביום
טוב האחרון של חג, האחרון מזכיר,

והראשון אינו מזכיר. ביום טוב הראשון של פסח, הראשון מזכיר, והאחרון אינו מזכיר.

עד אימתי שואלין? ר' יהודה אומר עד שיעבור הפסח.

ר"מ אומר עד שיצא ניסן שנאמר (יואל ב) ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון:

גמרא א"ר יוחנן הלכה כרבי יודה שאמר משום ר' יהודה בן בתירה. ר' אבון בשם ר' יוחנן טעמא דר' יודה כדי שיצאו המועדות בטל, מפני שהטל סימן יפה לעולם.

מחלפה שיטתיה דר' יודה תמן הוא אמר העובר לפני התיבה ביו"ט האחרון של חג האחרון מזכיר והראשון אינו מזכיר והכא הוא אמר הכין. שואלין עד שיעבור הפסח! חדא בשם גרמיה וחדא בשם רבי יודה בן בתירה. מן מה דאמר ר' יוחנן הלכה כר' יודה שאמר משם ר' יודה בן בתירה. ואמר רבי אבון בשם רבי יוחנן טעמא דר' יודה כדי שיצאו המועדות בטל מפני שהטל סימן יפה לעולם. הא הדא אמרה קדמייתא בשם ר' יודה ב"ב. ותינייתא בשם גרמיה.

בעון קומי או נימר כאן להזכיר כאן סיפא לשאלה? אמר לון הלכה מקום שמזכירין שואלין. אמר רבי יוסה לרבי חנייה אחוי דרב הושעיה, נהיר אתזכור אתה כד הוינן קיימין קומי חנותיה דרב הושעיה חביבך, עבר רבי זעירה ושאלין ליה ואמר עוד אנא היא צריכה לי, עבר ר' יסא ושאלין לי ואמר עוד אנא היא צריכה לי, ובסופה אתמציית ליה, ואמר, לא שנייא, הלכה, מקום שמזכירין שואלין.

ר' חיה בר בא אתא מן צור ואמר מן שמיה דר' יוחנן הלכה מקום שמזכירין שואלין. ר' אחא דרש בבית מדרשא ר' ירמיה דרש בכנישתא דבולי הלכה מקום שמזכירין

שואלין

והא תנינן בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים א"ר תנחום בר חייה בשעת המקדש שאני.

תני א"ר יודה לפי שבעולם הזה התבואה עושה לששה חדשים והאילן עושה ליי"ב חדש. אבל לעתיד לבא התבואה עושה לחדש אחד והאילן עושה לשני חדשים. מה טעמא? (יחזקאל מז) לחדשיו יבכר.

ר' יוסי אומר לפי שבעולם הזה התבואה עושה לששה חדשים והאילן עושה לשנים עשר חדש אבל לעתיד לבא התבואה עושה לט"ו יום והאילן עושה לחדש אחד. שכן מצאנו שעשת התבואה בימי יואל לחמשה עשר יום וקרב העומר ממנה מה טעמא (יואל ב) ובני ציון גילו ושמחו בה' אלהיכם כי נתן לכם את המורה לצדקה ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון. מה מקיים ר' יוסה טעמא דר' יודה לחדשיו יבכר. בכל חדש וחדש יהא מבכר: יהא בכיר ואפיל

הלכה ג משנה בג' במרחשון שואלין את הגשמים. ר"ג אומר בז' בו. חמשה עשר יום אחר החג כדי שיגיע האחרון שבישראל לנהר פרת:

גמרא מתניתא דר' מאיר דתני אי זהו זמנה של רביעה ר' מאיר אומר הבכירה בשלשה והבינונית בשבעה והאפילה בשבעה עשר

ר' יהודה אומר הבכירה בשבעה והבינונית בשבעה עשר והאפילה בעשרים ושלשה.

ר' יוסה אומר הבכירה בי"ז והבינונית בעשרים ושלשה והאפילה בשלשים יום שכן מצאנו שאין היחידים מתחילין להתענות אלא בראש חדש כסליו.

א"ר אבמרי אחוי דר' יוסי הכל מודים בשבעה עשר שהוא זמן גשמים שהיא זמן כימה לשקע, בתחילת הלילה כימה שוקעת שבו ירד מבול

לעולם מה טעמא (בראשית ז) ביום הזה
נבקעו כל מעינות תהום רבה. ר' אבא בר
זמינא ר' לעזר בשם ר' הושעיה הלכה כמי
שהוא אומר בשלשה במרחשון שואלין את
הגשמים. ולמה לא אמר כר"מ? אית תניי
תני ומחליף.

וכמה גשמים ירדו ויהא אדם צריך לברך?
ר' חיה בשם ר' יוחנן בתחילה כדי רביעה,
ובסוף כדי שידוחו פני הקרמית the surface of
the roof-tiles appears washed

ר' יניי בי ר' ישמעאל בשם רשב"ל
בתחילה רביעה ראשונה כדי רביעה ובסוף כדי
שתשרת dissolve המגופה. ויש מגופה
נשרית? אלא רואין אותה כאילו היא
שרויה.

רבי יוסה בשם רב יהודה רבי יונה רב
יהודה בשם שמואל בתחילה כדי רביעה
ולבסוף אפילו כל שהוא.

ר' יוסה בשם ר' זעירה להפסק תענית
נאמרה. שיעורים אלו

##רבי חזקיה ורבי נחום ורב אדא בר
איכומה הוון יתיבון, אמר רבי נחום לרב
אדא בר איכומא: לא מסתברא אלא ש
לברכה נאמרה. [אבל להפסק תענית אפי' כל שהוא]
א"ל אין. אמר ר' חזקיה לר' אדא: לא
מסתברא אלא ש להפסק תענית נאמרה. א"ל
אין. אמר ליה (חזקיה לרב אדא) ולמה אמרת
ליה הכין והכין? אמר ליה רב אדא לחזקיה
דאיהו = ר' נחום נהיג בשיטת רביה.

אמר ר' מנא לר' חזקיה, מנו רביה? א"ל,
זעירא! א"ל (רב מנא לר' חזקיה) אף אנן אמרין:
ר' יוסה בשם ר' זעירה: להפסק תענית
נאמרת!! ##

רב יהודה בר יחזקאל אמר: הכין הוה
יחזקאל אבא מברך על ירידת גשמים:
יתגדל יתקדש יתברך יתרום שמך מלכנו
על כל טיפה וטיפה שאת מוריד לנו שאת

ממניענאין נוגעות זב"ז זו מזו שנאמר (איוב לו)
כי יגרע נטפי מים יזקו מטר לאדו. כמה
דאת אמר (ויקרא כ) ונגרע מערכך. א"ר
יודן אבוי דר' מתנה ולא עוד אלא שהוא
מורידן במדה שנאמר (איוב כח) ומים תכן
במדה.

ר' יוסה בר יעקב סלק מבקרה לר' יודן
מיגדליא עד דהוא תמן נחת מיטרא קליל מעט
שמע אמר: אלף אלפים אנו חייבין להודות
לשמך מלכנו על כל טיפה וטיפה שאת
מוריד לנו שאת גומל טובה לחייבים א"ל
הדא מנן לך? א"ל הכין היה ר' סימון ר'
מברך על ירידת גשמים.

וכמה גשמים ירדו ויהא בהם כדי רביעה?
מלא כלי מחזיק שלש טפחים דברי ר"מ. ר'
יהודה אומר בתחילה טפח ובשנייה טפחיים
ובשלישית ג' טפחים. תני רבי שמעון בן
אלעזר אומר אין לך טפח שהוא יורד
מלמעלן שאין הארץ מעלה טפחיים כנגדו
ומה טעם (תהילים מב) תהום אל תהום
קורא לקול צנוריק.

אמר רבי לוי המים העליונים זכרים
והתחתונים נקבות. מה טעמא? (ישעיהו
מה) תפתח הארץ ויפרו ישע תפתח ארץ
כנקיבה הזאת שהיא פותחת לפני הזכר,
ויפרו ישע זו פריה ורביה. וצדקה תצמיח זו
ירידת גשמים. אני ה' בראתיו לכך בראתיו
לתיקונו וליישובו של עולם.

רבי אחא ותני לה בשם רבן שמעון בן
גמליאל ולמה נקרא שמה רביעה? שהיא
רובעת את הארץ. רבי חנינה בריקה בשם
רב יהודה שורשי חיטה בוקעין בארץ
חמשים אמה שרשי תאינה רכין בוקעין
בצור. א"כ מה יעשו שרשי חרוב ושרשי
שקמה!!

אמר רבי חנינה אחת לשלשים יום התהום

עולה ומשקה אותה. מ"ט? (ישעיהו כז) אני
ה' נוצרה לרגעים אשקנה. תני רבי שמעון
בן אלעזר אומר מלמד שאין הארץ שותה
אלא לפי חיסומה. only as far as its upper crust goes

תני אם היתה השנה חסירה??? אין 30 יום לתשרי
או חיסרו בחדשי הקיץ נותנין לה חסרונה ממתינין
עוד יום לשאלה ואים לאוו הולכין אחר סידרה.
דברי ר' שמעון בן גמליאל. רבי אומר
לעולם הולכין אחר סידרה. אם היתה השנה
מעוברת הולכין אחר עיבורה. ממתינין עוד חודש

מחלפא שיטתיה דר' תמן הוא אמר אחר
סידרה, וכא הוא אמר אחר עיבורה! ר"ז
ר' יסא רבי שמואל בר רב יצחק ומטי בה
בשם ר' יוחנן לבסוף נצרכה??? לעניין אים ל א
ירד הגשם, אין מתחילים להתענות עד י"ז כסליו(חלף יז
חשוון)

הלכה ד משנה הגיע שבעה עשר
במרחשון ולא ירדו גשמים התחילו
היחידים מתעניין. אוכלין ושותין
משחשיכה, ומותרין במלאכה וברחיצה
ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה:

גמרא אלו הם היחידים: אלו שהן מתמנין
פרנסין על הציבור. מכיון שהוא מתמנה
פרנס על הציבור הוא מתפלל ונענה?! אלא
מכיון שהיא מתמנה פרנס על הציבור
ונמצא "נאמן" כדאי הוא מצליא
ומתעניא.

חד בר נש הוה מפיק מעשרוי כתיקנא א"ל
ר' מנא קום אמור (דברים כו) בערתי
הקדש מן הבית... השקיפה..

חד בר נש אתא גבי חד מן קריבוי דר' יניי
א"ל ר' זכה עמי! תן לי צדקה א"ל ולא הוה
לאביך פריטין? א"ל לא! א"ל גבי אינון
ומפקדין! הרי הם מופקדין אצלי! א"ל שמעית
עליהון דאינון סרקין unlawfully acquired א"ל
כדאי את מצליא ומתעניא!

איתחמי לרבנן פלן חמרא, יצלי ומיטרא
נחת. שלחין רבנן ואייתוניה אמרון ליה מה
אומנך? אמר לון חמר אנא. אמרין ליה ומה
טיבו עבדת? אמר לון חד זמן אוגרת חמרי
לחדא איתה והוות בכייה גו איסרטה, cried in,
the street ואמרית לה מה לך? אמרה לי
בעלה דהיא איתתא חביש! נחבש ביד עכו"ם
ואנא בעיאי מיחמי מה מיעבדראיתי מה לעשות
ומפנינה וזבנית חמרי ויהבית לך
טימית' מכרתי את חמורי ונתתי לה אוצר כסף לפדות את
בעלה ואמרית לה הא לך פניי בעליך ולא
תחטיילונות עים אחר אמרין ליה, כדאי את
מצליא ומתעניא!

איתחמי לרבי אבהו פנטקקהאיש פשוט יצלי
ואתי מיטרא, נחית מיטרא! שלח ר' אבהו
ואייתיה א"ל חמש עבירן ההוא גוברא
עביד בכל יום, מוגר זנייתה, שוכר זונות משפר
תייטרון, cleans theatres, מעיל מניהון
לבני, מכניס לבושיהן לכבוס מטפח ומרקד
קדמיהון, ומקיש בבבויא a little drum
קדמיהון. א"ל ומה טיבו עבדת? א"ל חד
זמן הוה ההוא גברא משפר תייטרון אתא
חדא איתא וקמת לה חורי עמודא בכי' ו
ואמרית ליה מה לך? ואמרה לי בעלה
דהיא איתתא חביש ואנא בעיא מיחמי מה
מעביד, ומפנינה וזבנת ערסי, ופרוס
ערסי, מטתי ומה שפרוס עליה ויהבית לה
טימיתיה ואמרת לה הא לך פניי בעליך
ולא תיחטיי, א"ל כדאי את מצליא
ומתעניא!

איתחמי לרבנן, חסידא דכפר אימי יצלי
ומיטרא נחת, סלקין רבנן לגביה, אמרה לון
בני בייתיה, בטורא הוא יתיב. נפקון לגביה
אמרין ליה אישרחוק! ולא אגיבון. לא השיב
יתב מיכול ולא אמר לון אתון כריכין. אכלו
את! מי עלל, עבד חד מובל דקיסין ויהב
גולתה מרום מובלה. he put his cloak over the
load of wood עאל ואמר לבני בייתיה: אילין

רבנן הכא, בעי ניצלי וייחות מיטרא, ואין
אנא מצלי ומטרא נחת, גנאי הוא לון, שהם לא
יכלו ואין לא, חילול שם שמים הוא. אלא
אייתי אנא ואת ניסוק ונצלי, אין נחת
מיטרא אנן אמרין לו כבר דעבדון שמייא
ניסין, ואין לא אנן אמרין לון לית אנן כדי
מצליא ומתענייא! וסלקין וצלין ונחת
מיטרא. נחת לגבון אמר לון, למה איטרפון
רבנן להכא יומא דין? אמרין ליה בעיי
תצלי וייחות מיטרא. אמר לון ולצלתי
אתון צריכין? כבר דעבדון שמייא ניסין:

אמרין ליה למה כד הויתא בטורא אמרין
לך אשיר ולא אגיבתינן? אמר לון דהוינה
עסיק בפעולות, מה הוינה מסעהמסיה דעת
דעתי מן פעולתי? א"ל ולמה כד יתבת
למיכול לא אמרת לן איתון צריכין? אמר
לון דלא הוה גביי אלא פלחי my piece מה
הוינא מימור לכון בחנפין? אמרין ליה
למה כד דאית למיעול, יהבת גולתה מרום
מובלה אמר לון דלא הוות ידי, שאולה
הוות דניצלי בה, מה הוינה מבזעא
יתת? האקרק אותה? אמרין ליה ולמה כד הווי
את בטורא איתתך לבשה מאנין צאין, וכד
את עליל מן טורא היא לבשה מאנין נקין.
אמר לון כד דאנא הוי בטורא היא לבשה
מאנין צאין, דלא יתן בר נש עינוי עלה,
וכד דאנא עליל מן טורא היא לבשה מאנין
נקין, דלא ניתן עיני באיתא אוחר! אמרין
ליה יאות את מצלייא ומתענייא!!

תני מותר לוכל עד שיאיר המזרח דברי ר',
רבן שמעון בן גמליאל אומר עד קריאת
הגבר.

[מה תלמוד לומר עד קריאת הגבר? ישן
ועמד, אסור]

בשלא התנה, אבל אם התנה מותר:

הלכה ה משנה הגיע ראש חדש כסליו ולא
ירדו גשמים בית דין גוזרין שלש תעניות

על הציבור. אוכלין ושותין משחשיכה
ומותרין במלאכה וברחיצה בסיכה ובנעילת
הסנדל ובתשמיש המטה:

גמרא א"ר יוחנן כל תענית שב"ד גוזרין
להפסיק משחשיכה אין עוברות ומיניקות
מתענות בהם.

אמר ר' שמואל בר רב יצחק נראים דברים
כשגזרו כבר שלא להפסיק וממילא כבר התענו הג
ראשונות אבל אם גזרו מיד להפסיק עוברות
ומיניקות מתענות בהם. ותני כן: עוברות
ומיניקות מתענות כדרך בתשעה באב
וביוה"כ ושלש תעניות הראשונות ובשלש
השניות??? אבל בשבע האחרונות אינן
מתענין בהן. אעפ"כ אינן מנהגות עצמן
בתפנוקים אלא אוכלות ושותות כדי קיום
הולד. לא בשגזרו כבר שלא
להפסיק?! דווקא בכה"ג פטורות ב7 אחרונות כיון שכבר
התענו בראשונות

אתא ר' בא בן זבדא ר' יצחק בר טבליי
בשם ר' יוחנן ואפילו גזרו מיד להפסיק, אין
עוברות ומיניקות מתענות בהם:

הלכה ו משנה עברו אלו ולא נענו, ב"ד
גוזרין עוד שלש תעניות על הציבור אוכלין
ושותין מבעוד יום, ואסורין במלאכה
וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל
ובתשמיש המטה ונועלין את המרחצאות:

גמרא ר' זעירה בשם רב ירמיה העושה
מלאכה בתענית ציבור כעושה מלאכה ביום
הכיפורים. מ"ט? (יואל א) קדשו צום קראו
עצרה. והא תני הלילה מותר והיום אסור!
א"ר זעירה קיימה אבא בר ירמיה "אספו
עם" משעת אסיפת עם.

נשייא דנהגן דלא למיעבד עובדא באפוקי
שובתא מוצ"ש אינו מנהג עד דיתפני סידרא עד
שיבאו מבהכ"ן מנהג. בתרייא ובחמישתא אינו
מנהג, כשמתענים בימים אלו עד דיתפני
תעניתא שחזורים מביהכ"ן מנהג. ביומא

דערוכתא=יום ערבות(הושענא רבא) אינו מנהג, מן מנחה ולעיל מנהג. ביומא דירחא מנהג. א"ר זעירא נשייא דנהגן דלא למישתיאלארוג מן דאב עליל, מנהג. שבו פסקא אבן שתייה מ"ט (תהלים יא) כי השתות יהרסון.

א"ר חנינא כל הדברים מנהג. אעין דשיטין הוון במגדל צבעייתא אתון ושאלון לר' חנניה חברהון דרבנן מהו מיעבד בהון עבידא? אמר להן מכיון שנהגו אבותיכם בהם באיסור אל תשנו מנהג אבותיכם נוחי נפש.

רבי לעזר בשם רבי אבון: כל דבר שהוא מותר והוא טועה בו באיסור, נשאל ומתירין לו. וכל דבר שהוא יודע בו שהוא מותר והוא נוהג בו באיסור, נשאל ואין מתירין לו.

ברחיצה. זעירה בר חמא יוסה בריה דר' יהושע בן לוי בשם רבי יהושע בן לוי: בתענית ציבור מרחיץ ידיו ופניו ורגליו כדרכו. בתשעה באב מרחיץ ידיו ומעבירין על פניו. ביום הכיפורים מרחיץ ידיו ומקנחן במפה ומעביר את המפה על פניו. רבי יונה תרישרה מרטוטהסמרטוט ויהב לה תחות כדה.

והא תני אין בין תשעה באב לתענית ציבור אלא איסור מלאכה במקום שנהגו. היה הולך אצל רבו או אצל בתו ועבר בים או בנהר אינו חושש, ניטנפו רגליו מטבילין במים ואינו חושש.

הורי רבי בא כהין תנייאת"צ חמור כת"ב

הורי רבי אחא בבא מן הדרך והיו רגליו קיהות עליו שמותר להרחיצם במים.

תני אבל ומנודה היו מהלכין בדרך מותרין בנעילת סנדל לכשיבואו לעיר יחלוצו וכן בתשעה באב וכן בתענית ציבור:

בסיכה. כהדא דתני: בשבת בין סיכה שהיא של תענוג בין סיכה שאינה של תענוג מותר. ביום הכיפורים בין סיכה שהיא של תענוג בין סיכה שאינה של תענוג אסור. בתשעה באב ובתענית ציבור סיכה שהיא של תענוג אסור שאינה של תענוג מותר.

והא תני שוות סיכה לשתייה לאיסור ולתשלומין? הסך בשמן של תרומה אבל לא לעונש. ביום הכיפורים לאיסור אבל לא לעונש. אין חייב כרת

והא תני (ויקרא כב) לא יחללו, לרבות את הסך ואת השותה אמר רבי יוחנן לית כאן סך. אמר רבי אבמרי אין לית כאן סך, לית כאן שותה! גם "שותה" אין לומדים מכאן דלכן דבר שהוא בא מחמת שני לאוין מצטרף? אידך אכילה ושתייה מצטרפין (לעניין תרומה) אים נלמד מלאו אחר של אכילה

מניין שהוא מחזור בעשה? סיכה שמן רבי לעזר בשם רבי סימאי (דברים כו) ולא נתתי ממנו למת. מה נן קיימין אם להביא לו ארון ותכריכין, דבר שהוא מותר לחי, לחי הוא אסור לא כל שכן למת? אי זהו דבר שהוא מותר לחי ואסור למת הוי אומר זו סיכה:

בנעילת סנדל. תני כל אלו שאמרו אסורין בנעילת סנדל יצא לדרך נועל, הגיע לדרך חולץ. וכן באבל וכן במנודה. אית תניי תני יוצאין באנפיליא ביום הכיפורים אית תניי תני אין יוצאין אמר רב חסדא מאן דאמר יוצאין באנפיליא של בגד מאן דאמר אין יוצאין באנפיליא של עור.

רבי יצחק בר נחמן סלק גבי רבי יהושע בן לוי בלילי צומא רבא נפק לגביה לבוש סוליתיה א"ל מהו הכין? אמר ליה איסתניס אני

ר' יהושע בר נחמן סלק גבי רבי יהושע בן

לוי בלילי תעניתא נפק לגביה לביש סולייתיה, א"ל מהו הכין? א"ל איסתניס אני.

רבי שמי חמוניה נפק לביש סולייתיה בלילי תעניתא

חד תלמיד מן דר' מנא הורי לחד מן קריבוי דנשייא למילבש סולייתיה א"ל מן הדא דרבי יהושע בן לוי דריב"ל אמר איסתניס אני:

בתשמיש המיטה. איתא חמי ברחיצה אסור בתשמיש המיטה לא כל שכן? איך יטבול לקריו? תיפתר במקום שאין טובלין או קודם עד שלא התקין עזרא טבילה לבעלי קריין.

רבי יעקב בר אחא רבי אימי בשם רבי יהושע בן לוי אין חייב לטבול קרי אלא מתשמיש המיטה. רב חונה אמר אפילו ראה עצמו ניאות בחלום. הוון בעיי מימר ובלבד מאשה. ר' יונה ור' יוסה תריהון אמרין אפילו מדבר אחר.

תמן תנן יה"כ אסור באכילה ובשתייה ברחיצה בסיכה בנעילת הסנדל ובתשמיש המיטה. ותני עלה בעלי קריין טובלין כדרכן בצניעה ביום הכיפורים. לית הדא פליגא על ר"י בן לוי? אלמא בע"ק חייב אפילו שלא מחמת תשמיש! פתר לה במי ששימש מיטתו מבעוד יום ושכח ולא טבל. והא תני מעשה בר' יוסי בן חלפתא שראו טובל אותו בצניעה ביה"כ. אית לך מימר על אותו הגוף הקדוש בשוכח? ששכח לטבול עיו"כ—אע"כ שראה קרי משחשיכה

ר' יודה בר פזי ר' חנין בשם ר' שמואל בר רב יצחק נח בכניסתו לתיבה נאסרה לו תשמיש המיטה. מ"ט (בראשית ו) ובאת אל התיבה אתה ובניך ואשתך ונשי בניך אתך. וביציאתו הותרה לו תשמיש המיטה מ"ט (בראשית ח) צא מן התיבה אתה

ואשתך ובניך ונשי בניך אתך. א"ר חייה בר בא למשפחותיהם יצאו מן התיבה ע"י ששימרו יחסייהן זכו להנצל מן התיבה. תדע לך שהוא כן דתנינן חם כלב ועורב קילקלו מעשיהן. חם יצא מפוחם. כלב יצא מפורצם פרוץ בתשמישו. עורב יצא משונה מן הבריות.

א"ר אבון כתיב (איוב ל) בחסר ובכפן גלמוד. בשעה שאת רואה חסרון בא לעולם, עשה אשתך גלמודה. א"ר לוי כתיב (בראשית מא) וליוסף ילד שני בנים אימתי בטרם תבוא שנת הרעב. תני בשם ר' יהודה תאיבי בנים משמשין מיטותיהן א"ר יוסי ובלבד יום שטבלה:

הלכה ז משנה עברו אלו ולא נענו, ב"ד גוזרין עוד שבע שהן י"ג תעניות על הציבור. ומה אלו יתירות על הראשונות? שבאלו מתריעין, ונועלין את החנויות. ובשני מטין עם חשיכה, ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת:

גמרא ר' יודן בריה דרבי חמא דכפר תחמין, כבתוך ארבעים שעשה משה בהר. 13 תעניות של בה"ב א"ר יוסה על שם שאין מטריחין על הציבור יותר מדאי.

א"ר חייה בר בא שאם היו שני דברים כגון עצירת גשמים וגוביי מתריעין עליהן. ולמה באילין תרתיי מיליין א"ר יוסי בי רבי בון באילין תרתין מיליין שיערייה רבי'—חורבנן רב

ובשני מטין עם חשיכה. פותח א' ונועל א':

ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת. מה פותח א' ונועל א' או פותח את שניהם?

הלכה ח משנה עברו אלו ולא נענו, ממעטין במשא ומתן בבנין ובנטיעה באירוסין ובנישואין ובשאיילת שלום בין אדם לחבירו, כבני אדם הנזופין למקום.

היחידים חוזרין ומתענין עד שיצא ניסן.
יצא ניסן וירדו גשמים סימן קללה שנאמר
(שמואל א יב) הלא קציר חטים היום:

גמרא א"ר יהושע בן לוי הדא דתאמר
בבנין של שמחה אבל אם היה כותלו גוהה
סותרו ובוניהו. שמואל אמר כותלא
דגנא שישן ביה.

רבי בא בר כהן אמר קומי רבי יסא ר' אחא
בשם ר' יעקב בר אידי אסור לארס אשה
בערב שבת הדא דאת אמר שלא לעשות
סעודת אירוסין הא לארס יארס. שמואל
אמר אפילו בט"ב יארס שלא יקדמנו אחר.
מחלפה שיטתיה דשמואל תמן הוא אמר
(תהילים סח) אלהים מושיב יחידים ביתה
(שם) במאזנים לעלות המה מהבל יחד וכא
הוא אמר הכין. אלא שלא יקדמנו אחר
בתפילה.

#אפי' כן, לא קיימה.???אי"ז תירוץ נכון...

לא כן תני אין שואלין בשלום חבירים
בתשעה באב, אבל משיבין את ההדיוטות
בשפה רפה. א"כ אף קודם לכן אסור! (ת"צ כת"ב)

לימים שבנתיים שבין ב לה' שאין מתענין בהם, אפ"ה
אין שואלין בצרכה:

יצא ניסן הגשמים סימן קללה. אמר ר' יוסי
בי רבי בון ובלבד ניסן של תקופה. א"ר
שמואל בר רב יצחק הדא דתאמר בשלא
ירדו להן גשמים מכבר, אבל אם ירדו להם
גשמים מכבר סימן ברכה הן:

תם מוש"ק יתרו תשע"א **מסכת תענית פרק ב**

הלכה א משנה סדר תעניות כיצד?
מוציאין את התיבה לרחובה של עיר.
ונותנין אפר מקלה על גבי התיבה. ובראש
הנשיא ובראש אב בית דין, וכל אחד ואחד
נוטל ונותן בראשו.

הזקן שבהן, אומר לפניהם דברי כיבושין:
אחינו! לא נאמר באנשי נינוה וירא אלהים
את שקם ואת תעניתם אלא (יונה ג) וירא
אלהים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה.
ובקבלה מהו אומר? (יואל ב) וקרעו
לבבכם ואל בגדיכם ושובו אל ה' אלהיכם:

גמרא א"ר חייא בר בא ולמה יוצאין
לרחובה של עיר? לומר חשבינו כאילו
גולים לפניך. א"ר יהושע בן לוי לפי
שנתפלל בצינעה ולא נענו לפיכך יצאו
לחוץ ויתפרסמו. א"ר חייא בר בא ולמה
מוציאין את התיבה לרחובה של עיר? לומר
כלי אחד של חמדה שהיה לנו, גרמו
עונותינו שיתבזה. ר' חונה רבה דציפורין
אמר אבותינו חיפו אותו זהב ואנו חיפינו
אותו אפר.

א"ר יעקב דרומיא ולמה תוקעין בקרנות?
לומר חשבינו כאילו גועים כבהמה לפניך.
א"ר לוי ולמה יוצאין בין הקברות? לומר
חשבינו כאילו מתים לפניך. א"ר תנחומה
וכולהן בה, אם מיתה אנו חייבין הרי מתים.
אם גלות הרי גולים. אם רעבון הרי
רעבים:

ונותנין אפר מקלה על גבי התיבה. על שם
(תהלים צא) עמו אנכי בצרה. א"ר זעירה
כל זמן דהוינא חמי לון עבדין כן, הוה גופי
רעד.

ביומוי דר' אילא הוון שבקין ארונא ועללין
לון הניחו הארון בחוץ, ונכנסו לביהכ"ן א"ל ר' זעירה
לא כן תני לא היו מתחלפין עליה כל היום
אלא אחד היה יושב ומשמר כל היום.

רבי יודן בי רבי מנשה ור' שמואל בר נחמן
חד אמר כדי להזכיר זכותו של אברהם,
וחורנה אמר כדי להזכיר זכותו של יצחק.
מאן דאמר כדי להזכיר זכותו של אברהם
בין עפר בין אפר על שם (בראשית יח)
ואנכי עפר ואפר. מאן דאמר כדי להזכיר

זכותו של יצחק, ובלבד אפר. רואין אפרו של יצחק כאילו צבור על גבי המזבח.

ר' יודה בר פזי כד הוה נפק לתעניתא הוה אמר קומיהן אחינן כל מאן דלא מטא שמשא לגביה, אים השמש לא הגיע אצלו להניח אפר יסב עפר ויתן גו רישיה.

ובראש הנשיא א"ר תחליפא קיסריא כדי לפרסמו. לא דומה המתבזה מעצמו למתבזה מאחר.

כתיב (יואל ב) יצא חתן מחדרו וכלה מחפתה יצא חתן מחדרו- זה ארון. וכלה מחפתה- זה התורה. ד"א יצא חתן מחדרו- זה הנשיא. וכלה מחפתה- אב ב"ד. ר' חלבו אמר לר' יודן נשייא פוק עימן וצערך עבר וצערך יעבור (שיקובל תעניתנו) א"ר יוסה הדא אמרה אילין תענייתא דאנן עבדין לית אינון תעניין, למה דלית נשייא עמן. כתוב אחד אומר (ויקרא ד) את פני הפרכת וכתוב אחד אומר (ויקרא ד) את פני פרכת הקדש. ר' אחא אמר איתפלגון ר' אבהו ורבנן חד אמר חטא הנשיא הגדולה במקומה. חטא הציבור אין הגדולה במקומה. וחורנא אמר מילתא אחרינא בדרש לפי שחטאו הלמד והמלמד לפיכך יצאו לחוץ ויפרסמו על שם (שם) והוציא את הפר אל מחוץ למחנה.

תני חזקיה רמז כל מקום שיש משיח יש ארון, וכל מקום שאין משיח אין ארון. ואתייא כיי דמר ר' שמואל בר ינא בשם ר' אחא חמשה דברים היה המקדש האחרון חסר מן הראשון ואלו הן: אש וארון ואורים ותומים ושמן המשחה ורוח הקודש על שם (חגי א) וארצה בו ואכבדה. ואכבד כתיב חסר ה"א. אלו חמשה דברים שהיה המקדש האחרון חסר מן הראשון.

דלמא ר' בא בר זבדא ורבי תנחום בר עילאי ור' יאשיה נפקוי לתעניתא דרש ר' בא בר זבדא (איכה ג) נשא לבבנו אל כפים

ואיפשר כן? אית בר נש דנסב ליביה ויהיב גו ידיה?! אלא מהו נשא? נשוי ליבינן לכף ידינן, ואחר כך אל אל בשמים. כך אם יהיו השרץ בידו של אדם אפילו טובל במי שילוח או במי בראשית אין לו טהרה עולמית, השליכו מידו, מיד טהר.

דרש ר' תנחום בר עילאי (דברי הימים ב יב) ויכנעו שרי המלך והמלך ויאמרו צדיק ה' ובראות ה' כי נכנעו היה דבר ה' אל שמעיה לאמר. נתענו אין כתיב כאן אלא נכנעו, לא אשחיתם. דרש ר' יאשיה (צפניה ב) התקוששו וקושו נתקושש גרמן עד דלא נקושש חורנין בגין דאית הכא בני נש דאמרון עלי לישן ביש גבי ר' יוחנן. ע"כ באתי להוציא עצמי מחשד. אלא כל עמא לדינה כל אחד ואחד ישפוט את עצמו...! הוה תמן ר' חייה ור' איסי ורבי אימי וקמון ואזלון לון??? הם דיברו עליו, ונתביישו??? (ד יכפר אם טעיתי)

א"ר לעזר שלשה דברים מבטלין את הגזירה קשה ואלו הן תפלה וצדקה ותשובה. ושלשתן בפסוק אחד (דברי הימים ב ז) ויכנעו עמי אשר נקרא שמי עליהם ויתפללו זו תפלה. ויבקשו פני זו צדקה. כמה דאת אמר (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך. (דברי הימים ב יב) וישבו מדרכיהם הרעים זו תשובה. אם עשו כן מה כתיב תמן? (שם) ואני אשמע השמים ואסלח לחטאתם וארפא את ארצם. ר' חגי דרש הדא דר' לעזר כל שעה בתעניתא.

א"ר לעזר סוף שתא כשתא, מן עפר קטיא לסיתוא, מעפר של קיץ=הפרשת תרו"מ, לחורף... נפח צפונה יצף לבניך. נשבה רוח צפונית, תדאג בשביל בניך (שלא ימותו ברעב) כי לא ירדו גשם... כל שנה שאין מתריעין עליה בראשונה סוף שמתריעין עליה בסופה. כל שאינה חסה על פירות חבירתה=אין מפריש מעשר סוף שהיא מאבדת פירותיה. א"ר אחא: ורוב היין

מחמיץ

אית הוה סבין בציפורין כד הוות רביעתא קדמייתא של גשם הוה מריחין בעפרא, וידעין מימור מימי שתא.

א"ר לעזר (ישעיהו נח) הכזה יהיה צום אבחרהו אלא יום ענות אדם נפשו? אין זה צום שאני חפץ בו! ואי זהו צום שאני חפץ בו (שם) הלא זה צום אבחרהו. פתח חרצבות רשע התר אגודות מוטה וגו' הלא פרוש לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית. מה כתיב בתריה אז תקרא וה' יענה וגו'.

אמר רשב"ל כתיב (בראשית ב) ואדלשון "שבר", נשבר לבם ועשו תשובה יעלה מן הארץ, עלה שבר מלמטון, מיד הגשמים יורדין. א"ר ברכיה כתיב (דברים ל) יערף כמטר לקחי, כפו עורפן לתשובה, מיד הגשמים יורדין.

רבי ברכיה עבד תלת עשרה תעניין ולא נחת מיטרא ובסופה אתא גובייחגב... עאל ואמר קומיהון אחינן חמון מה דאנן עבדין לא דא היא דנבייא מקנתר לך? האין זה מה שהנביא מוכיח לנו? (מיכה ז) על הרע כפים להיטיב- מריעין זה לזה בכפים ומבקשין טובה? השר שואל- איכן הוא השוחד ליקח? והשופט בשילום- שלם לי ואשלם! והגדול דובר הוות נפשו הוא ויעבתוה- עבדוה עביא, עבדוה קליעה דחובין. ומן פסק לה, טובם כחדק- טבא דבהון כאילין חידקיא. ישר ממסוכה- ישרא דבהון כאילין סוכיא, יום מצפיד פקודתך באה- יום שציפינו לרווחה בא עלינו גוביי! עתה תהיה מבוכתם!! מן גוא דאינון בייכן, ובכוון ובכוון ונחת מיטרא. קשה להאמין שזה נכתב בזמן הירושלמי..... (אין לך תיאור מדויק יותר מפורט ממצב "בתי-כסאות" של זמננו, וכל ההולך להם הרי"ז מייקר שם רשעים)

אמר רבן שמעון בן לקיש תשובה של

רמיות עשו אנשי נינוה! מה עשו? רבי חונה בשם ר"ש בן חלפוטא העמידו עגלים מבפנים ואימותיהם מבחוץ, סייחים מבפנים ואימותיהם מבחוץ, והוון אילין געיי מן הכא ואילין געיי מן הכא, אלו צועקים ואלו צועקים אמרין אין לית מתרחם עלינן, לינן מרחמין עליהון!! הה"ד (יואל א) מה נאנחה בהמה נבכו עדרי בקר וגו'. א"ר אחא בערביא עבדין כן

(יונה ג) ויתכסו שקים האדם והבהמה ויקראו אל אלהים בחזקה מהו בחזקה? אר"ש בן חלפוטא חציפא נצח לבישא, כל שכן לטובתו של עולם!!=הקב"ה (שם) וישבו איש מדרכו הרעה ומן החמס אשר בכפיהם א"ר יוחנן מה שהיה בכף ידיהם החזירו מה שהיה בשידה תיבה ומגדל לא החזירו!

כתיב (יואל ב) וקרעו לבבכם ואל בגדיכם ושובו אל ה' אלהיכם כי חנון ורחום הוא אריב"ל אם קרעתם לבבכם בתשובה אין אתם קורעין בגדיכם לא על בניכם ולא על בנותיכם, לא ימותו אלא על ה' אלהיכם. למה כי חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה.

ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן ארך אף אין כתיב כאן אלא ארך אפים מאריך רוחו עם הצדיקים ומאריך רוחו עם הרשעים. ר' אחא ר' תנחום בי ר' חיה בשם רבי יוחנן ארך אף אין כתיב כאן אלא ארך אפים מאריך רוחו עד שלא יגבה, התחיל לגבות מאריך רוחו וגובה. לא הכל בב"א

אמר רבי חנינה מאן דאמר דרחמנא וותרן יתוותרון בני מעוי!! אלא מאריך רוחיה וגבי ידיה. אמר רבי לוי מהו ארך אפים? רחיק רגיו. משל למלך שהיו לו שני ליגיונות קשים אמר המלך אם דרים הן עמי במדינה, עכשיו בני המדינה מכעיסין אותי והן עומדין אותן אלא הריני משלחן לדרך

רחוקה שאם הכעיסו אותי בני המדינה עד שאני משלח אחריהם בני המדינה מפייסים אותי ואני מקבל פיוסן. כך אמר הקדוש ברוך הוא אף וחמה מלאכי חבלה הן, הרי אני משלחן לדרך רחוקה, שאם מכעיסין אותי ישראל, עד שאני משלח אצלן ומביאין ישראל עושין תשובה ואני מקבל תשובתם. ה"ד (ישעיהו יג) באים מארץ מרחק מקצה השמים וגו'. אמר ר' יצחק ולא עוד אלא שנעל בפניהן ה"ד (ירמיהו ב) פתח ה' את אוצרו ויוצא את כלי זעמו. עד דו פתח עד דו טרד, רחמוי קריבין.

תני בשם רבי מאיר (ישעיהו כו) כי הנה ה' יצא ממקומו יוצא לו ממדה למדה יוצא לו ממדת הדין למדת רחמים על ישראל. כתיב (במדבר כג) לא איש אל ויכזב ר' שמואל בר נחמן ורבנן. רבי שמואל בר נחמן אמר הקדוש ברוך הוא אומר לעשות טובה- לא איש אל ויכזב. אומר לעשות רעה- ההוא אמר ולא יעשה! ודבר ולא יקימנה! ורבנן אמרי לא איש הוא שעשה דבריו של אל כאילו אינן?! (שמות לב) למה ה' יחרה אפך בעמך. (במדבר כג) ובן אדם ויתנחם- לא בן עמרם הוא שעשה לאל שיתנחם?! (שמות לב) וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו

אמר רבי אבהו אם יאמר לך אדם "אל אני" מכזב הוא, ישו הנוצרי "בן אדם אני" סופו לתהות בו. "שאני עולה לשמים" ההוא אמר ולא יקימנה. (כל אלו נגד ישו נאמרו)

רבי אחא בשם רב אין תענית עכשיו אמר רבי יוסה הדא אמרה אילין תענייתא דאנן עבדין לית אילין? א"ל כן! כי הוא היה בציפורי, והנשיא היה בטבריא

אמר רב כל תענית שאינה נעשית כתיקנה עליה הכתוב אומר (ירמיהו יב) נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה:

הלכה ב משנה עמדו בתפילה מורידין לפני התיבה זקן ורגיל ויש לו בנים וביתו ריקן כדי שיהא לבו שלם בתפלה ואומר לפניו עשרים וארבע ברכות, שמונה עשרה שבכל יום ומוסיף עליהן עוד שש ואלו הן: זכרונות, ושופרות, (תהלים קכ) אל ה' בצרתה לי, (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים, (תהלים קל) ממעמקים קראתיך ה', (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף:

גמרא תני ושפל ברך ונוח תשחורתאף לבחור נוהג בנייחא ורגיל בחכמה ורגיל באגדה ויש לו בית ושדה. תנינן וביתו ריקן ואת אמר הכין?! יש לו בנים ובנות=בית ושדה. אם אין להן כל אלו המדות מעבירין כל מה שירצו.

ולמה שמנה עשרה? א"ר יהושע בן לוי כנגד שמנה עשרה מזמורות שכתוב מראשו של תילים עד (תהלים כ) יענך ה' ביום צרה. אם יאמר לאדם אדם תשעה עשר הן! אמור לו (תהלים ב) למה רגשו לית היא מינהון. אשרי ולמה רגשו, חדא הוי

מיכן אמרו המתפלל ואינו נענה צריך תענית. "יענך" ד' ביום צרה—אחר ח"י מזמורים

א"ר מנא רמז לתלמיד חכם הוא??? שאדם צ"ל לרבו תישמע תפילתך.??? יענך... שיש ל"ברך" את רבו "תתקבל תפילתך" ואין חוצפא בכך.

רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי כנגד שמונה עשרה חליות שבשזרה שבשעה שאדם עומד ומתפלל צריך לשוח בכולן מה טעמא (תהלים לה) כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך.

ר' לוי אמר כנגד שמונה עשר אזכרות שכתוב (תהלים כט) בהבו לה' בני אלים. א"ר חונה אם יאמר לך אדם שבעה עשר הן! אמור לו של מינים כבר קבעוה חכמים ביבנה. התיב ר' לעזר בי ר' יוסי קומי ר' יוסי והא כתיב (שם) אל הכבוד הרעים! א"ל והתני כולל של מינים ושל

פושעים במכניע זדים, של זקנים ושל גרים
במובטח לצדיקים, של דוד בבונה ירושלים,
אית לך מספקה לכל חדא וחדא מינה?!!!

אם יאמר לך אדם, הרי יש 19 אזכרות [כשמונים גם קל
הכבוד הרעים] תאמר לו זה נגד המינים. אך יש להקשות
א"כ יש למנות כל הני ד"כילי" וכו' ואין מספיק אזכרות
לכל הני

ר' חנניה בשם ר' פינחס כנגד שמנה עשר
פעמים שאבות כתובין בתורה אברהם
יצחק יעקב. אם יאמר לך אדם תשעה עשר
הן. אמור לו (בראשית כח) והנה ה' נצב
עליו ויאמר לית היא מינון. ואם יאמר לך
אדם שבעה עשר הן! אמור (בראשית מח)
ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק
מינון הוא.

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן כנגד
שמנה עשר ציווין שכתוב בפרשת משכן
שני. א"ר חייא בר אדא ובלחוד מן (שמות
לח) ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן עד
סופיה דסיפרא.

שבע של שבת מניין? א"ר יצחק כנגד
שבעה קולות שכתוב (תהלים כט) בהבו
לה' בני אלים. א"ר יידן ענתונדריא כנגד
שבע אזכרות שכתוב (תהלים צב) במזמור
שיר ליום השבת.

תשע של ר"ה מניין? אמר ר' בא קרתינגא
כנגד תשע אזכרות שכתוב בפרשת חנה
וכתיב בסופה (שמואל א ב) ה' ידין אפסי
ארץ.

עשרים וארבע של תעניות מניין? ר' חלבו
ורבי שמואל בר נחמן תריהון אמרין כנגד
עשרים וארבע פעמים שכתוב בפרשת
שלמה רנה תפילה תחינה.

ר"ז בשם ר' ירמיה יחיד בתענית ציבור
צריך להזכיר מעין המאורע. והיכן הוא
אומרה? בין גואל ישראל לרופא חולים.
ומה הוא אומר? עננו ה' עננו בעת ובעונה
הזאת כי בצרה גדולה אנחנו ואל תסתר

פניך ממנו ואל תתעלם מתחינתנו כי אתה
ה' אל חנון ורחום עונה בעת צרה פודה
ומציל בכל עת צוקה (תהלים קז) ויצעקו
אל ה' בצר להם ממצוקותיהם יוציאם בא"י
העונה בעת צרה.

#ר' ינאי בי ר' ישמעאל בשם רשב"ל
אפילו יחיד שגזר על עצמו תענית צריך
להזכיר מעין המאורע. ואיכן הוא אומרה?
בשומע תפילה

[ר' זעירה בשם רב חונה אומרה כלילי
שבת וכיומו].

א"ר מנא ואנא דלא בדקיתא אין כהדא דרב
ירמיה ואין כהדא דר' ינאי בי ר' ישמעאל,
ברכה בפנ"ע או בש"ת, סלקית לסדרא=בית המדרש
ושמעית: רב חונה בשם רב אפילו יחיד
שגזר על עצמו תענית צריך להזכיר מעין
המאורע. התיב ר' יוסה והא מתני' פליגא
בכל יום מתפלל אדם שמונה עשרה
ובמוצאי שבת ובמוצאי יום הכיפורים
ובתענית ציבור. מן מה דא"ר יוסה מתני'
פליגא, הווי איתתבת בין גואל ישראל
לרופא חולים. אלמא, ל ר ב אומרים יט

ר' אחא בר יצחק בשם ר' חונה רובה
דציפורין יחיד בתשעה באב צריך להזכיר
מעין המאורע. ומהו אומר? רחים ה' אלהינו
ברחמיך הרבים ובחסדים הנאמני' עלינו
ועל ישראל עמך ועל ירושלם עירך ועל
ציון משכן כבודך ועל העיר האבילה
ההרוסה השוממה הנתונה ביד זרים
הרמוסה בכף עריצים ויבלעוה לגיונות
ויחללוה עובדי פסילים כי לישראל עמך
נתתה באהבה לנחלה ולזרע ישורון ירושה
הורשת כי באש החרבתה ובאש אתה עתיד
לבנותה כאמור (זכריה ב) ואני אהיה לה
נאם ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה
בתוכה. ר' אבדמא דציפורין בעא קומי

רבי מנא איכן הוא אומרה? אמר לו ואדיין את לזו? כן אמר רב ירמיה בשם רב כל דבר שהוא לבאתפילה על להבא אומרו בעבודה. כל דבר שהוא לשעבר אומרו בהודייה. מתני' אמרה כן נותן הודייה לשעבר וצועק לעתיד לבא.

אי זו היא שבע מעין שמונה עשרה? רב אמר סוף כל ברכה וברכה. ושמואל אמר ראש כל ברכה וברכה. אית תניי שבע מעין שמונה עשרה אית תניי שמונה עשרה מעין שמונה עשרה. מאן דאמר שבע מעין שמונה עשרה מסייע לשמואל. מאן דאמר שמונה עשרה מעין שמונה עשרה מסייע לרב.

רבי זעירה שלח לרבי נחום גבי ר' ינאי בי רבי ישמעאל א"ל אי זו היא שבע מעין שמונה עשרה דשמואל? א"ל הבינונו רצה תשובתינו סלח לנו גואלינו רפא חולינו ברכך שנותינו. אמר רבי חגיי אם היו ימות גשמים אומר גשמי ברכה אם היו טללים אומר טללי ברכה כי מפוזרים אתה מקבץ ותועים עליך לשפוט ועל הרשעים תשית ירך וישמחו כל חוסי כך בבנין עירך ובחידוש בית מקדשך כי טרם נקרא אתה תענה כאמור (ישעיהו סה) והיה טרם יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע ברוך ה' כי שמע קול תחנוני בא"י שומע תפילה ואומר שלש ברכות ראשונות ושלש ברכות אחרונות:

הלכה ג משנה ר' יהודה אומר לא היה צריך לומר זכרונות ושופרות. אלא אומר תחתיהם (מלכים א ח) רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה וגו' (ירמיהו יד) אשר היה דבר ה' אל ירמיהו על דברי הבצרות. ואומר חותמיהם:

גמרא ## כל הברכות אחר חיתומיהן.

ואין אומר אחר ברכה פסוק. התיב רבי יצחק בר' אלעזר קומי ר' יוסה, מכיון דו אמר חותמותיהן ויאמר ברכה פסוק! אים כב ר חתם, למה לא יאמר פסוק? (רק ל פ נ י החתימה, אסור) אמרין הכן הוא הדין מלייא: דהוא סבר מהו אחר חותמותיהן שאם היה עומד בשחרית והזכיר של ערבית וחזר וחתם בשל שחרית יצא.

אמר רבי אחא כל הברכות מעין חותמותיהן. ואילין דאמרין (ישעיהו יב) צהלי ורני ישבת ציון כי גדול בקרבך קדוש ישראל, אין בו משום ברכה פסוק: ##

הלכה ד משנה על הראשונה הוא אומר מי שענה את אברהם אבינו בהר המוריה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם ביום הזה בא"י גואל ישראל:

גמרא ולא יצחק נגאל? מעקידה מכיון שנגאל יצחק כמו שנגאלו כל ישראל.

רבי ביבי אבא בשם ר' יוחנן אמר אברהם לפני הקב"ה רבון העולמים גלוי וידוע לפניך שבשעה שאמרת לי להעלות את יצחק בני היה לי מה להשיב ולומר לפניך אתמול אמרת לי (בראשית כא) כי ביצחק יקרא לך זרע ועכשיו את אומר (בראשית כב) והעלהו שם לעולה. ח"ו לא עשיתי כן אלא כבשתי את יצרי ועשיתי רצונך. כן יהי רצון מלפניך ה' אלהי שבשעה שיהיו בניו של יצחק בני, נכנסים לידי צרה ואין להם מי ילמד עליהם סניגוריא אתה תהא מלמד עליהם סניגוריא. ה' יראה את נזכר להם עקידתו של יצחק אביהם ומתמלא עליהם רחמים מה כתיב בתריה (שם) וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר וגו'. מהו אחר א"ר יודה בי ר' סימון אחר כל הדורות עתידין בניך ליאחז בעונות ולהסתבך בצרות וסופן להגאל בקרניו של איל הזה שנאמר (זכריה ט) וה' אלהים בשופר יתקע והלך בסערות תימן. רבי

חונה בשם ר' חנינה בר יצחק כל אותו היום היה אברהם רואה את האיל נאחז באילן זה וניתור ויוצא נאחז בחורש זה וניתור ויוצא נאחז בסבך זה וניתור ויצא אמר לו הקב"ה אברהם כך עתידין בניך נאחזים בעונות ומסתבכין במלכיות מבבל למדי ממדי ליון ומיון לאדום. אמר לפניו רבון העולמים יהיה כן לעולם?! א"ל וסופן להגאל בקרניו של איל הזה וה' אלהים בשופר יתקע והלך בסערות תימן:

הלכה ה משנה על השנייה הוא אומר מי שענה את אבותינו על ים סוף הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם ביום הזה בא"י זוכר הנשכחות:

גמרא ארבע כיתים נעשו אבותינו על הים אחת אומרת נפול לים. ואחת אומרת נחזור למצרים. ואחת אומרת נעשה עמהן מלחמה. ואחת אומרת נצווה כנגדן. זו שאמרה נפול לים אמר להן משה (שמות יד) התיצבו וראו את ישועת ה' וגו'. זו שאמרה נחזור למצרים אמר להן משה (שם) כי את אשר ראיתם את מצרים היום וגו'. וזו שאמרה נעשה עמהן מלחמה אמר להן משה (שם) ה' ילחם לכם. וזו שאמרה נצווה כנגדן אמר להן משה ואתם תחרישון:

הלכה ו משנה על השלישית הוא אומר מי שענה את יהושע בגלגל הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה. בא"י שומע תרועה:

גמרא רבן שמעון בן לקיש בשם רבי ינאי שיתף הקדוש ברוך הוא שמו הגדול בישראל, משל למלך שהיה לו מפתח של פלמנטריא chest קטנה, אמר המלך אם אני מניח' כמות שהיא אבידה היא, אלא הריני עושה לה שלשלת שאם אבדה, השלשלת תהא מוכחת עליה. כך אמר הקדוש ברוך הוא אם מניח אני את ישראל כמות שהם

נבלעין הן בין העכו"ם אלא הרי אני משתף שמי הגדול בהם והן חיים. מה טעמא? (יהושע ז) וישמעו הכנעני וכל יושבי הארץ ונסבו עלינו והכריתו את שמינו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול שהוא משותף בנו מיד (שם) ויאמר ה' אל יהושע קום לך, "קם לך ההוא דאדכרת" נתקיים לך מה שהזכרת! [טענה טובה אמרת!]

ר' ינאי זעירא בשם אבהתיה כל מי שאינו כשר כיהושע שאם יפול על פניו ויאמר לו הקב"ה קום לך, אל יפול. ובלבד יחיד על הציבור: אבל בביתו שרי

הלכה ז משנה על הרביעית הוא אומר מי שענה את שמואל במצפה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה בא"י שומע צעקה:

גמרא כתיב (שמואל א ז) ויקבצו המצפתה וישאבו מים וישפכו לפני ה'. וכי מים שפכו? אלא מלמד ששפכו את לבם כמים, ויאמר שמואל חטאנו לה'. א"ר שמואל בר רב יצחק לבש שמואל חלוקן של כל ישראל אמר לפניו רבון העולמים כלום אתה דן את האדם אלא על שהוא אומר לפניך לא חטאתי (ירמיהו ב) הנני נשפט אותך על אומרך לא חטאתי ואלו אומרים לפניך חטאנו!

הלכה ח משנה על החמישית היא אומר מי שענה את אליהו בהר הכרמל הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה, בא"י שומע תפילה:

גמרא כתיב (מלכים א יא) ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר ה' אלהי אברהם יצחק וישראל היום יודע וגו'. ואליהו מקריב בשעת איסור הבמות?! אמר ר' שמליי דיבורא א"ל "ובדברך עשיתי" "ובדיבורך עשיתי". ענני ה' ענני. ענני בזכיתי, ענני בזכות תלמידי:

הלכה ט משנה על השישית הוא אומר מי שענה את יונה במעי הדגה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה ברוך אתה ה' העונה בעת צרה

על השביעית הוא אומר מי שענה את דוד ואת שלמה בנו בירושלים הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה ברוך אתה ה' המרחם על הארץ:

גמרא כתיב (יונה ב) ויאמר קראתי מצרה לי אל ה' ויענני. לא צורכה דלא, הוי ליה למיעבד... דוד ושלמה ואח"כ אליהו ויונה! אלא בשביל לחתום במרחם על הארץ:

על השביעית. משום סומכוס אמרו ברוך משפיל רמים.

ניחא שלמה מצינו שנתגאה דכתיב ביה (מלכים א ח) בנה בניתי בית זבול לך. דוד למה? על ידי שביקש לעמוד על מניין של ישראל. זחה לבו

אמר רבי אבהו כתיב (תהילים ד) בקראי ענני אלהי צדקי בצר הרחבת לי אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבון העולמים כל צרה שהייתי נכנס לה אתה הייתה מרחיבה לי נכנסתי לצרתה של בת שבע ונתת לי את שלמה, נכנסתי לצרתן של ישראל ונתת לי את בית המקדש:

הלכה י משנה מעשה בימי ר' חלפתא ובימי ר' חנניה בן תרדיון שעבר אחד לפני התיבה וגמר את כל הברכה וענו אחריו אמן. תקעו הכהנים תקעו! כן הכריזו מי שענה את אברהם בהר המוריה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה

לסוף ברכה ראשונה שהוסיפו-- בא"י זוכר הנשכחות... הריעו בני אהרן הריעו! מי שענה את אבותיכם על ים סוף הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה

וכשבא דבר אצל חכמים אמרו לא היו

נוהגין כן אלא בשער המזרח:

גמרא תני לא היו עונין אמן בבית המקדש ומה היו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ומניין שלא היו עונין אמן במקדש? ת"ל (נחמיה ט) קומו ברכו את ה' אלהיכם מן העולם ועד העולם. ומניין על כל ברכה וברכה? ת"ל ומרומם על כל ברכה ותהלה:

הלכה יא משנה שלש תעניות הראשונות. אנשי משמר מתעניין ולא משלימין, ואנשי בית אב לא היו מתעניין.

שלש שניות אנשי משמר מתעניין ומשלימין, ואנשי בית אב מתעניין ולא משלימין

שבע אחרונות אלו ואלו מתעניין ומשלימין דברי ר' יהושע

וחכ"א שלש תעניות הראשונות אלו ואלו לא היו מתעניין

שלש שניות אנשי משמר מתעניין ולא משלימין, ואנשי בית אב לא היו מתעניין

ושבע אחרונות אנשי משמר מתעניין ומשלימין, ואנשי בית אב מתעניין ולא משלימין

בימים הרגילים: אנשי משמר מותר לשתות יין בלילות אבל לא בימים ואנשי בית אב לא ביום ולא בלילה

אנשי משמר ואנשי מעמד אסורין מלספר ומלכבס, ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת:

גמרא מפני מה אנשי משמר מותרין לשתות יין בלילות אבל לא בימים שאם תכבד העבודה על אנשי בית אב יצטרפו אנשי מעמד עמהן. אנשי בית אב לא ביום

ולא בלילה שהם תדירין בעבודה.

אנשי משמר ואנשי מעמד אסורין מלספר ומלכבס, בחמישי מותרין מפני כבוד השבת. הא שאר כל הימים אסורין. ר' יוסה ר' אבהו בשם ר"י ר' אבון ר' יסא בשם חזקיה גזרו עליהן שלא יכנסו לשבתן מנוולין.

תמן תנינן אלו מגלחין במועד הבא ממדינת הים ומבית השביה והיוצא מבית האסורין והמנודה שהתירו לו חכמים. הא שאר כל בני אדם אסורין. א"ר סימון גזרו עליהם שלא יכנסו לרגל מנוולין.

תני כל מי שהוא מכיר אנשי משמר שלו ואנשי בית אב שלו והוא מבתי אבות קבועין היו בתי אב "קבועין" שעלו מן הגולה וקבעו להם זמן קביע כגון שלישי בשבת אסור רק כל אותו היום. בין

וכל מי שהוא מכיר אנשי משמר שלו ומכיר אנשי בית אב שלו ואינו מבתי אבות קבועין, אסור כל אותה השבת.

וכל מי שאינו מכיר לא אנשי משמר שלו ולא אנשי בית אב שלו, ר' אומר: אומר אני שהוא אסור לעולם!! אלא שתקנתו קלקלתומה שהוא "מקולקל", "מתקנו"... יוצא "טובה" ממנו

#שהוא מותר בהספד.

כמה דתימר קלקלתו תקנתו שהוא אסור בהספד, ודכוותה קלקלתו תקנתו שיהא אסור במלאכה: מי שכן יודע, יומו—הרי מה ש"מתוקן" הוא, "מקלקלו".... ואסור באותו יום בהספד ותענית ובמלאכה #

הלכה יב משנה כל הכתוב במגילה די לא למיספד, לפניו אסור לאחריו מותר. ר' יוסי אומר: לפניו ולאחריו אסור.

די לא להתענא לפניו ולאחריו מותר, ר'

יוסי אומר: לפניו אסור ולאחריו מותר:

גמרא מתני' דר"מ. דר"מ אמר "די לא למספד" אסור להתענות. "ודלא להתענות" מותר בהספד. "ודי לא" סתם כ"די לא להתעניא".

א"ר יונה אילין יומיא די לא להתענא בהון ומקצתהון די לא למיספד בהון. אמר רשב"ג מה תלמוד לומר בהון בהון ב' פעמים? אלא מלמד שלילה מותר והיום אסור. והדא דתני להן אינש דיהוי עלוהי אסר בצלו! חוץ מאיש אשר נדר עליו תענית בתפילתו—אלמא כל דבר (תענית או אי-תענית) מתחיל מבערב! א"ר יוסי בי רבי בון שהוא צריך להזכיר מבערב רק "הזכרה" ואתיא כהיא דא"ר זעירה בשם רב חונה אומר ולתפילת "עננו" כלילי שבת וכיומו

עיין מגילה פרק א להבנת העניין מתני' אדמותרין בהספד ותענית או בי"א כר' יוסי אבל בי"ב אסור מפני שהוא "לפניו" של י"ג או בי"ב כר' מאיר דלית ליה "שלפניו"

וקשיא על דר' יוסי ליתסר גם יום י"א משום "לפניו" של י"ב! לא כן תני בתרין עשר ביה יום טיריון! ומתרץ א"ר יעקב בר אחא בטל יום טיריון יום שנהרג לולנינוס ופפוס.

בתלת עשר ביה יום ניקנור דלא להתענא כ"כ במגילת תענית מהו יום ניקנור? שלטון משל מלכות יון היה עובר לאלכסנדריאה וראה את ירושלם וחירף וניאץ וגידף ואמר בשובי בשלום אתוץ את המגדל הזה. ויצא אחד משל חשמונני והיה הורג בחיילותיו עד שהגיע לקרוכין carriage שלו וכיון שהגיע לקרוכין שלו קטע את ידיו וחתך את ראשו ותחבן בעץ וכתב מלמטן הפה שדיבר באשמה והיד שפשטה בגאווה. ותליין בקונטס pole נגד ירושלם

על דעתיה דרבי יוסי ניחא בא לוסר לפניו. על דעתיה דר' מאיר מה בא לוסר?

לפניו לית ליה, עצמו אסור מפני י"ד! למה הוצרכו לאסור יום י"ג? תיפ"ל שהוא "לפניו" של י"ד האסורה אף בהספד ואוסרת לפניו אף לר"מ! להודיעך שאסור בהספד

ואפ"ל על דר"י לית היא מקשיא! לא כן תני בתרין עשר ביה יום טיריון. וא"ר יעקב בר אחא בטל יום שנהרג לולינוס ופפוסא"כ אין י"ג אוסרת לפניו!

בי"ד ובט"ו פוריא די לא למיספד.

בשית עשר ביה שרון למיבנא שור ירושלם החלו לבנות חומת ירו' די לא למיספד. על דעתיה דר"מ ניחא בא לוסר עצמו. על דעתיה דר' יוסי מה בא לאסור? עצמו אסור מפני ט"ו! בא להודיעך שהוא אסור בהספד

בשובעת עשר ביה קמון עממיא על פליטא ספריא במדינת בלקיס ובית זבדין, והוה פרקן. קמו הגויים על פלסט ישראל במדינות... והיה ישועה על דעתיה דר"מ ניחא בא לאסור עצמו על דעתיה דר' יוסה מה בא לאסור? א"ר יוסה כל אילין מיליא לא מסייען ולא תברן לא על דר"מ ולא על דר' יוסי, לא בא אלא למנות ימים שנעשו בהן ניסים לישראל.

תדע לך שהוא כן דתנינן בריש ירחא דניסן איתוקם תמידא די לא למיספד. בלא כך אינו אסור משום ר"ח?

אבל בשבתות ובימים טובים מתענין לפנייהן ולאחריהן. מה ראיתה להקל באלו, ולהחמיר באלו? שאלו דברי תורה ואין דברי תורה צריכין חיזוק, ואלו דברי סופרים ודברי סופרין צריכין חיזוק

הדא דאת אמר עד שלא בטלה מגילת תענית, אבל משבטלה מגילת תענית בטלו כל אלו. ר' חנינה ורבי יהושע בן לוי תריהון אמרין בטלה מגילת תענית. ר' בא ור' סימון אמרי בטלה מגילת תענית. ר' יונתן אמר בטלה מגילת תענית. א"ר יוחנן

אמש הייתי יושב ושונה מעשה שגזרו תענית בחנוכה בלוד ואמרו עליו על ר' אליעזר שסיפר, ועל ר' יהושע שרחץ. אמר להן רבי יהושע: צאו והתענו על מה שהתעניתם! ואת אמר בטלה מגילת תענית?! א"ר בא אע"ג דאת אמר בטלה מגילת תענית, חנוכה ופורים לא בטלו.

מיליהון דרבנן אמרין בטלה מגילת תענית. ר' אבון ציים כל ערובת שובאאפ"ל בימים הכתובים במגילה ר' יוחנן ציים כל ערובת ריש שתא. ר' זעירה צם תלת מאוון דצומין, ואית דאמרין תשע מאוון ולא חש על מגילת תענית. ר' יעקב בר אחא מפקד לספרייה, אין אתת איתא מישאלנכון, אים ישאל לכם אשה אימרין לה בכל מתענין חוץ משבתות וימים טובים וראשי חדשים וחולו של מועד וחנוכה ופורים.

הלכה יג משנה אין גוזרין תענית על הצבור בתחלה בחמישי שלא להפקיע את השערים. אלא שלש תעניות הראשונות שני וחמישי שני. ושלש שניות חמישי שני וחמישי.

רבי יוסה אומר כשם שאין הראשונות בחמישי, כך לא שניות ולא אחרונות:

גמרא שמעון בר בא אמר אתא עובדה קומי ר' יוחנן והורי כר' יוסי. והוה ר' אלעזר מצטער אמר שבקין סתמא ועבדין כיחדייא?! אשכח תני לה ר' חייה בשם ר"מ כד שמע דתני לה ר' חייה בשם ר' מאיר אמר יאות סבא ידע פרקי גרמה. יודע ה"זקן" לתרץ את עצמו

{סוגיא זו שייכת ביבמות פרק החולץ' מנא בעא קומי ר' יודן לא כן אמר ר' חזקיה ר' אבהו בשם ר' לעזר כ"מ ששנה ר' מחלוקת וחזר ושנה סתם, הלכה כסתם?! א"ל ולא רבי דילמא חורן. שמא איש אחר שנה ה"מחלוקת"? מה הן אין דאשכח ר' מתני מחלוקת, וחזר

ושנה סתם, הלכה כסתם. אתר דלא אשכח ר' מתני מחלוקת, אלא אחרים שנו מחלוקת, ור' שנה סתם, לא כל שכן שתהא הלכה כסתם!! ואתא ר' חזקיה ר' יעקב בר אחא ר"ש בר בא בשם ר' לעזר ואפילו אחרים שנו מחלוקת ור' שנה סתם הלכה כסתם. ולמה הוא מורה לה כיחדייא? כר' יוסי

רבי שמואל בר ינאי בשם ר' אחא הדא דאת אמר בשאין מחלוקת אצל סתם, אבל אם יש מחלוקת אצל סתם לא בדא הלכה כסתם. ר' יוסי בי ר' בון בשם ר' אתא חדא דאת אמר ביחיד אצל יחיד אבל ביחיד אצל חכמים, לא בדא הלכה כסתם:}

הלכה יד משנה אין גוזרין תענית בראשי חודשים בחנוכה ובפורים, ואם התחילו אין מפסיקין דברי רבן גמליאל. א"ר מאיר אף על פי שאמר ר"ג אין מפסיקין, מודה הוא שאין משלימין. וכן תשעה באב שחל להיות בערב שבת:

גמרא כמה היא התחלה? ר' בא אמר אחת. ר' יוסה אמר שתיים. וכן נפק עובדא כהדא דר' בא.

ובמה קורים? תענית שחל בר"ה ר' יוסה אמר קורין ברכות וקללות. א"ל ר' מנא בגין מודעתין דהוא תעניתא? רביעין על מעיהון ולא ידעין דהוא תעניתא? מונחין על גבי בטנם...וצריך להודיעם?! א"ל להודיעך שקורין ברכות וקללות???

ר' יודן קפודקייא אמר קומי ר' יוסה בשם ר' יודה בר פזי קורין בראש חדש. קם ר' יוסה עם ר' יודה בר פזי א"ל אתה שמעת מן אבוך הדא מילתא? א"ל אבא לא אמר כן אלא בעייני טב, שם המקום שקידשו את החודש ע"פ ראייה ע"י דאינון ידעין דהוא ריש ירחא הן קורין בראש חדש, ושאר כל המקומות שספק להם אים ר"ה קורין ברכות

וקללות.

תני תשעה באב שחל להיות ערב שבת אוכל אפילו ביצה אחת ושותה אפילו כוס אחד, כדי שלא יכנס לשבת מעונה דברי ר' יודה. רבי יוסה אומר מתענה ומשלים. ר' זעירה בשם רב יהודה ר' בא ר' אימי בר יחזקאל בשם רב הלכה כמי שהוא אומר מתענה ומשלים. ולמה לא אמר הלכה כר' יוסה? אית תניי תני ומחליף דברי חכמים.

ר' זעירה בשם רב חונה ואפילו יחיד שגזר על עצמו תענית בערב שבת מתענה ומשלים. כהדא ר' ביבי הוה יתיב קומי ר' יסא בעא מילף מיניה הדין עובדה, רצה ללמוד ממנו הלכה זו אמר ליה רב ר' יסא לר' ביבי נימטי בייאת ציבחר. נבא הביתה עוד מעט א"ל רומשא הוא! כבר הוא זמן סעודה (אחצה) א"ל אית בתענה! אני שרוי בתענית א"ל רב ביבי לר' יסא אית גבי תורמסין. ואכול עכשיו קצת.... א"ל ומשלימין כר' יוסי:

מסכת תענית פרק ג

הלכה א משנה סדר תעניות האלו האמור ברביעה הראשונה. אבל צמחים ששנו מתריעין עליהן מיד. וכן שפסקו גשמים מגשם לגשם ארבעים יום מתריעין עליהן, מפני שהיא מכת בצורת:

גמרא אי זהו מיד שלהן? רב אמר שני וחמישי ושני. לא באותו היום ממש

שנו בשני מהו להתריע עליהן בחמישי? או להתמין עוד שבוע שלם לפי שאין מתחילין תענית בה?

ר' זעירה שמע לה מן הדא: (דניאל י) ויאמר אלי אל תירא דניאל כי מן היום הראשון אשר נתתה את לבך להבין ולהתענות לפני ה' אלהיך נשמעו דבריך. כבר נשמעו דבריך. וכאן מכיון שנתנו ב"ד נפשו לעשות כמי שעשוי. ע"כ אפשר להתמין עד

אבל לא לבורות לשיחין ומערות, מתריעין עליהן מיד:

גמרא ירדו לצמחים אבל לא לאילן. ציבחר ציבחר מעט מעט. לאילן אבל לא לצמחים. סגין סגין.

לזה ולזה אבל לא לבורות לשיחין ומערות???

מתריעין עליהן מיד. תני מתריעין על האילן עד בפרס הפסח. לבורות לשיחין ולמערות בפרס העצרת. מעתה אפי' יותר מיכן יותר מיכן? מעשה ניסים, ואין מתריעין על מעשה ניסים.

ר' ברכיה ר' חלבו פפא בשם ר' לעזר פעמים שהגשמים יורדין בזכות אדם א' בזכות עשב א' בזכות שדה א'. ושלשתן בפסוק אחד (זכריה י) ומטר גשם יתן להם לאיש עשב בשדה. לאיש אבל לא לאנשים, לעשב אבל לא לעשבים, בשדה אבל לא בשדות:

הלכה ג משנה וכן עיר שלא ירדו עליה גשמים ככתוב (עמוס ד) והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר, חלקה אחת תמטר, וחלקה אשר לא תמטיר עליה תיבש. אותה העיר מתענה ומתרעת, וכל סביבותיה מתענות ולא מתריעות. ר"ע אומר מתריעות אבל לא מתענות:

גמרא א"ר סימון כתיב והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר חלקה אחת תמטר וחלקה אשר לא תמטיר עליה תיבש. זכותא דחקלא עבדא. זכות ה"שדה" הוא!

מפני ארבעה דברים יורדין מלמעלה: מפני בעלי זרוע, ומפני טללים הרעים, ושיהא העליון שותה כנמוך, ושיהו הכל תולין עיניהם אל השמים.

בזכות ג' דברים הגשמים יורדין: בזכות הארץ, בזכות החסד, בזכות היסורין.

תני כשם שמתריעים עליהן בשאר ימי שבוע, כך מתריעין עליהן בשביעית מפני פרנסת אחרים. מהו מפני פרנסת אחרים? חברייא אמרי מפני פרנסת עכו"ם. ר"ז אמר מפני פרנסת חשודים. גם עליהם יש לרחם....

אתייא דר' זעירה כרבי, ודחברייא כר"פ בן יאיר. דר"ז כרבי: חד ספר barber הוה חשוד על פירות שמיטתה, אייתוניה גבי רבי, אמר לון ומה יעביד עלובא ובגי חייו הוא עבד!

ודחברייא כר' פינחס בן יאיר: רבי בעא מישרי שמיטתא, סלק ר"פ בן יאיר לגביה א"ל רבי לרפב"י מה עיבורייא עבידין? איך התבואה? (רצה לרמזו שיש צורך להתיר שביעית...) א"ל עולשין יפות! ומה עיבורייא עבידין א"ל עולשין יפות... ידע ר' דלית הוא מסכמא עימיה. א"ל מישגח ר' מיכל עימן פטל ציבחר a small bite... יומא דין? א"ל אין. מי נחת, חמא מולייתה דר' קיימן. ראה פרידות של רבי אמר, כל אילין, יהודאי זיינין?! היהודים זנין את כל אלו?! איפשר דלא חמי סבר אפויי.??? מעתה, איני רוצה לראות את פניו עוד מן כדון, שמעון קליה אזלון ואמרון לר', שלח ר' בעי מפייסתיה. מטון ביה גבי קרתיה אמר ר"פ לבני עירו, בני קרתי, קורבין לי! נחתון בני קרתיה ואקפין עלוי. אמרון לון רבי, דו בעי מפייסתיה, שבקיניה בני עירו הניחוהו כדי שיוכל רבי לגשת ואזלון לון. אמר בני דילי, קורבין לי! נחתת אישתא מן שמייא ואקפת עלוי.

חזרון ואמרון לרבי, אמר: הואיל ולא זכינן מיניה בעלמא הדין, ניזכי ונשמע מיניה לעלמא דאתי:

הלכה ב משנה ירדו לצמחים אבל לא לאילן, לאילן אבל לא לצמחים, לזה ולזה

ושלשתן בפסוק אחד (איוב לז) אם לשבט אם לארצו אם לחסד ימצאהו.

בעון ד' דברים הגשמים נעצרים: בעון עובדי עכו"ם, מגלי עריות, ושופכי דמים, ופוסקין ברבים ואינן נותנין. בעון עובדי עכו"ם מניין? (דברים יא) השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים וגו' מה כתיב בתריה (שם) וחרה אף ה' בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר. בעון מגלי עריות מניין? (ירמיהו ג) ותחניפי ארץ בזנותך וברעתך מהו עונשו של דבר? וימנעו רביבים ומלקוש לא היה. בעון שופכי דמים מניין? (במדבר לה) כי הדם הוא יחניף את הארץ כי הדם הוא יחניף את הארץ. בעון פוסקין ברבים ואינן נותנין מניין? (משלי כה) נשיאים ורוח וגשם אין איש מתהלל במתת שקר.

חמשה שמות נקראו לו אד עב ענן נשיא חזיו. אד מניין? (בראשית ב) ואד יעלה מן הארץ. עב- שהוא מעבה את הרקיע (בראשית ב) הנה אנכי בא אליך בעב הענן. ענן- שהוא עושה את הבריות עננים אלו לאלו. נשיא- שהוא עושה בעלי בתים כנשיאים (שמות יט) מעלה נשאים מקצה הארץ. חזיו- שהוא עושה את הרקיע חזיונות חזיונות מראות מראות שונות ברקיע (תהילים קלה) ה' עשה חזיונים:

וכל סביבותיה מתענות ולא מתריעות. שכן מצאנו ביום הכיפורים מתענין אבל לא מתריעין:

רבי עקיבה אומר מתריעות אבל לא מתענות. שכן מצאנו בראש השנה מתריעין אבל לא מתענין:

הלכה ד משנה וכן עיר שיש בה דבר או מפולת אותה העיר מתענה ומתרעת וכל סביבותיה מתענות ולא מתריעות. ר' עקיבה אומר מתריעות ולא מתענות:

גמרא מותנא מגפה הוה בציפורין לא היה עליל גו אשקקה דהוה ר' חנינה שרי בגויה. לא נכנס המגפה במבוי של ר"ח והוון ציפוראיי אמרין מה ההן סבא מינכי ניזוק, יתב שלם הוא ושכונתיה הזקן יושב בשלום הוא ושכינתו... ומדינתא אזלה בבאישות. וכל המדינה חולה... עאל ואמר קומיהון זמרי אחד היה בדורו ונפלו מישראל כ"ד אלף, ואנו כמה זמרי יש בדורינו ואתם מתרעמין?!

חד זמן צרכון מיעבד תעניתא ולא נחת מיטרא עבד ר' יהושע תעניתא בדרומא ונחת מטרא. והוון ציפוראיי אמרין ר' יהושע בן לוי מחית מיטרא לדרומאיי, ורבי חנינה עצר מיא מן ציפוראיי! צרכון מיעבד זמן תניינות, הוצרכו לעשות עוד תענית גשמים בציפורי שלח ואייתי לריב"ל א"ל מי שגח מרי מיפוק עימן להתענות? התרצה ללכת אתי? נפקון תריהון לתעניתא, ולא נחת מיטרא עאל ואמר קומיהון לא רבי יהושע בן לוי מחית מיטרא לדרומאיי, ולא ר' חנינה עצר מיטרא מן ציפוראיי. אלא דרומאיי ליבהון רכיך ושמעין מילה דאורייתא ומתכנעין, וציפוראיי ליבהון קשי ושמעין מילה דאורייתא ולא מתכנעין. מי עליל, תלה עינוי וחמא אורא שייך, בנחת-אין זכר של גשם... אמר עד כדון הכין? מיד נחת מיטרא וגדר על גרמיה דלא למיעבד כן תובן עוד הפעם אמר מה אנא מימור למרי חובא, להקב"ה שגובה חובותיו דלא יגבי חוביה?!

רבי זעירה בשם ר' חנינה מה יעשו גדולי הדור ואין הציבור נידון אלא אחר רובו! שכן מצאנו שכל ל"ח שנים שהיו ישראל כמנודים לא היה מדבר עם משה שנאמר (דברים כ) ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות מקרב המחנה מה כתוב בתריה (שם) וידבר ה' אלי לאמר

ר' יעקב בר אידי בשם ר' יהושע בן לוי מה

יעשו גדולי הדור ואין הציבור נידן אלא
אחר רובו שכן מצאנו שאילולא שאמרו
ישראל בהר הכרמל (מלכים א יח) ה' הוא
האלהים ה' הוא האלהים לא ירדה האש מן
השמים ושרפה את הקרבנות.

רבי יהושע בן יאיר בשם רבי פינחס בן
יאיר שלשה ברא הקדוש ברוך הוא
ותהאחרטה שבראן ואלו הן: כשדים
וישמעאלים ויצר הרע. כשדים (ישעיהו
כג) הן ארץ כשדים זה העם לא היה. הלואי
לא היה. ישמעאלים (איוב יב) ישליו
אהלים לשודדים ובטחות למרגיזי אל
לאשר הביא אלוה בידו. יצר הרע (מיכה ד)
ביום ההוא נאם ה' אספה הצלעה והנדחה
אקבצה ואשר הרעתי. ר' ברכיה רבי אבא
בר כהנא רבי יהושע בן יאיר בשם ר'
פינחס בן יאיר הרי הוא כאילו הריעותי.

רבי לעזר עבד תעניתא ולא איתנחת
מיטרא. עבד ר' עקיבה תענית ונחת
מיטרא. עאל ואמר קומיהון אמשול לכם
משל למה הדבר דומה? למלך שהיו לו שתי
בנות אחת חצופה ואחת כשירה, אימת
דהות בעיית ההיא חצופתא עלת קומי, הוה
אמר, יבון לה מה דהיא בעיית ותיזיל לה!!
ואימת דהות ההיא כשירה עלת קומי הוה
מאריך רוחיה, מתחמד מישמוע שועתה. כך
הקב"ה מתאוה לתפילתו ואית שרי מימר כן? האים
נכון לומר כך? אלא שלא לחלל שם שמים בי
ר"א.

ר' אחא עבד תלת עשרה תעניין ולא נחת
מיטרא מי עליל פגע ביה חד כותי א"ל רבי
ר' עצור גולתך מן מיטרא squeeze your coat
from the rain א"ל חייו דההוא גברא,
שמיא מיעבד ניסין ושתא מצלחא וההוא
גברא לית הוא מיחי! ועבדון שמיא ניסין
והצלחת שתא ומית ההוא כותייתא והוון כל
עמא אמרין איתון חמין פורין דשמשה the
bounty of the sun

וכל סביבותיה מתענות ולא מתריעות. שכן
מצאנו בי"ה מתעניין ולא מתריעין:
ר' עקיבה אומר מתריעים אבל לא מתעניין.
שכן מצאנו בראש השנה מתריעין ולא
מתעניין:

הלכה ה משנה איזהו דבר? עיר המוציאה
חמשה מאות רגלי, יצאו ממנה שלשה
מתים בשלשה ימים זה אחר זה:

גמרא אמר רבי לוי כתיב (דברים כח)
ידבק ה' בכ את הדבר משלל אשה הזאת
שהוא מדבקת שלשה ככרים זה אחר זה
זה.

הא עבידא יותר מיכן צריכה שיעור אחר?
נישמעינה מן הדא אפילו עיר גדולה
כאנטוכיא ויצאו ממנה שלשה מתים
בשלשה ימים זה אחר זה הדא אמרה יותר
מיכן אינו צריכה שיעור אחר.

בתים שאמרולעניין מפולת בריאים אבל לא
מרועים ודכוותה בחורים אבל לא
זקנים.

תני אסכרה כל שהוא. שנים בדבר ואחד
באסכרה? מהו? איתא חמי אסכרה כל שהיא
ואת אמר הכין?! לכן צריכה כשהתריעו
על האסכרה והלכה לה, ואחר כך מתו
שנים בדבר ואחד באסכרה: אי מצטרפת

הלכה ו משנה על אלו מתריעין בכל
מקום: על השדפון, ועל הירקון, ועל
הארבה, ועל החסיל, ועל חיה רעה ועל
החרב מתריעין עליהן מפני שהיא מכה
מהלכת:

גמרא ר' חמא בר עוקבא בשם ר' יוסי בן
חנינה מתריעין על פרגיא של פשתן
(sprouting of flax (ruined מ"ט (ירמיהו ה)
שמה ושערורה בארץ. פשתן הגדל בארץ ר'
שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן מתריעין על
השרב מ"ט? (איוב ל) קדר הלכתי בלא

חמה קמתי בקהל אשוע.

א"ר לעזר אוקיר לאסיך עד דלא דצטריך ליהכבד את הרופא קודם שתצטרך לו.... מה טעמא (איוב לז) היערך שועך לא בצר וכל מאמצי כת.

רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש רבי יוחנן אמר אם סדרתה תפילה לא יהא לך צרי עין מלמעלה, אלא הכל יהו מאמצין כחך, שנאמר וכל מאמצי כח. ורבי שמעון בן לקיש אמר אם סדרתה תפילה, לא תהא מיצר פיך אלא הרחב פיך ואמלאהו.

לא סוף דבר ארבה אלא אפי' כנף. ולמה נקרא שמו חסיל? שהוא חוסל את הכל. ולמה נקרא שמו גוביי? זו גבי דינא דמריה.

לא סוף דבר חיה רעה אלא אפילו בהמה רעה. כבר היו שנים בא"י חמור נושך וממית שור נושך וממית.

לא סוף דבר חרב של מלחמה אלא אפי' חרב של שלום שכבר עשת רושם בימי יאשיהו:

הלכה ז משנה מעשה שירדו זקנים מירושלם לעריהם וגזרו תענית על שנראה כמלוא פי תנור שדפון באשקלון

ועוד גזרו תענית למחר על שאכלו זאבים שני תינוקות בעבר הירדן. ר' יוסי אומר לא על שאכלו אלא על שנראו:

גמרא הדא דאת אמר דבעינן "פי תנור" במכונס, אבל במפוזר אפי' פרא מיכן פחות מיכן

אמר ר' מנא נראו רצין אחריהן. אמר ר' יוסה בי ר' בון נראו במקום שאין ראוי להם:

הלכה ח משנה ועל אלו מתריעין בשבת: על עיר שהקיפוה עכו"ם או נהר ועל הספינה המיטרפת בים. ר' יוסי אומר

לעזרה, אבל לא לצעקה. תפילה

שמעון התימני אומר אף על הדבר ולא הודו לו חכמים:

גמרא רב אמר מתריעין = ענני ה' ענני. מתני' פליגא על רב, ר' יוסי אומר לעזרה אבל לא לצעקה. והא תנייא קדמייה סבר מימר אפילו לצעקה. משמע כל מילי

לוי בן סיוסי באו הגייסות לעירו נטל ס"ת ועלה לראש הגג אמר רבון העולמים אין בטלית חזא מילה מן הדין ספר אורייתא ייעלין לון, ואין לא ייזלון לון!! מיד איתבעון ולא אישתכחון.

תלמידיה עבד כן ייבשת ידיה, משום שטרח שמיא לעשות נס ואזלון לון.

תלמיד תלמידיה עבד לא יבשת ידיה ולא אזלון לון!! לומר שאין שוטה נפגע, ולא בשר המת מרגיש באיזמל!

הלכה ט משנה על כל צרה שלא תבוא על הציבור מתריעין עליה חוץ מרוב גשמים.

מעשה שאמרו לחוני המעגל התפלל שירדו גשמים אמר להן צאו והכניסו תנורי פסחים בשביל שלא ימקו והתפלל ולא ירדו גשמים. עג עוגה ועמד בתוכה ואמר רבש"ע בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך נשבע אני בשמך הגדול שאיני זו מיכן עד שתרחם עלי בניך! התחיל הגשמים מנטפין אמר לא כך שאלתי, אלא גשמי בורות שיחין ומערות. ירדו בזעף אמר לא כך שאלתי, אלא גשמי רצון ברכה ונדבה. ירדו כתיקנן, עד שעלו ישראל מירושלם להר הבית מפני הגשמים. אמרו לו: כשם שנתפללת עליהן שירדו, כך התפלל שילכו להם! אמר להן צאו וראו אם נמחית אבן הטועים!!

גמרא ר' יונה שמעון בר בא בשם ר' יהוריקותי לכם ברכה עד בלי די דבר שאי אפשר

לך לומר עליו דיי, היא ברכה. רבי ברכה
ר' חלבו רב אבא בר עילאי בשם רב עד
שיביללו שפתותיכם מלומר "דיינו ברכה"
"דיינו ברכה"

הדא אמרה ערב פסחים היה. כ בתקופה של פסח
תני כן בעשרין??? ביה צמון כל עמא
למיטרא ונחת לון:

ונתפלל ולא ירדו גשמים. אמר רבי יוסי בי
רבי בון שלא בא בעונה. לפיכך לא נענה בראשונה

א"ר יודן גיריא הדין חונה המעגל, בר בריה
דחוני המעגל הוה. סמך לחרבן בית
מוקדשא, נפק לטורא לגבי פעליי, עד דו
תמן, נחת מיטרא עאל ליה למערתא. מן
יתיב, נם ודמך ליה, ועבד שקיע בשינתיה
שובעין שנין, עד דחרב בית מוקדשא
ואיתבני זמן תיניינות. נרדם בשינה עד שחרבה
ביה"מ וחזר ונבנה. לסוף שובעין שנין איתער מן
שינתיה נפק ליה מן מערתא וחמא עלמא
מחלף, זווייזוויית שהיה... דהוות כרמי', עבידא
זייתין. זוויי דהוות זייתין, עבידא זרעו.
שאל ליה למדינתא אמר לון מה קלא
בעלמא? אמרון ליה ולית את ידע מה קלא
בעלמא? אמר לון לא. אמרין ליה מאן את?
אמר לון חוני המעגל. אמרון ליה שמענן
דהוה עליל לעזרה והיא מנהרה, והיא מאירה!!
עאל ואנהרת! וקרא על גרמיה (תהילים
קכו) בשוב ה' את שיבת ציון היינו
כחלמים:

התחילו הגשמים מנטפין. אמרו לא באו
אלו אלא להתיר נדרו של זה.....

אמר לא כך שאלתי אלא גשמי בורות
שיחין ומערות ירדו בזעף. תני שמואל
כמפי הנוד:

אמר לא כך שאלתי אלא גשמי רצון ברכה
ונדבה ירדו כתיקנן עד שעלו ישראל
מירושלם להר הבית מפני הגשמים. הדא
אמרה הר הבית מקורה היה. ותני כן אסטיו

לפנים מסטיו היה:

אמרו לו כשם שנתפללת עליהן שירדו כן
התפלל עליהם שילכו להם אמר להן צאו
וראו אם נמחית אבן הטועים. מה עיסקה
דהדא אבן הטועים? אלא כל מאן דהוה
מובד מילה אבד חפץ הוה נסב לה מן תמן, וכל
דהוה משכח מילה הוה מייביל מוליך לה
לתמן. אמר להן כשם שאי אפשר לאבן
הזאת להימחות מן העולם, כך א"א
להתפלל עלה גשמים שילכו להם! אלא צאו
והביאו לי פר של הודיות. ויצאו והביאו לו
פר של הודיות, וסמך שתי ידיו ואמר:
רבונו של עולם, הבאתה רעה על בניך ולא
יכלו לעמוד בה, הבאתה טובה על בניך ולא
יכלו לעמוד בה, אלא יהי רצון מלפניך
שתביא רווחה! מיד נשבה הרוח ונתפזרו
העבים וזרחה החמה ונתנגבה הארץ ויצאו
ומצאו מדבר מלא כמהים.

שאלו את ר"א מאימתי מתפללין על
הגשמים שילכו להם? אמר להן כדי שיהא
אדם עומד בקרן העופל, very high mountain
ומשקשק את רגליו בנחל קדרון. steep valley
אבל בטוחים אנו בבעל הרחמים שאינו
מביא מבול לעולם מה טעמא? (ישעיהו נד)
כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבור מי
נח עוד על הארץ:

הלכה י משנה שלח לו שמעון בן שטח
ואמר לו צריך אתה לנדוי אבל מה אעשה
לך ואתה מתחטא לפני המקום כבן שהוא
מתחטא לאביך ועושה לו רצונו. ועליך
הכתוב אומר (משלי כג) ישמח אביך ואמך
ותגל יולדתך:

גמרא שאילו נגזרו גזירה כשם שנגזרה
בימי אליהו. לא נמצאתה מביא את הרבים
לידי חילול השם! שכל המביא את הרבים
לידי חילול השם צריך נידוי.

{תמן תנינן"ר" 1:6 שלח לו רבן גמליאל לא

נמצאת מעכב רבים מלעשות מצוה וכל המעכב רבים מלעשות מצוה צריך נידוי {

ואמר לו ואין הקב"ה מבטל גזירתו, מפני גזירתו של צדיק?! אמר לו הן הקב"ה מבטל גזירתו מפני גזירתו של צדיק, ואין הקב"ה מבטל גזירתו של צדיק, מפני גזירתו של צדיק חבירו. ושם גזר צדיק שלא ירדו גשמים—כדרך שעשה אליהו אבל מה אעשה לך ואתה מתחטא לפני המקום כבן שהוא מתחטא על אביו והוא עושה לו רצונו.

ר' ברכיה ר' אבא בר כהנא ר' זעירה בשם רב יהודה ואית דאמרין לה בשם רב חסדא ואית דאמרין לה בשם רב מתנה (איוב כב) ותגזר אמר ויקם לך. מה ת"ל לך? אלא אפילו הוא אמר הכין, ואת אמר הכין, דידך קיימא, ודידי לא קיימא.

(שם) ועל דרכיך נגה אור- א"ר חיה בר בא זו ירידת גשמים (איוב לז) אף ברי יטריח עב יפיץ ענן אורו. (איוב כב) כי השפילו ותאמר גוה- אני אמרתי להשפילן ואתה אמרת לגאותן. דידך קיימא, ודידי לא קיימא. (איוב כב) ושח עינים יושיע- אני אמרתי לשחות עיניהם ברעה, ואתה אמרת להושיען. דידך קיימא, ודידי לא קיימא. אני אמרתי (שם) ימלט אי נקי. ואתה אמרת ימלט אע"פ שאינו נקי. דידך קיימא, ודידי לא קיימא. מהו (שם) ונמלט בבר כפיד? בבירות כפיד. בזכות מצות ומעשים טובים שהיו בידך מראשיתך. מילדותך עליך הכתוב אומר ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. מה ת"ל יולדתך? ר' מנא אמר אומתך. ר' יוסה בי ר' בון אמר שעתך. ??? שעת רצון

ורבנן אמרי כשם שהוא מקללה בכפליים, כך הוא משמחה בכפליים. ומניין שהוא מקללה בכפליים? שנאמר (משלי יז) כעס לאביו בן כסיל, וממר ליולדתו (משלי י)

בן חכם ישמח אב ובן כסיל תוגת אמו. מהו תוגת אמו? א"ר לודא לישן גימטריון הוא לשון גמטריא—"תוגת" בא"ת ב"ש =אפרא אפרא בעייני אמייה.

ומנין שהוא משמחה בכפליים ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך

הלכה יא משנה היו מתענין וירדו להן גשמים, קודם להנץ החמה לא ישלימו. אחר הנץ החמה ישלימו. ר' אליעזר אומר קודם לחצות לא ישלימו, לאחר חצות ישלימו.

מעשה שגזרו תענית בלוד וירדו להן גשמים קודם לחצות אמר להן ר' טרפון: צאו ואכלו ושתו ועשו י"ט. ויצאו ואכלו ושתו ועשו י"ט. ובאו בין הערבים וקראו הלל הגדול:

גמרא שנאמר (ישעיהו סה) והיה טרם יקראו ואני אענה: כ"א צ"ש "יקראו" עוד

לאחר הנץ החמה ישלימו. (שם) עוד הם מדברים.... ימשיכו לדבר ולתהפלה ואני אשמע.

או חלף? נימא לאחר הנץ, לא ישלימו, כי כבר התענו ויצאו #א"ר תנחומא ותני כן: אין ענייה אלא סמך לקריאה, ואין קריאה אלא סמך לענייה. איירי שמתפלל תכף אחר קריאת שמע [נמצא מתפלל לפני הנץ החמה!]

ביומי דר' יודן גזרין תענית ונחת מיטרא, ברומשאלעת ערב סלק ר' מנא לגביה א"ל בגין דאנא צחיצמא מהו דנישתי? א"ל אוריך המתן שמא ימלכו להשלים.

ר' אחא ר' אבהו בשם ר' יוסי בר חנינא אסור להתענות עד שש שעות בשבת א"ר יוסי בי ר' בון מתני' אמרה כן קודם לחצות לא ישלימו, עד כדון צפרא. לאחר חצות ישלימו, כבר עבר רובו של יום בקדושה. אלמא 6 שעות נקרא תענית

רבן יוחנן בן זכיי כד הוה בעי ייחות

"הלל הגדול"

בר קפרא כדעתיה דתנינן תמן פסחים 5:7 מימיה של כת השלישית לא הגיעה לאהבתי כי ישמע ה' מפני שעמה ממועטין. תני בר קפרא זו היא הלל הגדולה.

חד בר אבבי עבר קומי תיבותא, אמר לון ענון בתריי מה דאנא אמר. הדא אמרה לית הדא דידן. דהלל שלנו (של חגים) אין הצבור "עונין" רק שומעין מפי הש"ץ ויוצאין בו א"ר מנא הדא דידן. ניסא הוה רב, בגין כן אמר לון ענון בתריי מה דאנא אמר: מכיון שהיה נס גדול, רצה שכולן יענו אחריו

מסכת תענית פרק ד

הלכה א משנה בשלשה פרקים הכהנים נושאים את כפיהן ארבעה פעמים ביום--בשחרית ובמוסף ובמנחה ובנעילה שערים--בתעניות ובמעמדות וביוהכ"פ: מכיון שמתענין, יכולים לישא כפיהן כל היום--(בכל תפילה)

גמרא את ש"מ תלת: את ש"מ שמתענין במעמדות, ושמתפללים ארבע, ואין נשיאת כפים בלילה בערבית אלא ביום.

וישא את כפיו ואל יתפלל! מצאנו תפילה בלא נשיאת כפים, ולא מצאנו נשיאת כפים בלא תפילה!

תני זו דברי ר"מ. שנושאים כפיהן 4 פעמים ר' זעירה בשם ר' יוחנן בעירובין צריך שיתוף ועירוב ובתענית ציבור נהגו הכל כרבי מאיר ר' יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן אף במגילת אסתר נהגו הכל כרבי מאיר. לקרות כולה

רבי זעירה ר' חייא ריב"ל בשם בר פדיה מפני מה סמך הכתוב פרשת נזיר לנשיאת כפים? ללמדך כשם שהנזיר אסור ביין כך נשיאת כפים אסורה ביין. אי מה הנזיר אסור בחרצנים ובזוגין אף נשיאת כפים אסורה בחרצנים ובזוגין.

מיטרא, הוה אמר לספריה: קום לך קומי היכלא, בגין דר' בעי מספרא, ולית בחייליה מצטער, בא נא לביתי בגלל שאני רוצה להסתפר ואין בכוחי להצטער מיד הוה מטרא נחית.

רב אדא בר אחוה כד הוה בעי ייחות מיטרא הוה שלח מסאניה, כד הוה שלח תריהון, הוה עלמא טייף. מפלתא הוויין תמן והוה מיתב חד מן תלמידיה בביתא, עד דהוון מפנין ביתא, וכיון דהוה נפק מן בייתא הוה בייטא רבע. נפל הבית ואית דאמרין רב אדא בר אחוה הוה, שלחו חכמים ואמרו לו מה מעשים טובים יש בידך? אמר להן מימי לא קדמני אדם לבית הכנסת, ולא הנחתי אדם בבית הכנסת ויצאתי לי, ולא הלכתי ארבע אמות בלא תורה, ולא הזכרתי דברי תורה במקום מטונף, ולא הוצעתי וישנתי קבע, ולא צעדתי בין החבירים, ולא כיניתי שם לחבירי, ולא שמחתי בתקלת חבירי, ולא באת קללת חבירי על מטתי, ולא הלכתי בשוק אצל מי שהוא חייב לי, מימי לא הקפדתי בתוך ביתי, לקיים מה שנאמר (תהילים יא) אתהלך בתם לבבי בקרב ביתי.

אי זו היא הלל הגדולה? ר' פרנך בשם ר' חנינה (שם) הודו לאלהי האלהים כי לעולם חסדו. הודו לאדוני האדונים כי לעולם חסדו. אמר ר' יוחנן ובלבד שעומדין בבית ה'. ולמה באילין תרתיין פרשתא. ר' זעירה רבי אבהו בשם רבי שמואל בר נחמן מפני שירידת גשמים כלולה בהן. על דעתיה דר' יוחנן ניחא דכתיב (תהלים קלה) מעלה נשאים מקצה הארץ וכו' חנינה מה? בגין דכתיב (תהלים קלו) נתן לחם לכל בשר כל"ח.

ר' בא ור' סימון תריהון אמרין הדא דידן. רבי יהושע בן לוי אמר הדא דידן. בר קפרא אמר הדא דידן. מה שאנו קורין בחגים נקרא

ר' יונה אמר איתפלגון ישוע בר גזורה ור' זעירה חד ילף לה מן הנזיר וחד ילף לה מן השירותלשרתו ולברך בשמו ולא ידעין מאן ילף לה מן הנזיר ומאן ילף לה מן השירות. מאן דיליף מן הנזיר אי מה הנזיר אסור בחרצנים ובזוגים אף נשיאות כפים אסור בחרצנים ובזוגין? ומאן דיליף לה מן השירות אי מה השירות אסור בבעלי מומין אף נשיאות כפים אסור בבעלי מומין? והא תני אם היה דש בעירו מותר!

כהדא ר' נפתלי הוות אצבעתיה עקומה אתא שאל לר' מנא א"ל מכיון שאתה דש בעירך כולם רגילין בך מותר. רב חונה מעברלא הניחו לישא כפיו זלדקן אין לו זקן והא תני אם היה דש בעירו מותר! א"ר מנא ריגלא הוות סגין, רגליו היו קטנים שלא יהו אומרין ראינו קטן נושא את כפיו.

א"ר יוסה זאת אומרת טעם איסור בע"מ—שמא יסתכל בהם שאסור להסתכל בכהנים בשעה שהן מברכין. א"ר חגי כלום אמרו אין מסתכלין לא מפני הסיע דעת, משה! שבועה דאנא מסתכלנא ולא מסעה דעתי!

מניין לנשיאות כפים? (במדבר ו) כה תברכו את בני ישראל. עד כאן בשחרית, במוסף? (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו אל העם.

המקרא הזה מסורס הוא והלא לא צריך לומר אלא (שם) וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים ואח"כ וישא אהרן את ידיו וגו' אלא מלמד שבירידתו=באמצע ירידה... למזבח היה נושא את כפיו ומברך את העם

ויברכם בעמידה. יכול שלא בעמידה? ת"ל (דברים כא) כי בם בחר ה' אלהיך לשרתו ולברך בשמו. מקיש ברכו לשירות מה שירות בעמידה, אף ברכה בעמידה. וכן הוא אומר (דברי הימים ב ל) ויקמו הכהנים הלויים ויברכו את העם וגו'.

בדורו של חזקיה שהיו יגיעים בתורה הכתוב מדבר, אבל בדורות אחרים שהיו עובדים עכו"ם מהו אומר? (ישעיהו א) ובפרשכם כפיכם אעלים עיני מכם.

ויברכם ברכה תומה. אבל לא שמענו אי זו? היא עד שבא הכתוב ופירשה (במדבר ו) יברכך ה' וישמרך יאר ה' פניך אליך ויחנך ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום.

ומניין לנעילה? עיקר תפילה נעילה היכן מרומז? א"ר לוי (ישעיהו א) גם כי תרבו תפלה אינני שומע. מיכן שכל המרבה בתפילה נענה.

מחלפה שיטתיה דר' לוי. תמן א"ר אבא בריה דר' פפי ר' יהושע דסיכני בשם ר' לוי (משלי יד) בכל עצב יהי' מותר ודבר שפתים אך למחסור. חנה ע"י שריבה בתפילתה קיצרה בימיו של שמואל שאמרה (שמואל א א) וישב שם עד עולם. והלא אין עולם של לוי אלא חמשים שנה דכתיב (במדבר ח) ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה [וחיי דילון חמשין ותרתי! א"ר יוסי בי ר' בון ושתיים שגמלתו] וכא הוא אמר הכין!! שיש עניין להאריך התפילה!! כאן ביחיד כאן בציבור.

ר' חייה בשם ר' יוחנן ר"ש בן חלפותה בשם ר"מ והיה כי הרבתה להתפלל. מיכן שכל המרבה להתפלל נענה.

עד אימתי הוא נעילה? רבנן דקיסרין אמרין איתפלגון רב ור' יוחנן. רב אמר בנעילת שערי שמים=בלילה ר"י אמר בנעילת שערי היכל. מבעו"י א"ר יודן ענתונדריא מתניתא מסייעא לרבי יוחנן: בשלשה פרקים הכהנים נושאים את כפיהם ד' פעמים ביום, בשחרית במוסף במנחה בנעילת שערים. אית לך מימר נעילת שערי שמים?! איך נושאים כפיהן בלילה?

אחזה דאימיה דרב אדא, הוה צייר embroidered גולתיה דרב בצומא רבא,

א"ל, רב לאחזה.... כד תיחמי שומשא בריש דיקלא את יהב לי גולתי דנוצלי נעילת שערים. מחלפה שיטתיה דרב תמן הוא אמר בנעילת שערי שמים, וכא הוא אומר בנעילת שערי היכל!! כשהשמש בראש דקלים א"ר מתניה על ידי דהוה מאריך בצלותיה סגין הוה מגיע סמוך לנעילת שערי שמים

נעילה מהו שתפטור את של ערב? ר' בא רב חונה בשם רב נעילה פוטרת של ערב. א"ר בא לרב חונה ואיכן הוא מזכיר של אבדלה? א"ר יונה לר' בא והיאך יהו שבע פוטרת שמונה עשרה? אמר ליה ולא כבר איתתבת!! א"ל ובגין דאיתתבת תיבטל!!

אמר ר' יוסה מה דקשי ר' בא, קשי יאות. מה דקשי ר' יונה, לא קשי יאות. קל היקילו עליו מפני תעניתו שיהו שבע פוטרת שמונה עשרה

ר' בא בר ממל אמר לחברייא, מריי! מן כולכון שמעית שאין נעילה פוטרת של ערב. ר' סימון בשם ר' לוי אין נעילה פוטרת של ערב. א"ר יוסי בי ר' בון ותני ר' חייה כן: בכל יום אדם מתפלל שמונה עשרה, במוצאי שבת ובמוצאי י"ח ובמוצאי תענית ציבור. [אינו מתפטר בשבע, אע"פ שתעניתו קשה עליו] אלמא אין נעילה פוטרת את של ערבית ר' יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע בן לוי יום הכיפורים שחל להיות בשבת, אע"פ שאין נעילה בשבת מזכיר של שבת בנעילה. ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי שבת שחל להיות בחנוכה אף על פי שאין מוסף בחנוכה מזכיר של חנוכה במוסף. אוספין עלה, ראש חדש שחל להיות בתענית אף ע"פ שאין נעילה בראש חדש מזכיר של ראש חדש בנעילה.

ראש חדש ותענית מתפלל נעילה איכן הוא מזכיר של ראש חדש? ר' זעירה אמר בהודייה, ר' בא בר ממל אמר בעבודה, ר'

אבינה אומרה ברכה רביעית. אמר ר' בא מה מצאנו בכל מקום אומרה ברכה רביעית, אף כאן ברכה רביעית. ונפק עובדא כהדא דר' בא

במה קורין? תענית שחל בר"ח ר' יוסי אומר קורין ברכות וקללות. אמר לון ר' מנא בגין מדעתון די תעניתא? רביעין על מעיהון כולם מושכבין על בטניהם, וא"י שהוא תענית? ולא ידעין די תעניתא?! א"ל להודיעך שקורין ברכות וקללות! ר' יודן קפודקייא אמר קומי ר' יוסה בשם ר' יודה בר פזי קורין בר"ח. קם רבי יוסה עם ר' יודה בר פפי א"ל אתה שמעת מן אבוך הדא מילתא אמר ליה אבא לא אמר כן, אלא בעייני טבמקום שבאו העדים לראיית החודש על ידי דאינון ידעין דהוה ריש ירחא וידעין בוודאי קורין בראש חדש, ושאר כל המקומות קורין ברכות וקללות.

ירמיה ספרא שאיל לרב ירמיה, ר"ח שחל להיות בשבת במה קורין? א"ל קורין בר"ח. א"ר חלבו קומי ר' אימי מתניתה אמרה כן: לכל מפסיקין לראשי חדשים לחנוכה ולפורים.

יצחק סחורה שאל לר' יצחק ר"ח שחל להיות בחנוכה במה קורין? א"ל קורין בראש חדש שלש ואחד בחנוכה. ר' פינחס ר' סימון ר' אבא בר זמינא מטי בה בשם ר' אבדמא דחיפה קורין שלשה בחנוכה ואחד בראש חדש. להודיעך שלא בא הרביעי אלא מחמת ר"ח. בר שלמיא ספרא שאל לר' מנא הגע עצמך שחל ראש חדש של [חנוכה] להיות בשבת, ולא שבעה קרוין אינון, אית לך מימר שלא בא הרביעי אלא מחמת ראש חדש? א"ל והדא שאילתיה דספר!! שאילה טובה

ר' מפקד לאבדן אמוריה, אכריז קומיהון: מאן דמצלי יצלי דרמשא, עד דיומא קאים. מותר להתפלל של ערבית מבעו"י ר' חייא בר בא מפקד לאמוריה אכריז קומיהון מאן

דמצלי יצלי דרמשא, עד דיומא קיים. א"ר חנינה משכני ר' ישמעאל בי רבי יוסי אצל פונדקי אחד ואמר לי כאן נתפלל אבא של לילי שבת בע"ש. א"ר אימי, ר' יוחנן פליג. ולא הוה צריך מתפלגא. למה? שכן מוסיפין מחול על הקודש! ועוד דסלקון חמריא מן ערב לציפורין, ואמרון כבר שבת ר"ח בן דוסא בעירו. אלמא שרי להתפלל של שבת מע"ש

והיידא אמר דא"ר חנינה משכני רבי ישמעאל בי ר' יוסי אצל פונדקי אחד ואמר לי כאן נתפלל אבא של ממוצאי שבת בשבת. ואפילו עלה להתפלל של מוצ"ש מבעו"י לא הוה צריך מתפלגא! דרבי מפקד לאבדן אמוריה אכריז קומיהון מאן דיצלי יצלי דרמשא, עד יומא קיים. ר' חייא בר בא מפקד לאמוריה אכריז קומיהון מאן דמצלי יצלי דרמשא עד דיומא קיים.

דבית ר' ינאי אמרין עלון אדם למיטתו אין מטריחין עליו שירד=תפילת ערבית רשות אמר רבי זעירה כל זמן דהוינא עבד כן לא התפללתי ערבית הוינא מתפחד בלייליא. לית לך אלא כהדא דרבי מפקד לאבדן אמוריה אכריז קומיהון מאן דמצלי יצלי דרמשא עד דיומא קיים. ר' חייא בר בא מפקד לאמוריה אכריז קומיהון מאן דמצלי יצלי דרמשא עד דיומא קיים. יתפלל מבעו"י

אמר רבי יעקב בר אחא תניי תמן תפלת הערב מהו? רבן גמליאל אומר חובה. רבי יהושע אומר רשות. אמר רבי חנינא אתיין אילין פלגיותא כהנין פלוגיותא, מ"ד חובה אין נעילה פוטרת של ערב. מ"ד רשות נעילה פוטרת של ערב.

מעשה בתלמיד אחד שבא ושאל את רבי יהושע תפלת הערב מה היא? אמר לו רשות. ובא ושאל את ר"ג תפלת הערב מה

היא? אמר לו חובה. אמר לו והלא רבי יהושע אמר לי רשות!

אמר לו למחר כשאיכנס לבית הוועד, עמוד ושאל את ההלכה הזאת. ועמד אותו התלמיד ושאל את ר"ג, תפלת הערב מה היא? אמר לו חובה. אמר לו והא ר' יהושע אומר רשות! אמר לו ר"ג לר' יהושע את הוא שאומר רשות? אמר לו לאו!! אמר לו עמוד על רגליך ויעידוך!! והיה ר"ג יושב ודורש ור' יהושע עומד על רגליו עד שריננו בו כל העם. אמרו לר' חוצפית המתורגמן הפטר את העם! הפסק הדרשה! אמרו לרבי זינן החזן אמור "התחילו"?? איזה נוסח שאמרו קודם יציאת ביה"ן ואמרו "התחילו" ועמדו כל העם על רגליהם ויצאו

אמרו לולר"ג וכי על מי לא עברה רעתך תמיד? תמיד אתה מצער ת"ה מיד הלכו ומינו את ר"א בן עזריה בישיבה בן שש עשרה שנה היה ונמלא כל ראשו שיבות. והיה ר"ע יושב ומצטער ואמר לא שהוא בן תורה יותר ממנו, אלא שהוא בן גדולים יותר ממנו! אשרי אדם שזכו לו אבותיו, אשרי אדם שיש לו יתד להיתלות בהו. מה היתה יתדותו של רבי אלעזר בן עזריה שהוא עשירי לעזרא.

כמה ספסלים היו שם? ר' יעקב בר סיוסי אמר שמונים ספסלים של תלמידי חכמים היו שם חוץ מן העומדים מאחורי הגדר. אמר רבי יוסי בי ר' בון שלש מאות ספסלין של תלמידי חכמים היו שם חוץ מן העומדים מאחורי הגדר. כהיא דתנינן תמן ביום שהושיבו את רבי אלעזר בן עזריה בישיבה.

תמן תנינן זה מדרש דרש ר"א בן עזריה לפני חכמים בכרם ביבנה. וכי כרם היה שם? אלא אלו תלמידי חכמים שהיו עשויים שורות שורות ככרם. מיד הלך לו ר"ג אצל כל אחד ואחד שבייש בתוך ביתו

לפייסו. אתא גבי ר' יהושע ואשכחי' דהוה עביד מחטין, א"ל מן אילין את חי? א"ל ועד כדון את בעי מידע? עד עכשיו לא ידעת? אי לו לדור שאת פרנסו! אמר לו נענית לך. דיברתי שלא כשורה....

שלחין גבי ר' לעזר בן עזריה חד קצר, כובס ואית דאמרי ר"ע הוה, א"ל מי שהוא מזה, יזה. מי שאינו לא מזה, ולא בן מזה, יאמר למזה בן מזה, מימך מימי מערה ואפרך אפר מקלה? כ וודאי טוב נשיא בן נשיא... אמר להן נתרציתם? נתפייסתם? אני ואתם נשכים לפתחו של רבן גמליאל. אעפ"כ לא הורידו אותוראב"ע מגדולתו אלא מינו אותו אב ב"ד:

הלכה ב משנה אלו הן המעמדות? (במדבר כח) צו את בני ישראל את קרבני לחמי לאשי. וכי היאך קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו? אלא שהתקינו הנביאים הראשונים ארבעה ועשרים משמרות, ועל כל משמר ומשמר, היה מעמד delegation בירושלם של כהנים ושל לויים ושל ישראל. הגיע זמן המשמר, כהניו ולוייו עולין לירושלם. וישראל שבאותו המשמר, מתכנסין בעריהן וקוראין במעשה בראשית: נראה שהיו ישראלים "העולים" לירושלם. והיו ש"נכנסו בעריהם" וקראו והתענו וכו'.

גמרא לא צורכה דילא אלו הן המעמדות מתכנסין בעריהן וקורין במעשה בראשית!! לא היה לו לומר אלא מה שצריך לקרות—מה צריך להקדים....? בא להתחיל מתחילת הפרשה. רוצה להשמיענו כל ההשתלשלות

אמר רבי יונה אילין תמידין קרבנותיהן של כל ישראל אינן. אם יהיו כל ישראל עולין לירושלם. לית כתיב אלא (שמות לד) שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך! אם יהיו כל ישראל יושבין ובטילין והא כתיב (דברים יא) ואספת דגנך מי אוסף להם את הדגן? אלא שהתקינו הנביאים הראשונים

כ"ד משמרות ועל כל משמר ומשמר היה עמוד=מעמד בירושלם של כהנים ושל לויים ושל ישראל.

תני ארבעה ועשרים אלף. עמוד מירושלם וחצי עמוד מיריחו.??? בכל מעמד, אנשי מעמד בירושלם היו כפול מאנשי מעמד ביריחו (נראה תפקידם להספיק מזון לאחיהם בירושלם???) אף יריחו היתה יכולה להוציא עמוד שלם, אלא בשביל לחלוק כבוד לירושלם היתה מוציאה חצי עמוד. הכהנים לעבודה והלויים לדוכן וישראל מוכיחין על עצמן שהן שלוחיהן של כל ישראל.

תני ר"ש הכהנים והלויים וישראל ושיר מעכבין את הקרבן. ר' אבון בשם ר' לעזר טעמא דר"ש (דברי הימים ב כט) וכל הקהל משתחווים אלו ישראל, והשיר משורר אלו הלויים, וחצוצרות מחצצרים אלו הכהנים, עד לכלות העולה. הכל מעכבין את הקרבן.

ר' תנחומא בשם ר' לעזר שמע לה מן הדא (במדבר ח) ואתנה את הלויים נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל- אלו הלויים. לעבד את עבדת בני ישראל- אלו הכהנים. לכפר על בני ישראל- זה השיר. ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש- אלו ישראל.

מניין שהשיר קרוי כפרה? חינוא אבוי דבר נטה בשם ר' בניה לכפר על בני ישראל. זה השיר. מנין שהשיר מעכב. ר' יעקב בר אחא ר' בולאטה בשם רבי חינוא לכפר על בני ישראל זה השיר.

רבי יעקב בר אחא רבי חייה בשם ר"י שמונה משמרות כהונה העמיד משה. ד' משל אלעזר וד' משל איתמר. עד שעמד דוד ושמואל הרואה והוסיפו עליהם עוד שמונה. ד' משל אלעזר וד' משל איתמר. ובקשו להוסיף עוד שמונה ולעשותן כ"ד

ומצאו משל אלעזר ולא מצאו משל איתמר.
הה"ד (דברי הימים א כד) וימצאו בני
אלעזר רבים לראשי הגברים מן בני איתמר
וגו'.

ר' יעקב בר אחא ר' חונה רבה דציפורין
בשם ר"י בית אב אחד בית אב אחד אחוז
לאלעזר. שניתוסף לו בתי אבות
אחרים. סה"כ 16 ואחוז אחוז לאיתמר מה
שתפס תפס. כ לא ניתוסף לו רק נשאר ב' 8 ר' זעיר'
בשם רב הונה "לחזיר" - להחזיר י"ז, שחזר
המחזיר לאלעזר. מספר 17-24 שייך שוב לאלעזר

לעשותן כ"ג אין את יכול דכתיב (דברי
הימים א ט) המה יסד דויד ושמאל הראה
באומנותם. ב"אומנותם" אומנות גדולה
היתה שם, שאין משמר נוטל ושונה בשדה
אחוז עד שיטול חבירו. אמר רבי אבהו
חישבתים שאין משמר נוטל ושונה בשדה
אחוז עד שיטול חבירו. נניח כי יש בכל שנה 49
שבתות בדיוק (חוץ מיו"ט וכו'). נתחיל משנת א': בשנת א'
שימש בר"ה משמר א. ר"ה שנת ב, שימש משמר ב. שנת
כ"ה שימש משמר א וכו' וכו' שנת מ"ט=יובל שימש משמר
א. ומתחילין עוד הפעם: ר"ה שנת א שימש משמר
ב. ר"ה שנת מ"ט=יובל שימש משמר ב. כ"ן

ד' משמרות עלו מן הגולה ידעיה חרים
פשחור ואימר. והתנו עמהן הנביאים
שביניהן שאפי' יהויריב עולה מן הגולה
שלא ידחה את המשמר שלפניו אלא ייעשה
טפילה לו. ועמדו הנביאים שביניהן ועשו
כ"ד גורלות והטילום בקלפי ובא ידעי' ונטל
ה' והוא הרי ו'. ובא חרים ונטל ה' והוא הרי
ו'. ובא פשחור ונטל ה' והוא הרי ו'. ובא
אימר ונטל ה' והוא הרי ו'. והתנו עמהן
הנביאים שביניהן שאפילו יהויריב עולה מן
הגולה שלא ידחה את המשמר שלפניו אלא
ייעשה טפילה לו.

ועמדו ראשי משמרות ועשו עצמן בתי
אבות ויש משמר שהיה בו ה' ו' ז' ה'
ט'. "בתי-אבות" (חלוקה לימי השבוע) משמר שהיה
בו חמשה, שלשה מקריבין שלשה ימים,

ושנים מקריבין ארבעה ימים. משמר שהיה
בו ו', ה' מקריבין חמשה ימים, ואחד
מקריב שני ימים. משמר שהיה בו שבעה
כל אחד ואחד מקריב את יומו. משמר
שהיה בו ח', ו' מקריבין ו' ימים, וב'
מקריבין יום אחד. משמר שהיה בו ט', ה'
מקריבין ה' ימים, וד' מקריבין ב' ימים.

ויש מהן שקבעו עצמן לעולם.
משמר??? בית-אב שהיה בשבת היה בשבת
לעולם, במוצאי שבת Sunday היה במוצאי
שבת לעולם. ויש מהן שהיו מגרילין על כל
משמר ומשמר התחלפו "הבתי-אבות" ויש מהן
שהיו מגרילין על כל שבוע ושבע. מבתחילת
כל שבוע שנים ("שמיטה") הגרילו הבתי אבות מי ביום א, ומי
ביום ב וכו'

Some research from various sources

ר' הוה ממני תרין מינויין אין הוון כדיאיים
היו ראויים היו מתקיימין, ואין לא הוון
מסתלקין מתים... מדדמך כשנפטר רבי פקיד
לבריה אמר לא תעביד כן אלא מני כולהון
כחזארי היה מסמך רק 2 חכמים בכל שנה—לא יותר
מכן. אך צווה לבנו שאל "יקמץ" הוא כ"כ... רק יתן
"סמיכה" לכל מי שרוצה....

ומני לרבי חמי בר חנינה בראשה. רבי צווה
לבנו, שימנה את ר' חנינה ב"ראש" ולמה לא מניתיה
הוא? למה לא מינהו רבי בעצמו? אמר רבי דרוס'
בגין דצווחין עלויי בציפורין ציפוראיי. אנשי
ציפורי לא הוי מרוצין בו ובגין צווחה עבדין?!

אמר רבי לעזר בי רבי יוסה על שהושיבו
טעם ברבים. הטעם: מפני שלא נהג בכבוד הראוי לפני
רבי רבי הוה יתיב מתני' (יחזקאל ז) ופלטו
פליטיכם אותי, והיו אל ההרים כיוני
הגאות, כלם הומות. אמר ליהר"ה
לרבי—תיקן אותו... "הומות" אמר ליהרבי לר"ה הן
קריתיה? אצל מי למדת "לקרות"? אמר ליה קדם
רב המנוא דבבל. אמר ליה כד תיחות
לתמן, אמור ליה דמנייתך חכים... וידע

דלא מיתמני ביומיי.

מן דדמך, בעא בריה ממניתי'הרצה בן "רבי" למנות את ר"ח (כאשר צוהו אביו) ולא קביל עליה ממתמניא, אמר, לית אנא מקבל עלן מתמניא, עד זמן דתמני רבי אפס דרומא קמיי. before me והוה תמן חד סב??? לוי אמר: אין חנינה קדמיי, אנא תיניין. אין רבי פס דרומייא קדמיי, אנא תיניין. וקביל עלוי ר' חנינא מיתמניא תלתאי.

אמר רבי חנינא זכית מארכה יומין, זכיתי להאריך ימים אין בגין הדא מילתא לית אנא ידע, אין בגין דהויית סליק מן טיבריה לציפורין, והוינא עקים איסרטי'הייתי מעקם הדרך מיעול מישאול בשלמיה דר' שמעון בן חלפותא בעין תינה, שם עיר לית אנא ידע.

שמואל ואילין דבית שילא, הוון שאלין בשלמיה דנשייא בשלום הנשיא בכל יום. והוון אילין דבית שילא עלין קדמיי, ויתבין קדמיי, פלגון איקר לשמואל ואייתבונה קדמיי. הושיבו את שמואל לפניהם עאל רב לתמן ופלג ליה שמואל איקר, כבוד ואותבניה קדמיי, אמרין אילין דבית שילא אנן תינינין אנן! וקבל עלויי שמואל מיתב תליתא.

שלשה ספרים מצאו בעזרה ספר "מעוני" וספר "זעטוטי" וספר "היא" באחד מצאו כתוב מעון אלהי קדם ובשנים כתיב (דברים לג) מענה אלהי קדם וקיימו שנים וביטלו אחד. באחד מצאו כתוב וישלח את זעטוטי בני ישראל ובשנים כתוב (שמות כד) וישלח את נערי בני ישראל וקיימו שנים וביטלו אחד. באחד מצאו כתוב, "תשע היא"? כך לשון המסורה "בתשע מקומות בתורה, כתיב הוא, וקרינן היא" ובשנים כתיב, "אחד עשר היא" וקיימו שנים ובטלו אחד.

אמר רבי לוי מגילת יוחסין מצאו בירושלם וכתוב בה הלל מן דדוד. בן יצף מן דאסף.

בן ציצית הכסת מן דאבנר. בן קוביסין מן דאחאב. בן כלבא שבוע מן דכלב. רבי ינאי מן דעלי. בן יהוד מן ציפורין??? רבי חייה רבה מבני שפטיה בן אביטל. רבי יוסי בי רבי חלפתא מבני יונדב בן רכב. רבי נחמיה מן נחמיה התרשתא.

תני סדר הסב: בזמן שהן שתי מיטות, הגדול שבהן עולה מיסב בראש העליונה, והשני לו למטה ממנו. בזמן שהן שלש מיטות, הגדול שבהן עולה ומיסב בראש האמצעית, והשני לו למעלה, והשלישי לו למטה הימנו, וכן מסדירין והולכין.

אמר רבי שמואל בר רב יצחק: אבות דרך הסב הן קבורין.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא לעולם אין העולם עומד אלא על הקרבנות. תמן תנינן שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה הוא היה אומר על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים. ושלשתן בפסוק אחד (ישעיהו נא) ואשים דברי בפיך- זו תורה. ובצל ידי כסיתיך- זו גמילות חסדים. ללמדך שכל מי שהוא עוסק בתורה ובגמילות חסדים זכה לישב בצילו של הקב"ה. הדא היא דכתיב (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון. (ישעיהו נא) לנטע שמים וליסד ארץ- אלו הקרבנות (שם) ולאמר לציון עמי אתה אלו ישראל.

א"ר חנינא בר פפא חוזרני על כל המקרא ולא מצאנו שנקראו ישראל ציון אלא זה ולאמר לציון עמי אתה:

תמן תנינן רבן שמעון בן גמליאל אומר על שלשה דברים העולם עומד על הדין ועל האמת והשלום. ושלשתן דבר אחד הן נעשה הדין נעשה אמת נעשה שלום. א"ר מנא ושלשתן בפסוק אחד (זכריה ח) אמת

ומשפט שלום שפטו בשעריכם:

סדורה של יום

הלכה ג משנה ביום הראשון קוראין אלו ש"נתכנסו בעריהן" בראשית יהי רקיע. בשני יהי רקיע יקוו המים. בשלישי יקוו המים יהי מאורות. ברביעי יהי מאורות ישרצו המים. בחמישי ישרצו המים ותוצא הארץ. בששי ותוצא הארץ ויכלו השמים והארץ וכל צבאם.

פרשה גדולה קורין אותה בשנים, וקטנה ביחיד

בשחרית ובמוסף ובמנחה נכנסין וקורין על פיהן, כקורין את שמע. לא מתוך ס"ת

ע"ש במנחה לא היו נכנסין מפני כבוד השבת

כל יום שיש בו הלל אין בו מעמד שחרית. קרבן מוסף אין בומעמד ב נעילה. וקרבן עצים אין בומעמד ב מנחה. דברי רבי עקיבה. יום של "עצים" מבטלין יותר... (מנחה+נעילה)

אמר לו בן עזאי כך היה ר' יהושע שונה: קרבן מוסף אין בו מנחה. וקרבן עצים אין בו נעילה. חזר רבי עקיבה להיות שונה כדברי בן עזאי:

גמרא רב חונה אמר ג' קרויות שבתורה לא יפחתו מעשרה פסוקים. חזקיה אמר כנגד עשרת הדברות. והא תנינן ביום הראשון בראשית ויהי רקיע והא לית בהון אלא תמנייא!! רבי אידי אומר איתפלגון כהנא ואסי, חד אמר חוזר, וחורנא אמר חותך. מן דמר חוזר, חוזר ב' פסוקים. ומן דמר חותך (בראשית א) ויהי ערב ויהי בקר פסוק בפני עצמו. והא תנינן בשני (שם) יהי רקיע ויקוו המים מן דמר חוזר, חוזר ב' פסוקים. ומן דמר חותך אפי' חותך אין בו!! עיין בפסוקים

התיב רבי פילפי בר פרוטה קומי רבי יונה הרי פרשת עמלק א"ל שנייא היא שהיא

התיב רבי לעזר בר מרום והא תאני המפטיר בנביא לא יפחות מכל' ואחד פסוקים. ויהיו עשרים וג'!! תלתא עשרה, ותלתא עשרה, וחד ג'!!

תני אנשי משמר היו מתענים בכל יום. בשני היו מתענין על מפרשי ימים (בראשית א) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים. בשלישי היו מתענין על יוצאי דרכים (שם) ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים. ברביעי היו מתענין על התינוקות שלא תעלה אסכרה לתוך פיהם (שם) ויאמר אלהים יהי מאורות מארת כתיב. קללה בחמישי היו מתענין על המעוברות שלא יפלו ועל המיניקות שלא ימותו בניהן (שם) ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה. תני לא היו מתענין לא בערב שבת ולא במוצאי שבת=Sunday מפני כבוד שבת.

תני סנהדרין גדולה היתה מתענה עמהן. וסנהדרין יכולה להתענות בכל יום?! מחלקין היו עצמן על בתי אבות.

ואין מתענין על שני דברים כאחת מן הדא: בכל יום על דבר אחר... (עזרא ח) ונצומה ונבקשה מאלהינו על זאת. אמר רבי תנחומא לא מן הדא אלא מן הדא (דניאל ב) ורחמין למבעא מן קדם אלה שמיא על רזה דנה.

{ר' חגי בשם רבי זעירה שאם היו שני דברים כגון עצירת גשמים וגוביי מתריעין עליהן} שייך לעיל 1:6

ר' חגי כד דהוה נפק לתענית' הוה אמר קומיהון אחונן אף על גב דאית בליבינן עקין סגין, צרות הרבה אלא להן דאתינן. התפללו בעד זה!

מתניתא דרבי מאיר. דרבי מאיר אמר

מתפללין וקורין מתפללין וקורין. ברם
כרבנן מתפללין וקורין מתפללין והולכין
להן. אין קריאה רק בשחרית

אין בו נעילה וכו' הא מוסף יש בו. מעמד

אית תני תני ומחלף. רע"ק ובן עזי רבי אחא
בשם רבי יסא כמתניתן

אמר רבי סימון סוברא דקיסא טרד carrying
the wood, kept them busy

אמר רבי מנא מפני סעודות ראש חדש. ע"כ
אין זמן למעמד

רבי לעזר על שם כל התדיר מחבירו קודם
את חבירו. ע"כ עקרי מעמד דנעילה, ולא דמנחה

א"ר חייה בר בא, ר' יוחנן מפקד לכנישתא
דכופרא: סבון מיעל עד דו איממא, ואתון
אמרינן זמנו ועיבורו. תקחו ליכנס ??? מבעו", כדאי
שתוכלו להזכיר "ר"ח" היום ומחר (כגון שלא באו עדים כל
יום ל, ור"ח נקבע ליום לא) קרייא מסייע לר' יוחנן
(שמואל א כ) ויהי ממחרת החדש השני אין
תימר תרין ירחין הוון, והא כתיב מדוע לא
בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם!!

הלכה ד משנה זמן עצי כהנים והעם.
בתשעה.

באחד בניסן בני ארח בן יהודה בעשרים
בתמוז בני דוד בן יהודה

בחמשה באב בני פרעוש בן יהודה. בשבעה
בו בני יונדב בן רכב. בעשרה בו בני סנאה
בן בנימין. בחמשה עשר בו בני זתוא בן
יהודה ועמהם כהנים ולוים וכל מי שטעה
בשבטו ובני גונבי עלי ובני קוצעי קציעות.
בעשרים בו בני פחת מואב בן יהודה.
בעשרים באלול בני עדין בן יהודה.

באחד בטבת שבו בני פרעוש שנייה.

באחד בטבת לא היה מעמד. שהיה בו הלל
קרוב מוסף וקרוב עצים:

גמרא אבל זמן עצי כהנים: מה ראה זמן

עצי כהנים והעם להימנות? אלא בשעה
שעלו ישראל מן הגולה ולא מצאו עצים
בלישכה ועמדו אלו ונתנדבו עצים משל
עצמן ומסרום לציבור ונקרבו מהן קרבנות
ציבור, והיתנו עמהן הנביאים שביניהן
שאפילו לישכה מליאה עצים ועמדו אלו
ונתנדבו עצים משל עצמן, שלא יהא קרבן
מתקרב אלא משלהן תחילה.

א"ר אחא דר' יוסי היא. דר' יוסי אמר: אף
הרוצה מתנדב שומר חנם שקלים 4:1 ר' יוסה
בשם ר' אילא דברי הכל היא מה פליגין
בגופו של קרבן, אבל במכשירי קרבן כגון
עצים כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן
יחיד מקרבן ציבור

תני האשה שעשה כתונת לבנה צריכה
למסור לציבור א"ר אחא דר' יוסי היא. דר'
יוסי אמר אף הרוצה מתנדב שומר חנם. ר'
יוסה בשם ר' אילא דברי הכל היא מה
פליגין בגופו של קרבן אבל במכשירי קרבן
כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן יחיד
מקרבן ציבור

#מתניתא פליגא על ר' אחא דאמר אין קרבן עצים
לרבנן (רק לר' יוסי) אותן הימים דכתיב במגילה תענית
דלא להתענא נוהגין בשעת קרבן ושלא בשעת
קרבן, רבי יוסי אומר אינן נוהגין אלא
בשעת קרבן. ועוד מן הדא: רבי לעזר בי ר'
צדוק אני הייתי מבני סנאה בן בנימן וחל
תשעה באב להיות בשבת ודחינו אותו
למוצאי שבת והיינו מתענין ולא
משלימין: אלמא להרבה תנאים, יש "קרבן עצים" #

מהו בני גונבי עלי ובני קוצעי קציעות?
אלא בשעה שהושיב ירבעם בן נבט
פרסדאות police על הדרכים לא היו מניחין
את ישראל לעלות לירושלם, כל מי שהיה
כשר וירא חטא באותו הדור היה מביא את
בכוריו ונותנן לתוך הסל ומחפה אותן
קציעות ונוטל את העלי ונותן את הסל על
כתיפו ונוטל את העלי בידו. וכיון שהיה

מגיע באותו המשמר היה אומר לו לאיכן אתה הולך? והוא אומר לו איני הולך אלא לעשות מעט קציעות הללו, כפות אחת של דבילה בעלי הזה שבידי... וכיון שהיה עובר את אותו המשמר police היה מעטרן ומעלה אותן לירושלם

מהו אומר בני סלמי הנתוצתי? אלא כל מי שהיה מתנדב עצים וגזירים למערכה היה מביא עצים ועושה אותן כמין שלבין ועושה אותן כמין סולם ונותנין על כתיפיו. וכיון שהיה מגיע לאותו המשמר היה אומר לו לאיכן אתה הולך? והוא אומר לו איני הולך אלא להביא שני גוזלות הללו מן השוכך זה שלפני בסולם הזה שעל כתיפיו.... וכיון שהיה עובר את אותו המשמר היה מפרקן ומעלה אותן לירושלם על ידי שנתנו את נפשם למצוה זכו לקנות שם טוב בעולם ועליהם הוא אומר (משלי י) זכר צדיק לברכה:

הלכה ה' משנה חמשה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז וחמשה בתשעה באב

בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות ובטל התמיד והובקעה העיר ושרף אפוסטומוס את התורה והעמיד צלם בהיכל

בט"ב נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ וחרב הבית בראשונה ובשניה ונלכדה ביתר ונחרשה העיר:

גמרא כתיב (שמות כד) וישכן כבוד ה' על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי ויעל משה. שביעי שהוא לאחר הדיברות ותחילה לארבעים. אמר להן משה: ארבעין יומין אנא מיעבד בטורא, כיון שהגיע יום ארבעים ולא בא מיד (שמות לב) וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר. וכיון שהגיע שש שעות ולא בא מיד (שם) ויקהל העם על אהרן ויאמרו

אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו וגו'. (שם) וידבר ה' אל משה לך רד כי שחת עמך וגו'. (שם) וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה אמר משה אדם שהוא עתיד להנהיג שררה על ששים ריבוא אינו יודע להבחין בין קול לקול! (שם) ויאמר אין קול ענות גבורה ואין קול ענות חלושה קול ענות אנכי שומע. א"ר יסא קול קילוס עכו"ם אנכי שומע.

ר' יודן בשם ר' יסא אין כל דור ודור שאין בו אונק' ounce אחת מחטא של עגל (שם)

ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת. ר' חלקיה בשם ר' אחא מיכן שלא יהא אדם דן אומדות

דרש משה מק"ו מה אם פסח שהיא מצוה יחידית נאמר בו (שמות יב) כל ערל לא יאכל בו. התורה שכל המצות כלולות בה על אחת כמה וכמה!! (שמות לב) ויחר אף משה וישלך מידיו את הלחת וישבר אתם תחת ההר. תני רבי ישמעאל הקב"ה אמר לו שישברם שנאמר (דברים י) ואכתב על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשונים "אשר" שברת אמר לו יפה עשית ששיברת! ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן הלחות היו אורכן ששה טפחים ורחבן שלשה והיה משה תפיש בטפחיים והקב"ה בטפחיים, וטפחיים ריוח באמצע כיון שעשו ישראל אותו מעשה, ביקש הקב"ה לחוטפן מידו של משה, וגברה ידו של משה וחטפן ממנו! הוא שהכתוב משבחו בסוף ואומר (דברים לד) ולכל היד החזקה ייא שלמא על ידה דגברת עליה מינאי!! יהא שלום על היד שגבר...

רבי יוחנן בשם רבי יוסה בר אביי א"ל הלוחות היו מבקשין לפרוח והיה משה תופשן דכתיב (דברים ט) ואתפש בשני הלחות. תני בשם ר' נחמיה הכתב עצמו

פרח. ר' עזרה בשם ר' יהודה בי רבי סימון הלוחות היו משאוי ארבעים סאה והכתב היה סובלן. כיון שפרח הכתב, כבדו על ידיו של משה ונפלו ונשתברו

ובטל התמיד: רבי סימון בשם ר"י בן לוי בימי מלכות יוון היו משלשלין להם שתי קופות של זהב והיו מעלין שני כבשים, פעם אחת שילשלו להם שתי קופות של זהב והעלו להן שני גדיים, באותה השעה האיר הקב"ה את עיניהם ומצאו שני טלאים בלשכת הטלאים. על אותה השעה העיד ר' יודה בן אבא על תמיד של שחר שקרב בארבע שעות. וא"ר לוי אף בימי מלכות הרשעה הזאת היו משלשלין להן שתי קופות של זהב והיו מעלין להן שני גדיים ובסוף שילשלו להן שתי קופות של זהב והעלו להם שני חזירים לא הספיקו להגיעה למחצית החומה עד שנעץ החזיר וקפץ מארץ ישראל מ' פרסה כאותו השעה גרמו העונות ובטל התמיד וחרב הבית:

והובקעה העיר. כתיב (ירמיהו לט) בתשעה לחדש הובקעה העיר ואת אמר הכין?!¹⁷ א"ר תנחום בר חנילאי קילקול חשבונות יש כאן מחמת צרות, טעו ואמרו שהיה ב9 הה"ד (יחזקאל כו) ויהי בעשתי עשרה שנה בא' לחדש היה דבר ה' אלי לאמר בן אדם יען אשר אמרה צור על ירושלם האח מהו האח? אין תימר בא' באב עדיין לא נשרף!! אין תימר בא' באלול, ביום ולילה נפק בלדרה courier מן ירושלם ואתי לצור!! ואיד נשתהה כ"כ ידיעתם אודות החורבן? אלא קלקול חשבונות יש כאן. וטעה יחזקאל שחרב ביה"מ ב1 באב—ומיד הגיע השמועה אל צור

ר' יוחנן ורשב"ל ר' יוחנן אמר: למלך שהיה יושב ומחשב חשבונות באו ואמרו לו נשבה בנך ונתקלקלו חשבונותיו. רשב"ל אמר למלך שהיה יושב ומחשב חשבונותיו באו ואמרו לו נשבה בנך ונתקדש נטמא במשכ"ז

אמר יעשה זה ראש לחשבונות. ע"כ "הוקדם" ל"ראש חודש"

רבי מנא בעי ניחא נתקלקלו לשעבר, דילמא להבא?! איך שיך לומר על יחזקאל שטעה בשעה ששמע הבשורה! הרי עומד ביום השמועה!

בין כמ"ד בתשעה לחדש בין כמ"ד בי"ז מה ביניהון. כ"א יום מיום שהובקעה העיר ועד יום שחרב בהמ"ק.

א"ר אבונה סימנא (ירמיהו א) מקל שקד אני רואה מה הלז הזה משהוא מוציא את ניצו ועד שהוא גומר את פירותיו כ"א יום כך מיום שהובקעה העיר ועד יום שחרב הבית כ"א יום. מ"ד בט' לחדש בא' באב חרב הבית מ"ד בי"ז בט"ב חרב הבית.

תני רשב"י: ר"ע רבי היה דורש (זכריה ח) כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי וגו'.

צום הרביעי- זה י"ז בתמוז שנשתברו הלוחות ובטל התמיד והובקעה העיר ושרף אפוסטומוס את התורה והעמיד צלם בהיכל. צום החמישי- זה ט"ב שבו חרב הבית בראשונה ובשנייה. צום השביעי- זה ג' בתשרי יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם. צום העשירי- זה י' בטבת שבו סמך מלך בבל על ירושלם. הה"ד (יחזקאל כד) ויהי דבר ה' אלי בשנה התשיעית בחדש העשירי בעשור לחדש לאמר בן אדם כתב לך את שם היום את עצם היום הזה סמך מלך בבל אל ירושלם.

ואני אומר צום העשירי- זה חמשה בטבת יום שבאת שמועה לגולה הה"ד (יחזקאל לג) ויהי בעשתי עשרה שנה בעשירי בחמשה לחדש לגלותינו בא אלי הפליט מירושלם לאמר הובקעה העיר. אלא שביהודה מתענין על המעשה ובגליל על השמועה. ר"ע דורש ראשון אחרון, ואחרון ראשון. ואני דורש ראשון ראשון,

ואחרון אחרון. ואני רואה את דבריי מדברי ר"ע:

ושרף אפוסטומוס את התורה. איכן שרפה? רבי אחא אמר במעברתא דלוד. ורבנן אמרי במעברתא דטרלוסה:

והעמיד צלם בהיכל. ואית תנייא תני הועמד מאן דאמר הועמד צלמו של מנשה. מאן דאמר "העמיד" צלמו של אפוסטומוס? ק: אפוסטומוס שרף התורה והעמיד צלמו בהיכל

מפני מה לא קבעו אותו תענית? 17 בתמוז חנינא אביי דבר ינטה בשם רבי בנייה: שלא קבלו רוב ציבור עליהם. א"ר יהושע בן לוי כל מה שנעשה בזה חזר, נשרפו 2 בתי-מקדש וכל מה שנעשה בזה לא חזר. אמר ר' לוי כתיב (ויקרא יט) אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ואין מאור עיניו של אדם חוזר אלא לאחר ארבעים יום"כ לא רצו לגזור 2 תעניות בתוך 40 יום

הדא הוא דכתיב (במדבר ו) ויהי בשנה השנית בחדש השני בעשרים בחדש וגו' וכתיב (שם) ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים. {ר' זכריה חתניה דר' לוי: לאילין טלייא דמיתפניי מן סיפרא ונפקין לון בכפריי"כ"תינוק הבורח מבית הספר, וחוזר לכפר" {בו ביום נתאוו תאוה (במדבר יא) עד חדש ימים עד אשר יצא מאפכם ובשבעת ימי מרים (במדבר יב) ותסגר מרים מחוץ למחנה. ובארבעים יום של מרגלים (במדבר יג) וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום. וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן וגו' נמצא חזרו בט"ב אתון אשכחינן עסיקין בהלכות חלה וערלה אמרו להן לארץ אין אתם נכנסין, ואתם עסוקין בהלכות חלה וערלה?! מיד (במדבר יד) ותשא כל העדה ויתנו את קולם, ויבכו העם

בלילה הוא. אמר להן אתם בכיתם לפני בכייה של תפלות שוא היו עתידין אתם לבכות בכייה של ממש (איכה א) בכה תבכה בלילה.

תני ר' שמעון בן יוחי כתיב (במדבר יא) וישמע משה את העם בכה למשפחתיו וגו' על שם עריות שאסר להן משה. אמר לון אפילו כן מה חמיתון? אמרין ליה (במדבר יד) ארץ אכלת יושביה הוא. כל קיריאי דהוינן עלן תמן, הוינן משכחין מתין! אמר להן הקב"ה בטובה שעשיתי לכם, אמרתם ארץ אוכלת יושביה היא?! כל קיריאי דהוון עלן בה, הוה טב קרתא מיית, איש חשוב בעיר מת עד דהוון מיטפלין ביה, הוון מיללין =מרגלים קרתא, ונפקין לון, ובר נש לא ידע בהון!! שלא יודע בואם (כמרגלים) ולא עוד אלא דאמרתון (במדבר יג) ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם. ידעין הויתון מה דהוינא עבד לכון באפיהון?!

א"ר שמעון בן לקיש דיברו דברים כלפי למעלן (במדבר יג) כי חזק הוא ממנו. אמרו כביכול לא יכול להון. ר' לוי בשם ר' לוי בשם ר' חמא בר חנינא (ירמיהו יא) לקול המולה גדלה לקול המולה הגדולה שאמרתם, הצית אש עליה ורעו דליותיו.

תני ר' יוסי אומר יום שחרב הבית היה מוצאי שבת ומוצאי שמיטה ומשמרתו של יהויריב בט' באב. וכן בשני. בזה ובזה היו הלויים עומדין על הדוכן ואמרין (תהלים צד) וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם, יצמיתם ה' אלהינו.

ר' שמעון בן לקיש בעא קומי ר' יוחנן מהו לומר שיר בלא נסכים? א"ל נישמענה מן הדא: דתני בזה ובזה היו הלויים עומדין על הדוכן ואומרים וישב עליהם את אונם וגו'. ומסתמא לא היה להם נסכים

ר' אבהו אמר איתפלגון ר' יוחנן ורשב"ל ר'

יוחנן אמר אומרים שיר בלא נסכים רשב"ל
אמר אין אומרים שיר בלא נסכים. התיב
ר' יוחנן לרשב"ל והתני בזה ובזה היו
הלויים עומדים על הדוכן ואומרים וישב
עליהם את אונם! א"ל רשב"ל מה את שמע
מינה? א"ל, מאחר שאלו נסכים היו, זמנו
של שיר היה?!! ???הלא שיר של יום ראשון אינו
זה....אפילו היו נסכים!

??? לישנא אחרינא כשמביאים נסכים על קרבן של אתמול,
איזה שירה אומרים? ר' יוחנן אמר שירו של יום
רשב"ל אמר שירו של אתמול.

א"ר לוי "יהויריב מסרביי מירון" קרתה
מסרביי מסר בייתא לשנאייא. א"ר ברכיה
"יהויריב" יה הריב עם בניו על שמרו
וסרבו בו. "ידעיה עמוק ציפורים" ידע יה
עצה עמוקה שבלבם והגלם לציפורין:

נלכדה ביתר. ר' הוה דרש עשרין וארבעה
עובדין=פירושים (איכה ב) בלע ה' ולא חמל.
ור' יוחנן דרש אשיתין. 60 פירושים ור' יוחנן
יתיר על ר'!? אלא ע"י דרבי הוה סמך
לחרבן בית מקדשא הוה תמן סבין
נהירין, זקנים שזכרו החורבן והוה דרש ואינין
בכין, ומשתתקין וקיימין לון. תני א"ר
יהודה בן ר' אלעאי ברוך??? ר' היה דורש
(בראשית כז) הקול קול יעקב והידים ידי
עשו קולו של יעקב צווח ממה שעשו לו ידי
עשו בביתר. תני ר' שמעון בן יוחי עקיבה
ר' היה דורש (במדבר כד) דרך כוכב
מיעקב דרך כוזבא מיעקב. ר' עקיבה כד
הוה חמי בר כוזבה הוה אמר דין הוא מלכא
משיחא! א"ל ר' יוחנן בן תורתא: עקיבה
יעלו עשבים בלחייך ועדיין בן דוד לא
יבא!!

א"ר יוחנן קול אדריינוס קיסר הורג בביתר
שמונים אלף ריבוא. א"ר יוחנן שמונים
אלף זוג של תוקעי קרנות היו מקיפין את
ביתר וכל אחד ואחד היה ממונה על כמה
חיילות והיה שם בן כוזבה והיה לו מאתים

אלף מטיפי אצבע. שלחו חכמים ואמרו לו
עד אימתי אתה עושה את ישראל בעלי
מומין! אמר להן וכי היאך איפשר לבדקן.
אמרו לו כל מי שאינו רוכב על סוסו ועוקר
ארץ מן לבנון לא יהיה נכתב באיסרטיא
שלך!! היו לו מאתים אלף כך, ומאתים
אלף כך, וכד דהוה נפק לקרבא הוה אמר:
ריבוניה דעלמא לא תסעוד ולא תכסוף!
(תהלים ס) הלא אתה אלהים זנחתנו ולא
תצא בצבאותינו

שלש שנים ומחצה עשה אדריינוס מקיף על
ביתר. והוה ר' אלעזר המודעי יושב על
השק ועל האפר ומתפלל בכל יום ואומר:
רבון העולמים אל תשב בדין היום אל תשב
בדין היום. בעא אדריינוס מיזל ליה. אמר
ליה חד כותיי לא תיזיל לך, דאנא חמי מה
מיעבד ומשלים לך מדינתא. אני יודע איך למסור
המדינה בידך עאל ליה מן ביבא דמתינתא pipe
of infiltrated earth עאל ואשכח רבי אלעזר
המודעי קאים מצלי. עבד נפשיה לחיש ליה
בגו אודניה. עשה עצמו כלוחש באזניו חמוניה בני
מדינתא ואייתוניה גבי בן כוזיבא. ראהו בני
מדינתו והביאוהו לבן כוזיבא. אמרון ליה חמינן ההן
סבא משתעי לחביבך. ראינו זקן (רומי) מדבר עים
דודך (ר"א היה דודו של ב"כ) אמר ליהב"כ לזקן הרומי
מה אמרת ליה, ומה אמר לך? אמר ליה,
אין אנא אמר לך, מלכא אנדריינוס קטל לי, ואי
לא אנא אמר לך, את קטל יתי! טב לי
מלכא קטל יתי, ולא את! אמר ליה: זקן לב"כ
אמר ליר"א דאננא משלים מדינתאי. בדעתו
להשלים עים האויב...כמובן הכל בשקר ותרמית....
אתאב"כ גבי רבי אלעזר המודעי אמר ליה
מה אמר לך הדין כותייא? אמר ליה: ר"א לב"כ
לא כלום! מה אמרת ליה א"ל לא כלום!
יהיב ליה חד בעוט וקטליה. מיד יצאת בת
קול ואמרה (זכריה יא) הוי רעי האליל
עזבי הצאן חרב על זרועו ועל עין ימינו.
זרועו יבוש תיבש. ועין ימינו כהה תכהה.

הרגת את רבי אלעזר המודעי זרוען של כל ישראל ועין ימינם לפיכך זרועו של אותו האיש יבש תיבש. ועין ימינו כהה תכהה. מיד נלכדה ביתר ונהרג בן כזובה אתון טעניון רישיה גבי אדריינוס אמר לון מאן קטל הדין? אמר ליה חד כותיאי אנא קטלתיה. אמר לי חמי לי פטומיה??? חלק מגופו חמי ליה פטומיה. אשכח חכינה כרוכה עליו אמר אילולי אלהא דקטלי מאן הוה יכיל קטלי וקרא עליו (דברים לב) אם לא כי צורם מכרם וה' הסגירם. והיו הורגין בהם והולכין עד ששקע הסוס בדם עד חוטמו והיה הדם מגלגל סלעים משאוי מ' סאה עד שהלך הדם בים ארבעת מיל אם תאמר שהיא קריבה לים והלא רחוקה מן הים ארבעים מיל!! אמרו שלש מאות מוחי תינוקות מצאו על אבן אחת ומצאו שלש קופות של קצוצי תפילין של תשע תשע סאין ויש אומרים תשע על שלש שלש סאין.

תני רשב"ג אומר חמש מאות בתי סופרים היו בביתר והקטן שבהן אין פחות מחמש מאות תינוקות. והיו אומרים אם באו השונאים עלינו, במכתובים הללו pointers אנו יוצאין עליהן ומנקרים את עיניהם וכיון שגרמו עונות היו כורכים כל אחד ואחד בספרו ושורפין אותו ומכולם לא נשתיר אלא אני. וקרא על גרמיה (איכה ג) עיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי

כרם גדול היה לאדריינוס הרשע שמונה עשר מיל על שמונה עשר מיל כמן טיבריא לציפורי והקיפו גדר מהרוגי ביתר מלא קומה ופישוט ידיים, ולא גזר עליהם שיקברו עד שעמד מלך אחר וגזר עליהם שיקברו. אמר רב חונה משניתנו הרוגי ביתר לקבורה נקבעה הטוב והמטיב הטוב שלא נסרחו והמטיב שניתנו לקבורה.

תני ר' יוסי אומר נ"ב שנה עשת ביתר

לאחר חרבן בהמ"ק ולמה חרבה? על שהדליקה נירות לאחר חורבן בהמ"ק. ולמה הדליקה נירות? שהיו בוליוטישרים ירושלם יושבים באמצע המדינה. וכדו דהוון חמין בר נש סליק לירושלם הוון אמרין ליה בגין דשמעינן עלך דאת בעי מתעבדה ארכינטס ובולבוטס archont or senator והוא אמר לון לית בדעתך. בדיל דשמעינן עלך דאת בעי מזבנה אוסייא estate דילך והוא אמר לון לית בדעתך. והוה חבריה א"ל מה את בעי מן דין? כתוב ואנא חתם! והוה כתוב, וחבריה חתם. עדים זייפו שמכר אחוזתו והוון משלחין אוניא deed לבר בייתה ואמרין ליה, אין אתא פלניא מעול לאוסייא ידידיה לא תשבקיניה, דהיא זבינה גבן. וכיון דהוה שמע מינהון כן הוה אמר הלוואי איתבר רגליה דההוא גברא ולא סלק לירושלם!!

הדא היא דכתיב (איכה ד) צדו צעדינו מלכת ברחבותינו. צדו צעדינו- אצדי אורחתי דההוא בייתא. קרב קצינו- קרב קיציה דההוא בייתא. מלאו ימינו- מלא יומי דההוא בייתא.

אוף אינון לא נפקין טבאות (משלי יז) שמח לאיד לא ינקח. אף שהיו אנשי ירושלים רשעים--לא היה להם לשמוח במפלגתם

שני אחים הוון בכפר חריבה והוון רומים אזלין עליהון ומקטלין לון לעולם כשבאו הרומיים, נצחו היהודים! ואמרין כל סמא דמילתא ניתי כלילא על רישיהון. אין תרופה! רק לתת הכתר על ראשם... אמרין מבדקינן אוף חד זמן אמרו, נבדוק רק עוד פעם אחת... מנפקין פגע ביה חד סב, אמרו זקן רומיים לישראל: ד' יעזרכם! אמר לון ברייכון סעודינכון! אמר לא יסעיד ולא יסמוך!! (תהילים ס) הלא אתה אלהים זנחתנו.

שני ארזים היו בהר המשחה תחת אחד מהן היו מוכרין ארבע חנויות טהורות. והאחד

נהרגו על דמו של זכריה.

רבי יודן שאל לרבי אחא איכן הרגו את זכריה בעזרת הנשים או בעזרת ישראל? אמר לו לא בעזרת ישראל ולא בעזרת הנשים אלא בעזרת הכהנים. ולא נהגו בדמו לא כדם האיל ולא כדם הצבי תמן כתיב (ויקרא יז) ושפך את דמו וכסהו בעפר ברכם הכא (יחזקאל כד) כי דמה בתוכה היה על צחיח סלע שמתהו. כל כך למה להעלות חימה ולנקם נקם נתתי את דמה על צחיח סלע לבלתי הכסות. שבע עבירות עברו ישראל באותו היום הרגו כהן ונביא ודיין ושפכו דם נקי וטימאו את העזרה ושבת ויום הכיפורים היה. וכיון שעלה נבוזראדן לכאן ראה את הדם תוסס אמר להן מה טיבו של זה אמרו לו דם פרים וכבשים ואילים שהיינו מקריבין על גבי המזבח מיד הביא פרים ואילים וכבשים ושחטן עליו ועדיין הדם תוסס וכיון שלא הודו לו, תלו תליין בגרדון stage for torture הבינו שהקב"ה תובע את דמו מידם... אמרו הואיל והקב"ה רוצה לתבוע דמו מידינו. אמרו לו דם כהן ונביא ודיין הוא שהיה מתנבא עלינו כל מה שאתה עושה לנו ועמדנו עליו והרגנוהו מיד הביא שמונים אלף פירחי כהונה ושחטן עליו ואדיין הדם תוסס. בההוא שעתא נזף ביה א"ל מה את בעי נובד כל אומתך עלך?! מיד נתמלא הקב"ה רחמים ואמר מה אם זה שהוא בשר ודם ואכזרי נתמלא רחמים על בני אני שכתוב בי (דברים ד) כי אל רחום ה' אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבתיך על אחת כמה וכמה מיד רמז לדם ונבלע במקומו.

אמר רבי יוחנן שמונים אלף פירחי כהנה ברחו להם לתוך קלתותים chambers של בית המקדש וכולהם נשרפו. ומכולם לא נשתייר אלא יהושע בן יהוצדק הכהן הגדול

היו מוציין ממנו ארבעים סאה גוזלות בכל חדש וחדש, ומהן היו מספיקין קינים לכל ישראל. טור שמעון הוה מפיק תלת מאוון דגרבין דמרקיע wafers לקייטא for the poor כל ערובות שובא. ולמה חרב יש אומר מפני הזנות וי"א שהיו משחקין בכדור. עשרת אלפים עיירות היו בהר המלך ולר' אלעזר בן חרסום אלף מכולם וכנגדן אלף ספינות בים וכלהם חרב. שלש עיירות היה קטמוס tax שלהן עולה לירושלם בעגלה. כבול ושיחין ומגדול צבעיין. ושלשתן חרבו כבול מפני המחלוקת שיחין מפני כשפים ומגדל צבעיין מפני הזנות. שלשה כפרים כל אחד ואחד היה מוציא כפליים כיוצאי מצרים כפר ביש וכפר שיחליין וכפר דיכריא. ולמה הוא קרי לון כפר ביש? דלא הוון מקבלין לעבורא traveler. ולמה הוא קרי לון כפר שיחליין? דהוון מרביין ביניהון כאילין תחלוסיין cress. ולמה הוא קרי לון כפר דיכריא? דהוון כל נשיהון ילדן דיכרין. אי לא הוות חדא מינהון נפקא מן תמן, לא הוות ילדה נקבה!

א"ר יוחנן שמונים זוגים אחים כהנים נישאו לשמונים זוגות אחיות כהנות בלילה אחד בהדא גופנא. חוץ מאחים בלא אחיות, מאחיות בלא אחים. חוץ מלויים חוץ מישראל.

אמר ר' יוחנן שמונים חנויות של אורגי פלגס a kind of travelling cloak היו במגדל צבעיין. אמר רבי חייה בר בא שמונים חנויות של מוכרי טהרות היו בכפר אימרא. רבי ירמיה בשם רבי חייה בר בא שמונים שדות של מתכת היו בשיחין. אמר ר' יניי שידה לא היתה בימינו.

רבי זעירה בשם רב חונא אומר היא??? היתה קטנה שבמשמרות והיא היתה מוציאה שמונים וחמשה אלף פירחי כהונה אמר רבי יוחנן שמונים אלף פירחי כהונה

שנאמר (זכריה ג) הלא זה אוד מצל מאש.
א"ר יוחנן שמונים אלף פירחי כהונה תוך
חיילותיו של נבוכדנצר והלכו להן אצל
ישמעאלים אמרון לון הבו לן נישתי דאנן
צחיי הביאו לפניהן מיני מלוחים ונודות
נפוחות אמרון לון אכלון ואתון שתיי וכיון
דהוה חד מינהון שרי זיקא ויהיב ליה גו
פומיה הוה רוחא נפק והוה חנק ליה.

הדא הוא דכתיב (ישעיהו כא) משא בערב-
מטול רב בערבייה. ביער בערב תלינו- מי
נתונים ביער הלבנון, בערב תלינו! אלא
ארחות דדנים- כן ארחון דבני דודיא
עבדין?! ישמעאל שצמא לא (שם) לקראת
צמא התיו מים. (בראשית טז) ויפקח
אלהים את עיניה ותרא באר מים! לא מן
טיבותכון אתון לגביכון?! כי מפני חרבות
נדדו- מפני חרב נטושה שלא רצו לשמר
את שמיטיהם כמה דאת אמר (שמות כג)
והשביעית תשמטנה ונטשתה. ומפני קשת
דרוכה שלא רצו לשמר שבתותיהם כמה
דאת אמר (נחמיה יג) בימים ההמה ראיתי
ביהודה דורכים גתות בשבת. ומפני כובד
מלחמה שלא רצו להלחם במלחמתה של
תורה כמה דאת אמר (במדבר כא) על כן
יאמר בספר מלחמת ה'. אר"י מגבת ועד
אנטיפריס ששים רבוא עיירות היו הקטנה
שבהן היא היתה בית שמש דכתיב בה
(שמואל א ו) ויך באנשי בית שמש כי ראו
בארון ה' וגו' ואילו מרוח אחת היו אין את
מבצע לה קנני לא נסייה!! אמר רבי חנינה
קפצה לה ארץ ישראל.

אמר רבי זעירה בוא וראה מה חציפה הוא
ארץ ישראל שהיא עושה פירות! מה היא
עושה פירות? תרין אמורין חד אמר מפני
שמזבלין אותה, וחורנה אמר מפני שהופכין
את עפרה

עובדא הוה בחד דהוה קאים זרע בהדא
בקעת ארבל, וכבש ידיה ונפק עפרא

יקידא, כי למטה, יש גפרית (כאשר הפכו הקרקע)
ואוקיד זרעא. תני רבי יוסי אומר חמישים
ושנים שנה לא נראה עוף טס בארץ
ישראל מה טעמא (ירמיהו ט) מעוף השמים
ועד בהמה נדדו הלכו. אמר רבי חנינא
קודם לארבעים שנה עד שלא גלו ישראל
לבבל נטעו תמרים בבבל על ידי שיהו
להוטים אחר מתיקה שהיא מרגלת הלשון
לתורה. א"ר חנינא בריה דר' אבהו שבע
מאות מיני דגים טהורים ושמונה מאות מיני
חגבים טהורים ולעוף אין מספר כולהם גלו
עם ישראל לבבל וכשחזרו כולהם חזרו
עמהן חוץ מן הדג הנקרא שיבוטא.

ודגים היאך גלו? ר' חונה בר יוסף אמר
דרך התהום גלו ודרך התהום חזרו.

א"ר יוחנן אשרי מי שהוא רואה במפלתה
של תרמוד שהיא היתה שותפת בחרבן
הבית ראשון ובחרבן הבית השני בחרבן
ראשון העמידה שמונים אלף קשטים archers
ובחרבן השני העמידה שמונת אלפים
קשטים:

ונחרשה העיר. חרש רופוס שחיק עצמות
את ההיכל:

הלכה ו משנה משנכנס אב ממעטין
בשמחה

שבת שחל ט' באב להיות בתוכה אסורין
מלספר ומלכבס ובחמישי מותרין מפני
כבוד השבת

ערב תשעה באב לא יאכל אדם שני
תבשילין לא יאכל בשר ולא ישתה יין.
רשב"ג אומר ישנה. רבי יהודה מחייב
בכפיית המיטה ולא הודו לו חכמים:

גמרא אמר ריב"ל הדא דאת אמר בבניין
של שמחה אבל אם היה כותלו גוהה סותרו
ובונהו אמר שמואל בכותלא דגניי. של גינה

בי רבי בא בר כהן אמר קומי רבי יוסי רבי

אחא בשם רבי יעקב בר אידי אסור לארס
 אשה בע"ש הדא דאת אמר שלא לעשות
 סעודת אירוסין הא לארס יארס. שמואל
 אמר אפי' בט"ב יארס שלא יקדמנו אחר.
 מחלפה שיטתיה דשמואל תמן הוא אמר
 (תהלים סח) מושיב יחידים ביתה (תהלים
 סב) במאזנים לעלו' המה מהבל יחד והכא
 הוא אמר הכין אלא שלא יקדמנו אחר
 בתפלה. אפילו כן לא קיימה אע"פ שיש תירוץ
 זו--אין זו תירוץ הגון כ"כ??

א"ר יונה הדא דאת אמר מרוח לכבס
 ומלבוש, ברם מרוח ומתקנה. כן אנן
 אמרינן, הדין קצרה אסור ליה מיעבד
 עיבדיה?!

מתני' פליגא על ר' יונה שבת שחל ט' באב
 להיות בתוכה אסורין מלספר ומלכבס,
 ובחמישי, מותרין מפני כבוד השבתהא כרביעי
 אסור לכבס (אף שילבשהו בשבת)!! רבי יונה בשם
 רב המנונא לתספורת הושבה. הא דקאמר
 ובחמישי וכו' קאי רק אתספורת

רבי בא בר כהן אמר קומי ר' יוסה רבי
 אחא בשם ר' אבהו ט' באב שחל להיות
 בשבת, שתי שבתות מותרות.

לאחריו מהו? רבי יוחנן אמר לאחריו אסור
 רשב"ל אמר לאחריו מותר. דרשה רבי
 חייה בר בא לציפוראי ולא קבלון
 עליהון. א"ר אימי לר' יסי ואין בן אחוי
 של ר' חייה הגדול חלוק עליו?! א"ל
 בפירוש פליגין: רבי יוחנן אמר לאחריו
 אסור. ר' ב' ורשב"ל אמר לאחריו מותר.
 מה עבד לה רשב"ל? בחמישי מותר מפני כבוד שבת
 פתר לה ט' באב שחל להיות בשבת, ולית
 שמע מינה כלום.

רבי יצחק בן אלעזר מן דהוה תשעה באב
 נפק, הוה מכריז ופתחון ספרייא ומאן דבעי
 יספר

כתיב (הושע ב) והשבתי כל משושה חנה
 חדשה ושבתי וכל מועדה דרומאי נהגין,
 חגה. צפוראי נהגין, חדשה. טיבראי נהגין,
 שבתה. חזרין רבנן דטיבראי למינהוג
 כרבנן דציפורין. ר' ירמיה בשם רבי חייה
 בר בא בדין היה שיהו מתענין בעשירי שבו
 נשרף בית אלהינו ולמה בתשיעי שבו
 התחילו הפורענות ותני כן בשביעי נכנסו
 לתוכו בשמיני היו מקרקרין בו בתשיעי
 הציתו בו את האור ובעשירי נשרף. רבי
 יהושע בן לוי ציים תשיעי ועשירי. רבי
 אבון ציים תשיעי ועשירי. רבי לוי ציים
 תשיעי ולילי עשירי. ר' בא בר זבדא בשם
 רבי חנינה ביקש רבי לעקור ט' באב ולא
 הניחו לו. אמר לו רבי לעזר עמך הייתי ולא
 איתאמרת הכי! אלא ביקש רבי לעקור ט'
 באב שחל להיות בשבת ולא הניחו לו אמר
 הואיל ונדחה ידחה אמרו לו ידחה למחר.

וגזי ליה השיבוהו... he repaid him

ההיא דתנינן תמן רבי יוחנן בן ברוקה
 אומר על שניהן הוא אומר (בראשית א)
 ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו
 ורובו וגו'. רבי לעזר בשם רבי חנינה
 הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה א"ל רבי בא
 בר זבדא עמך הייתי ולא איתאמרת!! אלא
 אם היתה תובעת להינשא הדין עמה וקרא
 עליהון (קהלת ד) טובים השנים מן האחד.

מהו ישנה? יחלף אין הוה יליף אכיל ליטרא
 דקופדבשר ייכול פלגא. אין הוה יליף שתי
 קסט דחמר ישתה פלגא

אמר רבי יוחנן ובלבד עיקר סעודת תשעה
 באב. אמר רב הושעיה ובלבד משש שעות
 ולמעלן. אמר רבי יוסי תרתיהון לקולא,
 אכל סעודת תשעה באב משש שעות ולמטן
 אפילו עולה על שלחנו כסעודת שלמה
 מותר. אכל סעודתו משש שעות ולמעלן
 אפילו עולה על שלחנו כסעודת שלמה

בשעתו מותר.

תני ט' באב שחל להיות בשבת וכן ערב ט'
באב שחל להיות בשבת אפילו עולה על
שולחנו כסעודת שלמה בשעתו מותר.

רב מן דהוה אכל כל צורכיה הוה צבע
פיסתיה בקיטמא טובל פתו באפר ואמר זו היא
עיקר סעודת ט' באב לקיים מה שנאמר
(איכה ג) ויגרס בחצץ שני הכפישני
באפר. יאות אמר רבי יהודה. מה טעמון
דרבנן? עשו כמי שמתו מוטל לפניו! אינו
לא כופה את מיטתו ולא ישן על גבי מיטה
כפויה!!

הלכה ז משנה אמר רבן שמעון בן
גמליאל לא היו ימים טובים לישראל
כחמשה עשר באב וכיום הכפורים. שבהן
בני ירושלם יוצאין בכלי לבן שאולים שלא
לבייש את מי שאין לו

כל הכלים טעונין טבילה

ובנות ירושלם יוצאות וחולות בכרמים ומה
היו אומרות? בחור שא נא עיניך וראה מה
אתה בורר לך אל תתן עיניך בנוי תן עיניך
במשפחה!

וכן הוא אומר (שיר השירים ג) צאינה
וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו' ביום
חתונתו- זו מתן תורה וביום שמחת לבו- זה
בניין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו:

גמרא ניחא ביום הכיפורי' שהוא כפרה על
ישראל בט"ו באב למה? ר' יעקב בר אחא
בשם ר' יסא שבו זמן קיצה יפה לעצים
שכל עצים שהן נקצצין בו אינן עושין
מאכולות כהיא דתנינן תמן כל עץ שנמצא
בו תולעת פסול מעל גבי המזבח.

רב חייה בר אשי בשם רב שבו התיר הושע
בן אלה פריסדיות police שהושיב ירבעם בן
נבט על הדרכים. כהנא שאל לרב כל הדא

טיבותא רבתא עבד וכתוב ביה (מלכים ב
טז) עליו עלה שלמנאסר מלך אשור? אמר
ליה על ידי ששטט את הקולר מצוארו
ותלוי בצואר הרבים! לא אמר כל עמא
יסקון אלא "מאן דבעי" מיסוק יסוק.

רב שמואל בר רבי יצחק ואמרין לה בשם
ר' שמואל בר נחמן שבו הותרו שבטים
לבוא זה בזה דכתיב (במדבר לו) ולא תסב
נחלה לבני ישראל ממטה אל מטה אחר כי
איש בנחלת מטה אבותיו ידבקו בנ"י וכתוב
(שם) וכל בת ירשת נחלה ממטות בנ"י
וגו'. וכי איפשר לבת לירש שני מטות
תיפתר שהיה אביה משבט אחר ואמה
משבט אחר.

ורבנן אמרי שבו הותר שבטו של בנימין
לבוא בקהל דכתיב (שופטים כח) ארור נתן
אשה לבנימן מקרא קראו וקירבוהו מקרא
קראו וריחקוהו. מקרא קראו וריחקוהו
(בראשית מח) אפרים ומנשה כראובן
ושמעון יהיו לי. ואי"צ בשבט בנימין מקרא קראו
וקירבוהו (בראשית לה) גוי וקהל גוים
יהיה ממך ומלכים מחלציך יצאו, ואדיין לא
נולד בנימן. ע"כ קאי אאפרים מנשה ובנימין

ר' אבון אומר שבו בטל החפר. חפירת הקברים
וא"ר לוי בכל ערב ט"ב היה משה מוציא
כרוז בכל המחנה ואומר צאו לחפר צאו
לחפר והיו יוצאין וחופרין להן קברות
וישינים ובשחר היו עומדין ומצאין עצמן
חסירים ט"ו אלף ופרוטרוט ובשנ' האחרונ'
עשו כן ועמדו ומצאו עצמן שלימים. אמרו
דילמא דטעינן בחושבנה? וכן בי' ובי"א
ובי"ב ובי"ג ובי"ד ובט"ו כיון דאשלם
זיהרא אמרו דומה שביטל הקב"ה אותה
הגזירה קשה מעלינו ועמדו ועשו יו"ט:

כל הכלים טעונין טבילה ובנות ישראל
יוצאות וחולות בכרמים. ר' ינאי בי ר'
ישמעאל אמר ואפי' נתונים בתיבה נתונים
בתיבה ואת אמר הכן? מתוך שאת עושה

כן הוא משאילן:

ומה היו אומרת שא נא עיניך בנוי תן עיניך
במשפחה וכו'. היתה בתו של מלך שואלת
מבתו של כ"ג בתו של כ"ג שואל" מבתו של
מלך

הכעורות היו אומרות אל תתן עיניך בנוי.
והנאות היו אומרות תן עיניך במשפחה.

וכן הוא אומר צאינה וראינה בנות ציון
במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום
חתונתו זו מתן תורה וביום שמחת לבו זה
בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו
אמן:

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם שילהי שבט תשע"א

מקדה

פירוש קצר על מסכת מגילה [השתמשתי קצת בהגהות של שערי תורת אר"י] חזר והוגה אדר א' תשעז ושוב הוגה אדר תשעז ושוב פסח שני תשעז

כ"מ שיש ## סימן שיש קצת קושי/ שיבוש (=קושי קצת. ## קושי רב) השתדלתי שלא לפרש רק במקום הכי מוכרחת, והשארתי רוב העיון על הלומד. הדגשה רק הושם על חילוק הפסקאות ועל הקווקו. כ"מ שיש אותיות נ פ ר ד ו ת היינו שיש להדגיש בו

החל וארא תשע"א ככלות השלג הנורא ברחמי ד'

מסכת מגילה פרק א

הלכה א משנה מגילה נקראת באחד עשר בשנים עשר בשלשה עשר בארבעה עשר בחמשה עשר לא פחות ולא יתר. כרכים המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר כפרים ועיירות גדולות קורין בארבעה עשר אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה:

גמרא ר' אילא שמעון בר בא בשם ר' יוחנן: כתיב לקיים את ימי הפרים האלה בזמניהם. מה תלמוד לומר בזמניהם? ר' יונה, ר' יוסה. ר' יונה אמר ליתן להן זמנים אחרים. ר' יוסה אומר זמנים שקבעו להם חכמים. ואלו הן: י"א וי"ב וי"ג וי"ד וט"ו או אינו אלא י"ו וי"ז? ר' אבהו בשם ר' לעזר לא יעבר ולא יעבר למעט ב' ימים אלו. ר' יצחק בר נחמן בשם שמואל לא יעבר ולא יעבר.

או אינו אלא תשיעי ועשירי? שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן ימים אין כתיב כאן אלא "כימים" תן ימים כנגד ימים, אחד עשר ושנים עשר כנגד ארבעה עשר

וחמשה עשר, או שנים עשר ושלשה עשר כנגד ארבעה עשר וחמשה עשר? א"ר חלבו יום שלשה עשר יום מלחמה היה, הוא מוכיח על עצמו שאין בו ניחה וכתוב כימים אשר "נחו" מעתה אל יקראו בו? לפניו ולאחריו קורין ובו אינן קורין?! פשיטא דקורין בו!

או אינו אלא תשיעי ועשירי? כימים ימים שהן סמוכין לימים. ואם ימים שהן סמוכין לימים אינן אלא ששה עשר ושבעה עשר? לית יכיל דא"ר אבהו בשם רבי אלעזר לא יעבר ולא יעבר ר' יצחק בר נחמן בשם שמואל לא יעבר ולא יעבר

תני בשם רבי נתן: כל החדש כשר לקריאת המגילה מה טעמא? (אסתר ט) והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה וגו' א"ר חלבו ובלבד עד חמשה עשר דא"ר אבהו בשם ר' לעזר לא יעבור ולא יעבור ר' יצחק בר נחמן בשם שמואל לא יעבר ולא יעבר

הדא דאת אמר זמני המשנה לקריאת המגילה, אבל לעשות סעודה אינן עושין אלא בארבעה עשר ובחמשה עשר, ואין מחלקין לעניים אלא בארבעה ועשר ובחמשה עשר, אין עניניהם של עניים תלויות אלא בארבעה עשר ובחמשה עשר.

ויהיו אלו לקריאה ואלו לסעודה? שמא כל העולם יכולין לקרות גם בי"א-י"ב וסעודה עושין בי"ד-ט"ו? ר' חלבו ר' חונה בשם רבי: (שם) והימים האלה נזכרים ונעשים. נזכרים בקריאה ונעשים בסעודה.

זאת אומרת שמגילת אסתר ניתנה להידרש. רבי חלבו ר' יסא בשם ר' לעזר נאמר כאן (שם) דברי שלום ואמת ונאמר להלן (משלי כג) אמת קנה ואל תמכור. הרי היא כאמיתה של תורה. מה זו צריכה סירטוט אף זו צריכה סירטוט, מה זו ניתנה להידרש אף זו ניתנה להידרש

ר' ירמיה בשם ר' שמואל בר רב יצחק מגילה שמסר שמואל לדוד ניתנה להידרש. מה טעמא? (דברי הימים א כח) הכל בכתב- זו המסורת, מיד ה'- זו רוח הקדש, עלי השכיל- מיכן שניתנה להידרש

ר' ירמיה בעי ולמה לי נן אמרין ותבנית כל אשר היה ברוח עמו אלמא ב"רוח הקודש"! ומתרץ א"ר מנא מהו ברוח? ברוח פיו:

כרכים המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר. ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי חלקו כבוד לארץ ישראל שהיתה חריבה באותן הימים ואם תצריך מוקף חומה בזמן הנס, לא תמצא... ותלו אותה מימות יהושע בן נון.

ויקראו הכל כל ש"מוקף" עכשיו בחמשה עשר! ר' אבהו דרש ישיבה ישיבה. מה ישיבה שנאמר להלן מימות יהושע בן נון, אף ישיבה שנאמר כאן מימות יהושע בן נון. ויקראו הכל כל ש"פרוז" עכשיו ב"ד? ר' יודה בר פזי דרש פרזי פרזות נאמר כאן (אסתר ט) פרזות ונאמר להלן (דברים ג) לבד מערי הפרזי הרבה מאוד מה פרזי שנאמר להלן מימות יהושע בן נון אף פרזות שנאמר כאן מימות יהושע בן נון

#תני כרכין המוקפין מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר. רבי יהושע ב"ק אומר מימות אחשורוש. א"ל ר' יוסי בי ר' יהודה וכי מה ענין שושן הבירה לבא לכאן? אם משושן הבירה את למד, מעתה בשושן הבירה יקראו, ושאר כל המקומות המוקפות מימות אחשורוש אל יקראו! אלא (אסתר ט) משפחה ומשפחה מדינה ומדינה עיר ועיר לרבות מוקף מימות אחשורוש

הא תלתא תניין: תנייא קדמייא סבר מימר, מימות יהושע בן נון. תנייא אחרייא סבר מימר, מימות אחשורוש. תנייא אחרייא סבר מימר עיר מ"מ, נמצאת אומר ריב"ק

ור' יוסי בי ר' יהודה שניהם אמרו דבר א' דמוקף מימות אחורוש אלא שזה למד מטעם א' וזה למד מטעם א' #

ותני כן הסמוך לכרך והנראה עמו הרי הוא כיוצא בו. ר' אייבו בר נגרי בשם ר' חיה בר בא כגון הדא חמתה. לא אמר אלא כגון, הא חמתה עצמה מוקפת חומה מימות יהושע בן נון, מן הדא (יהושע יט) וערי מבצר הצדים צר וחמת רקת וכינרת. הצידים- כפר חיטייא. צר- דסמיכה לה. חמת- חמתה. רקת- טיברייא. כנרת- גינוסר. שהן מגדלות כינרים=מתוקים ככנור

התיב רבי לוי והכתיב (יהושע יב) והערבה עד ים כנרת מעתה שני גינוסריות היו? או לא היו אלא שני אבטוניות cities enjoying their own laws כגון בית ירח וצינבריי לפעמים יש עיירות סמוכות זל"ז ממש, ושם אחד להם, אבל יש להם גוף-משפטי שונים.

חרב הכרך ונעשה של עכו"ם, איתא חמי בו אינן קורין ובחוצה לו קורין?!

חזקיה קרי לה בארבעה עשר ובט"ו בו. חשש להיא דתני רשב"י (ויקרא כה) ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה. פרט לטיבריא שהים חומה לה. רבי יוחנן קרי לה בכנישתא דכיפרא ואמר הדא היא עיקר טיבריא קדמייתא, ולא חשש להדא דתני רשב"י. קל היקילו בקריאתה דתנינן תמן כל שהוא לפני מן החומה הרי הוא כבתי ערי חומה חוץ מן השדות ר"מ אומר אף השדות, ותני כן הסמוך לכרך והנראה עמו הרי הוא כיוצא בו אלמא הקילו בקריאת המגילה—ליחשב מוקף

א"ר יוחנן מגבית ועד אנטיפרס ששים ריבוא עיירות היו, והקטנה שבהן היתה בית שמש מה כתיב ביה? (שמואל א ו) ויך באנשי בית שמש כי ראו בארון ה' וגו' ואילו מרוח אחת היו. וכדון אין את מבצע

לה קניי לא נסבה!! אים אתה "תוקע" בהם קנים,
 אינו מחזיק א"ר חנינה קפצה לה ארץ ישראל
 כל העיירות שמנה יהושע אפי' מאה אינן?
 רשב"ל אמר מוקפות חומה מנה רק אלו נמנו
 בספר יהושע ר' יוסי בר חנינה אמר הסמוכות
 לספר גבול מנה

קרייא מסייע לר' יוסי בן חנינה (יהושע
 יט:לג) ויהי גבולם מחלף וגו' (שם:ט"ו)
 קטת ונהלל ושמרון וידאלה ובית לחם.
 מחלף- חלף. מאילון- איילון. בצעננים-
 אגנייא דקדש. ואדמי- דמין. הנקב-
 ציידתה. ויבנאל- כפר ימה. עד לקום-
 לוקים. וקטת- קטינית. ונהלל- מהלול.
 ושמרון- סימונייה. וידאלה- חורייה. בית
 לחם- בית לחם. צרייה

ר' אחא ר' יודה בן לוי ריב"ל בשם ר': לוד
 וגיא החרשים מוקפות חומה מימות יב"ן.
 ולמה לא אמרו ואונו? לא מנוהו בכלל ערים
 המוקפות חומה? בגין דכתיב. והא כתיב לוד
 ואיתאמרת!! אלא בגין דתנינן ערכין 9:6 :
 וגמלה וגדור והדיר ואונו וירושלם וכן
 כיוצא בהן

והכתיב (דברי הימים א ח) ובני אלפעל
 עבר ומשעם ושמד הוא בנה את אונו ואת
 לוד ובנותיה אלמא אונו נבנה אחר יהושע! אמר
 רבי לעזר בי ר' יוסה בימי פילגש בגבעה
 חרבה, ועמד אלפעל ובנייה הה"ד (שופטים
 כ) גם כל הערים הנמצאות שלחו באש ר'
 חנניה בשם ר' פינחס: לוד ואונו, הן הן גיא
 החרשים.

ר' חלבו ר' חונה בשם ר' חייה רבה: הכל
 יוצאין בארבעה עשר שהיא זמן קריאתה

#לא בא אלא ללמדך שהמצוות=מתנות ומשתה
 נוהגות באדר שני. #

רבי יוסי ור' אחא הוון יתיבין, א"ר יוסי
 לר' אחא לא מסתברא לשעבר בדיעבד אבל
 לבא לכתחילה אין מוקף קורא ב"ד והא תני מקום
 שנהגו לקרותה ב' ימים קורין אותה שני
 ימים אלמא ספק מוקף חייב לקרות שם בט"ו—ולא סגי
 לכת' לצאת ב"ד א"ל אוף אנא סבר כן. א"ר
 מנא ויאות שפיר קאמרת אילו מי בן עיר רגיל
 שקרייה בארבעה עשר, וחזר וקרייה
 בחמשה עשר, שמא שומעין לו?! אם
 אומר את כן, נמצאת עוקר זמן כרכים
 בידך! אלמא בן כרך שונה מבן עיר. שהאחרון חייב
 לקרותה בטו אף שכבר קראה ביד

נחמן בריה דר' שמואל בר נחמן (אסתר ח)
 שמחה וששון- מיכן שהן אסורין בהספד.
 ומשתה- מיכן שאסורין בתענית. ויום טוב-
 מיכן שאסורין בעשיית מלאכה. א"ר חלבו
 זימנין סגין יתבית קומי ר' שמואל בר נחמן
 ולא שמעית מיניה הדא מילתא! א"ל כל מה
 דהוה אבא שמיע, את שמיע?!

מילתיה דר' פליגא: דרבי הוה מפרסם עצמו
 שני ימים בשנה, רוחץ בי"ז בתמוז, ונוטע
 נטיעות בפורים. אלמא שרי בעשיית מלאכה

רבי חביבה בשם רבנן דתמן: בכל מקום
 שכתוב יום טוב אין כתיב וקיבל, בכל
 מקום שכתוב וקיבל אין כתיב יום טוב.
 וכאן אין כתיב יום טוב וכתיב וקיבל.

ר' סימון בשם רבי שמואל בר נחמן:
 משפחה ומשפחה אלו הכפרים, מדינה
 ומדינה אלו הכרכים, עיר ועיר אלו
 העיירות.

תני שמואל מפני מה מקדימין ליום
 הכניסה? כדי שיספקו מים ומזון לאחיהם
 שבכרכים. ביום י"ד פנויים מקריאה ויכולים למכור
 מזונות לבני העיר ר' פליפא בר פרוטה אמר
 קומי רבי יונה לית הדא אמרה שמותר
 בעשיית מלאכה?! א"ל אין מן הדא לית
 שמע מינה כלום הרי חולו של מועד הרי

הוא אסור בעשיית מלאכה, והם מספקין מזון לאחיהם שבכרכים! ע"כ שאין זו "מלאכה"! לית לך אלא כהדא דרבי, דרבי הוה מפרסם עצמו שני ימים בשנה רוחץ ב"ז בתמוז, ונוטע נטיעות בפורים

ר' יוסטא בי ר' שונם בעא קומי ר' מנא: ולא עזרא תיקן שיהו קורין בתורה בשני, ובחמישי, ובשבת במנחה. ומרדכי ואסתר מתקנים על מה שעזרא עתיד להתקין?! כ בזמן מרדכי עדיין לא נכנסו א"ל מי שסידר את המשנה סמכה למקרא (אסתר ט) משפחה ומשפחה ומדינה ומדינה ועיר ועיר: אה"ן דבזמן מרדכי עדיין לא קראו בכפרים ביום הכניסה—ואסמכת' בעלמא

הלכה ב משנה כיצד? חל להיות בשני, כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום, ומוקפות חומה למחר. חל להיות בשלישי או ברביעי, כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות קורין בו ביום, ומוקפות חומה למחר:

גמרא כל הן דתנינן "חל להיות" בארבעה עשר אנן קיימין כל מקום ששנינו "חל להיות" היינו "יום י"ד" א"ר יוסא מתניתא אמרה כן: מוקפות חומה למחר.

א"ר יוסה לית כאן חל להיות בשני, ולית כאן חל להיות בשבת. חל להיות בשני צומא רבא בחד בשובא, חל להיות בשבת צומא רבא בערובתא: אים פורים בשני—י"כ שאחריו בראשון וזה א"א. אים י"ד בשבת—י"כ שלאחריו בע"ש ג"כ א"א.

הלכה ג משנה חל להיות בחמישי, כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום ומוקפות חומה למחר.

חל להיות ע"ש, כפרים מקדימין ליום הכניסה, ועיירות גדולות ומוקפות חומה קורין בו ביום.

חל להיות בשבת, כפרים ועיירות גדולות מקדימין ליום הכניסה, ומוקפות חומה

למחר:

גמרא בעון קומי ר' זעירא איתא חמי חל להיות לכרכים בשבת, קורין עיירות וכרכים בערב שבת. ו. ל א נדחה ליה"כ חל להיות לעיירות בשבת, ידחו ליום הכניסה? אמר רב לא, מפני כבוד כרכים שלא יהו אומרים ראינו כרכים וכפרים קורין כאחת. מעתה לא ידחו ליום הכניסה, שלא יהו אומרים ראינו כפרים ועיירות קורין כא! מעתה חל להיות בשני חל להיות בחמישי!! הא גם בכה"ג קורין כפרים ועיירות כא!

חל להיות ט"ו בשבת, אשכח תני כפרים ועיירות וכרכים קורין כאחת יום הכניסה וההן תנייה לא נסב אפיה לבירייה "לא נשא פנים לאיש..." דאית ליה שלא יקדמו כרכים לעיירות. ע"כ מקדימין העיירות ליום הכניסה ודאית ליה כל שהוא נדחה ממקומו ידחה ליום הכניסה.

חל י"ד / טו בשבת רבי אומר כולהם עיירות / כרכים ידחו ליום הכניסה. דאית ליה כל שהוא נדחה ממקומו ידחה ליום הכניסה

היך עבדין עובדא? אמר ר' יוסה כמתניתא. בעון קומי רבי זעירה כמה דאת אמר חל להיות לכרכים בשבת, קורין כרכים ועיירות בע"ש, חל להיות לעיירות בשבת יקראו בע"ש! עיירות אלא מתניתא כתרין תנייא: תניי קדמייא סבר מימר כל שהוא נדחה ממקומו ידחה ליום הכניסה. וע"כ חל י"ד בשבת, נדחה ליום הכניסה ותנייא חורנא סבר מימר כל שהוא נדחה ממקומו לא ידחה ליום הכניסה=חל ט"ו בש', נדחה לע"ש.

אמר לון כן אמר רב חד תנייא הוא, מפני מה אמרו חל להיות לכרכים בשבת קורין בע"ש? דא"ר חלבו רב חונה רב בשם ר' חיה רבה הכל יוצאין בי"ד שהוא זמן קריאתה. ודכוותה חל להיות לעיירות בשבת נדחה ליום הכ' דאמר ר' חלבו יום י"ג

יום מלחמה היה והוא מוכיח על עצמו שאין בו ניחה ואין לקרות בו

אשכח תניחל י"ד בשבת עיירות גדולות קורין בע"ש, וכפרים ידחו ליום הכניסה, ומוקפות חומה לאחר השבת. היך עבדין עובדא? א"ר יוסה לית איפשר א"א שיחול (לפי קביעותינו) ואין איפשר, כמתניתה

ר' בא בשם רב יהודה כל שאמרו ידחה ממקומו ובלבד בעשרה. ואנן חמיין רבנן אפי' ביחיד.

ר' אבינא בשם ר' אסי כל שאמרו ידחה ליום הכניסה ובלבד בעשרה. ר' חנניה אמר איפלגון רב חונה ורב יהודה: ח"א ובלבד בעשרה, וחורנה אמר אפילו ביחיד. מתיב מ"ד ובלבד בעשרה, למ"ד אפי' ביחיד, עד שהוא במקומו יקרא. למה לו "ליכנס" לעיר—ע"כ למצוא עשרה!

א"ר סלקת מתניתה י"א י"ב וי"ג וי"ד וט"ו:

הלכה ד משנה איזו היא עיר גדולה? כל שיש בה עשרה בטלנין להתפלל בביה"כ פחות מיכן הרי זה כפר. באלו מקרא מגילה אמרו מקדימין ולא מאחרין

אבל זמן עצי כהנים והעם, וט"ב, וחגיגה, והקהל, מאחרין ולא מקדימין.

אע"פ שאמרו מקדימין ולא מאחרין מותרין ביום הכניסה בהספד ובתענית ובמתנות לאביונים

א"ר יהודה אימתי? מקום שנכנסין בשני ובחמישי, אבל מקום שאין נכנסין לא בשני ולא חמישי, קורין אותה בזמנה:

גמרא תני עשרה בטילים ממלאכתן לבה"כ. ר' יהודה אמר כגון אנו שאין אנו צריכין לתלמודינו שבטלים ת"ת לביה"ן תני עיר שאין בו עשרה תקנתו קלקלתו ונעשה ככפר

באלו אמרו מקדימין ולא מאחרין: קריאת מגילה ותרומת שקלים מקדימין ולא מאחרין. אים ר"ח אדר חל בשבת סעודת ראש חדש וסעודת פורים כשחל י"ד בשב' מאחרין ולא מקדימין. ר' זעירה בעא קומי ר' אבהו ויעשו אותן שבת א"ל (אסתר ט) לעשות אותם ימי משתה ושמחה את ששמחתו תלויה בב"ד, יצא זה ששמחתו תלויה בידי שמים

מגבת פורים לפורים. א"ר לעזר ובלבד שלא ישנה ממנה העני רצועה למנעלו. דווקא לסעודת פורים מותר אין מדקדקין במצות פורים אלא כל מי שהוא פושט את ידו ליטול נותנין לו. אין משנין במעות פורים הא שאר כל המעות משנין?! אלא כל המעות עד שלא ינתנו לגיזברין את רשאי לשנותן משניתנו לגיזברין אין את רשאי לשנותן:

אבל זמן עצי כהנים: מה ראה זמן עצי כהנים והעם להימנות? אלא בשעה שעלו ישראל מן הגולה ולא מצאו עצים בלישכה ועמדו אלו ונתנדבו עצים משל עצמן ומסרום לציבור ונקרבו מהן קרבנות ציבור, והיתנו עמהן הנביאים שביניהן שאפילו לישכה מליאה עצים ועמדו אלו ונתנדבו עצים משל עצמן, שלא יהא קרבן מתקרב אלא משלהן תחילה.

א"ר אחא דר' יוסי היא. תוספתא אבל זמן... [תענית 2:5]. דר' יוסי אמר: אף הרוצה מתנדב שומר חנם שקלים 4:1

ר' יוסה בשם ר' אילא דברי הכל היא מה פליגין בגופו של קרבן, אבל במכשירי קרבן כגון עצים כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן יחיד מקרבן ציבור

[תני האשה שעשה כתונת לבנה צריכה למסור לציבור א"ר אחא דר' יוסי היא. דר' יוסי אמר אף הרוצה מתנדב שומר חנם.

ר' יוסה בשם ר' אילא דברי הכל היא מה

פליגין בגופו של קרבן אבל במכשירי קרבן כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן יחיד מקרבן ציבור]

מתניתא פליגא על ר' אחא סיפא דתוספתא הנ"ל אותן הימים דכתיב במגילה תענית דלא להתענא נוהגין בשעת קרבן ושלא בשעת קרבן, רבי יוסי אומר אינן נוהגין אלא בשעת קרבן. אלמא רישא לאו ר' יוסי!!

[אמר רבי לעזר בי ר' צדוק אני הייתי מבני סנאה בן בנימן וחל תשעה באב להיות בשבת ודחינו אותו למוצאי שבת והיינו מתעניין ולא משלימין]

ובתשעה באב: ר' ירמיה בשם ר' חייא בר בא בדין היה שיהו מתעניין בעשירי שבו נשרף. ולמה בתשיעי? שבו התחילה הפורענות. ותני כן בשביעי נכנסו לתוכו, בשמיני היו מקרקרים בו, בט' הציתו בו את האור, בעשירי נשרף. רבי יהושע בן לוי ציים תשיעי ועשירי. ר' לוי ציים תשיעי ולילי עשירי.

ר' בא בר זבדא בשם ר' חנינה ביקש רבי לעקור תשעה באב ולא הודו לו אמר לו רבי אלעזר עמך הייתי ולא איתאמרת! אלא ביקש ר' לעקור תשעה באב שחל להיות בשבת ולא הניחו לו, אמר הואיל ונדחה ידחה, אמרו לו ידחה למחר! וגזה ליה "שילם לו" [ר' אלעזר שילם לר' בא בר זבדא...כי במקום אחר [הובא לפנינו] היה ר' בא בר זבדא "המזכיר"]

ההוא דתנינן תמן ר' יוחנן בן ברוקה אומר על שניהם הוא אומר (בראשית א) ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ר' לעזר בשם ר' חנינה הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה אמר ליה ר' בא בר זבדא עמך הייתי ולא איתאמרת! אלא היתה תובעת להינשא הדין עמה וקרא עליהן (קהלת ד) טובים

השנים מן הא':

ובחגיגה: כתוב א' אומר (שמות כג) וחג הקציר בכורי מעשיך וכתוב אחד אומר (ויקרא כג) כל מלאכת עבודה לא תעשו א"ר חנינה הא כיצד יתקיימו שני כתובים? בשעה שהוא חל בחול, את חוגג ושובת. מביא חגיגה ביו"ט בשעה שהוא חל בשבת, למחר ז' סיון את חוגג וקוצר

א"ר יוסה בי רבי בון ובלבד שיבליים="יצמצם" לעיסתה אסור לעשות מלאכה רק הצריך "לעיסתו" כהדא דתני להן אינש דיהוי עלוי אעין ובכורין... האומר הרי עלי עצים למזבח וגזירין למערכה אסור בהספד ובתענית ומלעשות מלאכה בו ביום:

ובהקהל: ר' בא בריה דר' חייא בר בא אמר מפני התקיעה אים חל מוצי"ט בשבת, א"א לתקוע ר' יצחק בי ר' חייא אמר מפני הבימה ויעשו אותה מאתמול? שלא לדחוק את העזרה. א"ר מתניה על שם (דברים טז) לא תטע לך אשרה כל עץ #מתניתא דר' מאיר#

"די לא למיספד" אסור להתענות מק"ו, ו"די לא להתענות" מותר בהספד. ו"די לא" סתם, כ"די לא להתענייה"

א"ר יונה אילין יומיא די לא להתענא בהון ומקצתהון די לא למיספד בהון. אמר רשב"ג מה תלמוד לומר בהון בהון ב' פעמים? אלא מלמד שלילה מותר והיום אסור. והדא דתני להן אינש דיהוי עלוהי אסר בצלו? חוץ מאיש אשר נדר עליו תענית בתפילתו בשעת מנחה—אלמא כל דבר (תענית או אי-תענית) מתחיל מבערב! א"ר יוסי בי רבי בון שהוא צריך להזכיר מבערב רק "הזכרה" ואתיא כהיא דא"ר זעירה בשם רב חונה אומרו לתפילת "עננו" כלילי שבת וכיומו

עיין תענית פרק 2 להבנת הסוגיא

מתניתא דמותרין בהספד ותענית או בי"א כר' יוסי
אבל בי"ב אסור מפני שהוא "לפניו" של י"ג או בי"ב
כר' מאיר דלית ליה "שלפניו"

וקשיא על דר' יוסי ליתסר גם יום י"א משום "לפניו"
של י"ב! לא כן תני בתרין עשר ביה יום
טיריון! ומתרץ א"ר יעקב בר אחא בטל יום
טיריון יום שנהרג לולנינוס ופפוס.

בתלת עשר ביה יום ניקנור דלא להתענא
כ"כ במגילת תענית מהו יום ניקנור? שלטון
משל מלכות יון היה עובר לאלכסנדריאה
וראה את ירושלם וחירף וניאץ וגידף.
ואמר בשוכי בשלום אתון את המגדל הזה.
ויצא אחד משל חשמונני והיה הורג
בחילותיו עד שהגיע לקרוכין carriage שלו,
וכיון שהגיע לקרוכין שלו, קטע את ידיו
וחתך את ראשו ותחבן בעץ, וכתב מלמטן:
הפה שדיבר באשמה והיד שפשטה בגאווה.
ותליין בקונסט pole נגד ירושלם

על דעתיה דרבי יוסי ניחא בא לוסר
לפניו. על דעתיה דר' מאיר מה בא לוסר?
לפניו לית ליה, עצמו אסור מפני י"ד! למה
הוצרכו לאסור יום י"ג? תיפ"ל שהוא "לפניו" של י"ד
האסורה אף בהספד ואוסרת לפניו אף לר"מ! להודיעך
שאסור בהספד

ואפי' על דר"י לית היא מקשיא! לא כן תני
בתרין עשר ביה יום טיריון. א"ר יעקב בר
אחא בטל יום שנהרג לולינוס ופפוס וא"כ אין
י"ג אוסרת לפניו!

בי"ד ובט"ו פוריא די לא למיספד.

בשית עשר ביה שרון למיבנא שור ירושלם
החלו לבנות חומת ירו' די לא למיספד. על דעתיה
דר"מ ניחא בא לוסר עצמו. על דעתיה דר'
יוסי מה בא לאסור? עצמו אסור מפני ט"ו!
בא להודיעך שהוא אסור בהספד

בשובעת עשר ביה קמון עממיא על פליטא
ספריא במדינת בלקיס ובית זבדין, והוה
פרקן. קמו הגויים על פלטת ישראל במדינות... והיה ישועה

על דעתיה דר"מ ניחא בא לאסור עצמו על
דעתיה דר' יוסה מה בא לאסור? א"ר יסה
כל אילין מיליא לא מסייען ולא תברן לא
על דר"מ ולא על דר' יוסי, לא בא אלא
למנות ימים שנעשו בהן ניסים לישראל.

תדע לך שהוא כן דתנינן בריש ירחא דניסן
איתוקם תמידא די לא למיספד. בלא כך
אינו אסור משום ר"ח?!

אבל בשבתות ובימים טובים מתענין לפנין
ולאחריהן. מה ראית להקל באלו,
ולהחמיר באלו? שאלו דברי תורה ואין
דברי תורה צריכין חיזוק, ואלו דברי
סופרים ודברי סופרין צריכין חיזוק

הדא דאת אמר עד שלא בטלה מגילת
תענית, אבל משבטלה מגילת תענית בטלו
כל אלו. ר' חנינה ורבי יהושע בן לוי
תריהון אמרין בטלה מגילת תענית. ר' בא
ור' סימון אמרי בטלה מגילת תענית. ר'
יונתן אמר בטלה מגילת תענית. א"ר יוחנן
אמש הייתי יושב ושונה מעשה שגזרו
תענית בחנוכה בלוד ואמרו עליו על ר'
אליעזר שסיפר, ועל ר' יהושע שרחץ. אמר
להן רבי יהושע: צאו והתענו על מה
שהתעניתם! ואת אמר בטלה מגילת
תענית? א"ר בא אע"ג דאת אמר בטלה
מגילת תענית, חנוכה ופורים לא בטלו.

מיליהון דרבנן אמרין בטלה מגילת תענית.
ר' אבון ציים כל ערובת שובא אפי' בימים
הכתובים במגילה ר' יוחנן ציים כל ערובת ריש
שתא. ר' זעירה צם תלת מאוון דצומין,
ואית דאמרין תשע מאוון ולא חש על
מגילת תענית. ר' יעקב בר אחא מפקד
לספרייה, אין אתת איתא מישאלנכון, אים
ישאל לכם אשה אימרין לה בכל מתענין חוץ
משבתות וימים טובים וראשי חדשים וחולו
של מועד וחנוכה ופורים.

שמעון בר בא אמר אתא עובדא קומי ר'

יוחנן, והורי כרבי יוסי. לאסור שלפניו והוה ר' לעזר מצטער ואמר שבקין סתמא ועבדין כיחדייא. אשכח תני לה ר' חייה בשם ר"מ. כד שמע דתני לה ר' חייה בשם ר"מ, אמר יאות סבא ידע, פירקי גרמיה יפה יודע הזקן לתרץ את עצמו ר' מנא בעא קומי ר' יודן לא כן א"ר חזקיה ר' אבהו בשם ר' לעזר כל מקום ששנה רבי מחלוקת ואח"כ שנה סתם הלכה כסתם! ומשנתינו במגילה סותמת כר"מ [שהרי מתיר יא בתענית] א"ל לא ר', דילמא חורן אינן שמא "אחרים" הם ששנו מחלוקת. מה הן דאשכח רבי מחלוקת וחזר ושנה סתם, הלכה כסתם. אתר דלא אשכח רבי מתני מחלוקת, אלא אחרים שנו מחלוקת, ורבי שנה סתם לא כל שכן תהא הלכה כסתם!! אתא ר' חזקיה רבי יעקב בר אחא ר' שמעון בר אבא בשם ר' לעזר ואפי' אחרים שנו מחלוקת ורבי שנה סתם הלכה כסתם. ולמה הוא מורה ליה כיחדייא? [ר' שמואל בר יונה בשם ר' אחא הדא דאת אמר כשאין מחלוקת אצל סתם אבל אם יש מחלוקת אצל סתם לא בדא הלכה כסתם]

ר' יודן נשייא שלח לרבי הושעיה רבה חדא עטם וחד לגין דחמר. שלח וא"ל קיימת בנו (אסתר ט) ומתנות לאביונים חזר ושלח ליה חד עיגל וחד גרב דחמר. שלח וא"ל קיימת בנו (שם) ומשלוח מנות איש לרעהו.

#תני במקום שמסתכנין אין קורין אותה אלא בי"ד. ר' יוסה בעי אם במקום שמסתכנין, אל יקראו אותה כל עיקר! #

הלכה ה' משנה קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה, קורין אותה באדר השני

אין בין אדר הראשון לאדר שני אלא מקרא מגילה ומתנות לאביונים:

גמרא מתניתא כשעיברו ואח"כ קראו אותה אבל אם קראו אותה ואח"כ עיברו

לא בדא פטורין מלקרות מתניתא לא אמרה כן: אלא קראו את המגילה באדר הראשון ונתעברה השנה, קורין אותה באדר השני ר' סימון בן ריב"ל כתיב (אסתר ט) לקיים את אגרת הפרים הזאת. מה ת"ל השנית? אלא מיכן שאם קראו אותה באדר הראשון ונתעברה השנה, קורין אותה באדר השני.

ר' ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק מה עשו מרדכי ואסתר? כתבו אגרת ושלחו לרבנותינו שכן אמרו להם מקבלין אתם עליכם שני ימים הללו בכל שנה? אמרו להן לא דיינו הצרות הבאות עלינו אלא שאתם רוצין להוסיף עלינו עוד צרתו של המן. שיאמר, אנו שמחים באידם! חזרו וכתבו להן אגרת שנייה הה"ד לקיים עליהם את אגרת הפרים הזאת השנית

מה היה כתוב בה? אמרו להן אם מדבר זה אתם מתייראים הרי היא כתובה ומעלה בארכיים (אסתר י) הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס

ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן שמונים וחמשה זקנים ומהם שלשים וכמה נביאים היו מצטערין על דבר הזה אמרו כתיב (ויקרא כז) אלה המצות אשר צוה ה' את משה אלו המצות שנצטוינו מפי משה וכך אמר לנו משה אין נביא אחר עתיד לחדש לכם דבר מעתה, ומרדכי ואסתר מבקשים לחדש לנו דבר! לא זזו משם נושאים ונותנים בדבר עד שהאיר הקדוש ברוך הוא את עיניהם ומצאו אותה כתובה בתורה ובנביאים ובכתובים. הדא היא דכתיב (שמות יז) ויאמר ה' אל משה כתוב זאת זכרון בספר. זאת- תורה כמה דתימר (דברים ד) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. זכרון- אלו הנביאים (מלאכי ג) ויכתב ספר הזכרון לפניו ליראי ה' וגו'. בספר- אלו הכתובים (אסתר ט) ומאמר אסתר קיים את דברי הפורים האלה

ונכתב בספר

רב ור' חנינה ור' יונתן ובר קפרא ור' יהושע בן לוי אמרו המגילה הזאת נאמרה למשה מסיני אלא שאין מוקדם ומאוחר בתורה.

ר' יוחנן ורשב"ל ר' יוחנן אמר הנביאים והכתובים עתידין ליבטל וחמשה סיפרי תורה והלכות אינן עתידין ליבטל. מה טעמא (דברים ה) קול גדול ולא יסף. רשב"ל אמר אף מגילת אסתר והלכות אינן עתידין ליבטל נאמר כאן קול גדול ולא יסף ונאמר להלן (אסתר ט) וזכרם לא יסוף מזרעם. הלכות- (חבוק ג) הליכות עולם לו

ר' לוי בשם רשב"ל: צפה הקב"ה שהמן הרשע עתיד לשקול כספו על ישראל, אמר: מוטב שיקדים כספן של בני לכספו של אותו הרשע, לפיכך מקדימין וקורין בפרשת שקלים.

ר' אבהו בשם ר' לעזר בכל שנה ושנה הקיש שנה שהיא מעוברת לשנה שאינה מעוברת מה שנה שאינה מעוברת אדר סמוך לניסן אף שנה שהיא מעוברת אדר סמוך לניסן. א"ר חלבו כדי לסמוך גאולה לגאולה. ר' לוי בשם רבי חמא בר חנינה אותה השנה של הנס היתה מעוברת מה טעמה? (אסתר ג) מיום ליום ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר.

אדר הראשון תוספת? אדר השני תוספת? מה ביניהון? ר' שמואל בר רב יצחק אמר שני כבשי עצרת ביניהון, לאוו דווקא רק כל כבשים בני שנה נולד בחמשה עשר באדר בשנה שאינה מעוברת, ונכנס לשנה שהיא מעוברת, אין תימר אדר הראשון תוספת, שנה ארוכה היא. אין תימר אדר השני תוספת, אין לו אלא עד חמשה עשר באדר הראשון. א"ר אייבי בר נגרי מתניתא אמר

כן אדר הראשון תוספת, דתנינן תמן הן העידו שמעברין את השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים. {הן העידו שמעברים את השנה על תניי.} #הדא אמרה אדר הראשון תוספת ולא נגמר עדיין השנה אין תימר אדר השני תוספת, לא קיים על שתא, ומעבר לה?! הא אינו עומד בשנה הזו-שכבר נגמרה, ואיך יעברנה? #

מר עוקבא אשכח תרין איגרון בהדא כתיב ושפר באפיי ובאפי חבריי מוספה על שתא תלתין יומין. ובחדא כתיב ושפר באפיי ובאפי חברייא מוספה על שתא ירח יומין. מאן דאמר תלתין יומין, אדר הראשון תוספת. ומאן דאמר ירח יומין, אדר השני תוספת. (מקשן ס"ל דלעולם אדר א' 30 ואדר ב' 29 יום) אין מן הדא לית שמע מינה כלום. דא"ר יעקב בר אחא ור' יודן גזורי ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי: לעולם שני חדשים של אדר מעוברין יש להם 30 יום עיבר את הראשון ולא עיבר את השני, עיבר את השני וכו' מה שעשה עשוי.

תני רבן שמעון בן גמליאל אומר מצות הנוהגות באדר השני אינן נוהגות באדר הראשון, חוץ מן הספד ומן התענית שהן שוין בזה ובזה. ר' בא רב ירמיה בשם רב ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי הלכה כרשב"ג. ר' חונה רבה דציפורין אמר הנהיג ר' חנינה דציפורין כהדא דרשב"ג. לא אמר אלא הנהיג, הא להלכה לא ???בדיעבד אים קרא הפרשיות, בראשון, יצא אבל לעניין שטרות כותבין אדר הראשון קורין אותו "אדר" ואדר השני. אלא שכותבין אדר השני תיניין. ר' יהודה אומר: אדר השני כותב תי"ו ודיין

תמן תנינן אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה ומתנות לאביונים. ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי אף שימוע שקלים וכלאים יש ביניהן.

(ל"ש כאן ר' חלבו ורב חונה רב בשם רבי חייה רבה הכל יוצאין בארבעה עשר שהוא זמן קריאתה)

אמר ר' יוסה ויאות, כלום אמרו משמעין על השקלים לא כדי שיביאו ישראל שקליהן בעונתן, אם אומר את באדר הראשון עד כדון אית בשתא שיתין יומין! כלום אמרו יוצאין אף על הכלאים לא כדי שיהו הצמחין ניכרין אם אומר את באדר הראשון עד כדון אינן דקיקין!

הלכה ו משנה אין בין י"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד

אין בין שבת ליום הכיפורים אלא שזה זדונו בידי אדם, וזה זדונו בהיכרת:

גמרא תני בשם ר' יהודה אף מכשירי אוכל נפש התירו. מה ביניהון? ר' חסדי אומר לחדד ראשו של שפוד ביניהון. ר' חנינא בריה דר' אבהו הוציא אש מהאבנים ביניהון. תני רבי יהודה בר פזי דברזילה הוא הדבר. מהו הוא הדבר? לחדד ראשו של שפוד הוא הדבר, או להוציא אש מן האבנים הוא הדבר? לית לך אלא כהדא אין משחזין את הסכין אבל משיאה על גב חברתה. א"ר חסדי דר' יודא היא. דמר ר' יודא בשם שמואל דברי הכל היא כדי להעביר שמנונית שעליה

כל אלו ביום טוב אין צריך לומר בשבת

אילין אינן והא אית לך חורנין! סקילה בשבת אין סקילה ביום טוב. כרת בשבת אין כרת בי"ט. מכות ביום טוב אין מכות בשבת. אין תימר בדברים שיש בהן אוכל נפש אתינן מיתני, לא בא להשיענו רק ענייני או"ן והא תנינן משחילין פירות דרך ארובה בי"ט אבל לא בשבת. ועוד מן הדא שוחקין עצי בשמים למילה בי"ט אבל לא בשבת. א"ר יוסה והוא שמל. ועוד מן הדא, מודים חכמים לר' מאיר בחותמות שבקרקעות,

שמפקפקין ומתירין ומפקיעין, אבל לא חותכין. ובשבת, מפפקין ומתירין אבל לא מפקיעין ולא חותכין. ושכלים בשבת מותר ואין צריך לומר ביום טוב

אין בין שבת לי"ה אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בהיכרת: הא בתשלומין שניהן שוין לפטור דקלב"מ מתני' דרבי נחונייה בן הקנה דתני ר' נחונייה בן הקנה אומר יום הכיפורים כשבת בתשלומין. ר"ש בן מנסיא אומר מחוייבי כריתות כמחוייבי מיתות ב"ד מה נפק מן ביניהון? ר' אחא בשם ר' אבונא נערה נדה ביניהון. ר' מנא אמר אף אחות אשתו ביניהון. אים משלם קנס על דעתיה דר' נחונייה בן הקנה מה שבת אין לה היתר אחר איסורה אף י"ה אין לו היתר אחר איסורו ואלו הואיל ויש להן היתר אחר איסורן משלם על דעתיה דר"ש בן מנסיא מה שבת יש בה כרת, אף י"ה יש בה כרת ואלו הואיל ויש בהן כרת אינו משלם

ר' יודה בר פזי אמר מכות וכרת מה אמרינן בה אלו תנייא? אים חיי"כ פטור ממכות א"ר יוסה צריכה לרבנן. רבי יונה בעי ולמה לא שמע לה מן הדא דתני רשב"י! דתני רשב"י ר' טרפון אומר נאמר כרת בשבת ונאמר כרת בי"ה, מה כרת שנאמר בשבת אין מכות אצל כרת, אף כרת שנאמר בי"ה, אין מכות אצל כרת

א"ר מנא קומי ר' יוסי מה צריכה ליה כרשב"ל, ברם כר' יוחנן אם מכות אצל מיתה יש לו, בהתרו בו למכות לא כל שכן מכות אצל כרת! דאיתפלגון השוחט אותו ואת בנו לשם עכו"ם, ר' יוחנן אמר אם התרו בו לשם אותו ואת בנו, לוקה. לשם עכו"ם, נסקל. רשב"ל אמר אפי' התרו בו לשם אותו ואת בנו אינו לוקה, מאחר שהתרו בו לשם עכו"ם נסקל. א"ל אפי' כר' יוחנן צריכה ליה, תמן לשני דברים והכא לדבר

א' אים יש מכות וכרת באיסור אחת-כגון בא על אחותו והתרו בו, איבעי לן

על דעתיה דרשב"ל מה בין אילין תניא רנב"ה ורשב"מ לאילין רבנן? דדרשי כדי רשעתו לפטור ממון במי שחייב מכות (עי' ירו' כתובות פ"ג) לאוים לא כריתות. ומפרש.. רבי יודן אמר הבא על הממזרות אית ביניהון ר' חנינא אמר אף המצית גדישו של חבירו בי"ט ביניהון על דעתון דאילין תניא רנב"ה ורשב"מ הואיל ואין בהן כרת, משלם. על דעתון דאילין רבנן הואיל ויש בהן מכות אינו משלם

מעשה אלו נערו שיש להן קנס וחד מנהון "הבא על הממזרת" לא כרבנן! א"ר מתניה תיפתר דברי הכל בממזר שבא על הממזרת. {ואשת אחיו לא יבמתו היא? ומצווה היא! א"ר מתניה תיפתר שהיו לאחיו בנים, מאשה אחרת ואירס אשה ומת, ובא אחיו ואנסה}

הלכה ז משנה אין בין המודר הנאה מחבירו למודר ממנו מאכל, אלא דריסת הרגל, וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש.

אין בין נדרים לנדבות אלא שהנדרים מתו או נגנבו חייבין באחריותן, נדבות מתו או נגנבו אין חייבין באחריותן:

גמרא הא דבר שעושין בו אוכל נפש אסור. אף במודר ממנו "מאכל" לא ממאכל נדר?! ולמה אוסרין "כלים" של או"? רשב"ל אמר כיני מתניתא אין בין המודר הנייה מחבירו למודר "הניית מאכל" מחבירו

ותניי דבי רבי כן: המודר הניית מאכל מחבירו לא ישאלנו נפה וכברה ריחים ותנור. תני אבל משאיל הוא לו כוסות וקערות ותמחויין שאינן מהנין את האוכל אבל מכניסין את האוכל. לפסין וקדירות אסור. לטחון ולדרוך אסור. לקצור צריכה, לבצור צריכה. מיבעי לן תני אבל משאילו

הוא קורדום הוינן סברין מימר בקרדום של נכוש, תיפתר בקורדום של בקוע, ולית שמע מינה כלום

רבי אבונא אמר ר' ירמיה בעי, זוסמה a apron whose meshes are wide מכיון שהוא מדחיק, ואת חשר ביה קימחא יכולים לנפות ע"י הדחק כמי שהיא נפה?

אי זהו נדר שאמרו? באומר הרי עלי עולה. ואי זו היא נדבה שאמרו? באומר הרי זו עולה. ר' חמא חברין דרבנן בעי, אמר הרי עלי וחזר ואמר הרי זה?

ר' חנינא בעי לא מסתברא דלא,=אלא כזה: אמר הרי זה וחזר ואמר הרי עלי, איסור חמור חל על איסור קל. אין איסור קל חל על איסור חמור:

משנה הלכה ח אין בין זב הרואה שתי ראיות לרואה שלש אלא קרבן

אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה ותגלחת וצפרים:

גמרא א"ר יודה בר פזי דר' לעזר היא. דרבי לעזר אמר אף בשלישית בודקין אותו מפני הקרבן. ברם כרבנן השנייה מאונס טהור, והשלישית מאונס טמא. א"ר יוסה אין לית היא דרבנן, ולא אף דר' לעזר לית היא! גם לר"א יש נפק"מ בין ראיה ב לג' דתני א"ר לעזר לא לסותרו אמרתי אף באונס, סותר אלא שלא יביא קרבן. לא אמר שאינו זב לסותר זב, אלא שלא יביא קרבן.

[הדא אמרה דברי הכל היא.]

גם יש להקשות הרי יש שני דברים גם לר' אליעזר! אין תימר דר' לעזר היא, ניתני השנייה לא בסתירה כ לא מהני "ליטמא" באונס ולא בקרבן, השלישית בסתירה אף באונס ובקרבן

על דעתיה דר' לעזר ראה שנים בשופי ואחת בקושי סותרת ואינה מביאה קרבן. #

אלמא באדם איירי--לא בראיות

א"ר יודן מתניתא בשני בני אדם. ומתורץ כל הקושיות-שבאים לחלק באדם א' בין 2 ל3 ראיות

א"ר חנינא מתניתא אמרה כן אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה ותגלחת וציפרים הדא אמרה בשני בני אדם אנן קיימין. אין תימר באדם אחד ניתני אין בין בהרת גדולה שפשה אחר שבוע לבהרת קטנה!="מוסגר" היך מה דאת אמר תמן בשני בני אדם אנן קיימין, והכא בשני בני אדם אנן קיימין!

הוגה

פרחה בו מתוך הסגר בסוף שבוע ראשון פרחו בכולו. דקיימ"ל, טהור ר' יוחנן אמר טעון ציפרים. ר' לעזר אמר אין טעון ציפרים

א"ר בא בר ממל מתניתא מסייעא לר' יוחנן: מן הצרוע להביא את שפרחה בכולו אחר החלט--ונטהר מחמת זה שיהא טעון צפרים. והלא דין הוא! מה אם מי שטהר ואין סימני מטמאיו עמו כגון שהלכו להם השערות, טעון צפרים. מי שטהר וסימני מטמאיו עמו, אינו דין שיהא טעון צפרים!! והלא שעמד בו שני שבועות יוכיח, שטהר, וסימני מטמאיו עמו, ואין טעון צפרים, אף אתה אל תתמה על מי שפרחה בכולו שאע"פ שטהר וסימני מטמאיו עמו, ואינו טעון צפרים! ת"ל מן הצרוע להביא את שפרחה בכולו שיהא טעון צפרים. אם אומר את, טהר מתוך הסגר לא יהא טעון צפרים, ויתיביניה לא מוטב להשיב פריחה על פריחות, ולא עמידה על פריחות! הול"ל "פריחה מתוך הסגר יוכיח שהוא טהור"

אמר ר' חנניה חברון דרבנן, סופה מסייעא לר"א. דכן תניי מתיב לחבריה תנא משיב לחבירו (המשך בריי' דלעיל) לא אם אמרת בזה שאינו נזקק לחליטה, תאמר בזה שהוא

נזקק ל ח ל י ט ה , הואיל והוא נזקק להחליט יהא טעון צפרים

אמר ר' יעקב בר אחא מתניתא נגעים 8:8 מסייעא לרבי לעזר: הטהר מתוך הסגר פטור מפריעה ומפרימה ומתגלחת ומצפרים. כל מה דאנן קיימין הכא בפריחות!

אמר רבי שמואל בר אבדומא מה פליגין? להביא צפרים, אבל להביא קרבן כל עמא ריו"ח ור"ל מודיי שאינו מביא קרבן.

דרשות שמוסגר אינו מביא קרבן ותני בשביעית יגלח ובשמיני יביא. את שהוא טעון תגלחת מביא קרבן. את שאינו טעון תגלחת אינו מביא קרבן. ר' חמא בר עוקבא בשם ר' יוסי בר חנינה (ויקרא יג) כל ימי אשר הנגע בו יטמא. את שטומאתו תלויה בנגעו, יצא זה שטומאתו תלויה בספירות ימיו. עד כדון פריעה ופרימה, תגלחת וצפרים מניין? ר' לעזר דרומיא בשם ר' שמי (ויקרא יד) זאת תהיה תורת המצורע ביום. את שהוא מטמא ומיטהר ביום א', יצא זה שאינו מיטמא ומיטהר ביום אחד:

הלכה ט משנה אין בין ספרים לתפילין ומזוזות, אלא שהספרים נכתבין בכל לשון, ותפילין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית. רבן שמעון בן גמליאל אומר אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית:

גמרא כתיב (בראשית יא) ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים. ר' לעזר ור' יוחנן: חד אמר שהיו מדברים בשבעים לשון כולם מכירים בכל הלשונות וחורגה אמר שהיו מדברין בלשון יחידו של עולם בלשון הקודש

תני בר קפרא (שם ט) יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם שיהו מדברין בלשונו של יפת =יון באוהלו של שם (שם י)

בני יפת גומר ומגוג ומדי ויון ותובל ומשך

ותירס. גומר-גרממיה, מגוג-גיתייא, מדי-כשמועה, ויון-אייסוס, תובל-ויתנייה, משך-מסייא, תירס-ר' סימון אמר פרס, ורבנן אמרי תרקא. בני גומר אשכנז וריפת ותוגרמה. אסייא והדיית וגרמניקה. בני יון אלישה ותרשיש כתים ודודנים. אלסטרסס אביה ודרדנייה. את הארודי-רודיס. את הצמרי-חמץ. את החמתי-חמת. עד לשע ר' לעזר אמר עד קלרה

ר' יודן בר יודן בר שלום אמר: מיכן לתרגום "יפת" בלשון ארמי=ירחיב

א"ר יונתן דבית גוברין ד' לשונות נאים שישתמש בהן העולם: ואלו הן לעז-לזמר, רומי-לקרב = פיוט, סורסיי-לאילייא הספד עברי-לדיבור, ויש אומרים אף אשורי א"ב שלנו היא alphabet של אשוריים לכתב. אשורי יש לו כתב ואין לו לשון, עברי יש לו לשון ואין לו כתב, בחרו להם כתב אשורי ולשון עברי. ולמה נקרא שמו אשורי? שהוא מאושר בכתבו. אמר רבי לוי על שם שעלה בידם מאשור.

תני רבי יוסי אומר ראוי היה עזרא שתינתן תורה על ידו אלא שקדמו דור משה אע"פ שלא ניתנה התורה על ידיו אף הוא ניתן כתב ולשון על ידו (עזרא ד) וכתב הנשתווין כתוב ארמית ומתורגם ארמית (דניאל ה) ולא כהלין כתבא למיקרי מלמד שבו ביום ניתן. ר"נ אומר ברעץ כתב שאינו מיושר ניתנה התורה. ואתייא כר' יוסה. דס"ל: בימי עזרא שינו הכתב לאשורית רבי אומר אשורית ניתנה התורה, וכשחטאו בעגל נהפך להן לרעץ, וכשזכו בימי עזרא נהפך להן אשורית (זכריה ט) גם היום מגיד משנה אשיב לך (דברים יז). וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר, כתב שהוא עשוי להשתנות. כמ"ד ברעץ ניתנה תני רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי אלעזר בן פרטא שאמר משום רבי לעזר המודעי כתב אשורי ניתנה

התורה, ומה טעמא? (שמות כז) ווי העמודים שיהו וויים של תורה דומים לעמודים. hooks הם כצורת ווי של אשורית. אמר רבי לוי מאן דאמר לרעץ ניתנה התורה עי"ן מעשה ניסים בכתב זה, "עי"ן" הוא triangle מאן דאמר אשורי ניתנה התורה סמ"ך מעשה ניסים.

רבי ירמיה בשם רבי חייה בר בא ורבי סימון תריהון אמרין תורת הראשונים לא היה לא ה"א שלהם ??? כנראה, סתמו ה"א בזמן ר"י ולא מ"ם שלהן סתום. הא סמ"ך סתום

תני רבן שמעון בן גמליאל אומר אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונת. בדקו ומצאו שאין התורה יכולה להיתרגם כל צורכה אלא יונית. בורגני אחד בידא בדה להם רומית מתוך יונית תירגמו היונית לרומית=Latin (ח"ס)

רבי ירמיה בשם רבי חייה בר בא תירגם עקילס הגר התורה לפני רבי אליעזר ולפני רבי יהושע וקילסו אותו אמרו לו (תהילים מה) יפיפית מבני אדם

רבי יודה בר פזי אמר, רבי יהושע בן לוי שאל ולמה לי נן אמרין יש בספרים מה שאין בתפילין ומזוזות, שהספרים נכתבין בשני דפין, columns ותפילין ומזוזות אינן נכתבים אלא בדף אחד. התיב רבי יצחק בריה דרבי חייה כתובה כך שמו, דרבה חידוש יותר הול"ל! שהספרים נכתבין בשתי עורות, ותפילין ומזוזות אינן נכתבות אלא בעור אחד. אמרון חברייא קומי רבי מנא: או נאמר, דף א ח ד בשני עורות לית היא דרבה, אינו חידוש כ"כ שכן אפילו ספרים אינן נכתבים כן

תולין בספרים אין תולין לא בתפילין ולא במזוזות. ספרים שכתבן כתפילין וכמזוזות ??? כתיבה גסה אין תולין בהן. תפילין ומזוזות

שכתבן כספרים תולין בהן

ר' זעירה בשם רבי אימי היה כותב "אלה עם עם" ??? איזה צורה של כתיבה בלתי ברור אם היתה הפרשה עשויה כן כשר ואם לאו פסול.

ר' זעירה בשם ר' אימי בר חנינא ככתב ספרים כן כתב תפילין ומזוזות. כתיבה דקה

ר' זעירה בשם רב: ניקב נקב ביריכו של ה"א = רגל הימין אם גורדו ונשתייר שם ירך קטנה כשר, ואם לאו פסול. ר' זעירה בשם רב חסדא היה הגימ"ל ??? קו הימני-התחתון מכלה את הגויל, אם גורדו ונשתייר שם ירך קטנה, כשר. ואם לאו, פסול. ר' זעירה בשם אשייאן בר נידבך: ניקב נקב באמצע ב"ת בהחלל אם היה הגויל מקיפו מכל צד כשר ואם לאו פסול. בעי' "מוקף גויל" א"ר זעירה אתיא דרב חסדא כרב. ותריהון פליגין על שיטתיה דאשיין בר נדבך דסבירא להו דלא בעינן "מוקף גויל"

חבריא אמרי אתיא דאשיין בר נדבך כר' יוחנן. דתני עירב את האותות אותיות נוגעות זב"ז אית תניי תני כשר. אית תניי תני פסול. ר' אדא בר שמעון בשם ר' יוחנן מ"ד כשר-מלמטון, מ"ד פסול-מלמעלן אים נתחברו שתי אותיות מלמעלן גרע דמיחזי כאות אחר כגון ארצנו תפארתנו נ"ו מיחזי כמ"ם פתוחה ארצך צריכה, תפארתך צריכה. אים פוסלים כשנתחבר למעל'

ר' אדא בי רבי שמעון בשם ר' יוחנן לא יעמוד אדם ויתפלל במקום גבוה. מ"ט? א"ר בא בשם ר' פפא (תהלים קל) ממעמקים קראתיך ה'.

ר' אדא בר שמעון בשם ר' יוחנן: לא יעמוד אדם ויתפלל וצריך לנקביו מ"ט? (עמוס ד) הכון לקראת אלהיך ישראל א"ר סימון התכוון לקראת אלהיך ישראל. א"ר אלכסנדר (קהלת ד) שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים שמור עצמך מן

הטיפים היוצאין מבין רגליך. הדא דאת אמר בדקים אבל בגסים אם יכול לסבול יסבול. ר' יעקב בר אביה בשם ר' אחא שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים שמור עצמך כשתהא נקרא אל בית האלהים שתהא טהור ונקי. א"ר בא (משלי ה) יהי מקורך ברוך יהי מקראך לקבר ברוך. א"ר ברכיה (קהלת ג) עת ללדת ועת למות אשרי אדם ששעת מיתתו כשעת לידתו. מה שעת לידתו נקי, אף בשעת מיתתו יהא נקי

ר' בא בשם ר' יהודה היה עשוי כחצי חליטה necklace רוחב השורות פוחתין והולכין שורה העליונה שיש למטה הימניה שתיים, צריך שיהא בה ג' תיביות. האמצעית שתיים. התחתונה אפי' על הארץ. "על הארץ" סוף פרשת והיה

ר' זעירה בשם רב חסדא היה עשוי כמין סימפון (furcated like the bronchi) שורה העליונה שיש למטה שתיים, צריך ג' תיביות. התחתונה שתיים. והאמצעית איני יודע.

רבי ירמיה אמר לה ר' זעירה בשם רב חסדא. ר' יונה ור' יוסה תריהון אמרין ר' זעירה בשם אשיין בר נדבך. חבריא אמר רבי זעירה בשם רב חננאל: אם היתה הדיו יוצאה מבין הנקבים פסול. כיצד הוא עושה? לוחכה בלשונו והיא עומדת

טעה והשמיט את השם. אית תניי תני תולה את השם. אית תניי תני מוחק את החול וכותב את השם ותולה את החול. ר' זעירה רב חננאל בשם רב הלכה כמי שהוא אומר מוחק את החול וכותב את השם ותולה את החול.

ר' זעירה רב חננאל בשם רב ואם היה כגון אני ה' אלהיכם מותר לתלות תיבות אלו למה מפני שהן שלש תיביות? או מפני שיש בו

חול? נפק מן ביניהון אל אלהים ה' אין
תימר מפני שהן שלש תיביות הרי הן שלש
תיביות. אין תימר מפני שיש בו חול הרי
אין בו חול. לה' צריכה, בה' צריכה. אים
תולים כיון שיש בהם קצת חול

ר' יושע' בריה דרב חננאל אמר צריך
לכתוב ה"א למטה מארכובתו של למ"ד
(דברים לב) הלה' תגמלו זאת כדי שייקרא כשני
תיבות (זה ה"א רבתי) הא לה' תגמלו זאת.

מזוזה אית תניי פתוחה אית תניי תני
סתומה פרשת והיה שמואל בר שילת משמיה
דרב הלכה כמי שאומר פתוחה שאין זה
מקומה. פתוחה מראשית סתימה. פתוחה
מסופה סוף שיטה של פרשה שלפניה פתוחה.
פתוחה מיכן ומיכן סתומה.

טעה והשמיט פסוק א' אם יש בו שנים
שלש שיטין מתקנו וקורא בו ארבע אינו
קורא בו. רבי זעירה בשם רב חננאל אף
בקרע כן נכנס קרע ארבע שיטין אין קורין בו

#תני ספר שיש בו שנים ושלוש טעיות בכל
דף ודף מתקנו וקורא בו. ארבע, אינו קורא
בו. והתני ספר שיש בו שמונים וחמש
טעיות כפרשת (במדבר י) ויהי בנסוע
הארון מתקנו וקורא בו? א"ר שמי כאן
בספר גדול מותר אפילו יותר מ-85 טעיות [אם אין ד'
בכל דף] וכאן בספר קטון מתירין עד 85 אפילו יש
4 בכל דף שרי #

ר' זעירה בשם רב חננאל: מצא בו דף אחד
שלם מציל את כולו. מהו שלם שאין בו
טעיות, כ "נקי לגמרי בעיני" או שלם שאין בו
ארבע?

חגרא אחוי דר' בא בר בינה יהב אורייתא
לרב חננאל וקרא בה א"ל הדא אורייתך
צריכה צלו "תפילה" שיינצל מגניזה... ובסוף מצא
בה דף א' שלם והציל את כולה. (מה שלם
שאין בו טעיות או שלם שאין בו ארבע)

ר' זעירה רב חננאל בשם רב תיפורה הלכה
למשה מסיני. ר' ירמיה בשם ר' שמואל בר
רב יצחק קשרי תפילין הלכה למשה מסיני.
ר' ירמיה אפסקת רצועתה דתפילתה שאל
לר' בא בר ממל א"ל וקשרתם אפילו
קשירה, תמה. ופסול ר' זעירה אפסיק גודא
דרצועתא ??? מעברתא שאל לרב חונה ולרב
קטינה ושרון ליה, אפסיק זמן תינינות
ושרון ליה. דלא מן אולפן לא שקיבלו כן
מרבותיהם

ר' בא בריה דר' חייה בר בא ר' חייה בשם
ר' יוחנן הלכה זה שהיא תופר, צריך שיהא
משייר מלמעלן ומלמטן כדי שלא יקרע.
ומחי ליה על מוחא. אם הלכה, למה לא
יקרע? ואם לא יקרע, למה הלכה? הלכה
למשה מסיני שיהו כותבין בעורות וכותבין
בדיו ומסרגלין בקנה וכורכין בשיער וטולין
במטלית ודובקין בדבק ותופרין בגידין
וכשהוא תופר יהא תופר כתפר הזה וצריך
שיהא משייר בין שיטה לשיטה כמלוא
שיטה בין תיבה לתיבה כמלא אות בין אות
לאות כל שהוא בין דף לדף מלוא גודל
עשה סוף הדף שוה לתחילתו פסול צריך
ליתן ריוח בספר מלמעלן שתי אצבעות
ומלמטן שלש ר' אומר בתורה מלמעלן
שלש ומלמטן טפח וצריך שיהא משייר בין
ספר לספר כמלא ארבע שיטין ובנביא של
י"ב שלש וצריך שיהא גומר באמצע הדף
ומתחיל באמצעיתו. ובנביא גומר בסופו
ומתחיל בראשו. אף שאינו עושה שום הפסק
ובנביא של י"ב אסור. דכולהו כחדא נינהו אין
עושין יריעה פחותה מג' דפין ולא יותר על
שמונה הדא דאת אמר בתחלה של איזה ספר
אבל בסוף אפי' כל שהוא. ובקלפים לא
נתנו חכמים שיעור. וצריך שיהא כותב על
הגויל במקום השיער. ועל הקלף במקום
נחשתו. אם שינה פסל. לא יהא כותב חציו
על העור וחציו על הקלף, אבל כותב הוא
חציו על עור בהמה טהורה וחציו על עור

חיה טהורה. אין כותבין אלא על עור בהמה טהורה מ"ט? (שמות יג) למען תהיה תורת ה' בפייך ממה שאתה נותן בפייך והא תני כותבין ע"ג עור נבילות וטריפות! מינא the kind דאת נותן בפייך. ועושין עמוד לספר בסופו, לתורה מיכן ומיכן.

לפייך גולל הספר לתחילתו, והתורה לאמצעיתה

ר' שמואל ר' זעירה בשם רב חייה בר יוסף אפי' שתי יריעות לאוו דווקא לאמציעותה ר' זעירה שמואל בר שילת בשם כהנה ובלבד מקום התפר

ר' אחא בשם ר' שמואל בר נחמן ספר שאין עליו מפה הופכו על הכתב כדי שלא יתבזה הכתב

כל האותות הכפולים באל"ף בי"ת כותב הראשונים בתחילת התיבה ובאמצע התיבה, ואת האחרונים בסופה, ואם שינה פסל. משם ר' מתיה בן חרש אמרו מנצפ"ך הלכה למשה מסיני. מהו מנצפ"ך? ר' ירמיה בשם ר' שמואל רב יצחק מה שהתקינו לך הצופים

מעשה ביום סגריר שלא נכנסו חכמים לבית הועד ונכנסו התינוקות אמרין איתון נעביד בית וועדא דלא יבטל אמרין מהו דין דכתיב מ"ם מ"ם נ"ן נ"ן צד"י צד"י פ"ה פ"ה כ"ף כ"ף ממאמר למאמר מנאמן לנאמן מצדיק לצדיק מפה לפה מכף ידו של הקב"ה לכף ידו של משה וסיימון אותן חכמים ועמדו כולן בני אדם גדולים. אמרון, ר' ליעזר ור' יהושע הוון מינהון. רבי ירמיה בשם ר' חייה בר בא ור' סימון תריהון אמרין תורת הראשונים לא היה לא ה"א שלהם כנר בזמן ר"ח "סתמו" ה"א (כחית) ולא מ"ם שלהם סתום, הא סמ"ך סתום

ר' סימון ור' שמואל בר נחמן תריהון אמרין אנשי ירושלים היו כותבין ירושלים

ירושלימה ולא היו מקפידין ודכותה צפון צפונה תימן תימנה

י"ג דבר שינו חכמים לתלמי המלך כתבו לו (בראשית א) אלהים ברא בראשית (שם) אעשה אדם בצלם ובדמות (שם) זכר ונקביו בראם (בראשית ב) ויכל בששי וישבות בשביעי (בראשית יא) הבה ארדה (בראשית יח) ותצחק שרה בקרוביה לאמר (בראשית מט) כי באפם הרגו שור וברצונם עקרו אבוס (שמות ד) ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על נושאי בני אדם (שמות יב) ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים ובכל הארצות שלשים שנה וארבע מאות שנה (ויקרא יא) ואת הארנבת את צעירת הרגלים אמו של תלמי המלך ארנבתא הוות שמה (במדבר טז) לא חמד אחד מהם נשאתי (דברים ד) אשר חלק ה' אלהיך אותם להאיר לכל העמים תחת כל השמים (דברים יז) אשר לא צויתי לאומות לעבדם

כל האותות הכתובים עם השם מלפניו הרי אלו חול ונמחקין כגון לה' בה' מה' כה' שה' שכן מצאנו בציץ שהוא מובדל ממנו קודם למ"ד מלמטן, והשם מלמעלן. כל האותות הכתובים עם השם מאחוריו הרי אלו קודש ואינן נמחקין כגון אלהינו אלהיכם: אלו שמות שאינן נמחקין הכותב את השם בארבע אותיות ביו"ד ובה"א, באל"ף ובדל"ת, אל אלהים אלהיך אלהי אלהינו אלהיכם שדי צבאות אהיה אשר אהיה. כתב אל"ף דל"ת מד', אל"ף ה"א מאהיה, שי"ן דל"ת משדי, צד"י בי"ת מצבאות, הרי אלו נמחקין. ומוחק את טפילותיהם. לאלהים- מוחק את למ"ד. לה'- מוחק את למ"ד. כתב יו"ד ה"א מארבע אותיות, אל"ף למ"ד מאלהים- אינו נמחק. כללו של דבר: שכיוצא בו שם מתקיים במקום אחר, אינו נמחק.

תני ר' יוסי אומר של בית חגירה כותבנים אומנים היו בירושלם היו מוחקין צבאות שכן הוא שם חול במקום אחר (דברים י) ופקדו שרי צבאות בראש העם. כל השמות הכתובים באבינו באברהם קודש חוץ מאחד שהוא חול (בראשית כ) ויהי כאשר התעו אותי אלהים מבית אבי וי"א אף הוא קודש ואילולי אלהים, כבר התעו אותי. כל השמות הכתובים במיכה אע"פ שהן כתובין ביו"ד ובה"א הרי אלו חול חוץ מאחד שהוא קודש (שפטים יח) כל ימי היות בית האלהים בשילה. כל השמות הכתובים בנבות אע"פ שהן כתובים באל"ף למ"ד הרי אלו קודש (מלכים א כא) ברוך נבות אלהים ומלך. אבל חנון ורחום ארך אפים ורב חסד מלך מלכים מרומם וגדול ונורא ועליון אדיר צדיק ישר חסיד תמים גבור הרי אלו חול.

אלו שמות שאינן נחלקין: עמיאל עמישדי צוריאל צורישדי גמליאל פדהצור פדהאל אינן נחלקין. אלו שמות שהן נחלקין: בית אל, בית און, וחרה אף, וחרה אפי, פוטי פרע, צפנת פענח. "הללויה" רב ושמואל חד אמר הללו יה וחרנה אמר הללויה. מ"ד הללו יה נחלק ואינו נמחק. מ"ד הללויה נמחק ואינו נחלק. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא מן מה דאמר רב שמעית מן חביבי אם יתן לי אדם ספר תילים של ר"מ מוחק אני את כל הללויה שבו שלא נתכוון לקדשו, הוי דו אמר הללויה.

מליהון דרבנן פליגין דא"ר סימון בשם ריב"ל בעשרה לשונות של שבח נאמר ספר תילים באישור בניצוח בניגון בשיר במזמור בהשכל ברינה בתודה בתפילה בברכה המאושר שבכולן הללויה שהשם והשבח כלולין בו

רבי זעירה בעא קומי רבי אבהו מה נעני אל"ה הכא ?? כפה קומך ?? רבי יונה עני הכן

והכן. so so... sometimes. רבי לעזר עני הכין והכין. דתני שמע ולא ענה יצא, ענה ולא שמע לא יצא. רב בשם ר' אבא בר חנה ואית דאמרין ר' אבא בר חנה בשם רב והוא שענה ראשי פרקים. ר' זעירה בעי היידון אינון ראשי פרקים? (תהלים קיד) הללויה הללו עבדי ה' הללו את שם ה'

בעון קומי ר' חיה בר בא מנין אם שמע ולא ענה, יצא? אמר לון ממה דאנן חמי רבנן רברבייא קיימין בציבורא ואילין אמרין ברוך הבא ואילין אמרין בשם ה' ואלו ואלו יוצאין ידי חובתן.

תני רבי הושעיה עונה הוא אדם אמן אע"פ שלא אכל. אינו אומר "ברוך שאכלנו" אלא אם כן אכל. תני אין עונין אמן יתומה ולא אמן קטופה. בן עזאי אומר העונה אמן יתומה יהיו בניו יתומים, קטופה תיקטף נשמתו, ארוכה יאריך ימים בטובה. אי זה הוא אמן יתומה? אמר רב חונה ההן דחב למברכה והוא עני, ולא ידע מה הוא עני.

תני עכו"ם שבירך את השם עונין אחריו. בשם אים הזכיר מלת "שם" אין עונין אחריו אמן כי כן דרך הכותים להזכיר מלת "שם" (קרב)

א"ר תנחומה אם בירך עכו"ם ענה אחריו אמן. דכתיב (דברים ז) ברוך תהיה מכל העמים. עכו"ם אחד פגע בי רבי ישמעאל ובירכו, א"ל כבר מילתך אמורה! שגם אתה ברוך! אחד פגע בו וקיללו א"ל כבר מילתך אמורה! אמרין ליה תלמידיו ר' היך מה דאמרת להן אמרת להן? אמר לון כתיב (בראשית כז) אורריך ארור ומברכך ברוך!!

הלכה י משנה אין בין כהן משיח בשמן המשחה למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות

אין בין כהן ששימש לכהן שעבר אלא פר יוה"כ ועשירית האיפה:

גמרא תני כהן משיח מביא פר, אין המרובה בגדים מביא פר. ודלא כר"מ דר"מ אמר המרובה בגדים מביא פר. מ"ט דר"מ? (ויקרא ד) משיח מה ת"ל כהן לרבות את המרובה בגדים. מה טעמון דרבנן? משיח יכול זה המלך? ת"ל כהן, אי כהן יכול אף מרובה בגדים? ת"ל משיח. או יכול שאני מרבה אף משוח מלחמה? תלמוד לומר משיח, שאין על גביו משיח.

מחלפה שיטתון דרבנן הכא כתיב משיח והכא כתיב (שם) משיח. הכא בעשירית האיפה אינון אמרין לרבות מרובה בגדים והכא אינון אמרין להוציא את המרובה בגדים!! א"ר אילא כל מדרש ומדרש בעניינו, תמן כל הפרשה אמורה באהרן לאיזה דבר נאמר כהן? לרבות את המרובה בגדים. ברם הכא אין הפרשה אמורה באהרן.

אילו נאמר כהן ולא נאמר משיח, הייתי אומר זה מרובה בגדים **או** אילו נאמר משיח ולא נאמר כהן, הייתי אומר זה המלך, אין תאמר כבר קדמה פרשת המלך, הייתי אומר על העלם דבר מביא פר ועל שגגת מעשה מביא שעיר. הוי צורך הוא שיאמר משיח וצורך הוא שיאמר כהן

א"ר יוחנן עבר והביא עשירית האיפה שלו כשר: מתקנין לו כהן אחר תחתיו שמא יארע לו פסול. מה מייחדין ליה עימיה? א"ר חגי: משה דינן מייחדין ליה עימיה, נשבע במשה שאין מייחדין! דו קטיל ליה.

"אותו" אחד מושחין ואין מושחין שנים. א"ר יוחנן מפני איבה. עבר זה ושימש זה, הראשון כל מצות כהונה עליו, השני אינו כשר לא לכ"ג ולא לכהן הדיוט. א"ר יוחנן עבר ועבד עבודתו כשירה. עבודתו משל מי? משל מי מביא פר יו"כ כשאירע פסול נישמענה מן הדא: מעשה בבן אילם מציפורין שאירע קרי לכ"ג ב"ה ונכנס בן אילם ושימש

תחתיו בכהונה גדולה ואמר למלך פר ושעיר של יום משלי הן קריבים או משל כ"ג? וודאי משלי! וידע המלך מה שאלו רצה להחזיק... אמר לו בן אילם לא דיך אלא ששימשתה שעה אחת לפני מי שאמר והיה העולם דיך! וידע בן אילם שהוסע מכהונה גדולה

מעשה בשמעון בן קמחית שיצא עם מלך ערבי ערב יום כפורים עם חשיכה ונתזה צינורה של רוק מפיו על בגדיו וטימאתו נכנס יהודה אחיו ושימש תחתיו בכהונה וראת אימן שני בניה כהנים גדולים ביום אחד. שבעה בנים היו לקמחית וכולהם שימשו בכהונה גדולה שלחו חכמים ואמרו לה מה מע"ט יש בידך? אמרה להן יבוא עלי אם ראו קורות ביתי שערות ראשי ואימרת חלוקי מימי. אמרון כל קמחית קמח וקימחא דקימחית סולת וקרון עלה (תהלים מה) כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה

יכול יהא משוח מלחמה מביא עשירית האיפה שלו? ת"ל (ויקרא ו) תחתיו מבניו את שבנו עובד תחתיו מביא עשירית האיפה שלו יצא משוח מלחמה שאין בנו עובד תחתיו ומניין למשוח מלחמה שאין בנו עובד תחתיו ת"ל (שמות כט) ילבשם הכהן תחתיו מבניו וגו' את שהוא בא אל אהל מועד לשרת בקודש בנו עובד תחתיו יצא משוח מלחמה שאינו בא אל אהל מועד לשרת בקדש אין בנו עובד תחתיו. מנין שהוא מתמנה כ"ג? שנאמר (דברי הימים א ט) פינחס בן אלעזר נגיד היה עליהם לפנים ה' עמו. ר' יוסה כד דהוה בעי למקנתרה לר' אלעזר בי ר' יוסי שהפסיק מללמוד הוה א"ל "לפנים עמו" "לפנים עמו" בימי זמרי מיחה, ובימי פילגש בגבעה לא מיחה!

מנין שהוא משיח מלחמה נשאל בשמונה? ר' בא ר' חיה בשם רבי חייא בשם ר' יוחנן

(שמות כט) ובגדי הקודש אשר לאהרן יהיו לבניו מה ת"ל אחריו אלא לגדולה של אחריו כ מ"מ מנין שהוא עובד בשמונה? ר' אימי בשם ר' יוחנן ובגדי הקודש אשר לאהרן הכהן יהיו לבניו מה תלמוד לומר אחריו אלא לגדולה של אחריו. א"ל ר' יונה עמך הייתי לא אמר "עובד" אלא "נשאל" במה הוא נשאל

אייתי רב הושעיה מתניתא דבר קפרא מן דרומה ותנא: וחכמים אומרים אינו כשר לא בשמונה של כ"ג ולא בארבעה של כהן הדיוט. אמר רבי בא בדין היה שיהא עובד בארבעה ולמה אינו עובד שלא יהו אומרים ראינו כהן גדול פעמים עובד בארבעה פעמים שהוא עובד בשמונה. כ נשאל א"ר יונה ולא מבפנים הוא עובד, ולא מבחוץ הוא נשאל, וטועין בין דבר מבפנים לבחוץ?! וכי ר' טרפון אביהן של כל ישראל לא טעה בין תקיעת הקהל לתקיעת קרבן דתני (במדבר י) ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצוצרות תמימים ולא בעלי מומין דברי ר' עקיבה אמר לו רבי טרפון אקפח את בניי אם לא ראיתי את שמעון אחי אימא חגור באחת מרגליו עומד בעזרה חצוצרתו בידו ותוקע אמר לו ר' עקיבה שמא לא ראית אלא בשעת הקהל ואני אומר בשעת הקרבן אמר לו רבי טרפון אקפח את בניי שלא הטייתה ימין ושמאל אני שראיתי את המעשה ושכחתי ואתה דורש ומסכים על השמועה הא כל הפורש ממך כפורש מחייו

(ויקרא טז) וכפר הכהן אשר ימשח אותו לעשות עבודת יו"כ מה ת"ל לפי שכל הפרשה אמורה באהרן, אין לי אלא אהרן עצמו מניין לרבות כהן אחר? תלמוד לומר אשר ימשח אותו אין לי אלא משוח בשמן המשחה המרובה בגדים מניין? תלמוד לומר ואשר ימלא את ידו מניין לרבות כהן

המתמנה? ת"ל וכפר הכהן. במה הוא מתמנה? רבנן דקיסרין בשם ר' חייא בר יוסף בפה. אמר ר' זעירה הדא אמרה שממנין זקנים בפה אמר רבי חייא בר אדא מתניתא אמרה כן: חזור כך בד' דברים שהיית אומר ונעשך אב ב"ד:

הלכה יא משנה אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים. ייחיד אינו מביא חטאת בבמה גדולה

זה הכלל: כל שהוא נידר ונידב קרב בבמה, וכל שאינו לא נידר ולא נידב אינו קרב בבמה:

גמרא ר"י עבד תלת שנין ופלג, דלא נחת לבית וועדא מן צערא בגלל חולי לא נכנס 3.5 שנה לבה"מ בסופא, חמא ר' אלעזר בחילמיה: למחר סיני נחת ומחדת לכוון מילהמחר "סיני" נכנס, ומחדש לכם דברים! עאל ואמר קומיהון מאיכן קשט הקושט הזה מהיכן למדנו "אמת" הזאת שיתהא עבודה בבכורות? מן הדין קרייה (במדבר ח) כי לי כל בכור ביום הכותי כל בכור בארץ מצרים וגו' וכותיב (שמות יב) ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים וגו'. קודם לכן מה היו עושין? (בראשית כז) ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות אשר אתה בבית. מהו החמודות? שהיה משמש בכהונה גדולה אלמא עבודה בבכורות א"ר לוי (ישעיהו יד) שבר ה' מטה רשעים אלו הבכורות שהקריבו לעגל תחילה

הכל קרב בבמה בהמה וחיה ועופות גדולים וקטנים זכרים ונקבות תמימין אבל לא בעלי מומין טהורים אבל לא טמאים. הכל קרב עולה ואינן טעונין הפשט וניתוח. ועכו"ם בזמן הזה רשאים לעשות כן.

זכרים ונקבות מניין? רבי אבהו בשם ר' יוסי בר חנינה (שמואל א ו) ואת הפרות העלו עולה לה'. תמימים אבל לא בעלי

מומין מניין? אמר ר' יסא פשט ר' לעזר לחברייא (בראשית ו) מכל החי מכל בשר שיהו שלימים באיבריהן. מירטים נמרטו הנצות פשט רבי לעזר (בראשית ז) כל צפור כל כנף פרט למירטים. טהורים אבל לא טמאים מניין? ר' אבא בריה דרבי פפי ר' יהושע דסיכנין בשם ר' לוי הגה נח תורה מתוך תורה, אמר: כבר נאמר לי (בראשית ט) כירק עשב נתתי לכם את כל, אלמא לאכילה שריין גם טמאין לאיזה דבר ריבה הכתוב בטהורין? לקרבנות! ועכו"ם בזמן הזה רשאים לעשות כן ר' בא בשם רב יהודה אסור לישראל לסייעו, ואסור להיעשות לו שליח

אנטונינוס שאל לרבי מהו לבנות מזבח? א"ל בניהו וגזוז וממילא פסול משום "גזית" אבניו. מהו לעשות לו קטורת? א"ל חסר בה אחת מסממניה לא כן תני (שמות ל) לא תעשו לכם לכם אין אתם עושין אבל עושין הם אחרים לכם! ומה איסור יש אם אנטונינוס עושה? א"ר חנניה בגין ר' רומנוס דשלחיה רבי יעבדיניה ליה.

אית מילין דאמרין דאתגייר אנטונינוס אית מילין אמרין דלא איתגייר אנטונינוס. ראו אותו יוצא במנעל פחות ביום הכיפורים אלמא לא נתגייר מה את שמע מינה? שכן אפילו יריאי שמים יוצאין בכך! כיון דנפחת אנטונינוס אמר לרבי מייכלתי את מן לויתן לעלמא דאתי? א"ל אין! א"ל מן אימר פיסחא לא אייכלתני ומן לויתן את מייכל לי? א"ל מה נעביד לך ובאימר פיסחא כתיב (שמות יב) כל ערל לא יאכל בו! כיון דשמע כן אזל וגזר מל אתא לגביה א"ל רבי, חמי גזורתי! א"ל בדידי לא איסתכלית מן יומי אלא בדידך! ולמה נקרא שמו רבינו הקדוש שלא הביט במילתו מימיו. ולמה נקרא נחום איש קודש הקדשים שלא הביט בצורת מטבע מימיו. הדא אמרה דאיתגייר

אנטונינוס. מיליהון דרבנן אמרין נתגייר אנטונינוס, דא"ר חזקיה ר' אבהו בשם ר' לעזר אם באין הן גירי צדק לעתיד לבא אנטונינוס בא בראשם

ר' לעזר ור' יוסי בן חנינה. ר' לעזר אמר שלמים הקריבו בני נח ר' יוסי בן חנינה אמר עולות רק עולות הקריבו בני נח. התיב ר' לעזר לר' יוסי בן חנינה והכתיב (בראשית ד) והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלבהן אלו שלמים שהחלבים למזבח! מה עבד לה ר' יוסי בן חנינה מן שמיניהון. התיב ר' לעזר לר' יוסי בן חנינה והא כתיב (שמות יח) וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות וגו' מה עבד לה ר' יוסי בן חנינה שלימין בגופן בלא הפשט ובלא ניתוח. התיב ר' לעזר לר' יוסי בן חנינה והכתיב (שם) ויקח יתרו חותן משה עולה וזבחים = שלמים לאלהים. מה עבד לה ר' יוסי בר חנינה? כמ"ד לאחר מ"ת בא יתרו.

ר' חונה אמר איתפלגון יהודה בי רבי ור' ינאי חד אמר קודם למתן תורה בא יתרו וחורגה אמר לאחר מ"ת בא יתרו. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. נישמענה מן הדא (שם) וישמע יתרו כהן מדין חותן משה מה שמע חזקיה אמר קריעת ים סוף שמע, ר' יהושע אמר קריעת ים סוף שמע, ר' לוי אמר מלחמת עמלק שמע, יהודה בי רבי אמר מ"ת שמע. הוי דו אמר לאחר מתן תורה בא יתרו

#רבי בא ורבי חייא בשם רבי יוחנן #

ודא מסייעה לר"י בן חנינה: (שיר השירים ד) עורי צפון ובואי תימן. עורי צפון זה העולה שנשחטת בצפון מהו עורי דבר שהיה ישן ונתעורר ובואי תימן אלו שלמים שהן נשחטין בדרום. מהו בואי? דבר שהיה של חידוש נתחדש עתה במ"ת מה עבד לה ר' יוסי בר חנינה לכשיתעוררו הגליות שהן נתונות בצפון ויבואו ויבנו ב"ה שהוא נתון

בדרום. ר' אבא בריה דר' פפי ר' יהושע דסיכנין בשם ר' לוי אופ דין קרייה מסייע לר' יוסי בן חנינה (ויקרא י) זאת תורה העולה היא העולה שהיו בני נח מקריבין, כד הוא אתי גבי שלמים אמר (ויקרא ז) זאת תורת זבח השלמים אשר "הקריב" אין כתיב כאן, אלא אשר יקריב מיכן ולהבא

פרים הנשרפים ושעירים הנשרפין, איכן הן נשרפין? על גבי הקבר בבמה אין חייב לשרוף

במקום טהור

מן מה דתנינן אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים כיני מתניתא אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים בלבד. ודלא כר' יודה, דר' יודה אמר: חטאת ופסח ליחיד בבמה גדולה, ס"ל חובות יחיד ג"כ קריבין בבמה גדול אין חטאת ופסח ליחיד בבמה קטנה.

תני אמר ר' יהודה כל מה שהציבור וה יח י ד מקריבין באהל מועד שבמדבר מקריבין באהל מועד שבגלגל. וחכמים אומרים כל מה שהציבור מקריב באהל מועד שבמדבר הוא מקריב באהל מועד שבגלגל. מה בין אוהל מועד שבמדבר לאוהל מועד שבגלגל? אוהל מועד שבמדבר לא היה לו היתר במה, אוהל מועד שבגלגל היה לו היתר במה, ובמתו בראש גגו ואין מקריב עליה אלא עולה ושלמים בלבד. מאי טעמון דרבנן? (דברים יב) לא תעשו בגלגל ככל אשר אנחנו עושים פה היום. מה תעשו שם? דבר שהוא בא לידי ישרות ואיזו זו? זו עולה ושלמים לא חטאת יחיד מה טעמא דר"י? במקום איש הישר בעיניו יעשה = בבמה קטנה, לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום. חובות יחיד

#ר' יהודה אומר היחיד הוזהר והיחיד הותר, הוזהר ובמתו בראש גגו, להקריב חטאת והותר בבמת ציבור

רבנן אמרי הציבור והיחיד הוזהרו, מלהקריב חובות חוץ למקדש ציבור הותר מכללו, יחיד לן באיסורו. והותר לעולה ולשלמים.#

תני בשם ר"ש אף הציבור אינו מביא אלא מה שקבע עליו הכתוב אף ציבור לא מביא בבמה גדולה רק חובות הקבועין [סבר ר"ש משנקבע מעשר שני עוד לא פסק] מה ביניהון? בין ר"ש לחכמים ר' בא בר ממל אמר פר העלם דבר ביניהן. ר' יוסה אומר נדבת הציבור ביניהן.

תני אחד האיש ואחד האשה מקריבין בבמה א"ר יוחנן לית כאן אשה, איש כתוב בפרשה. תני אף הנזירות א"ר יוחנן לית כאן נזירות, נזירות חובה היא וחובת יחיד אינו קרב, כחכמים תני אף הנסכים קריבין בבמה א"ר יוסה בי ר' בון מאן תנא נסכים? דלא כר'. דתני ר' אומר אומר אני אף משנכנסו ישראל לארץ אין נסכיה קריבין אלא מבפנים לא בבמה מה טעמא (במדבר כח) בקדש הסך נסך שכר לה'

#אין כתיב בלא תעשה אלא מבפנים המקריב קדשים שצריך להביאם בפנים מניין מבחוץ? שיש איסור בשוחט חוץ בבמה גדולה? נישמענינה מן הדא: מניין לשוחט לפסח בבמת יחיד בשעת איסור במה, שהוא עובר בל"ת? ת"ל (דברים טז) לא תוכל לזבוח את הפסח באחת וכו' ענוש כרת ואת אמר הכין?! בל"ת לחוד?! רשב"ל אמר: בשוחט משש שעות ולמעלה שלא לשמו בשעת היתר במה. שוחט פסחו בבמה קטנה משש ולמעלה, לשם שלמים ולמה הוא הברייתא אומר בשעת "איסור במה"? בשעת איסור במתו. ולמה לי שלא לשמו? שלא תאמר שלמים הן, והן כשיריין. קמ"ל דעובר משום שוחט פסח בחוץ כיון ששחטו לאחר שש ועוד מן הדא: יכול אם שחטו משש שעות ולמטן יהא פסול? מה אית לך משש שעות ולמטן כשר? לא שלא לשמו?! אמר רבי יוסה הדא אמרה שלמים הבאין מחמת פסח

כשירים בבמה

עולה הבאה מחמת אשם = מותר אשם על דעתיה דרבי לעזר, מהו שתהא כשירה בבמה? נישמענה מן הדא: זה הכלל כל שהוא נידר ונידב קרב בבמה. וכל שאינו לא נידר ולא נידב אינו קרב בבמה.

אמר ר' יוסי בן חנינה אין הבמה ניתרת אלא בנביא. מה טעמא (דברים יב) השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה כי אם במקום וגו'. ואליהו מקריב בשעת איסור הבמות? א"ר שמלאי דבירא אמר קרא (מלכים א יח) ובדברך עשיתי ובדיבורך עשיתי:

הלכה יב משנה אין בין שילה לירושלים אלא שבשילה אוכלין קדשים קלין ומעשר שני בכל הרואה, ובירושלים לפנים מן החומה. וכאן וכאן קדשי קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים.

קדושת שילה יש אחריו היתר, וקדושת ירושלים אין אחריה היתר:

גמרא ר"י בר מרייה שמע לה דהותרו הבמות מן הדא (יהושע ח) אז יבנה יהושע מזבח לה' אלהי ישראל בהר עיבל אין לי אלא הר עיבל, שילו מניין? (שמואל א ז) ויקח שמואל טלה חלב אחד ויעלהו עולה כליל לה' זה היה משחרב שילו אמר ר' אבא בר כהנא ג' עבירות הותרו בשיו של שמואל הוא ועורו, ומחוסר זמן, ולוי היה. {א"ר יוסה אין מן הדא לית שמע מינה כלום דאמר ר' אבא בר כהנא ז' עבירות הותרו בפרו של גדעון אבנים פסולות ועצי אשירה ומוקצה ונעבד ולילה וזר ואיסור במה} וא"כ אין ללמוד היתר במה משיו של שמואל מאן דבעי ישמעין טבאות מן ההיא דרבי שמואל בר נחמן (שמואל א ז) ותשובתו הרמתה כי שם ביתו ושם שפט את ישראל ויבן שם מזבח לה'

כתיב (שמואל א ט) וירם הטבח את השוק

והעליה וישם לפני שאול וגו' ר' שמואל בר נחמן אמר שקא ושופה, מקום גבוה ר"י אמר שוקא ואליה, רבי לעזר אמר חזה ושוק. דא"ר לעזר חזה ושוק לכהנים בבמה גדולה, ולבעלים בבמה קטנה. רבי זעירא בשם רבי לעזר עור העולה לכהנים בבמה גדולה, ולבעלים בבמה קטנה. רבי זעירא בשם ר' ירמיה תרומת תודה לכהנים בבמה גדולה, ולבעלים בבמה קטנה. ר"י בעי לילה מהו שיהא כשר בבמה? התיב ר' לעזר והכתיב (שם יד) ויאמר שאול פצו בעם ואמרתם להם הגישו אלי איש שורו וגו' "הלילה" וכתיב (שם) ויגידו לשאול לאמר הנה העם חוטאים לה' לאכול על הדם וגו' "היום" הא כיצד? הלילה לחולין והיום למוקדשין כד שמע ר"י אמר יפה לימדנו רבי לעזר!

רבי פינחס בשם רבי יוסה בי רבי אילעאי: כתוב אחד אומר (תהלים עח) ויטוש "משכן" שילה וכתוב אחר אומר (שמואל א א) ותביאהו "בית" ה' שילה הא כיצד? בית של אבנים מלמטן ויריעות מלמעלן והיא היתה מנוחה. א"ר זעירה ובלבד י' טפחים בבנין הבית סגי ש"ירדו" היריעות י"ט על הכותל והא כשם שהיה אהל מועד נטוי כך אהל שבשילה נטוי!! א"ר יוסי רבי בון (שמות לט) קרסיו קרשיו בריחיו ועמודיו ואדניו והיו הקרסים נראין מתוכו ככוכבים ברקיע

רבי חיה רבה אמר לר"ש ברבי אני שמעתי מאביך שכל חופות שהיו לא היו אלא בתוך חלקו של בנימן מה טעמא (דברים לג) ובין כתיפיו שכן והא כתיב (תהלים עח) וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר אלמא שילו בחלקו של אפרים! ויבחר בשבט יהודה וכי ביהודה בחר? והלא בבנימין נבנה בית-עולמים אלא בחירה ובחירה מה בחירה שנאמר להלן בנימן בכלל אף בחירה שנאמר כאן בנימן בכלל

רבי יונה ר' אבהו בשם ר' יוסי בן חנינה (דברים לג) ורצון שוכני סנה קדשים המרצין נאכלין בחלקו של יוסף. א"ר אבודמה דציפורן כראש תור היה נכנס מתוך חלקו של יוסף לתוך חלקו של בנימין והיה המזבח נתון עליו. מה טעמא? (יהושע טז) ונסב הגבול של יוסף מזרחה תאנת שילה עד איסכופיה שם עיר דשילה

רבי יונה רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה ורצון שוכני סנה ששרת שכינה בסנאיו של יוסף??? שם אילן

ר' לעזר בשם ר' הושעיה ממה שנאכלו קדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה, לא צריך השונה להזהיר על אכילתו, אלא על עלייתו מה טעמא (דברים יד) השמר לך פן תעלה עולותיך פן תעלה עלייתך אבל אתה "אוכל" בכל הרואה- בכל מקום אשר תראה" והיינו בשילו

רבי שמעון בן מיישא בעי קומי רבי לעזר, מהו הרואה שילה, או שילה ומשכן שילה? א"ל שילה ומשכן שילה, כגון הדא בית מעון אלא שזה מפסיק וזה אינו מפסיק.

ר' יסא בשם ר' יוחנן זה סימן כל זמן שהארון מבפנים, הבמות אסורות. יצא, הבמות מותרות. ר' זעירא בעא קומי ר' יסא אפי' לשעה כגון ההיא דעלי?

ר' אבהו בשם ר' יוחנן שם שם שם תעלה, ואכלת שם במע"ש מה שם שנאמר להלן הבמות אסורות, אף שם שנאמר כאן הבמות אסורות לאכול מע"ש (וע"כ אין מע"ש נוהג כלל בשעת היתר במות--כ"מ שם)

ר"ש בן לקיש בעא קומי ר"י מעתה אם אין ארון ונתת שם את הארון אין פסח? שם תזבח את הפסח

א"ר יוסי בי ר' בא אזכרה אזכרה = שם ד' כתיב בב' הפרשיות מה אזכרה שנאמר להלן הבמות אסורות, אף אזכרה שנאמר כאן הבמות אסורות.

וכן היה ר' יודה ור' שמעון אומר מעשר שני בנוב ובגבעון. נחא כר' יודה דרבי יודה אומר חטאת פסח ליחיד בבמה גדולה אין חטאת פסח ליחיד, בבמה קטנה וה"ן מע"ש נאכל בבמה גדולה כר' שמעון דרבי שמעון אמר אף הציבור אינו מביא אלא מה שקבע עליו הכתוב!! ואיך מביא מע"ש שאינו חוב קבוע? סבר ר"ש משנקבע מעשר שני עוד לא פסק.

מניין שהכהנים יוצאין ידי חובתן בחלה ובתרומה, וישראל במעשר שני, בפסח? תלמוד לומר (שמות יב) תאכלו מצות ריבה. יכול יצאו ידי חובתן בביכורים? תלמוד לומר בכל מושבותיכם תאכלו מצות, מצה הנאכלת בכל מושב, יצאו ביכורים שאינן נאכלין בכל מושב. התיבון הרי מעשר שני הרי הוא נאכל בכל מושב? ראוי הוא להיפדות ולהיאכל בכל מושב!

רבי בון בר חייא בעי מעתה הלקוח בכסף מעשר שני טמא [אע"ג שנטמא, כיון שלקוח, א"י לפדותו!] כר' יהודה הואיל ואינו ראוי להיפדות ולהיאכל בכל מושב אין יוצאין בו! ר' שמעון בן לקיש בעי מעתה חלת עיסת מעשר שני בירושלם, הואיל ואינה ראויה להיפדות ולהיאכל בכל מושב דהא אים נטמא, שורפין אותו אין יוצאין בה!

יכול יצאו ידי חובתן בחלות תודה וברקיקי נזיר? תלמוד לומר (שם) שבעת ימים מצות תאכלו מצה הנאכלת כל שבעה יצאו חלות תודה ורקיקי נזיר שאינן נאכלין כל שבעה. ר' יונה בשם רבי שמעון בן לקיש ממה שנאכלו חלות תודה ורקיקי נזיר בכל ערי ישראל לא צריך השונה להוציאן ממושב א"י למעטן מ"מושב" דהא נאכלין בכל ערי ישראל בשעת היתר במות--ע"כ צריך לדרש "שבעת..."

ר' יוסה בשם ר' שמעון בן לקיש זאת

אומרת שנאכלו חלות תודה ורקיקי נזיר
בכל ערי ישראל לא צריך השונה להוציאן
ממושב. ניחה חלות תודה, רקיקי נזיר לא
כן א"ר יוחנן לית כאן נזירות, נזירות חובה
היא! ואינו קרב בבמה א"ר בון בר כהנא תיפתר
שקרבה חטאתו בשילה, עולתו ושלמיו
בנוב ובגבעון.

ר' עזרה בעון קומי ר' מנא לא כן א"ר בשם
ר' יוסה שלמי חגיגה הבאים בבמה כשירים
אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה!! וה"ן א"י
להביא שלמי-נזיר בבמה!! אלא כר' יודה דר"י
אמר חטאת פסח ליחיד בבמה גדולה אין
חטאת פסח ליחיד בבמה קטנה ס"ל אף חובות
יחיד קריבין—וה"ן נזירות—ושפיר משכחת לחמי-תודה
נאכלין בכל מושבות לא אתיא אלא כר' שמעון
דר' שמעון אמר מכיון שנזרק עליו אחד מן
הדמים הותר הנזיר ביין וליטמא למתים
ושלמי-נזיר מיקרי "נדבה" גמור...

אית תניי תני מנוחה זו שילה ונחלה זו
ירושלם. אית תניי תני מנוחה זו ירושלם
נחלה זו שילה. מאן דאמר מנוחה זו שילה
(דברים יב) כי לא באתם עד עתה אל
המנוחה. נחלה זו ירושלם (ירמיהו יב)
העיט צבוע נחלתי לי. מ"ד נחלה זו שילה
מנוחה זו ירושלים (שם) זאת מנוחת עדי
עד וגו' משל לאחד שעשה לו חבילה והיה
נינח בה לנוח קצת....

כך באהל מועד נאסרו הבמות בגלגל הותרו
הבמות בשילה נאסרו הבמות בנוב ובגבעון
הותרו הבמות בירושלם נאסרו הבמות.
למלך שאמר לעבדו אל תשתה יין לא
מטבריא ולא מקיסרין ולא מציפורין הא
בינתיים מותר! כך באהל מועד עשו
ארבעים חסר אחת, בגלגל עשו ארבע
עשרה, שבע שכיבשו ושבע שחילקו,
בשילה עשו שלש מאות וששים ותשע,
בנוב ובגבעון עשו חמשים ושבע, שלש
עשרה בנוב, וארבעים וארבע בגבעון,

ובירושלם עשו בבניין הראשון ארבע אמות
ועשר, ובבניין האחרון ארבע מאות
ועשרים. לקיים מה שנאמר (חגי' ב) גדול
יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון:

הדרן עלך פרק מגילה נקראת ר"ח שבט
תשע"א

מסכת מגילה פרק ב

הלכה א משנה הקורא את המגילה למפרע
לא יצא. קראה על פה, קראה תרגום, בכל
לשון, לא יצא.

אבל קורין אותה ללעזות בלעז. והלועז
ששמע אשורית יצא:

גמרא דכתיב (אסתר ט) ככתבם. קראה על
פה לא יצא דכתיב ככתבם. קראה תרגום
לא יצא דכתיב ככתבם: בכל לשון לא
יצא: דכתיב ככתבם וכלשונם.

למפרע לא יצא ר' יונה אמר תנה נחמן בר אדא
ר' יוסה אמר תנה נחמן סבא (דברים ו)
והיו כדרך הוייתן יהיו ותני אף בהלל
ובקריית שמע המגילה כן. ניחה בקריאת
המגילה דכתיב ככתבם, ברם בהלילא?
בגין דכתיב (תהילים קיג) ממזרח שמש עד
מבוא מהולל שם ה'. מהולל שם ה' ממזרח
שמש עד מבואו כשמש הזה שזרח ושקע ולא בהיפך
מה את שמע מינה? א"ר אבין עוד היא
אמורה על סדר (תהלים קיד) בצאת ישראל
ממצרים לשעבר (תהלים קטו) לא לנו ה'
לא לנו לדורות הללו (תהלים קטז) אהבתי
כי ישמע ה' לימות המשיח (תהלים קיח)
אסרו חג בעבותים לימות גוג ומגוג (תהלים
קיח) אלי אתה ואודך לעתיד לבא

אבל קורין אותה ללעזות בלעז ר' יוסה בשם ר'
אחא ר' זעירה בשם ר' לעזר והוא שתהא
כתובה בלעז. מה אנן קיימין? אם כשהיתה
כתובה אשורית ותירגמה בלעז, הדא דתנינן
בכל לשון! לא יצא [ואיירי בכתובה לה"ק, וקוראה

יוונית] אם כשהיתה כתובה בלעז, הדא היא דתני מה בין ספרים למגילת אסתר אלא שהספרים נכתבין בכל לשון ומגילת אסתר אינה נכתבה אלא אשורית! וודאי לא יצא! א"ר שמואל בר סיסרטי תיפתר שהיתה כתובה גיגנטון כזה: "ענד איט וואז אין דע דעיס אוו..."

תני שמואל טעה והשמיט פסוק אחד, ותירגמו המתרגם יצא. אנן אמרין בכל לשון לא יצא ואת הכין! שמואל כדעתיה ר' שמואל אמר היתה כתובה כהילכתה, הלעז יוצא בה בלעז. מפרש מתניתין דווקא בכתובה תרגום/יווני וקוראה כך, דווקא בכה"ג לא יצא

ור' אבהו בשם ר' לעזר יודע אשורית ויודע לעז, יוצא בה באשורית, ואינו יוצא בלעז. יודע אשורית ויודע לעז, מהו שיוציא ידי אחרים בלעז? ייבא כהדא כל שאינו חייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתו:

הלכה ב משנה קראה סירוגין, נתנמנם, יצא. היה כותבה דורשה ומגיהה, אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא. היתה כתובה בסם ובסיקרא ובקומוס ובקנקנתום על הנייר ועל הדיפתרא, לא יצא עד שתהא כתובה אשורית על הספר בדיו:

גמרא תני סירוגים- יצא, סירוסים- לא יצא. סירוגין- קיטועין. סירוסים- חד פרה

חזד קורא חד ומחסר חד (עד שגומר הכל בדרך זו)

אמר ר' חגי: "סירוגים" ו"חלוגלוגות" ו"מי גדול בחכמה או בשנים" איצורכת לחברייא, אמרין ניסוק נישאול לבית ר'. סלקין מישאול, ואמרון: ייעול פלן קמי! ייעול פלון קמי! כל אחד אמר "ייכנס פלוני לפני!" יצאת שפחה משל בית רבי אמרה להם היכנסו לשנים! לפי מספר השנים שרון עלין קטעין קטעין, התחילו ליכנס... סירוגין... אמרה להם למה אתם נכנסין סירוגין סירוגין.... חד רבי הוה טעון פרחינין poppy ונפלן מיניה אמרה ליה ר' נתפזרו חלגלוגין!

[אמרה לה אתייא מטאטא ואייתת אלבינה]

ר' מנא אמר בשם ר' יודה שאמר משם ר' יוסה הגלילי הפסיק בה כדי לקרות את כולה לא יצא ידי חובתו. ר' בא רב ירמיה בשם רב הלכה כר' מנא שאמר בשם ר' יהודה שאמר משם ר' יוסי הגלילי.

ר' יוחנן בשם ר' ש"ש בן יוצדק אף בהלל ובמגילה כן. אבא בר הונא ורב חסדא הוון יתבין אמרין אף בתקיעות כן. סלקון לבית רבי, רב חונה בשם רב: אפילו שמען עד תשע שעות יצא! א"ר זעירה עד דאנא תמן איצרכת לי, סלקית להכא שמעית דאמר ר' יסא בשם ר' יוחנן אפילו שמען כל היום יצא, והוא ששמען על סדר. [ר' יוסה בעי היה זה צריך לפשוטה ראשונה וזה צריך לפשוטה אחרונה תקיעה אחת מוציאה ידי שניה?]

ר' בון בר חייא בעי כגון קרית שמע וברכותיה? היא ולא ברכותיה? ברכותיה ולא היא?

הפסיק שלישה, וחזר והפסיק שלישה?

ובקורא משערים ובכל אדם משערים? א"ר מתניה לא מסתברא אלא... בקורא!

מנשה הוה יתיב קומי ר' זעירה ואינמנם בשעת קריאת מגילה א"ל חזור לך דלא כוונית

היה כותבה: הדא אמרה שהוא מותר בעשיית מלאכה! נאמר בארבעה עשר בכרכים ויוצא בדיעבד

ודורשה: ובלבד שלא יפליג עצמו לעניינות אחרים: ומגיהה: תני אין מדקדקין בטעיותיה ר' יצחק בר אבא בר מחסיה ורב חננאל הוון יתיבין קומי רב חד אמר יהודים וחד אמר יהודיים ולא חזר חד מינהון. ר' יוחנן הוה קרי כולה יהודים ר' חלבו רב ירמיה בשם רב כתוב אומר (אסתר ט) ספר וכתוב אחר אומרת (שם) איגרת הא כיצד קל היקילו בתפירתה שאם תפר בה שנים או ג' תכים שהיא כשירה:

הלכה ג משנה בן עיר שהלך לכרך, ובן כרך שהלך לעיר, אם עתיד לחזור למקומו קורא כמקומו, ואם לאו קורא עמהם:

סוגיא זו סתומה [ואמורא אחד אינו מתאים עם השאר לפי הנראה]

#גמרא ניהא בן כרך ירושלמי שהלך לעיר בני-ברק, שזמנו מאוחר, אם יחזור ליר' ב15 קורא כמקומו ב15, [ואם יישאר בברק ב15, חייב לקרות ב14 עים אנשי ברק] בן עיר שהלך לכרך ואין זמנו מוקדם?! מה שייך לומר בי"ד כשעומד בירושלים "אם עתיד לחזור למקומו", מתי בט"ו!! הלא כשיחזור למקומו [בני ברק] בט"ו לא יקראו את המגלה! אמר ר' יודן לית כאן בן עיר שהלך לכרך. ותניי דבי ר' כן בן כרך שהלך לעיר.

#א"ר יוסי אית כאן, בעתיד להשתקע עמהם

וה"ק: בן עיר שהלך לכרך. אם אין דעתו להשתקע [רק יחזור לעירו אחר לג בעומר..] קורא ביד [בירושלים!]--אם דעתו להישאר בירושלים לע"ל, קורא בטו

הוגה אמר ר' יוסה והוא שיצא קודם לשהאיר מזרח, אבל אם יצא לאחר שהאיר המזרח כבר נתחייב ברקי שיצא מעירו אחר האיר מזרח, כבר נתחייב

רב נחמן בר יעקב בעי, מעתה גר שמל לאחר שהאיר המזרח כבר נפטר!?

ר' בון בר חייה בעי: בן עיר שעקר דירתו

לילי חמשה עשר, נתחייב כאן וכאן. ובן כרך שעקר דירתו ליל חמשה עשר, נפטר מיכן ומיכן.

בן עיר מהו שיוציא בן כרך ידי חובתו? ייבא כהדא כל שאינו חייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן

בן כרך מהו שיוציא את בן עיר ידי חובתו? וייבא כהדא כל שאינו חייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן. או ייבא כהיא דאמר ר' חלבו רב חונה בשם ר' חייה רבה הכל יוצאין בארבעה עשר שהיא זמן קריאתה

ר' יודן בעי, בן עיר שנתן דעתו לעקור דירתו לילי חמשה עשר, לא מתניתא היא בן עיר שהלך לכרך קורא כדרך מתניתה כשהיה בכרך גם ב14 ולא קרא מה צריכה ליה כשהיה בעיר. ב14 וכבר קרא, מיבעי ליה אי חוזר וקורא ב15 אבל מפרשי ימים והולכי מדברות קוראין כדרכן בי"ד.

#א"ר מנא בעתיד לחזור למקומו.

אמר ר' פינחס (אסתר ט) על כן היהודים הפרזים פרוז היה באותה שעה:

הלכה ד משנה מאיכן קורא אדם את המגילה ויוצא בה ידי חובתו? ר"מ אומר כולה, ר' יודה אומר מאיש יהודי, ור' יוסי אומר מאחר הדברים האלה:

גמרא ר' אבהו בשם ר' לעזר: מ"ד כולה על כן על כל דברי האגרת הזאת, מ"ד מאיש יהודי ומה ראו על ככה, מ"ד מאחר הדברים האלה ומה הגיע אליהם,

ר' סימון בשם ריב"ל: מ"ד כולה, וכל מעשה תקפו וגבורתו. מ"ד מאיש יהודי, ופרשת גדלת מרדכי. ומ"ד מאחר הדברים האלה, אשר גדלו המלך. ר' יוסי בי ר' בון בשם ריב"ל תוקף כל תוקף את כל תוקף.

תוקף- זה תוקפו של המן. כל תוקף- זה תוקפו של מרדכי. את כל תוקף- זה תוקפו של אחשורוש.

תני ר"ש בן יוחי אומר מבלילה ההוא. ממקום שהיתה מפלתו של המן משם היתה גדולתו של מרדכי. ר' בא רב ירמיה בשם רב הלכה כר' מאיר דהוא אמר כולה. ר' זעירה בשם ר' יוחנן בעירובין ובתענית ציבור נוהג הכל כר' מאיר. ר' יעקב בר אחא בשם ר"י אף במגילת אסתר נהגו הכל כר' מאיר. ר' חלבו רב מתנה יוסי בר מניישיא בשם רב בין כמ"ד כולה בין כמאן דאמר מאיש יהודי בין כמ"ד מאחר הדברים האלה ובלבד מספר שלם. ר' חלבו רב מתנה יוסי בר מניישיא בשם רב אם היתה כתובה חומשיין=מגילה הכתובה בין הכתובים אין קוראין בה רבים אמר ר' תנחומא מפני ההזדיונות.???יפקקו בקדושת מגילה עולה בירייה ר' לעזר בשם ר' חנינה: רגיל צריך לקרותה בלילה ולשנותה ביום הוינן סברין מימר לשנות משנתה אמר רבי אבא מרי בבלייה, לשנות קרייתה

ר' ברכיה ר' חלבו עולא בירייה רבי לעזר בשם ר' חנינה עתיד הקב"ה להיעשות ראש חולה circle לצדיקים לעתיד לבא מה טעמא (תהילים מח) שיתו לבכם לחילה לחולה כתיב והצדיקים מראין אותו באצבע ואומרים כי זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו עלמות עלמות בעלומות בזריזות עלמות כאילין עלמות תירגם עקילס אתא נסייא עולם שאין בו מות והצדיקים מראין אותו באצבע ואומרים כי זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו עלמות הוא ינהגנו בעולם הזה הוא ינהגנו לעתיד לבוא

ר' חלבו רב חמא בר גוריא בשם רב חמא בר עוקבא בשם ר' יוסי בן חנינה (אסתר ט) משפחה ומשפחה מיכן למשמרות כהונה

ולויה שיהו בטילין. א"ר חלבו מיכן לבית הוועד שיהא בטל. שמעון בר בא בשם ר' יוחנן (שם) וזכרם לא יסוף מזרעם מיכן שקבעו לה חכמים מסכת:

הלכה ה משנה הכל כשירין לקרות את המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן. ר' יהודה מכשיר בקטן. אין קורין את המגילה ולא מולין ולא טובלין ולא מזין, וכן שומרת יום כנגד יום לא תטבול, עד שתנץ החמה. וכולן שעשו משעלה עמוד השחר כשר:

גמרא אמר רב מתנה דר' יוסי היא דס"ל חרש מדבר וא"ש, בדיעבד נמי לא אמר רבי יוסה הוינן סברין מימר מה פליגין ר' יוסי ורבנן בשמע דכתיב בה שמע, הא שאר כל המצות לא. מן מה דרב מתנה אמר דר' יוסי היא, הדא אמרה היא שמע היא שאר כל המצות. ומה טעמא דר' יוסה? (שמות טו) והאזנת למצותיו שמע אזניך מה שפיך מדבר.

רב חסדא אמר לית כאן חרש, באשגרת לשון היא מתניתא. ו"חרש" ל"ד [דלא סתם לן תנא כר' יוסי]

א"ר יוסה מסתברא יודה רב חסדא בתרומות 1:1 דהיא דר' יוסי ואירי במדבר וא"ש ובדיעבד נמי לא [אך עיי"ש משנה ב ע"כ רבנן היא] אתא רבי חנניה בשם רב חסדא דר' יוסי היא. א"ר יוסי בי ר' בון על כורחך את אמר דהיא דר' יוסה. דתנינן חמשי אחרייתא 1:6 ולא תנינתה [מדבר וא"ש] עמהן, ואי רישא רבנן [באינו מדבר וא"ש] וסיפא לכתחילה לא, הו"ל למנות מדבר וא"ש בסיפא הוי סופך מימר דר' יוסה היא

ר' יהודה מכשיר בקטן. אמר ר' יודה קטן הייתי וקריתיה לפני ר' טרפון בלוד. אמרו לו קטן הייתה ואין עידות לקטן

א"ר מעשה שקריתיה לפני ר' יהודה באושה אמרו לו אין זו ראייה היא, שהוא מתיר, מיכן והילך נהגו הרבים לקרותה בבית הכנסת

בר קפרא אמר צריך לקרותה לפני נשים ולפני קטנים שאף אותם הווי בספק. ר' יהושע בן לוי עבד כן מכנש בנוי ובני בייתה וקרי לה קומיהון

אין קורין את המגילה עד שתנץ החמה דכתיב (אסתר ט) ביום אשר שברו אויבי היהודים לשלוט בהם ולא מולין דכתיב (ויקרא יב) וביום השמיני ימול בשר ערלתו ולא טובלין דכתיב (במדבר יט) והזה וטבל מה הזייה ביום אף טבילה ביום. מניין שההזיה ביום? דכתיב (שם) והזה הטהור על הטמא ביום השלישי. כל מחוייבי טבילות טובלין כדרכן ביום חוץ מן הנידה ויולדת שאינן טובלות אלא בלילה. נידה שעבר זמנה טובלת בין ביום ובין בלילה. דרשה ר' חייא בר בא לצורייא נידה שעבר זמנה טובלת בין ביום בין בלילה. תמן אמרין אפילו עיבר זמנה לא. מפני חמותה תחשדנה מפני כלתה. תטעה בכל גווני אשה אחת משל בית רבותינו ראו אותה טובלת כדרכה ביום, נאמר מעיברת זמן הוות. עבר זמנה וכו' חייא בר בא

נידה שנאנסה וטבלה ר' שמי בשם רב טהורה לביתה וטמאה לטהרות. ר' לעזר בשם ר' חנינה טמאה בין לביתה בין לטהרות. מה טעמא? (ויקרא יג) וכובס שנית וטהר מה הראשונה לדעת אף השנייה לדעת. מניין שהראשונה לדעת? (שם) וצוה הכהן וכבסו לדעת

ואנן חמיי רבנן מקדמין לעיבורה? קודם עלוה"ש [כדיי לעבר השנה] רב נחמן בשם ר' מנא מצוה להקדים כדי לזרז במצות:

הלכה ו משנה כל היום כשר לקריאת המגילה ולקריאת ההלל ולתקיעת שופר ולנטילת לולב ולתפלת המוספין ולמוספין לוידי פרים ולוידי מעשר ולוידי יום הכיפורים לסמיכה לשחיטה לתנופה ולהגשה לקמיצה להקטרה למליקה לקבלה

להזייה ולהשקיית סוטה ולעריפת העגלה ולטהרת מצורע:

גמרא כל היום כשר לקריאת המגילה דכתיב (אסתר ט) ביום אשר שברו אויבי היהודים לשלוט בהם. לקריאת ההלל דכתיב (תהלים קיח) זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו לתקיעת שופר דכתיב (במדבר כט) יום תרועה יהיה לכם לנטילת לולב דכתיב (ויקרא כג) ולקחתם לכם ביום הראשון לתפילת המוספין ולמוספין דכתיב (ויקרא ז) ביום צותו את בני ישראל וגו' לסמיכה לשחיטה לתנופה להגשה לקמיצה ולהקטרה למליקה לקבלה להזייה דכתיב ביום צותו את בני ישראל:

הלכה ז משנה כל הלילה כשר לקצירת העומר להקטר חלבים ואיברים. זה הכלל דבר שמצותו ביום כשר כל היום ושמצותו בלילה כשר כל הלילה:

גמרא כל הלילה כשר לספירת העומר א"ר יוחנן דר"א בר"ש היא דר' לעזר בי ר"ש אמר מהחל לקצור (דברים טז) תחל לספור. מעתה יצא לו חוץ לתחום, כיון שחשיכה יתחיל לקצור, איפשר לו לכווין?! לפיכך כל הלילה כשר.

היה מקריב מנחת העומר וניטמאה בידו, אומר ומביאין לו אחרת. ואם לאו אומר לו הוי פיקח ושתוק. דברי רבי. ר' לעזר בי ר"ש אומר לעולם אומר לו הוי פיקח ושתוק שאין עומר שנקצר שלא למצותו ס"ל "קצירה" (בזמנו) מעכב כשר. סבר ר' לעזר בי ר"ש שאין העומר בא מן העלייה. א"ר אתיא דר' לעזר בר"ש בשיטת ר"ע רבו של אביו דתנינן תמן כלל א"ר עקיבה כל מלאכה שאיפשר לה לעשות מע"ש אינה דוחה את השבת וכל מלאכה שא"א לה להיעשות מע"ש דוחה את השבת. וכיון דקצירה דוחה שבת, אלמא דא"א לעשותה קודם והא תנינן מעשה שעברו יותר ממ' זוג ועיכבן

ר"ע בלוד מפני שהיו מ' זוג אבל אם היה זוג אחד לא היה מעכבו.

מקצירת היום מה את עבד לה, כקצירת הלילה או כבא מן העלייה? אין תימר כבא מן העלייה, אשכחת אמר חדא פלגו בין ר' לעזר בי ר' שמעון ובין רבנן, דרבנן אמרין הבא מן העלייה כשר וראב"ש אומר הבא מן העלייה פסול

אין תימר כקצירת הלילה, אשכחת אמר תרתין פלגוון בין ר' אלעזר בי ר"ש ורבנן, דרבנן אמרי קצירת היום כקצירת הלילה ור' לעזר בי ר"ש אומר אין קצירת היום כקצירת הלילה. רבנן אמרי הבא מן העלייה כשר ור' לעזר בי ר"ש אומר הבא מן העלייה פסול

רשב"ל בעי קצירת העומר מהו שידחה את השבת ביום? אים שחכ לקצור בלילה התיב ר' אבבי והתנינן מצותו לקצור בלילה נקצר ביום כשר ודוחה את השבת!! ולא קבליה. א"ר אחא חזר ביה רשב"ל מן הדא: כיון שחשיכה אמר להן בא השמש אומר הין בא השמש אומר הין. מה אנן קיימין אם ללילה כבר הוא אמור אלא אם אינו עניין ללילה תניהו ליום. תרי זימני "הן" שדוחה שבת גם ביום

דבר שהוא דוחה את השבת ביום, מכשיריו מהו שידחו את השבת בלילה? והא תנינן העמידו עושי חביתין לעשות חביתין קודם עלוה"ש!! תיפתר בחול. תנה ר' חייה ר' אדא זהו סדר תמיד לעבודת בית אלהינו בין בחול בין בשבת!!

והא תנינן קצרוהו ונתנוהו בקופות והביאוהו בעזרה והיו מהבהבין אותו באור כדי לקיים בו מצות קלי זה היה בלילה—אף ש"דחיית ההקרבה" היא ביום! א"ר יוסה מכיון שהתחיל במצוה קצירה אומר לו מרוק. התיב ר' יודן קפודקייא קומי ר' יוסי הגע עצמך שבא מן העלייה כיון שלא התחיל במצוה

אין אומרים לו מרק?! וודאי גם בכה"ג מותר להבהבו בשבת!

התיב ר' יעקב בר סוסי קומי ר' יוסה והא תנינן שעל מהלך לילה ויום מחללין את השבת ויוצאין לעדות החדש. א"ל מכיון שהיום צריך ללילה והלילה צריך ליום כדי שיגיע למקום הוועד כמי שכולו יום. ולא תפשוט אמר ר' יוסה בי ר' בון ולא למפריעו הוא קדש?! מכיון שהוא קדש למפריעו, הוא יום הוא לילה:

הדרן עלך ליל ששי בא תשע"א

מסכת מגילה פרק ג

הלכה א משנה בני העיר שמכרו רחובה של עיר לוקחין בדמיה בהכ"נ. בהכ"נ לוקחין תיבה. תיבה לוקחין מטפחות. מטפחות לוקחין ספרים. ספרים לוקחין תורה. אבל אם מכרו תורה לא יקחו ספרים. ספרים לא יקחו מטפחות. מטפחות לא יקחו תיבה. תיבה לא יקחו בהכ"נ. בהכ"נ לא יקחו את הרחוב.

וכן במותריהן:

גמרא א"ר יוחנן דר' מנחם בי ר' יוסה היא דר' מנחם בי ר' יוסה אמר רחובה של עיר יש לה קדושה שכן מוציאין ספר תורה וקורין בו ברבים. ברם כרבנן עשו אותו כהרחק ארבע אמות....(עיין פיסקה הבאה)

ר' ירמיה ר' שמואל בר חלף בשם רב אדא בר אחוה המתפלל לא ירוק עד שיהלך ארבע אמות. א"ר יוסה בי ר' בון וכן הרוקק אל יתפלל עד שיהלך ארבע אמות. תני המתפלל לא יטיל מים עד שיהלך ארבע אמות. וכן המטיל מים אל יתפלל עד שיהלך ארבע אמות. א"ר יעקב בר אחא לא סוף דבר עד שיהלך ארבע אמות, אלא אפי' שהא כדי הילוך ארבע אמות. אם אומר את

עד שיהלך ארבע אמות יהא אסור, אף אני
אומר אחר בא והטיל שם!! וא"כ ייאסרו כל
הרחובות מד"ת!

ביישנאי שאלון לר' אימי מהו ליקח אבנים
מבית הכנסת זו ולבנות בבית הכנסת
אחרת? אמר לון אסור א"ר חלבו לא אסר
ר' אימי אלא מפני עגמת נפש שיתנו לבם לבנות
חדשה

ר' גוריינ אמר מוגדלאיי שאלון לרשב"ל
מהו ליקח אבנים מעיר זו ולבנות בעיר
אחרת? אמר לון אסור הורי ר' אימי אפי'
ממזרחה למערבה אסור מפני חורבן אותו
המקום. מהו למכור בית הכנסת וליקח בית
המדרש? מילתיה דר' יהושע בן לוי אמרה
שרי דא"ר יהושע בן לוי (מלכים ב כה)
וישרף את בית ה' - זה בית המקדש, ואת
בית המלך - זה פלטין של צדקיהו, ואת כל
בתי ירושלים - אלו ד' מאות ושמונים בתי
כניסיות שהיו בירושלים. דא"ר פינחס
בשם ר' הושעיה: ארבע מאות ושמונים בתי
כניסיות היו בירושלם וכל אחת ואחת היה
לה בית ספר, ובית תלמוד. בית ספר-
למקרא, ובית תלמוד- למשנה. וכולהם עלה
אספסיינוס. ואת כל בית הגדול שרף
באש- זה מדרשו של רבן יוחנן בן זכיי.
אית דאמר ששם היו מתנין גדולותיו של
הקב"ה = בית הכנסת כגון (שם) ספרה נא לי
את כל הגדולות אשר עשה אלישע

ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן הדא דאת
אמר בבית הכנסת של כפרים, אבל בבית
הכנסת של כרכים אסור. אני אומר אחד
מסוף העולם קנוי בו הוגה

והא תני מעשה בר"א בי ר' צדוק שלקח
בית הכנסת של אלכסנדריים ועשה בה
צרכיו!! אלכסנדריים עשו אותה משל
עצמן לא מנדבת הצבור

עד כדון כשבנייה לשם בית הכנסת, בנייה

לשם חצר והקדישה מהו? היש בו קדושה?
נישמעינה מן הדא: קונם לבית הזה שאיני
נכנס ונעשה בית הכנסת מותר—הרי שחל עליו
קדושת ביה"ן הדא אמרה בנייה לשם חצר
והקדישה, קדשה.

אימתי קדשה זה שבנה לשם חצר והקדישה מיד או
בשעת התשמיש? נישמעינה מן הדא:
העושה תיבה לשם ספר, ומטפחות לשם
ספר, עד שלא נשתמש בהן הספר, מותר
להשתמש בהן הדיוט. משנשתמש בהן
הספר, אסור להשתמש בהן הדיוט. ומה אם
אלו שנעשו לשם ספר אינן קדושות אלא
בשעת התשמיש, זו שבנייה לשם חצר, לא
כ"ש!!

אלו מטפחות וכו' שעשאן לשם חולין והקדישו
מה הן? כמה דאת אמר תמן בנייה לשם
חצר והקדישה, קדשה. והכא עשאם לשם
חולין והקדישן קדש

כלי שרת מאימתי הם קדושין, מיד או
בשעת התשמיש? אין תימר מיד ניחא אין
תימר בשעת התשמיש כאחד הם קדושים
ומתקדשין?! ניחא של משה שנתקדשו
בשמן המשחה ובדם, ושל שלמה כאחד הם
קדושין ומתקדשין?! בכניסתן לארץ היו
מפנין מתוך של משה לתוך של שלמה. לא
היה שם של משה, כאחת הם קדושים
ומתקדשין. בעלייתן מן הגולה היו מפנין
מתוך של שלמה לתוך שלהן, לא היה שם
של שלמה, כאחת הם קדושין ומתקדשים.

אבנים שחצבן לשם מת אסורות בהנייה.
לשם חי ולשם מת מותרות בהנייה. הזורק
כלי לפני מיטתו של מת לתוך ד' אמות שלו
אסור בהנייה, חוץ לד' אמות מותר בהנייה.
כל כלי ביהכ"נ כבית הכנסת. ספסלה
ולקטיקה כמין מטה חשובה שהרב יושב עליה כבית
הכנסת. כילה curtain דעל ארונא כארונא.
כר' אבהו יהב גולתא coat תחתוי ההן כילן

רב יהודה בשם שמואל בימה ולוחין boards אין בהן משום קדושת ארון ויש בהן משום קדושת בית הכנסת. אינגלין reading desk/pulpit אין בו משום קדושת ארון יש בו משום קדושת בית הכנסת. ר' ירמיה אזל לגולנה חמתון יהבין מכושא מקל בגו ארונא אתא שאל לר' אימי א"ל אני אומר לכך התנו עליו מבתחילה. ר' יונה עבד ליה מגדל, ואתני עלוי עייליה- דספרין, ארעיא- דמאנין.

מטפחות, לוקחין ספרים. אפי' מטפחות תורה וחומשין, לוקח בהן נביאים וכתובים. ספרים, לא יקחו מטפחות. אפילו נביאים וכתובים אינו לוקח בהן מטפחות תורה וחומשים.

כורכים תורה במטפחות תורה, חומשין במטפחות חומשים, נביאים במטפחות נביאים, תורה וחומשים במטפחות נביאים וכתובים, אבל לא נביאים וכתובין במטפחות תורה וחומשים

נותנין תורה ע"ג תורה, וחומשים ע"ג חומשים, תורה וחומשין על גבי נביאים וכתובים, אבל לא נביאים וכתובים על גבי תורה וחומשין, ר' ירמיה בשם ר' זעירה תורה וחומשין ערק תנייה מינה! "ברח התנא" ולא השמיענו הדין

כותבין תורה ונביאים כאחת דברי ר"מ. וחכ"א אין כותבין תורה ונביאים כאחת. אבל כותבין נביאים וכתובים כאחת

ר' ירמיה בשם ר' שמואל בר רב יצחק תורה וחומשים קדושה אחת הן. אין עושין תורה וחומשים, אבל עושין חומשין תורה. א"ר יוסה הדא אמרה תורה שעשאה חמשין בקדושתה היא. כיון שיכולים לחזור ולעשותה תורה

ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן תורה חסירה אין קורין בה ברבים. והא תני

בבראשית עד המבול בויקרא עד ויהי ביום השמיני בידבר עד ויהי בנסוע הארון מותר לקרות בו ברבים!! הדא ארסקינס אוקיד אוריתא שרף תורה של.. דצנבראי אתון שאלון לר' יונה ולר' יוסה מהו לקרות בספר ברבים? אמר לון אסור. לא דאסור, אלא מן גו דנפשהון עגימה, אינון זבנין להון אחורי

וכן במותריהם. ממה שגבו גבאי צדקה והותירו האים שרי ליתנם לאחר כהדא ר' חייה בר בא אזל לחמץ ויהבון ליה פריטין למפלגא ליתמיא ולארמלאתא, נפק ופלגון לרבנן.

מהו שיהא צריך להפריש תחתיהן? ר' זעירה אמר צריך להפריש תחתיהן ר' אילא אמר אינו צריך להפריש תחתיהן. ר' יסא בשם ר' לעזר אומר אינו צריך להפריש תחתיהן.

ר' יעקב בר אחא ר' יסא ר' לעזר בשם ר' חנינה כל המצות = מעות צדקה עד שלא ניתנו לגזברין, את רשאי לשנותם. משניתנו לגזברין, אין את רשאי לשנותן:

הלכה ב משנה אין מוכרים את של רבים ליחיד מפני שמורידין אותו מקדושתו דברי ר' מאיר. אמרו לו א"כ אף לא מעיר גדולה לעיר קטנה:

גמרא ג' מבה"כ כבה"כ. מועיל הסכמתם וז' מבני העיר כעיר. מה אנן קיימין? אם בשקיבלו עליהן, אפי' אחד! אם בשלא קיבלו עליהן, אפילו כמה! אלא כן אנן קיימין, בסתם

בן עיר שפסק בעיר אחרת, נותן עמה. בני העיר שפסקו בעיר אחרת, נותנין במקומן. כהדא ר' חלבו הוה דרש בציפורין פסק תמן. אתא, בעי למיתן הכא, א"ל ר' אימי יחידי את וצריך אתה ליתן במקומינו

העושה נר ומנורה לבה"כ עד שלא נשתכח שם הבעלים מהן אין את רשאי לשנותן

למקום אחר. =לדבר אחר משנשתכח שם הבעלים מהן את רשאי לשנותן למקום אחר. רבי חייה בשם ר' יוחנן כגון ההן סיפסלא דמעוניא. ???נשתכח שם הבעלים ורשאי לשנותן רבי חייה בשם ר' יוחנן אם היה שם הבעלים חקוק עליהן כמו שלא נשתכח שם הבעלים מהן. כהדא אנטונינוס עשה מנורה לבה"כ שמע רבי ואמר ברוך אלהים אשר נתן בלבנו לעשות מנורה לבה"כ! ר' שמואל בר רב יצחק בעי מה א"ר ברוך "אלהים" ברוך "אלהינו" אין אמר ברוך אלהים הדא אמרה דלא איתגייר אנטונינוס. אין אמר ברוך אלהינו הדא אמרה דאתגייר אנטונינוס. אית מילין אמרין דאתגייר אנטונינוס, ואית מילין אמרין דלא נתגייר אנטונינוס. ראו אותו יוצא במנעל פחות ב"ה. מה את ש"מ? שכן אפילו יריאי שמים יוצאין בכך!!

אנטונינוס אמר לר' מייכלתי את מן ליויתן בעלמא דאתי? א"ל אין! א"ל מן אימר פיסחא לא איכלתני ומן ליויתן את מייכיל לי? א"ל ומה נעביד לך וכתוב ביה (שמות יב) כל ערל לא יאכל בו. כיון דשמע מיניה כן אזל וגזר נימול אתא לגביה א"ל ר' חמי גזירותי! א"ל בדידי לא איסתכלית מימי אלא בדידי? ולמה נקרא שמו רבינו הקדוש שלא הביט במילתו מימיו. ולמה נקרא שמו נחום איש קדש הקדשים שלא הביט בצורת מטבע מימיו. הדא אמרה דאתגייר אנטונינוס. מיליהון דרבנן אמרין דאתגייר אנטונינוס דא"ר חזקיה רבי אבהו בשם ר' לעזר אם באין הן גירי צדק לע"ל אנטונינוס בא בראשם

מהו מכתוב תרי תלת מילין מפסוקא? מר עוקבא מושלח כתב לריש גלותא דהוה דמיך וקאים בזימרין (הושע ט) ישראל אל תשמח בעמים אל גיל. ר' אחא כתב (משלי י) זכר צדיק לברכה ר' זעירה כתב (דברי

הימים ב כד) ולא זכר יואש המלך. רבי ירמיה משלח כתב לרבי יודן נשייא (שמואל ב יט) לשנוא את אוהביך ולאהבה את שונאיך. רבי חייה רבי יוסי רבי אימי דנון לתמר ענשו אשה זונה אזלת וקרבה "מסרה" למלכות עליהון לאנטיפוטא proconsul דקיסרין. שלחון וכתבון לר' אבהו שיפייס השר שלח רבי אבהו וכתב להון: כבר פייסנו לג' ליטורין ל"טוב ילד" "טוב למד" ו"תרשיש" שמם ביוונית=אבדוקיס, אבמסין, תלתכים. אבל תמר תמרורים בתמרוריה היא עומדת! וביקשנו למתקה (ירמיה ו) ולשווא צרף צרוף

ר' מנא משלח כתב לרבי הושעיה בי רבי שמי (איוב ח) ראשיתך מצער, מאוד תסגא אחריתך!

וחכ"א מוכרין של רבים לשל יחיד אר"י לית כן. מה אנן קיימין? [אם כר"מ אין מוכרין בה"כ אלא על תנאי!] אם כרבנן מוכרין אותו ממכר עולם חוץ מד' דברים! ולמה לי ל"בהכ"ן" של יחיד! רבי חייה בשם ר' יוחנן תיפתר בס"ת: משנתנו איירי במכירת ס"ת

הלכה ג משנה אין מוכרין בה"כ אלא על תנאי אימתי שירצו יחזירוהו דברי ר"מ. וחכ"א מוכרין אותו ממכר עולם חוץ מד' דברים: למרחץ ולבורסקי ולטבילה ולבית המים. רי"א מוכרין אותו לשם חצר, והלוקח מה שירצה יעשה

ועוד אר"י: בית הכנסת שחרב אין מספידין לתוכה. ואין מפשילין twist לתוכה חלבים. ואין פורסין לתוכה מצודות. ואין שוטחין על גגה פירות. ואין עושין אותה קפנדריא. שנא' (ויקרא כו) והשמותי את מקדשיכם. קדושתן אף כשהן שוממין. עלו בה עשבים לא יתלוש. מפני עגמת נפש:

גמרא הדא דאת אמר בבה"כ של יחיד, אבל בה"כ של רבים למכור ליחיד אפי' בתניי

אסור כמשנה דלעיל [לר"מ]

א"ר חיה בר בא: ר' יוחנן מיקל מקלל לנשייא דשטחין בגדיהון על אורא דבי מדרשא.

שמואל אמר נכנס שלא לעשותה קפנדריא מותר לעשותה קפנדריא

תני בתי כנסיות ובתי מדרשות אין נוהגין בהן קלות ראש לא אוכלין ולא שותין בהן ולא מטיילין בהן ולא ישינים בהן ולא נכנסין בהן לא בחמה בימות החמה ולא בגשמים בימות הגשמים אבל שונים ודורשין בהן. רבי יהושע בן לוי אמר בתי כנסיות ובתי מדרשות לחכמים ולתלמידיהם. מותרין להשתמש בהם

רבי חיה רבי יסא מיקבלין מקבלין אורחים בגו כנישתא. רבי אימי מפקיד לספריא אין אתא בר נש גביכון מלכלך באורייתא ת"ח עני ומלוכלך לגבכון תיהוון מקבלין ליה ולחמריה ולמנוי. ר' ברכיה אזל לכנישתא דבית שאון, חמי חד בר נש משזיג ידוי ורגלוי מן גורנה רוחץ מן reservoir של ביה"ן אמר לי' אסור לך! למחר חמתי' ההוא גוברא משזיג ידוי ורגלוי מן גורנה. אמר לי': רבי! לך שרי ולי אסור?! א"ל אין! א"ל למה? א"ל כן אמר ריב"ל בתי כנסיות ובתי מדרשות לחכמים ולתלמידיהם.

ההן פרוורה חצר שלפני ביה"ן מה לעשותו קפנדרי? מהו מיעבור בגוה? רבי אבהו עבר בפרוורה. מה, דשרי? א"ר זכריה חתניה דרבי לוי ספרא הוה אימתן was a timid man ואין לא הוה ר' אבהו עבר, לא הוה מפני טלייה: כדיי "להוציא" התינוקות מחצר ביה"ן, הוצרך ר"א ל"עבור" ומפניו היו התינוקות יראים!

הלכה ד משנה ר"ח אדר שחל להיות בשבת קורין פרשת שקלים. חל להיות בתוך השבת, מקדימין לשעבר. קורין "שקלים" בשבת הקודמת ומפסיקין לשבת אחרת:

גמרא ר' לוי בשם ר"ש בן לקיש צפה הקב"ה שהמן הרשע עתיד לשקול כספו על ישראל, אמר מוטב שיקדום כספן של בני לכספו של אותו רשע! לפיכך מקדימין וקורין בפרשת שקלים

חל ר"ח אדר להיות בערב שבת במה קורין? רבי זעירה אמר קורין לשעבר, רבי אילא רבי אבהו בשם ר' יוחנן קורין לבא ב' אדר והוה רבי זעירה מסתכל ביה. א"ל מה את מסתכל בי, אנא אמר מן שמועה בשם ריו"ח ואת אמר מן דעה דעת עצמך ואת מסתכל בי?!

מתניתא מסייע לדין ומתניתא מסייע לדין: מתניתא מסייע לר' זעירה איזהו שבת הראשונה כל שחל ר"ח של אדר להיות בתוכה אפי' מע"ש. תני שמואל מסייע לר' אילא איזו היא שבת השנייה כל שחל הפורים להיות בתוכה אפילו בע"ש.... חסר כאן (עיין בבלי 30)

ר"נ בר יעקב בעי, הגע בעצמך שחל ט"ו להיות בשבת, מה קורין שבת בבקר? לקרות במגילת אסתר אין את יכול שאין קורין בכתבי הקודש אלא מן המנחה ולמעלה. ויקראו זכור? א"ל כן אמר רב (אסתר ט) והימים האלה נזכרים ונעשים שתהא הזכרתן קודם לעשייתן. וכבר עשו פורים מע"ש ר' אבא בריה דרב פפי בעי הגע עצמך שחל י"ד להיות בשבת למה לא יקראו זכור בו ביום? הרי שקדמה אזכרתן לעשייתן! של הכרכים א"ל ולא כבר איתתבת דלית אפשר לא איקלע (לפי חשבון הלוח), ואם אפשר, איחור הוא לעיירות. שמקדימין ליום הכניסה

הלכה ה משנה בשניה- זכור בשלישית- פרה אדומה ברביעית- החדש הזה לכם בחמישית- חוזרין לכסדרן

לכל מפסיקין: בכל אלו מפסיקין מלקרות "קריאה הרגילה": לראשי חדשים לחנוכה ולפורים בתעניות ובמעמדות וביום הכיפורים:

גמרא רבי בא בשם רבי חייה בר אשי: אין מפסיקין בין פורים לפרה. רבי לוי בשם ר"ח בר חנינה: אין מפסיקין בין פרה להחודש. אמר רבי לוי סימניהון דאילין פרשתא: בין הכוסות הללו אם רצה לשתות ישתה בין השלישי לרביעי לא ישתה

רבי לוי בשם רבי חמא בר חנינה בדין הוא שתקדים החודש לפרה שבאחד בניסן הוקם המשכן, ובשני נשרפה הפרה, ולמה פרה קודמת? שהיא טהרתן של כל ישראל

ירמיה ספרא שאל לרב ירמיה, ר"ח שחל להיות בשבת במה קורין? א"ל קורין בר"ח. א"ר חלבו קומי ר' אימי מתניתא אמרה כן: לכל מפסיקין לראשי חדשים לחנוכה ולפורים

יצחק סחורה שאל לר' יצחק ר"ח שחל להיות בחנוכה במה קורין? א"ל קורין ג' בר"ח וא' בחנוכה. ר' פינחס ר' סימון ור' אבא בר זמינא מטו בה בשם ר' אבודמי דחיפא: קורין ג' בחנוכה וא' בר"ח, להודיעך שלא בא הרביעי אלא מחמת ר"ח.

בר שילמיא ספרא שאל לר' מנא, הגע עצמך שחל ר"ח של חנוכה להיות בשבת ולא שבעה קרואין אינון? אית לך מימר שלא בא הרביעי אלא מחמת ר"ח? וה"ה שיכולים לקרות בחול, רביעי לחנוכה (אף שאין בו רק ג) א"ל והדא שאילתא דספרי:

הלכה ו משנה בפסח קורין בפרשת מועדות שבתורת כהנים. בעצרת שבעה שבועות. בר"ה בחדש השביעי. ביה"כ אחרי מות. בי"ט ראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבת"כ. ושאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג:

גמרא ובעצרת שבעה שבועות. אית תניי תני בחדש השלישי. ובר"ה בחדש השביעי. אית תניי תני וה' פקד את שרה. ביה"כ אחרי מות. וביום טוב ראשון של חג קורין

בפרשת מועדות שבתורת כהנים ושאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג

ר' יעקב בר אחא בשם ר' ייסא ללמדך שאין העולם עומד אלא על הקרבנות.

תמן תנינן שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה הוא היה אומר על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים. ושלשתן בפסוק אחד (ישעיהו נא) ואשים דברי בפך- זה תלמוד תורה. ובצל ידי כסיתיך- זו ג"ח. ללמדך שכל מי שעוסק בתורה ובג"ח זוכה לישב בצילו של הקב"ה. הדא הוא דכתיב (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון (ישעיהו נא) לנטוע שמים וליסוד ארץ אלו הקרבנות. שאין העולם מתקיים וכו' ולאמר לציון עמי אתה.

א"ר חנינא בר פפא חזרנו על כל המקרא ולא מצאנו שנקראו ישראל ציון אלא זה: ולאמר לציון עמי אתה

תמן תנינן רשב"ג אומר על שלשה דברים העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום. ושלשתן דבר אחד הם: נעשה הדין נעשה אמת, נעשה אמת נעשה שלום. א"ר מנא ושלשתן בפסוק אחד (זכריה ח) אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם:

הלכה ז משנה בחנוכה- בנשיאים. בפורים- ויבא עמלק. בראשי חדשים- ובראשי חדשיכם. במעמדות- במעשה בראשית. בתעניות- ברכות וקללות.

אין מפסיקין בקללות אלא אחד קורא את כולן.

בשני ובחמישי ובשבת במנחה, קורין כסדרן ואינו עולה להן מן החשבון שנא' (ויקרא כג) וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל מצותן שיהיו קורין כל א' וא' בזמנו:

גמרא אין מפסיקין בקללות. א"ר חייה בר גמדי (משלי ג) אל תקוץ בתוכחתו. אל תעשה קוצים קוצים.

א"ר לוי אמר הקב"ה אינו בדין שיהו בני מתקללין ואני מתברך ע"כ אין להפסיק שיצטרך הקורא "לברך"

א"ר יוסה בי ר' בון לא מטעם הזה, אלא זה שהוא עומד לקרות בתורה צריך שיהא פותח בדבר טוב וחותם בהדבר טוב

לוי בר פסטי שאל לרב הונא אילין ארורייה מהו דיקרינן חד ויברך לפנייה ולאחריה? א"ל אין לך טעון ברכה לפניו ולאחריו אינו כשאר קריאה שרק הראשון מברך לפנייה ואחרון לאחריה, רק טעונה ברכה מיוחדת אלא קללות שבתורת כהנים וקללות שבמשנה תורה.

ר' יונתן ספרא דגופתה, נחת להכא חמא לבר אבונא ספרא קרי שירת הבאר ומברך לפנייה ולאחריה א"ל ועבדין כן? א"ל ואדיין את לזו? כל השירות טעונות ברכה לפנייה ולאחריה. אשאלת לר' סימון, אמר ליה ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי אין לך טעון ברכה לפניו ולאחריו אלא שירת הים ועשרת הדברות וקללות שבתורת כהנים וקללות שבמשנה תורה. א"ר אבהו אני לא שמעתי, נראין דברים בעשרת הדברות.

ר' יוסה בי רבי בון תמנתי פסוקיא אחריא דמשנה תורה טעונין ברכה לפנייה ולאחריה. בלא כך אין הפותח והחותם בתורה מברך לפנייה ולאחריה!! והאחרון שמסיים התורה, פשיטא שמברך לאחריה! לכן צריכה ראש חודש שחל להיות בשבת שיש עוד קריאה אחרי

אמר רבי יוסי בי ר' בון שירת הלויים לא יפחתו לו משה קריאות, סימנה: הזי"ו ל"ך

ר' זעירה ר' ירמיה בשם רב שירת הים

ושירת דבורה נכתבין אריח ע"ג לבינה ולבינה ע"ג אריח. עשרת בני המן ומלכי כנען נכתבין אריח ע"ג אריח ולבינה ע"ג לבינה. דכל בינין דכן לא קאים כל בניין כזה, אינו מתקיים!

מי כדון למצוה או לעכוב? א"ר לרבי חנניה בר אחוי דרב הושעיה נהיר את כדי דהוינן קיימן קדם חנותא דרב הושעיה חביבך, עבר ר' בא בר זבדא ושאלנן ליה, ואמר בשם רב לעכוב

ר' חייה בריה דר' אדא דייפוי ר' ירמיה בשם ר' זעירא צריך לאמרן בנפיחה אחת ועשרת בני המן עמה. א"ר יוסי בי רבי בון צריך שיהא איש בראש דפא ואת בסופה שכן הוא שניץ ונחית כהדין קינטרא so that (in reading transversely) it appears laced and (closely corded like transverse lacing (of a web

רב אמר צריך לאמר ארור המן ארורים בניו א"ר פינחס צריך לומר חרבונה זכור לטוב ר' ברכיה רבי ירמיה ר' חייה בשם ר' יוחנן ר' יונתן כד דהוה מטי להאי פסוקא (אסתר ב) אשר הגלה נבוכד נצר הוה אמר נבוכד נצר שחיק עצמות! שכל נבוכד נצר דכתיב בירמיה חי היה, ברם הכא מת היה

ואינו עולה להן מן החשבון: אית תניי תני עולה להן מן החשבון. בשבת הבא, מתחילין ממקום שפסקו במנחה רבי זעירא אבא בר ירמיה רב מתנה בשם שמואל הלכה כמי שאומר אין עולה להן מן החשבון כמתניתין

אית תניי תני פותח ורואה גולל ומברך אית תניי תני פותח ורואה ומברך ר' זעירא אבא בר ירמיה רב מתנה בשם שמואל הלכה כמי שאומר פותח ורואה ומברך ומה טעמא (נחמיה ח) ובפתחו עמדו כל העם ומה כתיב בתריה ויברך עזרא את ה' האלהים הגדול

במאי גידלו? ר' גידל אמר בשם המפורש. רב מתנה אמר בברכה גידלו.

ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי למה נקראו אנשי כנסת הגדולה? שהחזירו את הגדולה ליושנה א"ר פינחס משה התקין מטבע של תפלה (דברים י) האל הגדול הגבור והנורא ירמיה אמר (ירמיהו לב) האל הגדול הגבור ולא אמר נורא ולמה הוא גבור לזה נאה להקרות גבור שהוא רואה חורבן ביתו ושותק ולמה לא אמר נורא אין נורא אלא בית המקדש דכתיב (תהלים סח) נורא אלהים ממקדשיך דניאל אמר (דניאל ט) האל הגדול והנורא ולמה לא אמר גבור בניו מסורים בקולרין איכן היא גבורתו? ולמה הוא אמר נורא לזה נאה להקרות נורא בנוראות שעשה עמנו בכבשן האש וכיון שעמדו אנשי כנסת הגדולה החזירו את הגדולה ליושנה (נחמיה ט) ועתה אלהינו האל הגדול הגבור והנורא שומר הברית והחסד אל ימעטו לפניך וגו'

ובשר ודם יש בו כח ליתן קצבה בדברים הללו? איך מלאו לבו לקצר? א"ר יצחק בר לעזר יודעין הן הנביאין שאלוהן אמיתי ואינן מחניפין לו:

מסכת מגילה פרק ד

הלכה א משנה הקורא את המגילה עומד ויושב, קראה אחד קראוהו שנים יצא. מקום שנהגו לברך יברך שלא לברך לא יברך

בב' ובה' ובשבת במנחה קורין ג'. אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא.

הפותח והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה:

גמרא מה לשעבר הא בתחלה לא? והא

תני מעשה בר"מ שקרייה מיושב בבית הכנסת של טיבעין ונתנה לאחר ובירך עליה!! ור"מ קרא. כיני מתניתא מותר לקרותה עומד מותר לקרותה יושב. מה "נתנה לאחר ומברך עליה" זה קורא וזה מברך. רבי הונא בשם ר' ירמיה מכאן ששומע כקורא כתיב (מלכים ב כב) אשר קרא לפני מלך יהודה ולא שפן קרייה אלא מכאן ששומע כקורא

מהו לעמוד מפני ס"ת? ר' חלקיה ר' סימון בשם ר' לעזר מפני בנה הוא עומד, לכ"ש מפני תורה עצמה? זה שהוא עומד לקרות בתורה מפני מה הוא עומד מפני כבודה או מפני כבוד הרבים? אין תימר מפני כבוד הרבים בינו לבינה לא. אין תימר מפני כבודה אפי' בינו לבין עצמו מפני כבודה הוא עומד. אם אומר את כן אף הוא מתעצל ואינו קורא משו"ה יש לפטור בקורא ביחיד

ר' שמואל בר רב יצחק עאל לכנישתא חמא חד בר נש קאים מתרגם סמיך לעמודא. א"ל אסור לך. כשם שניתנה באימה וביראה כך אנו צריכין לנהוג בה באימה וביראה

ר' חגי אמר ר' שמואל בר רב יצחק עאל לכנישתא חמא חזנה קאים מתרגם ולא מקים בר נש תחתוהי. א"ל אסור לך! כשם שניתנה ע"י סרסור כך אנו צריכין לנהוג בה ע"י סרסור

עאל ר' יהודא בר פזי ועבדה שאילה מניין שצריך סרסור? ת"ל..... (דברים ה) אנכי עמד בין ה' וביניכם בעת ההוא להגיד לכם את דבר ה'

ר' חגי אמר ר' שמואל בר רב יצחק עאל לכנישתא חמא חד ספר מושט תרגומא מן גו סיפרא תירגם מתוך "ספר" א"ל אסור לך! דברים שנאמרו בפה דברים שנאמרו בכתב בכתב

ר' חגיי בשם ר' שמואל בר נחמן נאמרו דברים בפה ונאמרו דברים בכתב ואין אנו יודעין איזה מהן חביבין אלא מן מה דכתיב (שמות לד) כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל הדא אמרה אותן שבפה חביבין. ר' יוחנן ור' יודן בר' שמעון חד אמר אם שמרת מה שבפה ושמרת מה שבכתב, אני כורת אתך ברית ואם לאו איני כורת אתך ברית. וחורנה אמר אם שמרת מה שבפה ושמרת מה שבכתב, את נוטל שכר ואם לאו אין את נוטל שכר. אריב"ל (דברים א) עליהם ועליהם דברים הדברים כל בכל. מקרא ומשנה ותלמוד ואגדה ואפ"י מה שתלמיד וותיק עתיד להורות לפני רבו כבר נאמר למשה מסיני הדא הוא דכתיב (קוהלת א) יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא וחבירו משיבו כבר היה לעולמים אשר היה לפנינו

תני לא יהיו שנים קורין בתורה וא' מתרגם א"ר זעיריה מפני ברכה. ברכה שא"צ והא תני לא יהיו שנים מתרגמין ואחד קורא אית לך מימר מפני ברכה?! אלא מפני שאין שני קולות נכנסין באוזן א'

תני שנים קורין בתורה אין שנים קורין בנביא א"ר עולא קראות בתורה אין קראות בנביא יש הרבה אנשים קורין בתורה (7) משא"כ בנביא תני אחד קורא בתורה ואחד מתרגם. לא אחד קורא ושנים מתרגמין. למען לא יתבלבלו בדיעת ההלכה לא שנים קורין ואחד מתרגם. לא שנים קורין ושנים מתרגמין. ובנביא: אחד קורא ואחד מתרגם. ואחד קורא ושנים מתרגמין. לא שנים קורין ואחד מתרגם. ולא שנים קורין ושנים מתרגמין. ובמגילה: אחד קורא ואחד מתרגם. אחד קורא ושנים מתרגמין. שנים קוראין וא' מתרגם. שנים קורין ושנים מתרגמין. והתרגום מעכב? אמר רבי יוסה מן מה דאנן חמיין רבנן נפקין לתעניתא וקראיי ולא מתרגמין הדא

אמרה שאין התרגום מעכב. אמר ר' יונה אע"ג דאת אמר אין התרגום מעכב, טעה מחזירין אותו.

ר' יונה ר' ירמיה חד מחזר מנא כשתירגם "טנא"=מנא, תיקנו שיאמר "סלא" וחורנה מחזר פטירין עם ירקונן מצות ומרורים ויאמר פטירין עם מרורין. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דאמר ר' יונה מהו להביאן בתמחזין של כסף? שצריך "סל" דווקא לבכורים הוי דהוא מחזר מנא ויאמר סלא. ר' פינחס מחזר פטימין בני תורין כך תירגם בטעות ל"תורים ובני-יונה" ויאמר תורין בני תורין

מניין לתרגום? ר' זעיריה בשם רב חננאל (נחמיה ח) ויקראו בספר תורת ה'- זה המקרא מפורש- זה תרגום ושום שכל- אלו הטעמים ויבינו במקרא- זה המסורת ויש אומרים אלו- ההכרעים grammatical constructions ויש אומרים- אלו ראשי פסוקים

ר' זעירא בשם רב חננאל אפילו רגיל תורה כעזרא לא יהא הוגה מפיו וקורא. כמה שנאמר בברוך (ירמיהו לו) מפיו יקרא אלי כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו והא תני מעשה בר' מאיר שהיה באסייא ולא היה שם מגילה כתובה עברית וכתבה מפיו וקרייה! אין למידין משעת הדחק. ויש אומרים שתים כתב. כתב את הראשונה מתוך פיו, וכתב את השנייה מתוך הראשונה, וגנז את הראשונה וקרא בשנייה.

ר' ישמעאל בי ר' יוסי אומר יכיל אנא כתב כל קרייא מן פומי. ר' חייא רבה אמר יכיל אנא כתב כל קרייא בתרין מניין. היך עבידא? זבן בתרין מניי זרע זכיתן וזרע ליה וחצד ליה זרע פשתן וקצרו ועושה חבלים ועבד חבלין ותפש טביי וצד צביים וכתב כל קרייה על משכיהון! וכותב כל התורה על עורם שמע ר'

ואמר אשרי הדור שאתם בתוכו

כיצד הוא מברך עליה? זכיי טבחא בשם ר' יוחנן הרב את ריבך והנוקם את נקמתך הגואלך והמושיעך מכף עריצך. עד כדון בסוף, בתחילה הרי היא ככל שאר מצותיה של תורה מה שאר כל המצות טעונות ברכה אף זו טעונה ברכה

כתוב בתורה ברכה לפניו ואין כתוב בה ברכה לאחריה. מה כתוב בה לפניו? (דברים לב) כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלהינו. וכתוב במזון ברכה לאחריו ואין כתוב בה ברכה לפניו. מה כתוב בו לאחריו? (שם) ואכלת ושבעת וברכת וגו'. מניין ליתן את האמור בזה ואת האמור בזה? ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן שם שם לגזרה שוה. מה שם שנאמר בתורה ברכה לפניו אף שם שנאמר במזון ברכה לפניו. ומה שם שנאמר במזון ברכה לאחריו אף שם שנאמר בתורה ברכה לאחריה. עד כדון כר' עקיבה, כר' ישמעאל? ר' יוחנן בשם ר' ישמעאל קל וחומר מה אם מזון שאין טעון ברכה לפניו טעון לאחריו תורה שהיא טעונה ברכה לפניו אין דין שתהא טעונה ברכה לאחריה. עד כדון תורה מזון מה? אם תורה שאינה טעונה ברכה לאחריה טעונה לפניו מזון שהוא טעון לאחריו אינו דין שיהא טעון לפניו!

ר' יצחק ור' נתן ר' יצחק אמר (שמואל א ט) כי הוא יברך הזבח ואחרי כן יאכלו הקרואים. ר' נתן אומר (שמות כג) ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימך אימתי הוא קרוי לחמך עד שלא אכלתו. מיכאן שטעונה ברכה מלפניה ר' אומר מה אם בשעה שאכל ושבע את אמר צריך לברך בשעה שהוא תאב לוכל לא כל שכן!! עד כדון מזון תורה? מה אם מזון שאינו אלא חיי שעה טעון ברכה לפניו ולאחריו תורה

שהיא חיי עדי עד לא כל שכן!

ר' זעירה בעי אילין ג' קרויות ג' הקורים בתורה (בשני וחמישי) מה את עבד לון כג' שאכלו כאחת או כג' שאכלו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו? אין תעבדינון כג' שאכלו כאחת, הראשון מברך ברכה ראשונה והאחרון מברך ברכה האחרונה והאמצע אינו מברך כל עיקר. אין תעבדינון כג' שאכלו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו, אפי' האמצעי מברך לפניו ולאחריה.

אמר ר' שמואל בר אבדמא למדו ברכת התורה מברכת המזון אלא לרבים. אם לרבים אפי' בינו לבין עצמו אינו מברך? למה מברך כל יחיד ברכה? א"ר אבא מרי אחוי דר' יוסה עשאוה כשאר כל המצות שבתורה מה שאר כל המצות טעונות ברכה אף זו טעונה ברכה

א"ר שמואל בר נחמן ר' יונתן הוה עבר קומי סידרא שמע קלון קרויי ולא מברכין, אמר לון עד מתי אתם עושין את התורה קרחות קרחות sterile patches—without any (seed enthusiasm)

משה התקין את ישראל שיהו קורין בתורה בשבתות ובימים טובים ובראשי חדשים ובחולו של מועד שנאמר (ויקרא כג) וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל

עזרא התקין לישראל שיהו קורין בתורה בשני ובחמישי ובשבת במנחה. הוא התקין טבילה לבעלי קריין. הוא התקין שיהו בתי דינין יושבין בעיירות בשני ובחמישי. הוא התקין שיהו הרוכלין מחזירין בעיירות מפני כבודן של בנות ישראל. הוא התקין שיהו מכבסין בחמישי מפני כבוד השבת. הוא התקין שיהו אופין פת בערבי שבתות שתהא פרוסה מצויה לעני. הוא התקין שיהו אוכלין שום בלילי שבתות שהוא מכניס אהבה ומוציא תאוה. הוא התקין

שיהיו הנשים מדברות זו עם זו בבה"כ. הוא התקין שתהא אשה חוגרת בסינר בין מלפניה בין מלאחריה. א"ר תנחום בר חייה מפני מעשה שאירע, מעשה באשה שבעלה קוף מכדרכה ושלא כדרכה. הוא התקין שתהא אשה חופפת וסורקת קודם לטהרתה ג' ימים. רבי יוסה בשם דבית ר' ינאי רבי בא בר כהן בשם רב חונא כדי לשבת ולשני ימים טובים של גליות. דבכה"ג צריכה לחפוף מע"ש (3 ימים קודם הטבילה) רבי זעירה בשם רב יהודה והוא שהגיע זמנה לטבול בינתיים חייבת לעשות החפיפה קודם שבת רבי בא בשם רב יהודה ואפי' הגיע זמנה לטבול בסוף במוצאי"ט והוה ר' זעירה מסתכל בה א"ל מה את מסתכל בי? (איוב טו) מה ידעת ולא נדע תבין ולא עמנו הוא. אתא ר' אחא בשם רבי תנחום בי רבי חייה ואמר טעמא ואפי' הגיע זמנה לטבול בסוף. אני אומר שמא מעיינה רחוק והיא מתעצלת אים תתחיל החפיפה בלילה (מוצאי"ט), והמקוה רחוק, חיישי' שמא תתעצל ולא תטבול ואינה טהורה:

הלכה ב משנה ובראשי חדשים ובחולו של מועד קורין ארבעה אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן ואין מפטירין בנביא הפותח והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה:

גמרא רב חונה אמר ג' קרויות שבתורה לא יפחתו מעשרה פסוקים. חזקיה אמר כנגד עשרת הדברות. והא תנינן ביום הראשון בראשית ויהי רקיע והא לית בהון אלא תמניא!! רבי אידי אומר איתפלגון כהנא ואסי, חד אמר חוזר וחורנא אמר חותך. מן דמר חוזר חוזר ב' פסוקים. ומן דמר חותך (בראשית א) ויהי ערב ויהי בקר פסוק בפני עצמו. והא תנינן בשני (שם) יהי רקיע ויקוו המים מן דמר חוזר חוזר ב' פסוקים ומן דמר חותך אפי' חותך אין בו!!

עיי' בפסוקים

התיב רבי פילפי בר פרוטה קומי רבי יונה הרי פרשת עמלק א"ל שנייא היא שהיא סדורה של יום

התיב רבי לעזר בר מרום והא תאני המפטיר בנביא לא יפחות מכל' ואחד פסוקים. ויהיו עשרים וג'!! תלתא עשרה, ותלתא עשרה, וחד ג'!!

הלכה ג משנה זה הכלל: כל שיש בו מוסף ואינו יום טוב קורין ארבעה. ביום טוב חמשה. ביום הכיפורים ששה. בשבת שבעה. אין פוחתין מהן אבל מוסיפין עליהן. ומפטירין בנביא

הפותח והחותם בתורה מברך לפניה ולאחריה:

גמרא וביום הכפורים ששה. אית תניי תני שבעה. מאן דאמר ששה מפני התפילה. מאן דאמר שבעה כהדא דתני בשבת ממהרים לבוא וממהרין לצאת ביום טוב מאחרין לבוא וממהרין לצאת ביום הכפורים ממהרין לבוא ומאחרין לצאת. ע"כ אפשר

לקרוא 7

הלועזות שאינן יודעים לקרות לא נהגו כן, אלא אחד קורא כל הפרשה כולה. היה יודע אחד את הפרשה קורא את כולה. שבעה יודעין ג' פסוקין, כולהון קראיי. אחד יודע ג' פסוקים קרי וחזר קרי. 7 פעמים!

ר' זעירה בשם רב ירמיה העבד עולה למניין שבעה. וידבר עולה מג' פסוקים. לא כן א"ר חמא בר עוקבא בשם ר' יוסי בי ר' חנינה אסור ללמד את עבדו תורה?! תיפתר שלמד מאיליו או שלימדו רבו כטבי

ר' חלבו ר' מתנה שמואל בר שילת בשם רב: שבעה חוץ מן המפטיר. התיב ר' חנניה בן פזי והתנינן המפטיר בנביא לא יפחות מעשרים ואחד פסוקין!! הרי שהמפטיר עולה

ממניין 7, וע"כ $21=3*7$

הוא אמרה ואמר טעמא כשאין שם תורגמן, אבל אם יש שם תורגמן קוראיה ג' אים "מתרגמים" ההפטר, סגי ב3 פסוקים

א"ר חלבו קומי ר' אבהו קומי ר' יוחנן קראי תלתא? א"ל ולא יהא ר' יוחנן כתורגמן ??? האריך בדרשה וכו'

הלכה ד משנה אין פורסין על שמע ואין עוברין לפני התיבה ואין נושאין כפיהן ואין קורין בתורה ואין מפטירין בנביא ואין עושין מעמד ומושב ואין אומר ברכת אבלים וחתנים ואין מזמנין על המזון בשם, פחות מעשרה. ובקרקעות תשעה וכהן. ואדם כיוצא בהן:

גמרא מכיון דתנינן אין פורסין את שמע פחות מעשרה, ליידיא מילה תנינן אין עוברין לפני התיבה פחות מעשרה? ???

לכן צריכה כהדא דתני אין פורסין את שמע פחות מעשרה, התחילו בעשרה והלכו להן מקצתן, גומר. אין עוברין לפני התיבה פחות מעשרה, התחילו בעשרה והלכו להן מקצתן, גומר. אין נושאין את כפיהן פחות מעשרה התחילו בעשרה ויצאו להן מקצתן, גומר. אין קוראין בתורה פחות מעשרה, התחילו בעשרה ויצאו להן מקצתן, גומר. אין מפטירין בנביא פחות מעשרה התחילו בעשרה ויצאו להם מקצתן גומר ועל כולם הוא אומר (ישעיהו א) ועוזבי ה' יכלו

אין עושין מעמד ומושב "עמדו יקרים" "שבו יקרים" שבעה פעמים.

אין אומרים ברכת אבלים וחתנים וכו': אומרים ברכת חתנים כל שבעה. ר' ירמיה סבר מימר מפקין כלתה כל שבעה. א"ל ר' יוסה והא תני ר' חיה אומר: ברכת אבילים כל שבעה. אית לך מימר מפקין מיתא כל שבעה?! מאי כדון מה כאן משמח עמו, אף כאן מנחם עמו, מה כאן מזכירין אף כאן מזכירין. אית תניי תני אין אבילים עולין מן

המניין ואית תניי תני אבילים עולים מן המניין. א"ר אבונה מ"ד אין אבילים עולים מן המניין באבילי אותו המת. מ"ד אבילים עולין מן המניין באבילי מת אחר. שבאו לנחמו. והא תני יוצא האבל להתנחם אבל לא לנחם!! קשיא

תני שמואל אין קידוש החדש אלא בעשרה. ר' בא ור' יסא בשם ר' יוחנן נאמר כאן עדה ונאמר להלן (במדבר יד) עד מתי לעדה הרעה הזאת מה עדה האמורה להלן עשרה אף כאן עשרה. א"ר סימון נאמר כאן תוך ונאמר להלן (בראשית מב) ויבאו בני ישראל לשבור בתוך הבאים מה תוך שנא' להלן עשרה אף כאן עשרה. א"ל ר' יוסה בי ר' בון אם מ"תוך" את למד סגין אינון!! אלא נאמר כאן "בני ישראל" ונאמר להלן בני ישראל מה להלן עשרה אף כאן עשרה:

ובקרקעות תשעה וכהן: כנגד עשרה כהנים האמורין בפרשה ויהיו כולם כהנים!! ריבוי אחר ריבוי למעט ויהיו כולן ישראל! אין הפרשה יוצאה בלא כהן. עד כדון במקדיש גופה של שדה, אמר "דמי" שדי עלי? הצריך 10 לשומא? נישמעניה מן הדא: ערכים המיטלטלין בג'. ויש ערכים שאינן מיטלטלין? ר' יעקב בר אחא ר"ש בר אבא בשם ר' חנינה: האומר "הרי ערכי עלי" ובא לסדרו = לגבות החוב מן הקרקע, שמין לו בעשרה. מן המיטלטלין שמין לו בשלשה. ונידון בהשג יד. כמפורש במס' ערכין

האומר "הרי ערכי עלי" אינו כאומר "דמי שדי עלי"?! ותלוי מה גובה ממנו

{אבל אם אמר הרי עלי מאה מנה להקדש, שמין לו בג'. ואם אין לו, נותן לכשיעשיר, ואינו נידון בהישג יד}

תני עבדים ושפחות ומיטלטלין אין להם איגרת ביקורת. מהו איגרת ביקורת? ר' י

יודה בר פזי אמר אכרזה. עולא בר' ישמעאל אמר: עבדים שלא יברחו, שטרות ומיטלטלין שלא יגנבו. ר' בא בר כהן בעא קומי ר' יוסה לית הדא אמרה שעבדים נפדין בג'?! שלא יתפרסם ויברחו א"ל אין! א"ל והא תנינן ובקרקעות תשעה וכהן ואדם כיצא בהן. א"ל אדם דהכא בן חורין הוא שאומר "דמי עליי"

שום הדיינין שפיתחו שתות או הוסיפו שתות מכרן בטל רשב"ג אומר מכרן קיים אם כן מה כח בית דין יפה אבל אם עשו אגרת בקורת ביניהן אפילו מכרו שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה מכרן קיים:

חיננה בר שלמיה בשם רב אתא עובדא קומי ר' ובעא מיעבד כרבנן. אמר לו ר' לעזר בן פרטא בן בנו של ר' לעזר בן פרטא ר' לא כך לימדתני בשם זקינן שאפילו עד שתותו מכרן קיים {אלא א"כ עשו איגרת ביקורת} וחזר ביה ועבד כרשב"ג:

הלכה ה' משנה הקורא בתורה לא יפחות מג' פסוקים. ולא יקרא למתורגמן יותר מפסוק אחד. ובנביא ג'. אם היו שלשתן ג' פרשיות קורין אחד אחד. מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה. ועד כמה הוא מדלג? עד כדי שלא יפסיק התורגמן:

גמרא ר' בא בריה דר' חיה בר בא ר' חיה בשם ר' יוחנן: היה קורא בתורה ונשתתק, זה שהוא עומד תחתיו יתחיל ממקום שהתחיל הראשון. אין תימר ממקום שהפסיק, פסוקים הראשונים נתברכו לפניהן ולא נתברכו לאחריהן. פסוקים האחרונים נתברכו לאחריהם ולא נתברכו לפניהן. וכתוב (תהלים יט) תורת ה' תמימה שתהא כולה תמימה.

היתה הפרשה של ה' פסוקים קורא את כולה. לא עשה כן אלא קרא ג', זה שהוא עומד תחתיו צריך לקרות שני פסוקים האחרונים וג' מפרשה האחרת. לא עשה כן כגון קרא ב פסוקים מפרשה החדשה מהו שיעכב?

ונחייב העומד תחתיו להתחיל מתחילת פרשה החדשה? רבי יונה ורבי יוסה סלקון מיחמייה אפין עלו לראות פני... לאחוי דיהודה בר תמוזה קריביה דרבי יוסה בן חנינה בכנישתא דסוכנייא, והוה תמן ר' ירמיה, ועכב. א"ר יונה לרבי יוסה וכופין?! א"ל והא רבך מעכב רבי ירמיה???

ר"ש שרה רבי חנינא בר אנדריי בשם רבי זכיי דכבול: טעה בין תיבה לתיבה מחזירין אותו א"ר ירמיה לרבי זעירה ועבדין כן?! א"ל ואדיין את לזו?! אפילו טעה בין אם לואם מחזירין אותו

ר"ש ספרא school-teacher דטרקנת אמרון ליה בני קרתיה: קטע בדיברייא דיקרונון בגינן שיקרא חצי פסוק אתא שאל לרבי חינה א"ל אין קטעון רישך לא תשמע לון! ולא שמע לון, ושתרון ליה מן ספרותה העבירו אותו מן "בעל-קורא" בתר יומין נחת להכא קם עימיה ר"ש בן יוסינה א"ל מה את עביד בההוא קרתך? ותני ליה עובדא. אמר ליה ולמה לא שמעת לון? אמר ליה ועבדין כן?! א"ל ולינן מקטעין לון בסידרא והא גם אנחנו "פוסקין" באמצע פסוק, ומתרגמין! א"ל ולינן חוזרין וכללין לון ???אחר שגמר התרגום, חזר וקרא הפסוק בשלימותו אמר רבי זעירא אילו הוה ההוא ספרא ביומוי, מניתיה חכים!

רב אמר כגון (ישעיהו מה) הוי רב את יוצרו עיין ותבין

מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה. מדלגין בנביא אין מדלגין מנביא לנביא. ובנביא של י"ב מותר. אין מדלגין בתורה רבי ירמיה בשם רבי שמעון בן לקיש שאין גולים ספר תורה ברבים. ר' יוסה בעי הגע עצמך שהיתה פרשה קטנה. א"ל כדי שישמעו את ישראל התורה על סדר. והא תנינן קורא אחרי מות ואך בעשר!! כה"ג—אלמא מדלגין!! שנייא היא שהוא סדרו של יום. תדע לך דאמר ר"ש בן לקיש

בכ"מ אינו קורא על פה, והכא קורא על פה
 ר' יוסה מפקד לבר עולא חזנא דכנישתא
 דבבלייא כד דהיא חדא אורייתא, תהוי גיילא
 אחורי פרוכתא, כד דאינן תרתיי תי מיבל
 חדא ומייתי חדא אים צריך לקרות בב' פרשיות ויש 1
 ס"ת, אסור לגללו ברבים (רק אחורי הפרוכת). אים יש 2
 ס"ת, יש להחזיר הראשון, ואח"כ להוציא השני

עד איכן? מותר לדלג א"ר אחא כגון פרשת
 יהודע כ"ג: מלכים ב 11 (כנראה השמיטו איזה
 פסוקים)

הלכה ו משנה המפטיר בנביא הוא פורס
 את שמע והוא עובר לפני התיבה והוא
 נושא את כפיו. ??? כנראה בזמן המשנה קראו בנביא
 לפני ברכת-יוצר ותפילת ח"י ואם היה קטן, אביו או
 רבו עוברים על ידו:

גמרא לא צורכה דילא, הפורש את שמע
 הוא עובר לפני התיבה והוא נושא את כפיו
 ??? בזמן ירושלמי לא קראו הנביא קודם

רבי יוסי בן חנינא אמר כדי לזרזו. ואם היה
 קטן אביו או רבו עוברים על ידו. והא תנינן
 קטן לא יפרוש את שמע!! אמר רבי יודן
 כאן בשהביא שתי שערות וכאן בשלא
 הביא שתי שערות:

הלכה ז משנה קטן קורא בתורה ומתרגם,
 אבל אינו פורס את שמע ואינו עובר לפני
 התיבה ואינו נושא את כפיו. פוחח בגדיו
 קרועים פורס את שמע ומתרגם אבל אינו
 קורא בתורה ואינו עובר לפני התיבה ואינו
 נושא את כפיו. סומא פורס את שמע
 ומתרגם. רבי יהודה אומר: כל שלא ראה
 מאורות מימיו לא יפרס את שמע:

גמרא תמן תנינן סומא אינו גולה דברי
 רבי יהודה. ורבי מאיר אומר גולה. ושניהן
 מקרא אחד הן דורשין (במדבר לה) בלא
 ראות ר' יהודה אומר למעט הסומא. ר"מ
 אומר לרבות סומא. וכא תנינן כל שלא
 ראה מאורות מימיו לא יפרוש את שמע,

הא אם ראה פורש!! רבי חגי בעא קומי
 רבי יוסה מחלפה שיטתיה דר' יהודה תמן
 הוא אמר פרט והכא הוא אמר לרבות!!

אמר רבי חנניה בריה דרבי הילל ביושב
 בבית אפל היא מתניתא, דווקא בכה"ג חייב לר"י
 כך הוא אומר היושב בבית אפל לא יפרש
 שמע?! ברם הכא בלא ראות למעט את
 הסומא:

הלכה ח משנה כהן שיש בידיו מומין לא
 ישא את כפיו. רבי יהודה אומר אף מי שהיו
 ידיו צבועות אסטים, לא ישא את כפיו מפני
 שהעם מסתכלין בו:

גמרא תני ובפניו. והא תני אם היה דש
 בעירו מותר. רבי נפתלי הוות אצבעתיה
 עקומה אתא שאיל לרבי מנא א"ל מכיון
 שאתה דש בעירך מותר. רב חונא הוה
 מעבר זלדקן. thin-bearded והא תני אם היה
 דש בעירו מותר!! א"ר מונא רגליה הוי
 סגין "קטנים" שלא יהו אומרים ראינו קטן
 נושא את כפיו.

א"ר יוסה זאת אומרת משנתינו שאסור
 להסתכל בכהנים בשעת שהן מברכין את
 ישראל. א"ר חגי כלום אמרו אין מסתכלין
 לא מפני הסיע דעת, משה שבועה במשה דאנא
 מסתכל ולא מסע דעתי!

הלכה ט משנה האומר איני עובר לפני
 התיבה בצבועין אף בלבנים לא יעבור
 בסנדל איני עובר אף יחף לא יעבור העושה
 תפלתו עגולה, סכנה מסכן א"ע (מפני הגזירה)
 ואין בה מצוה! נתנה על מצחו או על פס
 ידו הרי זו דרך המינות. ציפה זהב ונתנה
 על בית יד אונקלי שלו הרי זו דרך
 החיצונין:

תנה רבי יוסה בן ביכיי תפילין מרובעות
 שחורות הלכה למשה מסיני:

הלכה י משנה האומר יברכוך טובים הרי
 זו דרך המינות. על קן ציפור יגיעו רחמך

רבי מנא בן של ר' יונה (דור רביעי לאמוראי א"י) כד דהוה מורי בחבורתא, והיה "אמורא" לחכם אחר הדורש מילין דשמע מן אבוי בביתא, הוה אמר כן אמר רבי בשם רבי יונה. בנגוד להנזכרים למעלה, הזכיר שם אבוי! מילין דשמע מן אבוי בבית וועדא = אבוי היה החכם הוה אמר כן אמר רבי יונה

המכנה בעריות בערייתא דאבוי ובערייתא דאימיה. ??? אינו מתרגמו כפשוטו

מזרעך לא תתן לעביר למולך מזרעך לא תתן לאעברא בארמיותא. תני רבי ישמעאל זה שהוא נושא ארמית ומעמיד ממנה בנים מעמיד אויבים למקום:

הלכה יא משנה מעשה ראובן נקרא ולא מיתרגם. מעשה תמר נקרא ומיתרגם. מעשה עגל הראשון נקרא ומיתרגם. והשני נקרא ולא מיתרגם. ברכת כהנים ומעשה דוד ואמנון לא ניקרין ולא מיתרגמן:

גמרא כתיב אשר חכמים יגידו ולא כחדו מאבותם מה שכר נטלו על כך? להם לבדם נתנה הארץ ולא עבר זר בתוכם. זה ראובן שנטל חלק בארץ תחילה

איזהו מעשה עגל השני? רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי מתשובה שהשיב משה את אהרן עד (שמות לב) כי פרעה אהרן לשמצה בקמיהם.

חנניה בר שלמיה בשם רב מתשובה שהשיב אהרן את משה עד כי פרעה אהרן שמצה בקמיהם

ר' אחא בשם ר' בא ומחא ה' ית עמא על אשר עשו את העגל אשר עשה אהרן רק פסוק זה

ר' מר עוקבן בשם רבנן דתמן: לא דומה גנאי יחיד בציבור לגנאי ציבור בציבור גנאי אהרן אין להגיד בצבור ואתיא כהיא דא"ר חלבו

ועל טוב יזכר שמך מודים מודים משתקין אותו. המכנה בערייות, משתקין אותו. האומר (ויקרא יח) ומזרעך לא תתן להעביר למולך- ומזרעך לא תתן לאעברא בארמיותא משתקין אותו בנזיפה:

גמרא האומר יברכוך טובים שתי רשויות. רבי פינחס בשם רבי סימון: כקורא תגר על מדותיו של הקדוש ברוך הוא על קן ציפור הגיעו רחמין, ועל אותו האיש לא הגיעו רחמין!! רבי יוסי בשם רבי סימון: כנותן קצבה על מידותיו של הקדוש ברוך הוא, "עד" קן ציפור הגיעו רחמין. אית תניי תני "עד" אית תניי תני "על". מאן דאמר "על" מסייע לרבי פינחס. מ"ד "עד" מסייע לרבי יוסה. א"ר יוסה בי רבי בון לא עבדין טבאות שהן עושין מדותיו של הקב"ה רחמין, אילין דמתרגמין עמי בני ישראל כמה דאנן רחמין בשמיא, כן תהוון רחמנין בארעא, תורתא או רחילא יתה וית ברתה לא תכסון תרוויהון ביומא חד. לא עבדין טבאות שהן עושין גזירותיו של הקב"ה רחמים.

"מודים מודים" משתקין אותו. א"ר שמואל בר רב יצחק (תהלים סג) כי יסכר פי דוברי שקר. הדא דאת אמר בציבור, אבל ביחיד תחנונים הן. ודכוותה אמן אמן, שמע שמע. תורגמן שהוא עומד לפני חכם אינו רשאי לא לשנות ולא לכנות ולא להוסיף. אלא אם כן היה אבוי או רבו.

ר' פדת הוה אמורא דרבי יסא. מילין דשמע מן אבוי, הוה אמר כך אמר רבי בשם אבא. מילין דלא שמע מן אבוי, הוה אמר כן אמר רבי בשם רבי לעזר. = אבוי ר' פדת

בר ישיטא הוה אמורא דרבי אבהו, מילין דשמע מן אבוי הוה אמר "כן אמר רבי, בשם אבא" מילין דלא שמע מן אבוי, הוה אמר "כן אמר רבי בשם רבי חנינה" אבי בר

בשם רב חונה

ברכת כהנים לא נקראות ולא מיתרגמות.
ר' בא בר כהן בעא קומי ר' יוסה מה
טעמא? א"ל (במדבר ו) כה תברכו לברכה
ניתנה לא ניתנה לקריאה:

הלכה יב משנה ואין מפטירין במרכבה.
ר"י מתיר.

ר' אליעזר אומר אין מפטירין בהודע את
ירושלם את תועבותיה:

גמרא אין מפטירין במרכבה ור' יהודה
מתיר ר' אליעזר אומר אין מפטירין בהודע
את ירושלם את תועבותיה מעשה באחד
שהפטיר בהודע את ירושלם את תועבותיה
אמר לו ר"א ילך אותו האיש וידע
בתועבותיה של אמו ובדקו אחריו ונמצאו
ממזר.

ודא מזוזה יהבין לה היכא? ר' זעירה רב
יהודה בשם שמואל משלשו ונותנו בתחילת
שליש העליון. ר' חלבו בשם רב חונה חוצה
את הפתח, ומשלשו, ונותנה בסוף כלפי ראש
שליש התחתון של מחצית העליון. מה ביניהן?
מקום מזוזה ביניהן. אים מניה ראשו/סופו בתחלת
שליש העליון

בר טברי שאל לרבי יצחק הגע עצמך שהיה
שער גבוה? א"ל נותנה כנגד כתיפיו. בית
מדרשיה דרבי חנינה עביד כן. ר' ירמיה
בשם רבי שמואל בר רב יצחק בית מזוזתו
של ר' היה עשוי כמין נגר מונח כזה----

תלייה בדלת, סכנה מפני הרומיים שאין בה
מצוה. חקק בראש המקל והניחו במקום
שאינו ראוי לו, סכנה שאין בה מצוה

#רבי בא בשם רב יהודה ואפילו לא סמרו
את המקל רק הניחו בפתח, שפיר דמי והא תני והוא
שסמרו!! א"ר יוסה והוא שייחדו לכן. של
בית מליון היו עושין כן להניחו במקל שלא יתראה
לרומיים בפולמסיות # during wars

שמואל אמר נתנה לפנינו מטפח, פסולה.
צריך שיהא בטפח הסמוך לפתח ר' זעירא בשם
שמואל צריך שיהא שמע שלה רואה את
הפתח. ר' ירמיה בשם ר"ז כיני מתני' ציר
שיש לו שני פתחים נותן על אי זה מהן
שירצה. היאך שמע שלה רואה את הפתח!!
ע"כ אינו "רואה" את שניהם!

בית שיש לו שני פתחים נותן ברגיל, היו
שניהן רגילין נותן בחזית on the rough door.
היו שניהן חזית נותן
על איזה מהן שירצה. פתח שהוא פתוח לגג
ולגינה הרי הוא כפתוח לחיל to a fortified
place דברי ר' יוסה בי ר' יהודה. וחכמים
אומרים הרי הוא כפתוח לשוק

הדר בחוצה לארץ והדר בפונדקי ארץ
ישראל שלשים יום אינו צריך ליתן מזוזה.
הדר בבורגנין שלשים יום צריך ליתן
מזוזה. השוכר בית מישראל צריך ליתן
מזוזה. השוכר בית מעכו"ם צריך ליתן
מזוזה וכשהוא יוצא נוטל. ובשל ישראל
אסור לעשות כן. רבי יעקב בר אחא בשם
רבי יאשיה מפני מעשה שאירע מעשה
באחד שנטל והיה קובר את בניו. הדר
בפונדקי חוצה לארץ שלשים יום אינו צריך
ליתן מזוזה אם נתן לא יטול. רבי יעקב בר
אחא בשם רבי יאשיה מפני מעשה שאירע
מעשה באחד שנטל והיה קובר את בניו.
חולדת המולים חייבת במזוזה. חלון שהוא
ד' על ד' שעבדים יושבין שם ומניפין
לרבוניהם חייבין במזוזה. לוליא staircase
אלו ע"ג אלו חייבין במזוזה הן דו דרס
אדכופתא ארעייתא. מי שדורס על התחתון רבי
יוסי הוה מצטער דלא חמא לולא דרבי
אילעא דהוה עביד מן דעתהון דכל רבנן

תפילה ומזוזה מי קודם? שמואל אמר מזוזה
קודמת. רב חונה אמר תפילה קודמת. מה
טעמיה דשמואל? שכן היא נוהגת בימים
טובים ובשבתות מה טעמא דרב חונה שכן

היא נוהגת במפרשי ימים והילכי מדברים.
מתניתא מסייעה לשמואל: תפילה שבלת
עושין אותה מזוזה, מזוזה שבלת אין עושין
אותה תפילין, למה? שמעלין בקודש ולא
מורידין:

תם ונשלם בס"ד יום ד' לסדר בשלח פרעה תשע"א ז
שבט—ואחל מס' ביצה

וחזר והוגה פעם שלישי ונגמר בס"ד עש"ק תשא תשעז
[שילהי אדר] פעם רביעי נגמר פסח שני תשעח בס"ד

מרכולת

מסכת מועד קטן

מן תלמוד

ירושלמי

פירוש קצר-- על דרך פשט בלי נטות ימין
ושמאל---מקווקוו הדק היטב

(מלוקט מן חכמינו)

יהושע יהודה גליק

אדר ראשון תשע"א

והוגה שנית אדר ראשון תשעד ושלישית אייר תשעה

כ"מ שיש ## כלומר שיש קושי בזה ולפי הכוכבים#### כך
מדת הקושי

מסכת מועד קטן פרק א

הלכה א משנה משקין בית השלחין a
irrigated field במועד ובשביעית, בין ממעיין
שיוצא בתחלה עכשיו במועד התחיל לנבוע בפעם
ראשונה בין ממעיין שאין יוצא בתחלה. אבל
לא ממי גשמים ולא ממי קילון & swipe
bucket ואין עושין עוגיות cavities dug around
the tree ללגפנים:

גמרא ניחא מעיין שלא יצא בתחילה,
מעיין שיוצא בתחילה ולא טריח הוא? אלא
כר"מ דר"מ אמר משקין ממנו אפילו שדה
בית הבעל. והקילו גם בזה א"ר יוסי דברי הכל,
כשהיה אחד ונעשה שנים, או שהיו מימיו
מועטין ונתברכו: לא הוי טריחא כ"כ

ותני כן: מעיין שיצא בתחילה משקין ממנו
אפילו שדה בית הבעל דברי ר"מ. וחכ"א

אין משקין ממנו אלא שדה בית השלחין
שחרבה. וצורך גדול יש. על דעתיה דר"מ
משקין ממנו דבר שאינו אבד ודבר שהוא
טריח. על דעתיה דרבנן אין משקין ממנו
אלא דבר שהוא אבד, ובלבד דבר שאינו
טריח. כגון מעיין שכבר הוחזק

#אבד וטריח, מה אמרי בה רבנן? שמא שרי אף
ממעין שיצא מתחילה-כיון שהוא אבוד

עד כמה תשהא ותיעשה בית השלחין? אבל
שהה יותר מזה, שוב אינה "חוזרת" למצב של רעננות בית
השלחין, ואסור להשקותה במועד

נישמעינה מן הדא: כל שהוא פסידה
והולכת, זו היא בית השלחין. של משנתינו ושרי
לרבנן {עמדה מלהכחיש, זו בית הבעל
מחלוקת דר"מ וחכמים} #

עד כדי שתשהא שנים שלשה ימים קודם
לרגל? נישמעינה מן הדא: חכריתשם נהר
נגביבשה קומי מועדא תלתא יומין, חזר
במועדא. אתא עובדא קומי רב חונה ואמר
אילין דאכחשין ישתין, אילין דלא אכחשין
לא ישתין. אלמא אף לאחר ששהה ג' ימים, שרי

{ר' יונה ור' יוסי הורון בהדה "מקרת
דצילי"א"ש שדה דהוון זריעה סערין,
מיחצדינון במועדא דלא יפקען, וייבדן}
ניחא מי קילון, מי גשמים? א"ר יוחנן גזרו
מי גשמים מפני שהן כמי קילון.

ר' ביסנא בשם ר' לא שנו אלא במועד הא
בשביעית מותר. מי קילון מה בין שביעית מה
בין מועד? שביעית ע"י שהיא מותרת
במלאכה, התירו בין דבר שהוא טריח בין
דבר שאינו טריח. מועד ע"י שהוא אסור
במלאכה לא התירו אלא דבר שהוא אבד
ובלבד דבר שאינו טריח. ואית דבעי
מישמעינה מן הדא שביעית ע"י שזמנו

מרוכה התירו. וא"א לאסור כל השנה מועד ע"י שזמנו קצר אסרו. אותן שבעה ימים האחרונים של שנת השביעית לא מסתברא מיעבדינן בשבעה ימי הרגל ויהיו אסורין?

ר' ירמיה בעי מי תמציות dripping of rain gathering in pools שלא פסקו מה הן? להשקות מהן נישמענה מן הדא תוספתא מקוואות אלו הן מי תמציות: כל זמן שהגשמים יורדין וההרים בוצצין. פסקו גשמים, אע"פ שהרים בוצצין trickles הרי הן כמי תמציות. פסקו מלהיות בוצצין הרי הן כמי גביים. נראה שפשט להיתר

עד איכן? עד מתי מותר להשקות ממי תמציות? חייה בר בון בשם ר' יוחנן עד כדי שתפרח הכרית. Vegetation start blossoming on the, grooves formed by the running water רבי לעזר בי יוסי בשם רבי תנחום בי ר' חייה עד כדי שיעשו כרגלי האווז. מתפשטות לכמה מקומות—אים אין "חריץ" עמוק במק"א—סימן שכבר פסקו הגשמים

#רבי ירמיה בעי פרחה הכרית ולא פסקו,?? ירדו גשמים אחר שכבר פרחו—(זכור: "פריחה" היא "סימן" לפסיקת "עונת הגשם"!) למפריעו הוא נעשה כמעין או מיכן ולבא? ליידה מילה? למאי נפק"מ? הטביל בו מחטים וצינורות. אין תימר למפריעו הוא נעשה מעין, טהרו. אין תימר מיכאן ולבא, לא טהרו. #

רבי לעזר בי רבי יוסי שאל אילין אגטרגטיא cascade /cataract מה את עביד לון כמי קילון או אינן כמי קילון?

בריכה pool שנתמלאת מן המעיין, והפסיק המעיין מתוכה, מהו להשקות ממנה? מי חשוב כהשקאה ממעיין, שמותר נישמענה מן הדא: אבל אין משקין לא ממי הגשמים ולא ממי הקילון. מה אנן קיימין? אם בשעה

שהגשמים יורדין, והלא כמשקין לים הגדול הן. איך אפשר לאסור? אלא כי נן קיימין בשעה שפסקו גשמים. אם בשעה שפסקו גשמים, לא כבריכה שנתמלאת מן המעיין והפסיק המעיין מתוכה היא?! ואת אמר אין משקין ממנה! הדא אמרה בריכה שנתמלאת מן המעיין והפסיק המעיין מתוכה אין משקין ממנה.

בריכה שנתמלאת מן הקילון, והמשיך המעיין לתוכה, מהו להשקות ממנה? יש כאן "עירוב" מעיין וקילון נישמענה מן הדא: שדה בית השלחין שניטופה לתוך שדה בית השלחין אחרת, ונעשה "בריכה" משקין ממנה מהבריכה א"ר ירמיה ועודה מנטפת. וכי מחמת הניטוף היא יכולה להשקות?! לא מחמת עצמה שהיא מליאה?! ואת אמר משקין ממנה!! הדא אמר בריכה שנתמלאת מן הקילון והמשיך המעיין לתוכה משקין ממנה.

ותני שמואל כן: הפוסקין??? והבריכה pools שמילאן קודם לרגל, לא ישקה מהן ברגל. אם היתה אמת המים=מעין עוברת ביניהן, משקה מהן ואינו נמנע:

ואין עושין עוגיות לגפנים. אלו הן עוגיות אלו הן הבדידין שבעיקרי אילנות. כיי דתנינן תמן כלים 29:7 יד הבדיד ארבעה:

הלכה ב משנה ר' אלעזר בן עזריה אומר אין עושין את האמה בתחילה במועד ובשביעית

וחכ"א עושין את האמה בתחילה בשביעית, ומתקנים את המקולקלות במועד

ומתקנין את קילקולי המים שברשות הרבים וחוטטין אותן.

ומתקנים את הדרכים ואת הרחובות ואת מקוות המים. ועושין כל צורכי הרבים. ומציינין על הקברות. ויוצאין אף על

הכלאים:

גמרא תמן תנינן שביעית 3:3 ר' לעזר בן עזריה אוסר להוציא זבל לשדה בשביעית עד שיעמוק שלשה או עד שיגביה שלשה או עד שיתן על הסלע.

פתר לה תרין פתרין: בשהיה לו דבר ממועט בתוך "ביתו" מערב שביעית, והוא מבקש להוציאו בתוך שדהו בשביעית, הרי זה מוסיף עליו והולך משיפסקו עוברי עבירה. רבי לעזר בן עזריה אוסר

מה טעמא דר' לעזר בן עזריה? שמא לא ימצא לו זבל, להוסיף, עד שיהא "אוצר של אשפה" ונמצא מזבל את אותו המקום. אתיא דר' לעזר בן עזריה כר' יוסי כמה דר' יוסי אומר ב"מ 5:7 אין זבל מצוי, כן ר' לעזר ב"ע אמר אין זבל מצוי.

פתר לה פתר חורין כשהיה לו דבר ממועט בתוך "שדהו" בערב שביעית והוא מבקש להוציאו לתוך שדהו בשביעית, ה"ז מוסיף והולך משיפסקו עוברי עבירה. ר' לעזר בן עזריה אוסר.

מ"ט דר' לעזר בן עזריה? שמא לא ימצא לו זבל ונמצא מזבל את אותו מקום. ולא כבר הוא מזובל מערב שביעית. ר' ירמיה ר' בון חייה בשם ר' בא בר ממל מפני מראית העין עד שיוציא עשר משפלות כאחת. ולית לרבנן מפני מ"ע? א"ר אידי דחוטרא, סלו ומגריפו מוכיחין עליו שהוא עושה אשפה.

ר' יוסי בי ר' בון אמר אילין שמועתא דהכא: דתנינן תמן רבי לעזר בן עזריה אומר אין עושין את האמה בתחילה במועד ושביעית. א"ר ירמיה האיסור בשביעית- מפני שהוא מכשיר את צדדיה לזריעה. ע"י קרקע רפויה שנותן שם ר' ירמיה ר' בון בר חייה בשם ר' בא בר ממל, מפני מראית העין. נראה כחורש בשביעית

הוון בעיי מימר מאן דאמר תמן מפני

מראית העין, וכא מראית העין. מ"ד תמן מפני שהוא מכשיר את צדדיה לזריעה, וכא מה אית לך?! להוציא זבל לאשפה אים דעתו להוסיף?! לית לך אלא כהדא שמא לא ימצא לו עוד זבל ונמצא מזבל את אותו המקום.

מה נפק מן ביניהון? חפר לעשות אמה של בנין. משום "מכשיר" ליכא.

הכל מודין שאם היה לו שם אבנים או צרורות או סיד או גיבס מותר: כיון שמונח שם מוכן, משום מראית עין נמי ליכא

ומתקנין את המקולקלות במועד. דבר שהוא לצורך המועד, אבל דבר שאינו לצורך המועד אסור. בשל יחיד, אבל בשל רבים אפי' דבר שאינו לצורך המועד מותר.

כהדא דבני דסכותא איתפחת במועדא מרחץ של "סכותא" נשבר ושרא לון רבי אבהו מעבדינה במועדא. בטריח וכיוני לא! סברון מימר ובלבד שלא יכוין את מלאכתו במועד. ואפשר לדחותו אחר המועד! אמרין אין לא מתעבדא כדון, לא מתעבדא עוד.

א"ר channel-duct דציפורין איתפחת במועדא, חבריא סברין מימר שרי מן הדא: ומתקנין את קילקולי המים. א"ר פינחס לא אסר ר' ירמיה אלא משם הלכות הפטיש. משמיע קול

בית עלמא דבר מקטיא name איתפחת במועדא. רב חונה סבר מימר שרי מן הדא: ועושין כל צורכי הרבים. א"ל ר' מנא ולא תני שמואל להתיר "חפירת" בורות של רבים אלא להיות שפין את סדיקהן. וחוטטין אותן. וכן אסור בניין חדש

וחוטטין אותן. גרפין לון כיי דתנינן תמן החוטט בצינור לקבל צרורות

ועושין כל צורכי הרבים. אלו הן צורכי הרבים: דנין דיני ממונות ודיני נפשות דיני מכות ופודין את השבויין וערכים וחרמים

והקדישות ומשקין את הסוטה ושורפין את הפרה ועורפין עגלה ערופה. ורוצעין עבד עברי ומטהרין את המצורע ומפרקין את המנעל מעל גבי האימוס אבל לא מחזירין אותו:

ומציינין על הקברות. לא כבר ציינו מאדר. תיפתר שירד שטף של גשמים ושטפו:

ויוצאין אף על הכלאים. לא כבר יצאו באדר? תיפתר שהיתה השנה אפילה ואין הצמחים ניכרים.

ומניין לציון? ר' ברכיה ר' יעקב בר בת יעקב בשם ר' חונייה דברת חורון. ר' יוסה אמר לה רבי יעקב בר אחא בשם ר' חונייה דברת חורון ר' חזקיה ר' עוזיאל בריה דר' חונייה דברת חורון: (ויקרא יב) וטמא טמא יקרא כדי שתהא טומאה קוראה לו בפיה ואומרת לו פרוש!

ר' לא בשם ר' שמואל בר נחמן (יחזקאל לט) ועברו העוברים בארץ וראה עצם אדם ובנה אצלו ציון. עצם- מיכן שמציינין על העצמות. אדם- מיכן שמציינין על השדרה ועל הגולגולות. ובנה- מיכן שמציינין על גבי אבן קבועה. אם אומר את על גבי אבן תלושה אף היא הולכת ומטמא במקום אחר. אצלו- במקום טהרה

מצא אבן אחת מצויינת-אף על פי שאין מקיימין כן- המאהיל עליה טמא, אני אומר מת קמצוץ (a mangled body that does not occupy more than one stone) היה נתון תחתיה. היו שתים, המאהיל עליהן טהור, ובניהן טמא. אם היה חרוש בינתיים, הרי הן כיחידות. ביניהן טהור סביבותיהן טמא.

תני אין מציינין על הבשר, שמא נתאכל הבשר. ר' יוסטא בר שונם בעא קומי ר' מנא ולא נמצא מטמא טהרות למפרע! אף

קודם שנתאכל אמר ליה מוטב יתקלקלו בו לשעה, ואל יתקלקלו בו לעולם:

הלכה ג משנה רבי אליעזר בן יעקב אומר: מושכין את המים מאילן לאילן, אבל לא ישקה את כל השדה כולה.

זרעים שלא שתו לפני המועד, לא ישקם במועד.

וחכמים מתירין בזה ובזה: שתי חומרות דראב"י

גמרא רבי מנא אמר לה סתם. רבי אבין בשם שמואל בסתם חלוקים. מה אנן קיימין אם במרווחין דברי הכל אסור להשקות השדה כולה דרך צורך האילן ממש התירו אם ברצופין דברי הכל מותר. אלא כי נן קיימין בנטועין מטע עשר לבית סאה. רבי ליעזר בן יעקב עבד לון כמרווחין, ורבנן עבדין לון כרצופין.

הא רבנן אמרי במרווחין אסור להשקות. מהו להמשיך? נילף הדא דרבנן מן דרבי ליעזר בן יעקב. כמה דר' ליעזר בן יעקב אמר במרווחין אסור להשקות ומותר להמשיך. כן רבנן אמרי במרווחין אסור להשקות ומותר להמשיך.

ולא כן סברינן מימר במרווחין דברי הכל אסור, שאין צורך כ"כ והן עפר לבן מותר ל"הרביץ" עפר לבן לא כמרווחין הוא! ושרינן ליה בשביעית! אלא כאן בשביעית וכאן במועד.

מה בין שביעית ומה בין מועד? שביעית על ידי שהוא מותרת במלאכה, התירו בין דבר שהוא טריח בין דבר שאינו טריח. מועד ע"י שהוא אסור במלאכה, לא התירו אלא דבר שהוא אבד, ובלבד דבר שאינו טריח. ואית דבעי מימר נישמענה מן הדא: שביעית על ידי שזמנה מרובה התירו, מועד על ידי שזמנו קצר אסור. {אותן שבעת ימים האחרונים לא מסתברא מיעבדינן כשבעת ימי הרגל ויהיו אסורין}

אשכח תני שביעית 2:10 מרבצין בעפר לבן בשביעית, אבל לא במועד:

וחכמים מתירין בזה ובוזה. מהו בזה ובוזה? בין ששתו קודם לרגל בין שלא שתו קודם לרגל? אלא בין באילן, בין בזרעים: כדפירשתי

הלכה ד משנה צדין את האישות ואת העכברים בשדה האילן ובשדה הלבן כדרכו, במועד ובשביעית

ר' יהודה אומר: בשדה האילן כדרכו, ובשדה לבן אין הפסד כ"כ שלא כדרכו.

ומקרינ את הפירצה במועד, ובשביעית בונה כדרכו:

גמרא אישות זו חולדה. אע"פ שאין ראה לדבר זכר לדבר (תהלים נח) נפל אשת בל חזו שמש.

ניחא בשדה האילן, בשדה הלבן? אלא בשדה הלבן שהיא סמוכה לשדה האילן:

כדרכו. צד במצודה.

שלא כדרכו תוחב בשפוד ומכה בקרדום ומרדד את האדמה תחתיה.

תני מחריבין חוררי הנמלים במועד. כיצד הוא עושה? רשב"ג אומר נוטל עפר מאלו ונותן בצד אלו, והן מחנקין אלו את אלו. והוא שתהא אמת המים עוברת ביניהן: אין מכירין בעפר ההוא, וחונקין...

ומקרינ את הפרצה במועד. אבן על גבי אבן וצרור על גבי צרור.

ובשביעית בונה כדרכו אבן על גבי צרור וצרור ע"ג אבן.

ובפירצה שאינה סגה את העפראינו "מגדיר את העפר—דאסור לטלטל את העפר אבל פירצה שהיא היתה סגה את העפר, אסור לגודרה בשביעית

ותני כן: כל פירצה שהיא סגה את העפר

אסור לגודרה בשביעית, ושאינה סגה את העפר מותר לגודרה בשביעית.

בשאינה מכשלת את הרבים אבל אם מכשלת הרבים אע"פ שהיא סגה את העפר מותר לגודרה בשביעית. כהדא אם היה כותלו גוהה סותרו ובונהו. {ויסתור ולא יבנהו? רבי חנניה בשם רבי יוחנן התיירו סופו מפני תחלתו שאם אומר את לו שלא יבנה אף הוא אינו סותרו ונמצא בא לידי סכנה}

הלכה ה משנה ר' מאיר אומר: רואין את הנגעים להקל, אבל לא להחמיר. וחכמים אומרים: לא להקל ולא להחמיר

ועוד א"ר מאיר מלקט אדם עצמות אביו ואמו (מנהגם ללקט העצמות אחר שנרקב הבשר, ולקברם במק"א) מפני ששמחה היא לו=כפרה לאביו. ר' יוסי אומר אבל הוא לו

ולא יעורר על מתו ולא יספידנו קודם לרגל שלשים יום:

*****סוגיא עמומה—והגהתי ופירשתי

גמרא תמן תנינן: נגעים 4:10 בהרת כגריס ופסת כגריס, ונולד לפסיון מחיה או שער לבן, והלכה לה האום=גריס הראשון. ויש לנו "גריס חדש" ובו סימן טו' ר' עקיבה מטמא וחכמים אומרים תיראה כתחילה. הא רבי עקיבה מטמא ומחליט. ורבנן אמרי תיראה כתחילה מחליטין. ומה ביניהון? ר' יוחנן אמר ערב הרגל ביניהון. וראיית הכהן אחר שבוע ראשון, הוא בתוך הרגל רבי עקיבה אומר הי קדמייתא, ואין את נזקק לו לא להקל ולא להחמיר. ונשאר בטומאתו ורבנן אמרי חורי היא, ואת פוטרן מן הראשונה. נמצא דברי ר"מ "להקל ולא להחמיר" מיירי בכה"ג, שפוטרן מנגע A אך אינו מטמאו בנגע B {והיידא היא שלא להחמיר? שאין את נזקק לו לשנייהכלל לא להקל ולא להחמיר}

ר' יוסה בשם ר' אחא אתייה דיחידייא

דהכא כסתמא דתמן, ודיחידייא דתמן
כסתמא דהכא.

אתיא דיחידייא דתמן כסתמא דהכא- ר'
עקיבה אומר היא קדמייתא ואין את נזקק
לו לא להקל ולא להחמיר. ודיחידייא
דהכא=ר"מ כסתמא דתמן- ורבנן אמרי חורי
היא ואת פוטרן מן הראשונה. ותנינן הכא
ר' מאיר אומר רואין את הנגעים בתחילה
להקל אבל לא להחמיר.

ר' יוסי בי ר' בון בשם רבי אחא: בין
דיחידייא דתמן בין דרבנן דתמן, מודיי
ליחידייא דהכא להקל אבל לא להחמיר.
תמן בשהלכה לה האום ונפק"מ לעניין פריחה (עי'
לקמן) ברם הכא בשהלכו להם הסימנים והאום
קיימת. לר"מ רואין להקל ופוטרין אותו, ולרבנן אין רואין
כלל—ולא אתפרש טעמיהו

{א"ר: נראים דברי ר' יוסי במוסגר לא להקל
ולא להחמיר(שאים יראה "להקל" חייב לראות גם
"להחמיר") ודברי ר' מאיר במוחלט יראה ומה
בכך... (רק "קולא" אפשר לצמוח)}

חוזר לפרש פלוגתא רע"ק וחכמים ר' זעירה אמר ימי
הרגל ביניהון: ר' עקיבה אומר היא
קדמייתא ואינו נכנס לעזרה. ורבנן אמרי
חורי היא ונכנס לעזרה. כי הראשון הלך לו, והשני
עוד לא טומא

הא ר' עקיבה מטמא ומחליט ורבנן אמרי
תיראה כתחילה מחליטין. ומה ביניהון?
שמואל אמר פריחה ביניהון. אים פרח נגע B
בכולו, לפני עיני הכהן ר' עקיבה אומר היא
קדמייתא כפורח מן הטמא, (אף מתוך הסגר)
טהור. ורבנן אמרי חורי היא, כפורח מן
הטהור, טמא.

##ואמרין בשם שמואל פריחה בשחין
המורד ביניהון. (ממש כדלעיל—רק שיש שחין שפשה
גם שם, עיין לקמן) רבי עקיבה אומר היא
קדמייתא כפורח מן הטמא טהור. ורבנן
אמרי חורי היא כפורח מן הטהור טמא.

עיין נגעים 6:8 {בגין דהוא חורי, הא אין היא
היא, טהורה. ואתייא כיי דאמר רבי שמעון
בן לקיש??? דאיתפלגון פריחה בו בשחין
המורד בשבוע שני אחר שנטהר מחמת שפשה בכולו (חוץ
ממקום "שחין המורד", שאינו מעכב את הפריחה) נתרפא
השחין, ופרחה גם שם, פליגי אמוראי אי חשיב כפושא מן
הטהור, טמא ר' יוחנן אמר טהור ר' שמעון בן
לקיש אמר טמא} אגב אורחא ##

ועוד א"ר מאיר מלקט אדם עצמות אביו
ואמו מפני ששמחה היא לו.

בראשונה היו קוברין אותן the convicts
במהמורות in mounds נתאכל הבשר היו
מלקטין את העצמות וקוברין אותן בארזים
box/chest אותו היום היה מתאבל, ולמחר
היה שמח לומר שנינוחו אבותיו מן הדין.

תני המעביר ארון ממקום למקום אין בו
משום ליקוט עצמות. לעניין ניהוג אבילות באותו
היום א"ר אחא הדא דאת אמר בארון של
אבן, אבל בארון של עץ יש בו משום
ליקוט עצמות. א"ל ר' יוסי ואפילו תימר
בארון של עץ אין בו משום ליקוט עצמות.
אי זהו ליקוט עצמות? מעבירין באפיקרסין
wrapped in sheets ממקום למקום.

ותני כן: ליקוט עצמות מלקט עצם עצם
משיתאכל הבשר. חגיי בשם ר' זעירה
ליקוטי עצמות כשמוען. כפשוטו

תני אין שמועה היום "ששמע" שלוקטו העצמות, אין
נוהג בו אבילות לליקוטי עצמות. אמר רבי חגיי
והוא ששמע למחר אבל אם שמע בו
ביום—אף לאחר שנלקטו יש שמועה לליקוטי
עצמות.

ויש שיעור לליקוטי עצמות?

תנא ניקומכי קומי ר' זעירה אין שיעור
לליקוטי עצמות

כהדא רבי מנא הורי לר' הלל דכיפרה
לקרוע ולהתאבל כר' אחא, שלא להיטמאות

כר' יוסי. רק כשמעבירין באפק' שרי לכהן לטמאות

תני ליקוטי עצמות אין אומרים עליהן קינים ונהי. אין אומר עליהן לא ברכת אבלים ולא תנחומי אבלים. אלו הן ברכת אבלים: מה שהן אומרים בשורה.

תני אבל אומרים עליהן דברים. מהו דברים? רבנן אמרו קילוסין:

ולא יעורר על מתו. אי זהו העירור? מזכירתו בין המתים.

ולא יספידנו אי זה הוא הספד? שהוא עושה לו הספד בפני עצמו. הדא דאת אמר בישן, אבל בחדש מותר. אי זהו חדש ואי זהו ישן? חדש בתוך שלשים יום, מת עתה ישן לאחר שלשים יום.

תני לא תעורר אשה לווייתה במועד. ר' נחמן בשם ר' מנא אמר "לוייתה" כמה דתימר (איוב ג) העתידים עורר לויתן.

תני לא ישא אדם אשה שיש לה בנים גזירה שתמית בניה מבעל הזה.

אפילו בקבר אסור לספוד 30 יום קודם הרגל, שמא יוציא כל הכסף לצורך ההספד!

א"ר ייסא מפני מעשה שאירע יש לאסור

הלכה ו משנה אין חופרין כוכין sepulchral chamber וקברות במועד. אבל מחנכין את הכוכין.

ועושין נברכת /wash-pond /grave dug in soil

וארון עם המת בחצר. ר' יהודה אוסר אלא א"כ יש עמו נסרים:

גמרא איזהו חינוך קברות? רבי יוסי בר נהוראי אמר סדו בסידי. רב חסדא אמר אם היה ארוך מקצרו. ריב"ל אמר מאריך בו מצד אחד, ומרחיב בו מצד אחד.

תני רבי חייה מאריך בו ומרחיב בו בין מצד אחד בין משני צדדין

ועושין נברכת במועד. זה הבקיע. a fissure כל שהוא תושב permanent נקרא בקיע.

וארון עם המת בחצר הדא דאת אמר במת שאינו מפורסם אבל במת שהוא מפורסם עושין לו ארון אפי' בשוק. כד דמך ר' חנניא חברין דרבנן עבדין ליה ארון בשוקא. הכל מודין שלא יקוץ לו ארזים מן המחובר—רק פליגי אי שרי ל"נסרן" כפי המדה ודכוותה לא יחצוב לו אבנים. היו חצובות תפלוגתא דר' יהודה ורבנן:

הלכה ז משנה ואין נושאים נשים במועד לא בתולות ולא אלמנות, ולא מייבמין מפני ששמחה היא לו. אבל מחזיר את גרושתו ועושה אשה תכשיטיה במועד.

רבי יהודה אומר אשה לא תסוד מפני שניווול הוא לה:

גמרא שמעון בר בא בשם רבי יוחנן מפני ביטול פריה ורביה. שימתין עד המועד

בעון קומי רבי יסא העבד מהו שישא במועד? אמר לון נישמענה מן הדא מי שחציו עבד וחציו בן חורין.... ואמר שמעון בר בא בשם רבי יוחנן מפני ביטול פריה ורביה הדא אמרה שהעבד מצווה על פריה ורביה, וכל שהוא מצווה על פריה ורביה אסור לו לישא במועד!

ר' אילא ר' לעזר בשם ר' חנניה על שם שאין מערבין שמחה בשמחה. רבי לא שמע לה מן הדא (מלכים א ח) כי חנוכת המזבח עשו שבעת ימים והחג שבעת ימים ר' יעקב בר אחא שמע לה מן הדא (בראשית כט) מלא שבוע זאת

ר' אבהו בשם רבי לעזר מפני הטורח.

תני אבל מתכוין הוא ונושא מערב הרגל.

לית הדא פליגא על ר' לעזר?! לית הדא פליגא על ר' יוחנן?! ואפילו על ר' חנניה

לית היא פליגא?!

א"ר בא עלת כלתא נפקת טרחותא מיד כשנכנס הכלה, יצתה הטירחא...

אבל מחזיר הוא את גרושתו. מפני שאינו שמחה היא לו הדא דאת אמר מן הנישואין אבל מן האירוסין אסור:

ועושה אשה תכשיטה במועד. ואלו הן תכשיטי אשה גודלת וכוחלת ופוקסת paint the face with rouge ונוטלת את שערה ואת צפרניה ומעברת כלי חרש על פניה לטיול השיער

א"ר יודן אבוי דר' מתניה בלשון נקי היא מתניתא: =פניה התחתון

ר' יהודה אומר לא תסוד מפני שהוא ניוול לה. תרין אמורין רבי חנניה ור' מנא. חד אמר בסיד שהוא מתרתו לאחר המועד דברי הכל אסור. וחורנה אמר בסיד שהוא מתרתו לאחר המועד נחלקו, אבל בסיד שהוא מתרתו בתוך המועד דברי הכל מותר. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דא"ר חנניה ר' יסא בשם ר' יוחנן: ר' יודה כדעתיה כמה דר' יודה אמר תמן ע"ז 1:1 צרת שעה צרה, כן הוא אומר הכא ניוול שעה ניוול. הוי דו אמר בסיד שהיא מתרתו בתוך המועד נחלקו ואפ"ה אסור ר"י מפני שמצורה הוא עכשיו אבל בסיד שהיא מתרתו לאחר המועד דברי הכל אסור:

הלכה זו משנה ההדיוט תופר כדרכו, והאומן מכליב irregular stitches

ומסרגין את המיטות. רבי יוסי אומר [אף] ממתחין:

גמרא דבית ר' ינאי אמרו כדרכו- ממלא את המחט. מכלב- אחת אחת.

רבי יוחנן אמר כדרכו- אחת אחת, מכלב- מפסיע. מתניתא מסייעא לר' יוחנן הרוצענין מכלבין במועד. אין תימר אחת

אחת כך היא אומנותן! אלא כינן קיימין במפסיע. large steps!! א"ר סימון בתופר כיסין היא מתניתא שרי ל"רצען" אחת אחת(שאין דרך)

אי זהו הדיוט ואי זהו אומן? א"ר יוסי בן חנינה כל שאינו מזווג את האומריות אינו מכוןן שיהא האימרא ישר זה הוא הדיוט.

ממתחין. רבי יסא אמר איתפלגון חזקיה ור' יוחנן חזקיה אמר סירוג שתי וערב. מיתוח או שתי או ערב. רבי יוחנן אמר סירוג או שתי או ערב. מיתוח היתה רפה ממתחה: א"ר חייה בר בא הכל מודין בסירוג שהוא שתי וערב מה פליגין במיתוח חזקיה אמר או שתי או ערב ר' יוחנן אמר אם היתה רפה ממתחה.

רבי יסא הורי לשמואל בר' חנינה סירוג שתי וערב. ולא ידעין אי כהדא דחזקיה ואין כהדא דר' חייה בר בא דברי הכל.

אמר רבי בון בר חייה קומי רבי זעירה מתניתא אמרה כן סירוג שתי וערב דתנינן תמן החבל מאימתי הוא חיבור למטה? מ"שיסרג" בה שלשה בתים. אית לך מימר שתי ולא ערב או ערב ולא שתי?!

מהו להערים ולסרג?

רב הושעיה אית ליה קמח וטחן חטיין

ר' זעירה אמר לר' יונה פוק זבון לן שיחורין לדוכנה! beans to grind אמר ליה אית לן פילחא דמועדא היש לנו "ריחיים של מועד"!!! ואיקפד עלוי:

הלכה ט משנה מעמידין תנור וכירים במועד רבי יהודה אומר אין מכבשין את הריחים בתחלה:

גמרא תנא ר' חלפתא בר שאול ובלבד שלא יגדרנו בתחלה. תני תנור וכירים חדשים אין סכין אותן בשמן ואין טולין אותן במטלית ואין חוסמין אותן בצונין בשביל שיתחסמו ואם בשביל לשפות עליהן את הקדירה מותר.

ותני כן תנור וכירים חדשים הרי הן ככל הכלים המיטלטלין בחצר.

רבי יודן בי רבי ישמעאל הורי מדוחק להביא כירה חדשה מבית האומן לשפות עליה את הקדירה בתחילה ביום טוב:

הלכה י משנה ועושין מעקה לגג ולמרפסת מעשה הדיוט אבל לא מעשה אומן

שפין את הסדקי^{they may plaster up cracks} ומעגילין אותן- במעגילה, ביד, וברגל. אבל לא במחלציים^{and smooth them down with a roller, hand, foot but not with a trowel}

הציר והצינור והקורה^{hinge socket roof-beam} והמנעול והמפתח^{lock key} שנשברו מתקנין אותן במועד

ובלבד שלא יכוין מלאכתו במועד

כבשין^{pickled food} שהוא יכול לוכל מהן במועד, כובשין:

גמרא לגג עשרה, ולמרפסת שלשה:

שפין את הסדקין. תני ר' חייה השף שף ברגל, והמעגל מעגל ביד. מתני' במעגילה קטנה מותר אף לעגל ומה דתני ר' חייה במעגילה גדולה אסור:

הציר והצינור והקורה והמנעול והמפתח

שנשברו מתקנן במועד ובלבד שלא יכוין את מלאכתו במועד. כהדא ר' מנא איתבר עוקא דסולמיה^{step of his ladder} שאל לר' יונה אבוי ושרא ליה. אפילו כן א"ל: פוק חמי חד סב וסמוך עלוי, ראה איזה זקן, ותסמוך עלוי נפק ואשכח ר' בון בר כהנא ושאל ליה ושרא ליה:

וכל כבשין שהוא יכול לוכל מהן במועד כובשין. הא כבשין שאינו יכול לוכל מהן במועד לא. א"ר בא הדא דאת אמר בשאינן אבודין אבל אם היה דבר אבד, אים לא יכבשם עתה מותר.

תני לא יהא יוצא ומלקט עשבים ומוכרן בשוק שאין דרכו לוכל מהן במועד. רק לכבשם ולאכלם לאחר זמן

#[אמר רב הושעיה אם אומר את כן להתיר מטעם שמא יאכלם בלי כבישה... נמצאתה מתיר את האומנות במועד.] #

לא כן אמר ר' בא הדא דאת אמר בשאינן אבודין אבל אם היה דבר אבד מותר?! מתני' ברייתא ..לא יהא.. בשלקטן ברגל, מה דאמר ר' בא בשלקטן מערב הרגל:

נשלם בס"ד מוש"ק תרומה ב אדר א תשע"א

מסכת מועד קטן פרק ב

הלכה א משנה מי שהפך את זיתיו קודם המועד—וצריך לטחנם ולגמרם תיכף, כדי שלא יופסדו ואירעו אבל או אונס או שהטעוהו פועלים טוען קורה ראשונה ומניחה לאחר המועד דברי רבי יהודה

רבי יוסי אומר זולף וגומר כדרכו:

גמרא אנן תנינן מי שהפך את זיתיו. תני רבי חייה מי שהיו זיתיו הפוכין ושנויין. מיפסדו טובא מתניתן צריכה לרבי חייה ודר' חייה צריכה למתניתן. אילו

תנינן ולא תנא ר' חייה, הוינן אמרין לא
אמרן אלא מי שהפכן פעם אחת, אבל אם
הפכן ושניין דברי הכל מותר, הוי צורכה
למתניתיה דר' חייה. או אילו תנא ר' חייה
ולא תנינן אנן הוינן אמרין, לא אמרנן אלא
מי שהפכן ושניין אבל אם הפכן פעם אחת
דברי הכל אסור. הוי צורכא למתני' וצורכא
למתני' דר' חייה.

א"ר פינחס בי רבי זכיי מתני' בעטינים
packed olives מה דתני רבי חייה בגרגרים
loose

#רבנן דקיסרין אמרין, מתניתן ר' שא דקתני
"הפך" כרבי יוסי, ומה דתני ר' חייה כרבי
יודה. רבי יודה אומר יאבד דבר מועט ואל
יאבד דבר מרובה. רבי יוסה אומר אל יאבד
דבר כל עיקר. #

רבי יודה בר פזי בשם רבי יוחנן כשם שהן
חלוקין כאן כך הם חלוקין בהלכות אבל.
דתני אלו דברים שעושין לאבל בימי אבלו:
דורכין את עביטו his basket וזולפין empty
over/pour את יינו וגפין close את חביותיו.
וזיתיו הפוכין ושנויין, טוחנן כדרכן.
ומשקין בית השלחין שלו בשהגיע זמנו
לשתות. וזורעין את נירו פשתן,
ברביעה. צריך לזרוע תיכף אחר הגשם דברי רבי
יודה.

אמרו לו אם אינה נזרעת פשתן תזרע מין
אחר, אם אינה נזרעת בשבת זו תזרע
בשבת אחרת. מני אמרו לו? ר' יוסה.

מחלפה שיטתיה דר' יודה תמן הוא אמר
יאבד דבר ממועט ואל יאבד דבר מרובה
וכא אמר הכין!! שנייא היא תמן במועד
שדרכו להערים.??? דרך אנשים להערים במועד,
דקילי להו

וכל שכן מחלפה שיטתיה דרבי יוסה!! מה
אית תמן שדרכו להערים את אמר מותר,
כאן שאין דרכו להערים לא כל שכן?! שיהא

מותר!! אמר ר' חיננה מנו אמרו לו, חכמים
שהן בשיטת רבי יודה במועד: ומחמירין גם באבל
הלכה ב משנה וכן מי שהיה יינו בתוך
הבור ואירעו אבל או אונס או שהטעוהו,
זולף וגומר וגף כדרכו דברי ר' יוסי
ר' יהודה אומר עושה לו לימודים coverings
of shingles בשביל שלא יחמיץ:

גמרא א"ר זעירא לא אמר אלא וכן מי
שהיה יינו בתוך הבור וכו' הא בתחילה
אסור. תחילה הקצירה אסור במועד ומפרש....

מה אנן קיימין? אם בשהגיע זמנו
לבצור קודם המועד ולא בצר הוא חטא על
נפשיה! פשיטא דאסור! אם בשלא הגיע זמנו
לבצור, יכול הוה קאים! למה נתיירנו, ימתין עד אחר
המועד! אלא כי נן קיימין בשהגיע זמנו
לבצור, הוה סבר דו יכיל קיים, ולא קם.
כהדא ר"ש בי ר' ינאי קטף כרמי' במועדא,
חמוניה כל עמא וקטפון בתריה, כל העם עשו
כן... בשתא חוריתאי שבקיה ויבש. לשנה
האחרת הניחו, ויבשה ילפון מקלקלתא ומתקנתא
לא ילפון!!

רב חייה בר אשי בשם רב. fishers net.
הוה רא שרי מיעבדינה במועדא לצוד בה
דגים במועדא.

רבי יהודה הורי באילין מהולייא sift שרי
מעבדינן במועדא לצורך המועד.

ר' אמי הורי באילין פומפיא food-grater שרי
מיעבדינן במועדא לצורך המועד.

רבנן דקיסרין אמרי מסיקין לפסין stew-pot
וקדירות לצורך המועד.

שמואל אמר זפתין גרבא, חביות גדולות ולא
זפתין כוזתא קטנות. זפתין גרבא- דזיפתא
דקדקירא, thin ולא זפתין כוזתא- דזיפתא
גלידא. thick

אית דמחלפין: זפתין כוזתא ולא זפתין
גרבא. זפתין כוזתא- שהיא לשעה. ולא

זפתין גרבא- שהיא לשהות:

הלכה ג משנה מכניס אדם פירותיו מפני הגנבים.

ושולה פשתנו מן המשרה בשביל שלא תאבד, ובלבד שלא יכוין את מלאכתו במועד. וכולן אם כיוונו את מלאכתן במועד יאבדו:

גמרא ודלא כרבי יודה, דרבי יודה אמר יושב ושומר. אסור להכניס הפירות

רבי יעקב בר אחא בשם רבנן פרקמטיא אבודה, שרי מטלטלתא להפך בו במועדא.

ר' יעקב בר אחא בשם ר' יסא הדא שיירתא שרי מיזבון מינה במועדא. מותר לקנות מן ה"שיירא" במועד

הוה ידע דשיירתא מיעול, ומיזלא עיבידיתה. אים יודע שהשיירא ילך, ויזיל סחורתו... א"ר מנא אין ידע דלא מיזבן והוא פחת מן אגרא, יזבין, ואי לא לא יזבין. א"ר יוסי בר בון אגרא וקרנא קרן הוא! אין ידע דלא מזבין והוא פחת מן קרנא, יזבן ואי לא לא יזבן.

ר' יונה ור' יוסה הורון בהדין לסוטהרדיד של נשים שרי מזבנתיה במועדא לצורך המועד.

ר' יצחק בי ר' לעזר מפקד לר' הושעיה בי ר' שמי דהוה פרוש, פורש לים למכור סחורתו אין את ידע דאת מזבן, ואילפא מורכא לך, ואת אתי משתי גבן, זבין. אים תוכל למכור- והספינה ימתין לך- ולקנות יין עים המעות, ולשתות, מותר ואי לא לא תזבין.

ר' יונה בוצריה, הוה ליה ספרין היה לו ספרים למכור שאל לר' הונא מהו מזבנתין במועדא? א"ל מחדי את מועדא, שתי את קינדיטון.

ר"ח חברין דרבנין אמר: פרגמטיא ware/goods נגבית מנכסי יתומים קטנים. אים

הניח להם אביהם סחורה, שקנה למחצית-שכר הוון בעי מימר בשיש עדים, הא אם אין עדים יודעים לא.

רבנן דקסרין בשם רבי לא: לכן צריכא בשאין עדים יודעין! הא אם יש עדים יודעין, נעשית כפקדון. כך אנו אומרים פקדון לא יגבה מניכסי יתומין קטנים! מה בינו למלוה? מלוה ניתנה להוצאה וזה לא ניתן להוצאה.

א"ר בא בר ממל אילו היה לי מי שיומנה עמי היתרתי בשר בכור להישקל בליטרא. והיתרתי שיהו עושין מלאכה בחולו של מועד.

כלום אסרו בשר בכור להישקל בליטרא לא כדי שיהו מוכרין אותו בזול! כיון שלא נודע משקלם והן מערימין עליו ומוכרין אותו ביוקר!!

כלום אסרו לעשות מלאכה בחולו של מועד, אלא כדי שיהו אוכלין ושותין ויגיעין בתורה! ואינן אוכלין ושותין ופחזין.

א"ר יוחנן אם הזכירוך לבולי, senate יהא הירדן בעל גבולך. hide yourself in the bushes.

...

א"ר יוחנן קבלין רשות להיפטר מבולי. מותר לצעוק לפני mayora כדי להיפטר מלשמש in the senate

א"ר יוחנן לוי בריבית לחבורת מצוה ולקידוש החדש=לצורך סעודת מצוה רבי יוחנן בצפרא הוה נחת לכנישתא והוה מלקט פירורין ואכל. ואמר יהא חלקי עם אילין דאכלין הכא רומשות: עים אותן שאכלו אמש בסעודת ר"ח....

הלכה ד משנה אין לוקחין בתים עבדים ובהמה ואבנים אלא לצורך המועד או לצורך המוכר שאין לו מה יאכל

אין מפנין מבית לבית, אבל מפנה הוא

לחצירומבית לבית באותו חצר מפני ששמחה היא לו

אין מביאין כלים מבית האומן, אם חושש להן, מפנן לחצר אחרת:

גמרא ניהא כולהן, אבנים?! איזה צורך יש? כהדא אם היה כותלו גוהה סותרו ובונהו. ויסתור ולא יבנה רבי חנניה בשם ר' יוחנן התירו סופו מפני תחילתו שאם אומר את לו שלא יבנה אף הוא אינו סותרו ונמצא בא לידי סכנה.

רבי יהושע בן לוי שאל לרשב"ל מהו ליקח בתים מן העכו"ם? א"ל אימת ר' שאל, בשבת? ותני בשבת מותר. כיצד הוא עושה? מראה לו כיסין של דינרין והעכו"ם חותם ומעלה לארכיים. the gentile takes the deed to the office' for recording שלא נכבשה יריחו אלא בשבת דכתיב (יהושע ו) כה תעשה ששת ימים. וכתיב וביום השביעי תסובו את העיר שבע פעמים וכתיב (דברים כ) עד רדתה אפילו בשבת

הרי שאין לו מה יאכל קוצר ומעמר ודש ובלבד שלא ידוש בפרה. במספק ליחיד, אבל במספק לרבים דש ואפילו בפרה.

אין מפנין מדירה נאה לדירה נאה, ולא מדירה כאורה לדירה כאורה. ולא מדירה כאורה לדירה נאה, ואין צריך לומר מדירה נאה לדירה כאורה. ובתוך שלואים נכנס מבית אחר לתוך שלו אפילו מדירה נאה לדירה כאורה. שמחה לאדם בשעה שהוא דר בתוך שלו.

אין מפנין את המת ואת העצמות מקבר מכובד למכובד ולא מבזוי לבזוי ולא מבזוי למכובד אין צורך לומר מן המכובד לבזוי. ובתוך שלו אפילו מן המכובד לבזוי ערב הוא לאדם שהוא נינוח אצל אבותיו:

אין מביאין כלים מבית האומן. הדא אמרה:

פרגמטיא אבודה שרי מטלטלתא במועדא:

הלכה ה משנה מחפין את הקציעות בקש they may cover fig-cakes with straw (protect from rain) רבי יהודה אומר אף מעבין??? עי' בגמ'

מוכרי פירות כסות וכלים מוכרין בצנעה לצורך המועד

הציידין והדשושות והגרסות, hunters, groats-makers and geist-millers עושין בצינעה לצורך המועד. ר' יוסי אומר הן החמירו על עצמן: ואין עושין כלל

גמרא כיני מתני' מעבין. לא "אף" ר' יהודה אומר יאבד דבר ממועט ואל יאבד דבר מרובה ואסור לחפות בקש, רק יעבם זו ע"ג זו רבי יוסה אומר אל יאבד דבר כל עיקר.

כהנא אמר אית מילין במועד דקשיין מן אהילות ומן נגעים. תמן אמר רב ירמיה בשם רב פורסין מחצלת על גבי שיפוף שמונה ע"ג לבנים בשבת וכא הוא אמר הכין?! איך אפשר להחמיר במועד יותר משבת?

מתרין רבנן דקיסרין בשם רבי יעקב בר אחא: לתולש מן הקרקע ביניהן. רבנן אמרי קוצראף מותר לקצור קש כדיי לעבות ומעבה, רב יודה אומר לא יקצור אלא יעבה.

קיבלו עליהן חרמי טיבריה ודשושי עכו וגרוסי ציפורין שלא לעשות מלאכה בחולו של מועד. ניהא גרוסי ציפורין דשושי עכו. חרמי טיבריה ואינן ממעטין בשמחת הרגל?

צד הוא בחכה, fish-hook צד הוא במכמורת. small fishers net אפילו כן אינן ממעטין בשמחת הרגל? רבי אמי מיקל לון מקללם שהן ממעטין בשמחת הרגל:

מסכת מועד קטן פרק ג

הלכה א משנה ואלו מגלחין במועד: הבא

ממדינת הים, ומבית השביה, והיוצא מבית האסורים, ומנודה שהתירו לו חכמים, וכן מי שנשאל לחכם והותר, והנזיר, והמצורע, מטומאתו לטהרתו:

גמרא הא שאר כל בני אדם אסורין. א"ר סימון גזרו עליהן שלא יכנסו לרגל מנוולין.

תמן תנינן אנשי משמר ואנשי מעמד אסורין מלספר ומלכבס ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת. הא שאר כל הימים אסורין. רבי יוסה ר' אבהו בשם רבי יוחנן רבי אבון בשם חזקיה גזרו עליהן שלא יכנסו לשבת מנוולין.

תני בשם רבי יודה הבא ממדינת הים אסור לו לגלח. רבי יודה כדעתיה דרבי יודה אמר אסור לפרש לים הגדול. מעתה כהן שיצא חוץ לארץ, הואיל ויצא שלא ברצון חכמים יהא אסור לו לגלח. כשחזר לא"י באמצע משמרו

חד כהן אתא לגבי ר' חנינה א"ל מהו לצאת לצור לעשות דבר מצוה לחלוץ או לייבם? א"ל אחיו של אותו האיש יצא, ברוך המקום שנגפו! ואת מבקש לעשות כיוצא בו? אית דבעי מימר הכין א"ל: אחיו של אותו האיש הניח חיק אמו וחייב חיק נכרי' וברוך שנגפו ואת מבקש לעשות כיוצא בו?

שמעון בר בא אתא לגביה רבי חנינה, א"ל כתוב לי חדא איגרא דאיקר, ניפוק לפרנסתי לארעא ברייתא. כתוב לי מכתב כבוד כדיי שיהיה לי פרנסה בצאתי לחו"ל אמר לו למחר אני הולך אצל אבותיך, לאחר פטירתי... יהו אומרים לי נטיעה אחת של חמדה שהיתה לנו בארץ ישראל התרתה לה לצאת לחוץ לארץ...

והיוצא מבית האסורין. הוינן סברין מימר כשהיה חבוש אצל העכו"ם, אבל אם היה חבוש אצל ישראל לא. הרי הניחו לו...

אתא מימר לך ואפילו חבוש אצל ישראל אינו ערב לאדם לגלח בבית האסורין...

והמנודה שהתירו לו חכמים. מה אנן קיימין אם בשהתירו לו קודם לרגל, יגלח! אם בשלא התירו לו קודם לרגל, אל יגלח! היה לו לישאל על נידויי קודם! אלא כי נן קיימין כשהתירו לו קודם לרגל, וחל יום שלשים שלו להיות ברגל שאין נידוי פחות משלשים, ואין נזיפה פחותה משבעת ימים.

אין נידוי פחות משלשים יום (במדבר יא) עד חדש ימים עד אשר יצא מאפכם. ואין נזיפה פחותה משבעת ימים (במדבר יב) הלא תכלם שבעת ימים.

ר' הוה מוקר לבר אלעשא. חתנו שהיה עשיר א"ל בר קפרא כל עמא שאלין לרבי ואת לית את שאל ליה! כי היה ע"ה... א"ל מה נישאול? א"ל שאול משמים נשקפה. הומיה בירכתי ביתה. מפחדת כל בעלי כנפים. (איוב כט) ראוני נערים ונחבאו וישישים קמו עמדו. הנס יאמרו הו. והנלכד נלכד בעונו. חידה... מה נשקף משמים וכו'—זה המיתה... הפך ר' וחמתיה, גחין צחק רבי אמר רבי איני מכיריך זקן. נידוהו (שלא רצה לצחוק בעה"ז) וידע דלית הוא מתמניא ביומוי. אינו ממנה לחכם

ביקשו לנדות את רבי מאיר אמר להן רבי איני שומע לכם עד שתאמרו לי את מי מנדין, ועל מה מנדין, ועל כמה דברים מנדין.

ביקשו לנדות את רבי ליעזר. אמר, אמרין מאן אזל מודע ליה אמר רבי עקיבה אנא אזל מודע ליה. אתא לגביה א"ל רבי רבי חבריך מנדין לך. נסתיהלקחו והוציאו החוצה נפק ליה לברא אמר חרוביתא חרוביתא! אין הלכה כדבריהם איתעוקרין ולא איתעקרא. אין הלכה כדבריי איתעוקרין ואיתעקרת. אין הלכה כדבריהם חוזרין ולא

חזרת. אין הלכה כדבריי חוזרין וחזרת. כל הדין שבחא ולית הלכה כר' אליעזר?! א"ר חנינה משניתנה לא ניתנה אלא אחרי רבים להטות!! ולית ר' אליעזר ידע שאחרי רבים להטות?! לא הקפיד אלא על ידי ששרפו טהרותיו בפניו.

תמן תנינן חיתכו חוליות ונתן חול בין חולייא לחולייא רבי ליעזר מטהר, וחכמים מטמאין זה תנורו של חכניי. אמר רבי ירמיה חכך גדול נעשה באותו היום כל מקום שהיתה עינו של רבי ליעזר מבטת היה נשדף ולא עוד אלא אפילו חיטה אחת חצייה נשדף וחצייה לא נשדף, והיה עמודי בית הוועד מרופפין. אמר להן ר' יהושע אם חברים מתלחמים אתם מה איפכת לכם!!! ויצאה בת קול ואמרה הלכה כאליעזר בני. א"ר יהושע לא בשמים היא.

ר' קריספי ר' יוחנן בשם ר' אם יאמר לי אדם כך שנה ר' ליעזר שונה אני כדבריו, אלא דתניא מחלפין. אחליף השמות... חד זמן הוה עבר בשוקא וחמת הדא איתא סחוטא דביתא אשפת הבית וטלקת זרקה ונפלת גו רישיה. אמר דומה שהיום חבירי מקרבין אותי דכתיב (תהלים קיג) מאשפות ירים אביון.

רבי יהושע בן לוי שלח בתר חד בר נש תלתא זימני ולא אתא, שלח א"ל אילולא דלא חרמית בר נש מן יומי, הוינא מחרם לההוא גוברא. שעל עשרים וארבעה דברים מנדין וזה אחד מהן (עזרא י) וכל אשר לא יבוא לשלשת הימים בעצת השרים והזקנים יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה.

א"ר יצחק בי רבי לעזר אית סגין מינהון הרבה מהם [דברים שמנדין עליהם] מבדרן במתניתא. תמן תנינן תענית שלח לו שמעון בן שטח אמר לו צריך אתה לנדות שאילו

נגזרה גזירה כשם שנגזרה בימי אליהו לא נמצאת מביא את הרבים לידי חילול השם שכל המביא את הרבים לידי חילול השם צריך נידוי. תמן תנינן ר"ה שלח לו ר"ג אם מעכב אתה את הרבים נמצאת מכשלן לעתיד לבא לא נמצאת מעכב את הרבים מלעשות מצוה שכל המעכב את הרבים לעשות דבר מצוה צריך נידוי. תני פסחים א"ר יוסי תודוס איש רומי הנהיג את אנשי רומי שיהו אוכלין גדיים מקולסין בלילי פסחים. שלחו חכמים ואמרו לו אילולי שאת תודוס לא היינו מנדין אותך. ומהו תודוס א"ר חנניה דהוה משלח נוטל מעותיהן למחצית שכר פרנסתהון דרבנן. לא נמצאתה מביא את הרבים לידי אכילת קדשים בחוץ שכל המביא את הרבים לידי אכילת קדשים בחוץ צריך נידוי. תמן תנינן עדיות את מי נידו את אלעזר בן חנוך שפיקפק בטהרת הידים הדא אמרה המפקפק בדבר אפילו מדברי סופרים צריך נידוי. תמן תנינן שם 5 דכמה השקוהו. מהו דכמה? דכוותה. שהיו ג"כ גרים נידוהו ומת בנידויו וסקלו בית דין ארונו ללמדך שכל המנודה ומת סוקלים ארונו הדא אמרה המבזה זקן אפילו לאחר מיתה צריך נידוי.

ביומיו דר' זעירה הוון מרחקין ומקרבין. ת"ח שסרח מנדין אותו ומתירין לו מיד! אמר לון רבי לא, השתא מרחקין והשתא מקרבין?! אמר רבי יוסה חזרו ונמנו, לכשיחזור בו, יהו מקרבין אותו.

המנודה לרב מנודה לתלמיד המנודה לתלמיד אינו מנודה לרב. המנודה לאב בית דין מנודה לחכם המנודה לחכם אינו מנודה לאב בית דין. המנודה לנשיא מנודה לכל אדם. עד כדון חכם שנידה ואפילו חבר שנידה? נישמענה מן הדא חדא אמהא מן דבר פטא הוות עברה קומי חדא כנושא עברה בית כנסת חמת חד ספר ראה מלמד

תינוקת אחד מחזי לחד מיינוק יתיר מן צורכיה. אמרה ליה יהוי ההוא גברא מחרם! אתא שאל לרבי אחא א"ל צריך את חשש על נפשך. הדא אמרה העושה דבר שלא כשורה צריך נידוי.

רבן שמעון בן לקיש הוה מעייני תינן בפרדיסא היה שומר תאנים בפרדס אתון ליסטיא וגנבון מינהון בליליא, ובסופא ארגש בהון. אמר לון ליהוון אילין עמא מחרמין! אמרון ליה ייא=יהא דהוא גוברא מחרם. חש על נפשיה אמר ממון אינון חייבין לי. דילמא נפשך? נפק פרי בתריהון רץ אחריהם (הגנבים) אמר לון שרון לי. אמרין ליה שרי לן ונן שריי לך! הדא אמרה המנדה את מי שאינו צריך ונידה אותו נידויו נידוי.

מי מתיר? לא כן תני מת אחד ממנדיו, אין מתירין לו. אמר רבי יהושע בן לוי הדא דאת אמר בשאין שם נשיא, אבל אם יש שם נשיא הנשיא מתיר.

ר' יעקב בר אחא בשם ר' בא בר ממל: מעשה באחד שמת אחד ממנדיו ולא התירו לו. ולא כן אמר רבי יהושע בן לוי הדא דאת אמר בשאין שם נשיא אבל אם יש שם נשיא הנשיא מתיר. וקמת מה דאמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי בא בר ממל בשלא חזר בו. אין מתירין לו אחרים שנשאר

רבי יעקב בר אביי בשם רב ששת נמנו באושא שלא לנדות זקן. ואתיא כיי דאמר ר' שמואל בשם רבי אבהו זקן שאירע בו דבר אין מורידין אותו מגדולתו אלא אומרים לו (מלכים ב יד) הכבד ושב בביתך. רבי יעקב בר אביי בשם רבי אחא זקן ששכח תלמודו מחמת אונסו נוהגין בו כקדושת ארון

רבי אחא ר' תנחום רבי חייה בשם רבי יוחנן זקן שנידה לצורך עצמו אפילו כהלכה אין נידויו נידוי.

ביומוי דר' ירמיה אתת עקא על טיברייא. שלח בעי מנרתא דכספא גבי רבי יעקב בי רבי בון כדיי ליתנו למס שלח א"ל אדיין לא שב ירמיה מרעתו.... וביקש ר"י לנדות את ר' יעקב לנדותו. והוה רבי חייה בריה דרבי יצחק עטושיא יתיב תמן. א"ל שמעתי שאין מנדין זקן אלא אם כן עשה כירבעם בן נבט וחביריו. א"ל "דכמה השקוה" וכירבעם בן נבט וחביריו עשה?! ונדון אילין לאילין, וחשון אילין על אילין, וצרכון משתריא אילין מן אילין: נידו זה את זה....

וכן מי שנשאל לחכם והותר. מה אנן קיימין אם כשנשאל קודם לרגל, לא יגלח! אם בשלא נשאל קודם לרגל אל יגלח! אלא כי נן קיימין כשנשאל קודם לרגל, ולא מצאו פתח לנדרו אלא ברגל. כהדא רבי שמעון ברבי לא מצאו פתח לנדרו עד שבא אחד מזקני הגליל. ואית דאמרין רבי שמעון בן אלעזר הוה, והוה נסיב ליה מן הכא ומקים ליה הכא, נסב ליה מן הכא ומקים ליה הכא, עד דאקימיה גו שימשא מפלי מאנוי. searching his clothes from lice אמרון ליה אילו הויתה ידע דהדין סבא עבד לך הכין, נדר הויתה? אמר לון לא! ושרון ליה. וליה אמרין הדא מנא לך? אמר לון משרת ר"מ הייתי בברחו שנים, ויש אומרים מקלו של ר"מ היתה בידו, והיא היתה מלמדתו דעת.

##תני כל אלו שאמרו מגלחין במועד כגון יוצא מבית אסורין מותרין לגלח בתוך שלשים יום של אבל. אית תניי תני אסור ואית תניי תני מותר. אמר רב חסדא מ"ד מותר בשיש שם רגל. מ"ד אסור בשאין שם רגל כמו דמתירין יצא מבית הסורים ברגל, ה"ן מתירין יצא מבית הסורים בימי אבלו

א"ר מתניה מ"ד אסור כדרכו במספריים.

להן ר'.

כהדא ר' שמואל בר אבא דמכת אחתיה
נפטר אחותו והוה יתיב מצמי טפרויי. trimming
his nails סלק ר' לעזר לגביה ולא כסיתון
סלק ר' נתן בר אבא לגביה וכסיתון. שלא
יראה ויבא להקל באבילות אמר ליה מן קומי רבי
לעזר לא כסיתונן, ומן קומי את מכסי
לון?! א"ל ומה את סבר דאת חביב עלי
כרבי לעזר?! מכיר אני בר"א שלא יזלזל באבילות...

הלכה ב משנה ואלו מכבסין במועד: הבא
ממדינת הים, ומבית השביה, והיוצא מבית
האסורין, והמנודה שהתירו לו חכמים, וכן
מי שנשאל לחכם והותר, מטפחות הידים,
ומטפחות הספרים, scrolls, ומטפחות הספג,
וכל העולין מטומאה לטהרה, הרי אלו
מותרין. ושאר כל אדם אסורין:

גמרא תני בלנרי נשים מותר לכבסן
במועד היא בלנרי נשים bathing towels היא
בלנרי אנשים. מהו בלנרי נשים רבנן
דקיסרין אמרי אימטייא. blankets used for
bathing

ר' אבהו בשם ר' יוחנן מי שאין לו אלא
חלוק א' מותר לכבסו במועד. א"ר יוסה בי
ר' בון ובלחוד תריי, גם תרי=2 שרי—[דהרי
כשלוש אחד, יש לו רק ח ל ו ק א ח ד !!] דיהא
שלח חד ולבש חד. בעון קומי רבי יוסה
בגדי קטנים מה הן? אמר לון כמי שאין לו
אלא חלוק א'.

בעון קומי תנינן אין קורעין ולא חולצין
חליצת כתף ולא מברין אלא קרוביו של מת.
הוות מטלתיה the mourners Sukkah is small
זעירא וקריבויי בען מיעול לגביה. מהו
דיתבון פלגון מן לגיו, ופלגון מן לבר? אמר
לון: ייעלון פלגון יומא דין, ופלגון למחר.
אמר רבי מנא הן דהוינן סברין דו מקללה
חמר. נמצא קולו, חומר....

תני מטפחות ספרים אין מכבסין אותן במי

מתניתא פליג מסייע על רב חסדא: הרי
שתכפוהו אבליו זה אחר זה, ה"ז מיקל
בסכין, ובמספרת, אבל לא במספריים.
ויעשה אבל השני אצל הראשון, כמי שהוא
אנוס ויגלח! הוי לא אתאמרת אלא מפני
כבוד הרגל. אלמא נעשה אבל בבית הסורים, ויצא
משם, א י נ מתירים לו ---אף שלא היה יכול לגלח לפני
אבלו, לא שרינן ליה

[ר' שמואל בר רב יצחק בעי ניחא בתוך ל'
בתוך ז'? שרי בתכפוהו?]

התיב ר' חנניה חברון דרבנן והא תני אלו
דברים שאבל אסור בהן כל ז' אם בתוך ל'
הוא אסור בתוך ז' לא כל שכן. לא
איתאמרת אלא כשתכפוהו אבלים. הדא
אמרה שהוא אסור]

##

שפם ונטילת צפורנים. אית תניי תני ברגל
מותר, ובאבל אסור. אית תניי תני ברגל
אסור, ובאבל מותר. מ"ד ברגל מותר,
בשיש שם אבל. שהיה אבל קודם הרגל--וס"ל אבל
בעלמא אסור בנטילת צפורניים ובאבל אסור בשאין
שם רגל.

מ"ד ברגל אסור בשיש שם הערמה. באבל
מותר בשאין שם הערמה.

רב חייה בר אשי בשם רב הלכה כדברי מי
שהוא מיקל כאן וכאן. ר"ש בר אבא בשם
ריב"ל הלכה כדברי מי שהוא מיקל
בהלכות אבל. רב אמר שפם כנטילת
צפורנים בכל דבר. א"ר ירמיה ובלבד
בנוטות. ר' יצחק בר נחמן בשם רבי חנינא
זוג בא לפני רבי בשפם ובנטילת צפורנים,
והתיר להם רבי. ר' סימון בשם ר' חנינה
שני זוגות היו אחד מעמתן ואחד מידד עלה
אחד בשפם ואחד בנטילת צפורנים והתיר

רגלים אבל מכבסין אותן בנתר ובורית, מפני הכבוד:

הלכה ג משנה ואלו כותבין במועד: קידושי נשים, גיטין, ושוברין, דייתיקין, ומתנה, ופרוזבולין, איגרות שום, ואיגרות מזון, שטרי חליצה, ומיאונין, ושטרי בירורין, וגזירות ב"ד, ואיגרות של רשות:

גמרא ואינו מיצר? א"ר זעירא מכיון שנתן דעתו לגרש אינו מיצר.

ושוברים- אימולוגים record. איגרות שום- שום היתומים. איגרות מזון- מזונות אלמנה. שטרי חליצה- אלו הן שטרי חליצה: תמן אמר דקרבת קודמינא ושרת סיניה מעילוי ריגליה דימינא, ורקת קודמינא רוקא דמיתחזי על ארעא ואמירת (דברים כה) ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו. ושטרי מיאונין- אלו הן שטרי מיאונין: לא רעינא ליה לא שוינא ליה לא צבינא לאיתנסבא ליה. ושטרי בירורין ר"י אמר קומפרומיסין compromise זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד. וגזרת ב"ד אלו גיזרי דינין. ואיגרות של רשות זו שאילת שלום:

הלכה ד משנה אין כותבין שטרי חוב במועד. אם אינו מאמינו או שאין לו מה יאכל הרי זה יכתוב.

אין כותבין ספרים ותפילין ומזוזות במועד ואין מגיהין אות אחת אפי' בספר העזרה

רבי יהודה אומר: כותב הוא אדם תפילין ומזוזות לעצמו. וטוה לעצמו תכלת לציצתו:

גמרא אין כותבין שטרי ארסיות וקבלנות במועד. ומקבלין קיבולת בנייה במועד לעשותה לאחר המועד ואין מקבלין קיבולת במועד לעשותה בתוך המועד. השם שם כדרכו ובלבד שלא ימוד ושלא ישקול ולא

ימנה.

אמר ר' ירמיה אם אינו מאמינו ללוה. או שאין לו מה יאכל ללבלר. אמר לו ר' יוסי אם אומר את כן נמצאתה מתיר את האומנות במועד!! כל מלוה אינו מאמין ללוה.... אלא אם אינו מאמינו למלוה בחיריק תחת מם וקמץ תחת ואו שעברה. ורוצה המעות בחזרה אים לא יתן לו שטר תיכף או שאין לו מה יאכל למלוה הבאה. הלוה צריך הלוואה לצורך אכילה ממש.

חד בר נש אובד תפילוי במועדא, אתא לגבי ר' חננאל ושלחיה לגבי ר' אבא בר נתן. א"ל הב ליה תפילך, וזיל כתוב לך. א"ל רב איזיל כתוב ליה. מתניתא פליגא על רב כותב הוא אדם תפילין ומזוזת לעצמו. הא לאחר לא! פתר לה בכותב להניח. לאחר זמן, אבל לאלתר מותר אף לכתוב לאחרים

וטוה על יריכו תכלת לציצתו. רב יהודה בשם שמואל ר' אבהו בשם ר"י טוה ואפילו בפלך. רב אמר טוה בפלך בין לו בין לאחר. מתניתא פליגא על רב וטוה על יריכו תכלת לציצתו הא לאחר לא! פתר לה בטוה להניח:

הלכה ה משנה הקובר את מתו שלשת ימים קודם לרגל בטלו ממנו גזירת שבעה. שמונת ימים קודם לרגל בטלו ממנו גזירת שלשים.

מפני שאמרו שבת עולה ואינה מפסקת. רגלים עולין ואין מפסקין:

גמרא גזירת שבעה- סנדל וספן???

גזירת ל' איחוייתפירת הקרע וגיהוץ ותגלחת. אי זהו גיהוץ? כלי צמר מגוהצין חדשים. וכלי פשתן מגוהצין לבנים.

ר' חלבו רב חונה בשם רב חל יום שמיני שלו להיות בשבת והוא עיו"ט מגלח ערב שבת. היך איפשר? שנקבר בשבת וחל 8 שלו בשבת? תיפתר שגדרתו חיה ונתייאשו

מלבקש. בשבת—ומתחיל אבילות מאז

ותני כן הרי מי שגררתו חיה. מאימתי מונים לו? משנתיאשו מלבקש. מצאוהו איברים איברים, מונין לו משימצא ראשו ורובו. ר' יהודה אומר: השזרה והגולגולת-רובו.

אמר ר' אבון תיפטר שנסתם הגולל ערב שבת עם חשיכה. היך אפשר? א"ר אחא תיפטר שסתמו עכו"ם

אית דבעי מימר שבאת לו שמועה קרובה בשבת.

ר' אמי הוה ליה עובדא, וגילח יום ל'. ר' הוה ליה עובדא וגילח יום ל"א לא יום 30 א"ר זריקן מן מתניתן יליף לה ר' אמי דתנינן תמן מי שנזר שתי נזירות מגלח את הראשונה יום ל"א ואת השנייה יום ששים ואחד..... א"ר יוסי תמן לשעבר והכא בתחילה. ר' ירמיה הורי לר' יצחק עטושיא ואית דאמרי לר' חיה בריה דר' יצחק עטושיא לגלח יום ל' מן מתניתן.

שמונת ימים קודם לרגל בטלו ממנו גזירת ל'. הוא שמיני הוא שלשים!! כמו דשרי ביום 8, שרי נמי ביום 130

אמר רבי יוסה שנייא היא תמן שמפני כבוד הרגל התירו. תגלחת ביוסנ שמיני תדע לך שהיא כן דאמר רבי חלבו רב חונה בשם רב חל יום שמיני שלו להיות בשבת מגלח ערב שבת. אין תימר שלא מפני הרגל התירו מעתה אפי' חל יום שלשים שלו להיות בשבת מגלח ערב שבת? יום כט ועוד מן הדא דתני על כל המתים הוא שולל לאחר שבעה, ומאחה לא חר שלשים. וישלול יום שבעה ויאחה יום שלשים.

אמר רבי חגי די הוה שמעתא כן ושמעתא כן. יש שמועות לב הצדדים

בבלי יט: תני זו דברי אבא שאול. רב יהודה בשם שמואל ר' אבהו בשם ר"י הלכה כאבא שאול ותני כן הלכה כדבריו. ר' בא בשם רב דברי אבא שאול: בין בימים בין גזירות בטלו. אבל דברי חכמים ימים בטלו גזירות לא בטלו. מה ביניהון? רב חונה אמר ערב הרגל ביניהון אם גילח ערב הרגל יגלח אחר הרגל, אם לא גילח ערב הרגל אל יגלח אחר הרגל. ר"י אמר אע"פ שלא גילח ערב הרגל יגלח לאחר הרגל. ר' לעזר הורי לר"ש בר בא לגלח לאחר הרגל. ולא ידעין אי כהדא דאבא שאול. ואין כהדא דרבנן דברי הכל. ואירי כשגילח כקודם הרגל

ר' לעזר הורי לשמעון בר בא: הרגל עולה למניין שלשים. אים מת ברגל, —אע"ג דחייב לנהוג אבילות אחר הרגל— יכול למנות ימי הרגל לתשלום ה' יום א"ר יוסי אשכחון תלתין, קודמין לשבעה!! בבלי שם

הקובר את מתו שלשת ימים קודם לרגל בטלו ממנו גזירת שבעה. לא אמר אלא ג' הא שנים לא. חייב לנהוג 7, אחר הרגל

הדא דאת אמר בינו לבין עצמו, אבל הרבים, אין הרבים מתעסקין עמולאחר הרגל ותני כן: הקובר את מתו שלשת ימים בסוף הרגל, מונה שבעה לאחר הרגל. ד' ימים הראשונים- הרבים מתעסקין עמו, ג' ימים האחרונים אין הרבים מתעסקין עמו. ומלאכתובג' ימים האחרונים נעשית באחרים ועבדיו ובהמתו עושין בצינעה במקום אחר.

מהו להראות לו פנים? ר' יעקב בר אידי בשם ר' חנינה והלא אמרו אין אבל בשבת. מפני מה אמרו להראות לו פנים? לא מפני הכבוד? והכא במועד מראים לו פנים מפני הכבוד!

ודכוותה יום אחד לפני הרגל בטלו ממנו
גזירת שנים.

אבל ביום הראשון אינו נותן תפילין. ביום
השני הוא נותן תפילין. אם באו פנים
חדשות חולצן כל שבעה דברי ר' ליעזר. ר'
יהושע אומר ביום הראשון וביום השני
אינו נותן תפילין. בשלישי הוא נותן
תפילין. אם באו פנים חדשות אינו
חולצן. [משלישי ואילך] אם ביום השני אינו
נותן תפילין, צורכה מימר מי שמתו מוטל
לפניו? לר"י פריך אלא בגין דתנא דא תנא
דא.

רבי זעירה מר עוקבן בשם שמואל רבי
זעירא רב ירמיה בשם רב הלכה כרבי
ליעזר בנתינה. ביום השני נותן וקרבי יהושע
בחליצה. באו פנים חדשות כל 7 אינו חולץ רבי
זעירה בעי אם נתן ביום השני ובאו פנים חדשות
כרבי ליעזר מהו שיעשה ר' ליעזר כר'
יהושע שלא לחלוץ? אמר ר' יוסי בי ר' בון
וכיני: אם נתן ביום השני כר' ליעזר, נעשה
ר' ליעזר כר' יהושע שלא לחלוץ!!

אין כיני, נאמר הלכה כר' ליעזר? ##

הרי שאין לו מה לוכל, ביום הראשון ובשני
אינו עושה מלאכה. בשלישי, הוא עושה
בצינעה. אבל אמרו תבוא מאירה לשכיניו
שהצריכוהו לכך. בר קפרא אמר אפילו
בשלישי לא יעשה כל עיקר. בר קפרא
כדעתיה דבר קפרא אמר אין תוקפו של
אבל אלא עד שלשה ימים.

ר' אבא בריה דר' פפי ר' יהושע דסיכנין
בשם ר' לוי כל תלתא יומין נפשא טייסא
על גופא, סבירה דהיא חזרה לגביה. כיון
דהיא חמייא דאישתני זיויהון דאפוי היא
שבקא ליה ואזלה לה. לאחר שלשה ימים
הכרס נבקעת על פניו ואומרת לו הא לך
מה שגזלתה וחמסתה ונתת בי!!

ר' חגי בשם ר' יאשיה מיייתי לה מן הכא
(מלאכי ב) וזריתי פרש על פניכם, ואפילו
פרש חגיכם! באותה השעה (איוב יד) אך
בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל.

אריסיו וחכיריו וקבליו הרי אלו עושין.
איכריו וספניו וגמליו אינן עושין. ר'
יהושע בן לוי אמר היתה לו פרה מגמלת a
("cow working "in teams" each one has a "turn
בעיר הרי זה עושה. א"ל ר' יוסה הדא דאת
אמר בהוא דחייב ליהועכשיו הזמן "לפרוע" הא
בתחילה אסור.

שני אחין שני שותפין שני טבחים שני
חנוונים שאירע לאחד מהן דבר הרי אלו
נועלין את חנותן.

וחכיריו ופועליו עושין בצינעה במקום
אחר.

אבל, כל זמן שמתו מוטל לפניו אוכל אצל
חבירו. אין לו חבר אוכל בבית אחר. אין לו
בית אחר, עושה מחיצה ואוכל. אם אינו
יכול לעשות מחיצה, הופך את פניו כנגד
הכותל ואוכל. ואינו לא מיסב ואוכל, ולא
אוכל כל צורכו, ולא שותה כל צורכו, ולא
אוכל בשר ולא שותה יין. ואין מזמנין עליו
ואם בירך אין עונין אחריו אמן. ואחרים
שבירכו אינו עונה אחריהן אמן. בד"א?
בחול אבל בשבת מיסב ואוכל כל צורכו
ושותה כל צורכו ואוכל בשר ושותה יין
ומזמנין עליו ואם בירך עונין אחריו אמן,
ואחרים שבירכו עונה אחריהן אמן. אמר
רשב"ג הואיל והיתרתה לו את כל אלו
חייבוהו בשאר מצותיה של תורה. חיי
שעה התירתה לו חיי עולם לא כל שכן?
ר' יודה בר פזי בשם ר' יהושע בן לוי הלכה
כרשב"ג

נמסר לרבים אוכל בשר ושותה יין. נמסר

לכתפים כמי שנמסר לרבים

אבל, בשבת הראשונה- אינו הולך לבית הכנסת. בשנייה- הולך לבית הכנסת ואינו יושב במקומו. בשלישית- יושב במקומו ואינו מדבר. ברביעית- שוה לכל אדם.

רבי יהודה אומר: אפשר לומר בשבת הראשונה שהרבים מתעסקין עמו?! פשיטא שאינו הולך!! אלא השנייה היא הראשונה, השלישית היא השנייה, הרביעית היא השלישית.

ר"ש אומר: אבל בשבת הראשונה- הולך לבית הכנסת ואינו יושב במקומו. בשנייה- יושב במקומו ואינו מדבר. בשלישית- שוה לכל אדם. ר' יהושע בן לוי אמר הלכה כר"ש

הרי שבאמן הדרך ומצא אבל בתוך ביתו. בשני ובשלישי משלים עמהן. וברביעי מונה לעצמו ר' שמעון אומר אפילו ברביעי משלים עמהן. ר"י בן לוי אמר: הלכה כדברי מי שהוא מוסיף ימים.

בשאינו גדול משפחה, אבל אם היה הבא מן הדרך גדול משפחה מונה לעצמו. כהדא ר' מנא הורי לרבי ארמניא מכיון שאת גדול משפחה מנה לעצמך. בשלא הוראו לו רוב פנים, אבל אם הוראו לו רוב פנים ככר באו כולם לנחם... נוטלו למרחץ! כגון בא ביום 7. כהדא רב הונא הורי לאחיו דר' יהודה בר זבדי, מכיון שהוראו לו רוב פנים נוטלו למרחץ.

הרי שמוליכין אותו ממקום למקום כגון אילין דקברין בבית שריי מנהגם להוליך את המת לבית שערים [עיר של רבינו הקדוש] אית תניי תני: אלו שכאן מונין משיצא המת, ואלו ששם שהולך עים המת מונין משיסתם הגולל. אית תניי תני אלו ואלו משיסתם הגולל. ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי הכל הולך

אחר גדול המשפחה. ר' יעקב בר אחא בשם רבי אסי לחומרין. מהו חומרין? אם היה גדול המשפחה כאן אלו שכאן מונין משיצא המת, ואלו ששם מונין משיסתם הגולל. אם היה גדול המשפחה שם, אלו ואלו מונין משיסתם הגולל.

כהדא גמליאל זוגא, דמכת אחתיה נפטרה אחותו סלק הילל אחיה עימיה. א"ל רבי מנא מכיון שאת גדול המשפחה, כד תהא סלק גבי אחוך, כשתבא לעיר הקבורה הוי שלף סנדלך.

הרי שמפנין אותו מקבר לקבר. מתי מתחיל למנות אית תניי תני משיסתם הגולל הראשון. אית תניי תני משיסתם הגולל השני. ר' יונה הוה ליה עובדא שאל לר' חנניה חברון דרבנן א"ל משיסתם הגולל הראשון. ר' ירמיה הוה ליה עובדא שאל לר' זעירה לר' אמי א"ל משיסתם הגולל השני. אתא לגביה אמר ליה לחומרא הורי לך. ר' יונה ור' יוסה תריהון אמרין הדא דאת אמר בתוך שבעה אבל לאחר שבעה כבר עבר האבל.

בשנתנו דעתן לפנותו, אבל אם לא נתן דעתו לפנותו, משיסתם הגולל הראשון. כהדא גמליאל דיקוונתיה, שם עיר קברוניה כורסאיישם עיר גבון. בתר תלתא יומין אימלוכין מחזרא יתיה, לעיר שמת אתון ושאלון לר' סימון אמר לון רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי מכיון שלא נתתם דעתכם לפנותו, משיסתם הגולל הראשון.

יישוע אחוי דדוריי הוה ליה עובדא אתא שאל לר' אבהו א"ל משיסתם הגולל השני. אמר ליה ר' יעקב בר אחא עמך הייתי ושאלתינה לר' אבודמא דמן חיפה אמר משיסתם הגולל הראשון! א"ל אנא לא שמעית, אין שמעת פוק והורי!!

מניין לאבל מן התורה שבעה? (בראשית נ)

ויעש לאביו אבל שבעת ימים. ולמידין דבר קודם למתן תורה!?

ר' יעקב בר אחא בשם ר' זעירה שמע לה מן הדא: (ויקרא ח) ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת משכן ה'.

כשם ששימר הקדוש ברוך הוא על עולמו שבעה, כך אתם שמרו על אחיכם שבעה. ומניין ששימר הקב"ה על עולמו שבעה? (בראשית ז) ויהי לשבעת הימים ומי המבול היו על הארץ. ומתאבלין קודם שימות המת?! לפני המבול?! אלא בשר ודם שאינו יודע מה עתיד להיות, אינו מתאבל עד שימות המת אבל הקב"ה שהוא יודע מה עתיד להיות שימר על עולמו תחילה אית דבעי מימר אלא שבעה ימי אבלו של מתושלח הצדיק. שמת 7 יום קודם המבול

אמר רבי הושעיה (ויקרא י) כי שמן משחת ה' עליכם כשם שנתרויתם בשמן המשחה כל שבעה כך אתם שמרו על אחיכם כל שבעה.

ר' אבהו בשם ר' יוחנן (במדבר יב) אל נא תהי כמת. תסגר. מה ימי המת שבעה, אף ימי הסגר שבעה. חד ברבי אמר הדא דר"י קומי דרבי שמעון בן לקיש, ולא קביל עלוי. אמר הכא עבד לה להסגר, והכא הוא עבד להחלט!! קרא איירי ה"מוחלט!! דאמר ר"י בשם ר' ינאי אל נא תהי כמת, מה ימי המת אינן עולין לספירת נזירות טהרה אף ימי החלט אינן עולין. לימי נזירות

ר' ירמיה ור' חיה בשם רשב"ל ר' אבהו ר' יוסה בן חנינה בשם רשב"ל (דברים לד) ויתמו ימי בכי אבל משה. ימי- שבעה. בכי- שנים. אבל- שלשים. ואית דמחלפין ימי- שנים. בכי- שבעה. אבל- שלשים.

ר' יוסה ר' חיה בשם רבן שמעון בן לקיש רבי יונה ורבי חיה ורבן שמעון בן לקיש

בשם ר' יודן נשייא (עמוס ט) והפכתי חגיכם לאבל. מה ימי החג שבעה אף ימי האבל שבעה? אמר רבי אמי לרבי חיה בר בא אי מה ימי החג שמונה אף ימי האבל שמונה! אמר ליה שמיני רגל בפני עצמו הוא. אי מה העצרת יום אחד, אף האבל יום אחד! אמר ליה מיכן לשמועה רחוקה! דאינו רק יום אחד ותני כן שמועה קרובה יש לה שבעה ושלשים, ורחוקה אין לה שבעה ושלשים.

אית תניי תני שמועה קרובה בתוך שלשים, ורחוקה לאחר שלשים. אית תניי תני שמועה קרובה בתוך שנים עשר חודש, ורחוקה לאחר שנים עשר חדש. ר' אבהו בשם ר"י הלכה כדברי מי שהוא אומר שמועה קרובה בתוך שלשים ורחוקה לאחר שלשים.

הרי ששמע שמת לו מת ברגל, לא הספיקו ימי הרגל לצאת, עד ששלמו לו שלשים. ונעשית שמועה רחוקה" חברייא אמרי מכיון ששמע בתוך שלשים, מונה שבעה לאחר שלשים. כשמועה קרובה אמר לון רבי יוסה: מכיון ששמע בשעה שאינו יכול להתאבל כמי ששמע לאחר שלשים, ואין לו אלא יום אחד בלבד.

רבי אידי דקיסרין בשם ר"י: באת לו שמועה קרובה בשבת, קורע למחר ביום ראשון-- אע"ג דנעשית רחוקה ומתאבל. אמר רבי חנניה אינו מתאבל. רק קורע. אמר ליה רבי מנא ויש קריעה בלא איבול? שכן על אביו ועל אמו, אפילו למחר כמה חייב לקרוע. כמצינו כן באביו ואמו שחיה לקרוע אפי' בשמועה רחוקה

רבי אבהו בשם רבי יוחנן אפילו טפילה לטפילה אסור בתגלחת. כהדא רבי מנא הוה בקיסרין שמע דדמך בר בריה ואזל וספר אמרון ליה לא כן אלפן רבי אפילו טפילה בטפילה אסור בתגלחת! אמר לון

באינון דהוון גביה אנן לא הוינן גביה.

רבי אבדומי בר טובי בשם רבי אבהו ואפילו טפילה לטפילה חייב לקרוע

דאמר רבי אבהו (יחזקאל כד) האנק דום- מיכן שהוא צריך לצוות. מתים אבל לא תעשה- מיכן שהוא צריך להתאבל. פארך חבוש עליך- אית דבעי מימר אלו התפילין. אית דבעי מימר זה הגיהוץ. מאן דאמר אלו התפילין אי מה התפילין לשני ימים אף האבל לשני ימים? מאן דאמר זה הגיהוץ אי מה הגיהוץ שלשים יום אף האבל שלשים? ונעליך תשים ברגליך- מיכן שהוא אסור בנעילת הסנדל. ולא תעטה על שפם- מיכן שהוא צריך לכסות את פניו. {ויכסינה מלרע מלמטה אמר רב חסדא דלא יהוון אמרין פומיה הוא חשש} ולחם אנשים לא תאכל- מיכן שהקטנים הולכין אצל הגדולים. ומביאין לחם ומזון ומניין שהגדולים הולכין אצל הקטנים? א"ר שמואל בר רב יצחק כתיב (ירמיהו יז) כי כה אמר ה' אל תבוא בית מרזח וגו'.

תני אלו דברים שאבל אסור בהן כל שבעה: ברחיצה בסיכה בנעילת הסנדל ובתשמיש המטה מלספר ומלכבס מלקרות בתורה ומלשנות מדרש הלכות והגדות משאילת שלום ומלעשות מלאכה.

#מאן תנא אבל אסור ברחיצה כל שבעה? רבי נתן. רבי אמי הוה ליה עובדא שאל "לר' חייא בא" והורי ליה כל שבעה כר' נתן. רבי יוסה הוה ליה עובדא שלח לר' בא בר כהן א"ל ולא כן אלפן רבי, רבי אמי הוה ליה עובדא ושאל "לרשב"ל" והורי ליה כל שבעה כרבי נתן. א"ל ודלמא תרין עובדין אינון. אנן אמרין לה על דר' חייא בר אבא, ואתון אמרין לה על דר' שמעון בן לקיש. #יש כאן איזה חסרון)

ועוד מן הדא ר' חמא אבוי דרב הושעיה

הוה ליה עובדא שאל לרבנן, ואסרין. ר' יוסה בעי היידן רבנן? רבנן דהכא או רבנן מדרומה. אין תימר רבנן דהכא ניהא. אין תימר רבנן דדרומא רברבייה רבנן דהכא קומוי והוא שאיל לזעירי? רבנן דדרומא אין תימר רבנן דהכא ניהא, אין תימר רבנן דדרומא אתון שריין ואינון אסרין?! הלא ידענו להיפך, שהם מתירין!! דתני מקום שנהגו לרחוץ אחר המיטה מרחיצין, ובדרום מרחיצין. א"ר יוסה בי רבי בון מי שהוא מתיר את הרחיצה עושה אותה כאכילה ושתייה. הדא דאת מר ברחיצה שהיא של תענוג אבל ברחיצה שאינה של תענוג מותר.

שמואל בר אבא עלו בו חטטין אתון ושאלון לר' יסא מהו דיסחי? לרחוץ אמר לון: ואין לא סחי מיית הוא, אין כיני אפילו בט' באב, אין כיני אפילו ביה"כ!!

ר יוסי בן חנינה ראו אותו טובל. אין לקירוייו לא ידעין, ואין להקר גופו שאין רחיצת צונן רחיצה לא ידעין. הורי ר' בא, כהן תנייא. דרחיצת צונן מותר. הורי ר' אחא בבא מן הדרך והיו רגליו קיהות עליו שמותר להרחיצם במים.

תני אבל ומנודה שהיו מהלכין בדרך מותרין בנעילת הסנדל. לכשיבואו לעיר יחלוצו. וכן בתשעה באב וכן בתענית ציבור.

תני מקום שנהגו לשאול בשלום אבלים בשבת שואלין ובדרום שואלין. ר' הושעיה רבא אזל לחד אתר חמא אביליאי בשובתא ושאל בון. אמר אני איני יודע מנהג מקומכם, אלא שלום עליכם כמנהג מקומינו....

רבי יוסי בי רבי חלפתא הוה משבח בי ר"מ קומי ציפוראי, אדם גדול אדם קדוש. אדם צנוע. חד זמן אביליאי בשובתא ושאל

וביטלם מת"ת, ומת ודמך.

חד תלמיד מן דבר פדיה איבאש שלח ליה
תרין תלמידין דיתנון עימיה איתעביד
קומיהון כמין כוכבא?? כוכב ואפסקון ודמך.

תני אבל שונה הוא במקום שאינו רגיל
כהדא ר' יסא הוה ליה עובדא, שלח ליה
רבי יוחנן תרין תלמידין דיתנון עימיה. אין
משום דשרי לא ידעין, ואין משום דלא
רגיל לא ידעין. ור' יסא לא רגיל?! אלא
כגון אילין מיליהון דרבנן, דבר נש
מישתאיל בהון וקיים ליה, ??? שאין אדם עומד
עליהם אא"כ נשאל=נכשל בהם כמאן דלא רגיל.

רבי יוסי בר פיטרס חמוי דרבי יהושע בן
לוי קדמיא, הוה ליה עובדא מת לו מת שלח
ליה בר קפרא תרין תלמידין דיתנון עימיה.
אין דשרי לא ידעין, ואין משום שהיה להוט
אחר התורה לא ידעין. ותניין כן אם היה
להוט אחר התורה מותר.

על כל דבר האמור בתורה כהן מיטמא
ישראל מתאבל. הוסיפו עליהם אחיו
ואחותו מאמו ואחותו הנשואה מתאבל
ואונן. אבל לא מיטמא. ארוסתו לא מתאבל
ולא אונן ולא מיטמא.

תני כל שמתאבלין עליו מתאבלין עמו. רב
דמכת אחתיה ופקד לחייה בריה א"ל כד
תיסליק לגביי, כשתבא אצלי, נהוג עמי אבילות הוי
שלח סנדלך.

רבי מנא, כד דמך הוון בנויי דרבי חנינה
אחוי, אתון ושאלון לרבי יוסי מהו לכפות
את המיטה? אמר לון לא צריך. מהו לישן
על גבי מיטה כפוייה? אמר לון לא צריך.
מהו לקרות את שמע ולהתפלל? אמר לון
נישמענה מן הדא הרי שהיה עסוק עם
המת בקבר והגיעה עונות קריאת שמע
פורש למקום טהרה ולובש את תפיליו

בון. אמרין ליה, ר', אהן דאת מתני
שבחיה?! אמר לון מה עבד? ר"מ אמרו ליה,
חמא אביליאי בשובתא ושאל בון. אמר לון
בעיי אתון מידע מהו חייליה? בא להודיענו
שאין אבל בשבת! דכתיב (משלי י) ברכת
ה' היא תעשיר זו ברכת שבת. ולא יוסיף
עצב עמה זו אבילות כמה דאת אמר
(שמואל ב יט) נעצב המלך על בנו.

שמואל אמר פח"ז חובה נת"ר רשות.
פריעת ראש חזירת קרע זקיפת המיטה
חובה. לעשות בשבת נעילת סנדל תשמיש
המיטה רחיצה רשות. אינו חייב לעשות בשבת כדי
לבטל אבילותו—אבל רשאי חד תלמיד מן
דשמואל שימש מטתו שמע שמואל ואיקפד
עלוי ומית אמר להלכה איתאמרת דילמא
למעשה?! רב אמר ח"ז חובה פ"ן רשות.
חזירת קרע זקיפת המטה חובה. פריעת
ראש נעילת סנדל רשות.

תרין בנוי דקנפקון, חד רישיה מגלי ולביש
סנדלוי. וחד רישיה מכסי ושלח
סנדלוי. סימנו אבילות בשבת--ומותר ר' יונה סלק
לגבי רבי גוריון נפק לגביה לביש סנדלוי.
א"ל מה את סבר דילפינן עובדא מינך? כדי
שילמדו ממך להתיר לא ילפון עובדא מן בר נש
זעיר.....

ומלקרות בתורה. אמר רבי יוחנן (איוב ב)
ואין דובר אליו דבר. ואפילו דבר של
תורה. א"ל ר' שמעון בן לקיש כל גרמיה
אלו תנא לא הוה מיית..... כל עצמו, אים היה לומד
תורה לא היה מת.....

מאי כדון? איך מפרש ר"ל קרא דאיוב? כיי דא"ר
יודה בר פזי בשם רבי יוחנן בשלא היו
יודעין במה לפתוח לו אם בגופו אם בממונו
אם בנפש בניו ובנותיו.

חד תלמיד מן דרב חסדא איבאשחלה שלח
ליה תרין תלמידין דיתנון עימיה, איתעביד
קומיהון כמין חיוי ואפסקון, נעשה השטן כנחש

וקורא קריאת שמע ומתפלל.

מאימתי כופין את המיטות? משיצא המת מפתח החצר דברי רבי ליעזר. ורבי יהושע אומר משיסתם הגולל. וכשמת רבן גמליאל, כיון שיצא מפתח החצר, אמר ר' ליעזר לתלמידיו כפו את המיטות! וכשנסתם הגולל, א"ר יהושע לתלמידים כפו את המיטות! אמרו לו כבר כפינום על פי זקן.

בערב שבת הוא זוקף את מיטותיו, במוצא שבת הוא כופן. תני דרגש נזקפת ואינה נכפית, ר' שמעון בן אלעזר אומר שומט קלמנטרין he removes the foot-stool from the (state-bed as a sign of mourning) שלה ודיו. רבי יוסה בשם רבי יהושע בן לוי הלכה כר"ש בן אלעזר.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא מיטה שנקליטיה עולין ויורדין עמה שומטין ודיין.

איזו היא מיטה ואי זו היא דרגש? אמר ר' ירמיה כל שמסרגין על גופה, זו היא מיטה. וכל שאין מסרגין על גופה, זו היא דרגש. והא תנינן המיטה והעריסה משישופם בעור הדג אם מסרג הוא על גופה לאי זה דבר הוא שפה? א"ר לעזר תיפתר באילין ערסתא קיסרייתה דאית לה ניקבן. ואין מסרגין

על גוף עצי המטה, ע"כ דרך לשופם בעור הדג

ומנין לכפיית המיטות? turning the beds down ר' קריספי בשם ר' יוחנן (איוב ב) וישבו אתו לארץ. "על הארץ" אין כתיב כאן אלא וישבו אתו לארץ. אלא דבר שהוא סמוך לארץ, מיכן שהיו ישנים על מיטות כפיות. בר קפרא אמר איקונין אחת טובה היתה לך בתוך ביתך וגרמתני לכפותה, אף את כפה מיטתך! ואית דמפקין לישנא יכפה הסרסור. המטה שעליו פרוין ורבים

רבי יונה ורבי יוסה תריהון בשם ר' שמעון

בן לקיש חד אמר מפני מה הוא ישן על מטה כפויה? כדי שיהא ניעור בלילה ונזכר שהוא אבל. וחורנה אמר מתוך שהוא ישן על גבי מטה כפויה, ואינו נוח לו... הוא ניעור בלילה ונזכר שהוא אבל.

אמר איני כופה את המטה הרי אני ישן על גבי הספסל! אין שומעין לו. מפני שאמר איני כופה את המטה, אבל אם אמר הרי אני כופה את המטה שומעין לו. לישב על הספסל מתני' לא אמרה כן אלא וכשמברין אותו כל העם מסובין על הארץ והוא מיסב על הספסל בכ"ג, הא בכהן הדיוט לא. וברבים, הא ביחיד לא. ולא עבדין כן.

כפיית המיטות פעמים עושה ו' ה' ד' ג'. בע"ש ששה בע"ש עם דימדומי חמה חמשה י"ט לאחר שבת ד' שני ימים טובים של ראש השנה ג'.

חד תלמיד מן דר' מנא הורה לחד מן קריביי דנשיי משהוא זוקפה שוב אינו כופה. כמה ימים היה לו? ר' יעקב בר אחא בשם ר' יסא שני ימים היה לו לו רבי בא ר' אמי ר' יעקב בר זבדי בשם ר' יצחק ג'. ר' חנינא בר פפא הורי לכפותה אפילו יום אחד סגי בהכי ואיתחמי ליה בחלמיה (מלכים א יג) יען כי מריתה שלא הורה יפה

תני הדר בפונדק אין מחייבין אותו לכפות דלא יהוון אמרין חרש הוא. מכשף הוא...

הרי שמת חמיו או חמותו או אחד מקרובי אשתו אינו כופה לא לכחול ולא לפקוס, אלא נוהג עמה כדרך שהיא נוהגת. וכן היא שמת חמיה או חמותה או אחד מקרובי בעלה אינה לא כוחלת ולא פוקסת אלא נוהגת עמו כדרך שהוא נוהג שמואל אמר לא שנו אלא חמיו או חמותו הא אחד מכל הקרובים לא.

ר' בא בר כהן אמר קומי ר' יוסי ר' יודה בר

פזי בשם ר' יוחנן בדר עמו. דווקא, חייב לנהוג אבילות קם ר' יוסה עם ר' יודה בר פזי א"ל אתה שמעת מן אבוך הדא מילתא? שאר קרובים, לא א"ל אבא לא הוה אמר כן. אלא דאיתתיה דבר אשת בנו [נחמיה] נחמיה, מית, אתון שאלון ליה מהו לכפות את המטה? אמר לון לא צריך.

מהו לקרות את שמע ולהתפלל? א"ל נישמענה מן הדא: הרי שהיה עסוק עם המת בקבר והגיעה עונת קריאת שמע הרי זה פורש למקום טהרה ולובש את תפיליו וקורא את שמע ומתפלל:

מפני שאמרו שבת עולה ואינה מפסקת. והרגלים מפסיקין ואינן עולין. ר' סימון בשם רבי יוחנן משו"ה אין הרגלים עולים שהוא מותר בתשמיש המיטה. ואין בו "שום" אבילות, ע"כ צריך להתחיל אחר הרגל קם ר' ירמיה עם ר' יודה בי ר' סימון א"ל הכין אמרין כל תלמידיו דר' יוחנן: לא שמע בר נש מיניה הדא מילתא, אלא אבוך! א"ל רבי יעקב אין דאיתאמרת, לא איתאמרת אלא מן אילין מיליאי דהכין הכין דברים של "ככה ככה" (אין לסמוך עליהן..)

מילתיה דריב"ל אמר שהוא אסור בתשמיש המיטה. דאמר ר' סימון בשם ריב"ל: והלא אמרו אין אבל ברגל אלא שהרבים נוהגין בו בצינעה. מהו בצנעה? שהוא אסור בתשמיש המיטה. התיבון הרי הרגל הרי הוא אסור בתשמיש המיטה ואינו עולה, ואעפ"כ אינו עולה אף השבת הואיל=אע"פ והיא אסורה בתשמיש המיטה, לא תעלה!! אמר ר' בא איפשר לשבעה בלא רגל. אבל אי אפשר לשבעה בלא שבת: ע"כ עולה

הלכה ו משנה ר' אליעזר אומר: משחרב בית המקדש עצרת כשבת ועולה ואינו מפסיק

רבן גמליאל אומר ראש השנה ויום הכיפורים כרגלים. וחכ"א לא כדברי זה ולא כדברי זה, אלא עצרת כרגלים. וראש השנה ויום הכיפורים כשבת:

גמרא דבית ר' ינאי אמרי: עצרת עולה שבעה, כרגלים.

בעון קומי ר' יוסה שלשה לפני העצרת, ועצרת שבעה, הרי עשרה? אלא=או דילמא שלשה לפני עצרת שבעה, ועצרת שבעה, הרי ארבעה עשר?

א"ר יוסי בי ר' וכיני: יום אחד לפני עצרת מונה חמשה לאחר העצרת. שנים, מונה ארבעה. שלשה, בטלו ממנו גזירת שבעה.

תני אין מראין פנים לנחם לא בראש השנה ולא ביום הכיפורים.

א"ר שמואל בר רב יצחק יום הכיפורים שחל להיות בשבת מראין בו פנים. כהדא ר' חזקיה הוה ליה עובדא, מת לו מת סלקין רבנן לגבי' מיחמי' ליה אפי' בצומא רבא. אמר לון כלום אמרו אין מראין פנים לא בראש השנה ולא ביום הכיפורים לא מפני התפילה!? דמאריכין בתפילה שנייא היא יה"כ שחל להיות בשבת שנייא היא יום הכיפורים שחל להיות בחול: קצרו בתחנונים כשחל בשבת

הלכה ז משנה במועד-- אין קורעין ולא חולצין ולא מברין, אלא קרוביו של מת

ואין מברין אלא על מיטות זקופות רק בשעה "שמאכילין-מברין את האבלים" זוקפין המטות=couches

ואין מוליכין בבית האבל לא בטבלא ולא באקוטלא ולא בקנין salver/ flat basket a plate / אלא בסלים a common basket

ואין אומרים ברכת אבילים במועד. אבל עומדין בשורה ומנחמין, ומיד... ופותרין את הרבים:

גמרא אמר רבי ירמיה ובלבד=רק קרובין

שהן ראויין להתאבל.

מבארה מתניתן. although we are teachers we

...cannot explain the Mishnah

איזהו רבו? כל שפתח לו תחילה דברי רבי אליעזר. רבי יהודה אומר כל שרוב תלמודו ממנו. רבי יודא אומר כל שהאיר עיניו במשנתו אפילו בדבר אחד. ר' אבהו בשם ר"י הלכה כדברי מי שהוא אומר כל שרוב תלמודו ממנו. ולמה לא אמר כרבי יהודה? אית תניי תני ומחליף. רבי לעזר קרע על שפתח לו תחילה. שמואל חליץ על שהאיר עיניו במשנתו. ומה האיר עיניו במשנתו? אמר רבי יוסי בי רבי בון תמיד 3:6 בשני מפתחות אחד יורד לאמת השיחי ואחד פותח כיון. מהו יורד לאמת השיחי? שהיה שוחה אמה עד שלא יפתח.

על הנשיא ועל אב בית דין ועל שמועות הרעות מניין? (שמואל ב א) ויחזק דוד בבגדיו ויקרעם וגו'. ויספדו ויבכו ויצומו עד הערב על שאול זה הנשיא. ועל יהונתן בנו זה אב בית דין. ועל עם ה' ועל בית ישראל כי נפלו בחרב אלו שמועות הרעות.

על קללת השם מניין? (מלכים ב יט) ויהי כשמוע המלך חזקיה את דברי רבשקה ויקרע את בגדיו. מהו לקרוע על קללת העכו"ם? מאן דאמר רבשקה עכו"ם היה קורעין ומאן דאמר יהודי היה אין קורעין.

תני ר' הושעיה אחד ששמע קללת השם מישראל ואחד ששמע קללת השם מן העכו"ם חייב לקרוע. מה טעמא? (ירמיהו לב) הנה אני ה' אלהי "כל בשר" הממני יפלא כל דבר. מהו לקרוע בזמן הזה? רבי יוסי רבי ירמיה בשם רבי יוחנן משרבו הגדפנין פסקו מלקרוע. מהו לקרוע על הכינויים? נישמענה מן הדא רבי שמעון בן לקיש היה מהלך באיסרטא איזדמן ליה חד כותיי והוה מגדף והוה קרע. מגדף והוה קרע. נחת ליה מן חמרא ויהב ליה חד

כהדא דתני חכם שמת הכל קרוביו ואפי' קרובים שאינן ראויין להתאבל. כהדא רבי אבון דמך במועדא, ולא גמל ליה רבי מנא חסד, והוון ציפוראיי אמרין עד מית שנא! אף אחר מיתתו שונא אותו... בתר מועדא עבד ליה איקריה. עאל ואמר קומיהון כהדא דתני חכם שמת הכל קרוביו באינן דהוון גביה, אנן לא הוינן גביה.

הקורע מן המלל, the hem, מן השלל, stitch מן הרדיד, (thin web (fringe of garment, אינו קרע. מן האיחוי ה"ז קרע. אי זהו איחוי? א"ר אחא כל שאין מקומו ניכר.

עשרה קרעים אסורין באיחוי: הקורע על אביו ועל אמו ועל רבו שלימדו חכמה ועל הנשיא ועל אב בית דין ועל שמועות הרעות ועל קללת השם ועל שריפת תורה ועל ירושלם ועל בית המקדש.

על אביו ועל אמו ועל רבי שלימדו חכמה מנין? (מלכים ב ב) ואלישע רואה והוא מצעק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו. ר' מתון בעא קומי ר' יוחנן ומאלישע אנו למידין תורה!? א"ל מתון מתון מה המת משהוא מסתלק עוד אינו רואהו כך זה משנתסלק עוד לא ראהו!

כשם שקורעין על החכמים כך קורעין על תלמידיהן. אי זהו תלמיד חכם? חזקיה אמר כל ששנה הלכות ועוד תורה. א"ל ר' יוסי הדא דאת אמר בראשונה, אבל עכשיו אפילו הלכות. ר' אבהו בשם ר"י: כל שהוא מבטל עסקיו מפני משנתו. תני כל ששואלין אותו והוא משיב. א"ר הושעיא כגון אנן דרבבינן, משגחין עלינן ואנן מתיבין לו. we are teachers and our students look up upon us to answer their questions רבי בא בר ממל כל שהוא יודע לבאר משנתו. ואנן אפילו רבבינן, לא חכמין

מרתיקא a blow with his fist גו ליביה א"ל
רשע! אית לאימך מאנון מספקא לי!! הדא
אמרה שקורעין על הכינויין וקורעין בזמן
הזה.

על שריפת התורה מניין? (ירמיהו לו) ויהי
כקרוא יהודי שלש דלתות וארבעה. מהו
שלש דלתות וארבעה? תלת ארבע
פסוקין במגילת איכה כיון שהגיע לפסוק
החמישי (איכה א) כי ה' הוגה על רוב
פשעיה. מיד יקרעה בתער הסופר וגו'.
(ירמיהו לו) ולא פחדו ולא קרעו את
בגדיהם. מיכן שצריך לקרוע

הרואה תלמיד חכם שמת, כרואה ספר
תורה שנשרף. אמר רבי אבהו יבא עלי אם
טעמתי כלום כל אתו היום. רבי יונה הוה
בצור, כד שמע דדמך בריה דרבי אבהו אף
על גב דאכל גובנא cheese ושתא מיא,
אסקיה צום ההוא יומא.

רבי בא ורבי חונא בר חייה הוון יתיבין
אתת נעמיתה מין עוף וחטפת תפילוי דר' חונא
בר חייה, צדה רבי בא וחנקה. א"ל רבי
חונא בר חייה עוד מעט והיינו באין לידי
שריפת תורה. א"ל ואדיין את לזו? וכי כך
הלכה? כן אמר רב ירמיה בשם רב אין
קורעין אלא על ספר תורה ששרפו מלך
ישראל בזרוע כגון יהויקים בן יאשיהו מלך
יהודה וחביריו.

עולא ביריא רבי לעזר בשם רבי חנינה
הרואה ס"ת שנשרף חייב לקרוע על הגויל
בפני עצמו ועל הכתב בפני עצמו מה טעמא
(שם) אחרי שרוף המלך את המגילה ואת
הדברים. את המגילה- זה הגויל. ואת
הדברים- זה הכתב. רבי ברכיה רבי חלבו
עולא ביריא ר' לעזר בשם ר' חנינה עתיד
הקב"ה ליעשות ראש חולה לצדיקים
לעתיד לבא. מה טעמא? (תהלים מח) שיתו
לבכם לחילה. לחולה כתיב. והצדיקים
מראין אותו באצבע ואומר (תהלים מח) כי

זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגינו
עלמות. עלמות- בעלימות. with vigor. עלמות-
בזריזות. עלמות- כאילין עולימתא. נער-
תירגם עקילס אתא נסייא עולם שאין בו
מות. והצדיקים מראין אותו באצבע ואומר
כי זה אלהים אלהינו עולם ועד הוא ינהגנו
עלמות הוא ינהגנו בעולם הזה הוא ינהגנו
לעולם הבא.

ועל ירושלם ועל בית המקדש. (ירמיהו
מא) ויבואו אנשים משכם ומשילה
ומשומרון שמונה אנשים מגולחי זקן
וקרועי בגדים. אחד ששמע שחרבה
ירושלם ואחד הרואה את ירושלם בחרבנה
חייב לקרוע. הרואה את ירושלם מן
הצופים חייב לקרוע.

אית תניי תני מוסיף על הקרע. כשהגיע למקדש
אית תניי תני תחילת הקרע טפח. ותוספת
כל שהוא ואית תניי תני תחילת הקרע טפח
תוספתו שלש אצבעות. רבי יוסה רבי
ירמיה בשם רבי חייה בר בא ר' חזקיה רבי
ירמיה בשם רבי יוחנן הלכה כמי שאומר
תחילת הקרע טפח תוספתו כל שהוא.

מהו להבדיל קנה שפה? רבי ירמיה רבי
חייה בשם רבי שמעון בן לקיש (שמואל ב
א) ויחזק דוד בבגדיו אין חזקה פחות
מטפח. ויקרעם רבי סימון בשם רבי יהושע
בן לוי מיכן שהוא צריך להבדיל קנה
שפה.

מת לו מת קורע. מת לו מת אחר אפילו
ששמע על אביו ועל אמו ועל רבו שלימדו
חכמה. קורע קרע אחד לכולן. ר' יהודה
בן תימא אומר קורע על זה בפני עצמו ועל
זה בפני עצמו. ובלבד שלא יעשה של אביו
ושל אמו תוספת. ולא דא היא
קדמיתא? היינו רישא... (מה חידוש מוסיף
ב"ב לבד...") אלא שלא יוסיף לא על של
אביו ולא על של אמו. ר' חלבו ורב מתנא
יוסי בר מנשיא בשם רב הלכה כרבי יהודה

בן תימא.

מת לו מת קורע, מת לו מת אחר מוסיף על הקרע, וקורע. עד איכן? אמר רבי חנינה עד שהוא מגיע עד טיבורו. תנא חד סב קומי רבי זעירא אפילו נתמנה לו בגד כל שבעה חייב לקרוע אמר ליה רבי זעירא הדא דתימר בשאר הקרובים אבל על אביו ועל אמו אפילו לאחר כמה, חייב לקרוע.

מת לו מת קורע, מת לו מת אחר מרחיק שלש אצבעות וקורע. שלמו מלפניו, מתחיל מאחוריו, שלמו מלמעלן מתחיל מלמטן. שלמו אלו ואלו, רבי חייה בריה דרבי אדא דיפו אמר נעשה כפוחת. "ערום" ופטור....

רבי חנינא בר פפא סלק גבי רבי תנחום בר חייה נפק לגביה לביש סנטיריה. מהו סנטיריה? מאנין דלא חפיתין. upper garment without a bosom (unrented) א"ל הדא מנן לך? אמר ליה הכין הוה רבי סימון רבי עבד. א"ל התפלל עלינו! אמר ליה פסג תורעתך!! may thy ill-luck be broken!!! שכל אותה השנה הדין מתוח כנגד המשפחה. דאמר רבי יוחנן כל שבעה החרב שלופה עד שלשי' היא רופפת לאחר שנים עשר חדש היא חוזרת לתערה למה הדבר דומה? לכיפה של אבנים כיון שנתרערה אחת מהן נתרערו כולן. ואמר רבי לעזר אם נולד בן זכר באותה המשפחה נתרפאת כל אותה המשפחה.

מנין שאבל חייב לקרוע מעומד? דכתיב (איוב א) ויקם איוב ויקרע את מעילו ויגז את ראשו. ר' יודה בר פזי בשם רבי יוחנן מיכן שאבל צריך לקרוע מעומד.

אמר רבי יוחנן הורי ר' יסא לשלול למחר כד דמך רבי יסא

הורי ר' חייה בר בא לנעול בו ביום אמר רבי זעירה ולא פליגין מאן דאמר ישלול

למחר ינעול למחר ומאן דאמר ינעול בו ביום ישלול בו ביום.

אמרו לו מת ראובן וקרע, ואחר כך אמרו לו שמעון מת! הרי כבר יצא ידי קרעו. אמרו לו מת ראובן וקרע ואחר כך אמרו לו קיים היה, ומת. אית תניי תני יצא ידי קרעו אית תניי תני לא יצא ידי קרעו. מאן דאמר יצא ידי קרעו כבר קרע מאן דאמר לא יצא ידי קרעו שהרי על חי קרע! ועוד מן הדא דתני קרע וחזרה בו נשמה, אם על אתרמת אינו צריך לקרוע, אם לאחר זמן צריך לקרוע. כמה הוא על אתר? כדי דיבור כמה הוא כדי דיבור? רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי כדי שאילת שלום בין אדם לחבירו. אבא בר בר חנה בשם רבי יוחנן כדי שאילת שלום בין הרב לתלמיד ויאמר לו שלום עליך רבי.

ר' יוחנן הוה מיסתמיך על רבי יעקב בר אידי, והוה רבי לעזר חמי ליה ומיטמר מן קומיו, אמר: הא תרתין מילין הדין בבלייא עבד לי. חדא דלא שאל בשלמי, וחדא דלא אמר שמועתא מן שמי!! א"ל כן אינון נהגין גבון, זעירא לא שאיל בשלמיה דרבה דאינון מקיימין (איוב כט) ראוני נערים ונחבאו וישישים קמו עמדו. בבבל כך נוהגין—אין הקטן שואל בשלום הגדול מי מהלכין כשהלכו... חמי ליה חד בית מדרש. א"ל הכין היה ר' מאיר יתיב ודרש ואמר שמועתא מן שמיה דר' ישמעאל ולא אמר שמועתא מן שמיה דרבי עקיבה. א"ל כל עמא ידעין דרבי מאיר תלמידיה דר' עקיבה. א"ל וכל עמא ידעין דרבי אלעזר תלמידי דרבי יוחנן!!! ולמה יחרה לך... שאין אומר שמועה בשמך? ומה מיעבור קומי אדורי צלמא? ר"י שאל את ר' יוחנן אי מותר לעבור לפני "צלם" א"ל ומה, את פליג ליה איקר? עבור קומי ואסמי עיינוי! למה תתן לו כבוד בעקום הדרך... עבור לפניו וסגור עיניך! א"ל יאות ר' לעזר אבד לך דלא עבר קומך..... בזה הוא נותן

לך כבוד..... א"ל: ר' יעקב בר אידי יודע את לפייס....

ור' יוחנן בעי דיימרון שמועתא מן שמייה, אף דוד ביקש עליה רחמים אמר (תהלים סא) אגורה באהלך עולמים. רבי פינחס ר' ירמיה בשם רבי יוחנן וכי עלת על לב דוד שהוא חי' לעולם אלא כך אמר אזכה שיהו דברי נאמרים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ומה אניס ליה? בר טיראשם חכם אמר האומר שמועה משם אומרה שפתותיו רוחשות בקבר. מ"ט? (שיר השירים ז) דובב שפתי ישינים ככומר זה של ענבים שהוא זב מאליו. ר' חנינא בר פפא ורבי סימון חד אמר כהן דשתי קונדיטון. וחורנה אמר כהן דשתי חמר עתיק. אע"ג דהוא שתי ליה טעמיה כפומיה.

ואין דור שאין בו ליצנים ומה היו פריצי הדור עושין היו מהלכין אצל חלונותיו של דוד ואומרים אימת יבנה בית המקדש? אימתי בית ה' נלך? והוא אומר אף על פי שהן מתכוונין להכעיסני יבא עלי שאני שומח בלבי! (תהלים קכב) שמחתי באומרים לי בית ה' נלך. (דברי הימים א יז) והיה כי ימלאו ימך ללכת עם אבותיך. אמר רבי שמואל בר נחמן אמר הקב"ה לדוד דוד ימים מליאים אני מונה לך אין אני מונה לך ימים חסירין. כלום שלמה בנך בונה בית המקדש לא להקריב בתוכו קרבנות חביב עלי משפט וצדקה שאת עושה יותר מן הקרבנות! מה טעמא. (משלי כח) עשה צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח:

הלכה ח משנה אין מניחין את המטה ברחוב במועד שלא להרגיל את ההספד. ולא של נשים לעולם מפני הכבוד.

נשים במועד מענות אבל לא מטפחות may

sing dirges but may not clap their hands

רבי ישמעאל אומר הסמוכות למטה מטפחות:

גמרא רבי חלבו רבי בא בר זבדא בשם רב: אפילו לשעה, מן הדא (במדבר כ) ותמת שם מרים ותקבר שם.

על כל המתים כולן הוא דוחה במטה, שייקבר מהרה ואינו מרבה בעסקיו. כגון להביא חליין והדסים וכי' על אביו ועל אמו מרבה בעסקיו ואינו דוחה במטה. אם היה שעת דוחק או עונות גשמים אפילו על אביו ועל אמו מרבה בעסקיו ודוחה במטה שכל המרבה בעסק על אביו ועל אמו הרי זה משובח.

על כל המתים אינו מבדיל קנה שפה, he does not rent the stiff cords of the border (around the neck of a garment) שלו אלא על אביו ועל אמו דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר כל קרע שאינו מבדיל קנה שפה, הרי זה קרע של תפלות. a wanton rent (no religious significance)

ר' יוחנן פליג עם רבי יודה בתרתיי. (קרע למטה מן שפה, רוב חכמתו—ה' 7)

רבי יוחנן שמע דרבי חנינה תשיש, סלק בעי מבקרתה, גו איסרטא while in the street שמע דדמך. נחת מן חמריה, ואפיק מנא טביי דשובתא ובזעין הוציא בגדים של שבת וקרען

כיי דתנינן תמן: כהן גדול פורם מלמטן וההדיוט מלמעלן. רבי לעזר בשם כהנא: למעלן למעלן מקנה שפה, למטן למטה מקנה שפה. רבי יוחנן אמר: למטה ממש. ואתיא דרבי לעזר בשם כהנא כר' יודה. כיון דמיקרי "קרע של תפלות"---כהן גדול מותר בו.... [אין כרבי יודה] לא יפרום כל עיקר! מאי כדון? חומר הוא בכהן גדול החמירו עליו קצת [אף שאינו יוצא מצוות קריעה]

קידוש החדש מותר.

הרי שהיה מחליף בגדים כל שבעה חייב לקרוע את כולן. רבי חיה רבא ור' חמא אבוי דרבי הושעיה תריהון אמרין כולהן אסורין באיחוי. בר קפרא אמר אין לך אסור באיחוי אלא יום הראשון בלבד. אמר רבי חונא פלוגא אחרת ביניהון: מאן דמר כולהן אסורין באיחוי עושה שאר הימים כיום הראשון, אפילו יש עליו כמה בגדים חייב לקרוע את כולן. מאן דמר אין לך אסור באיחוי אלא יום הראשון בלבד, עושה שאר הימים תוספת, אפילו יש עליו כמה בגדים, בשאר הימים אינו חייב לקרוע רק העליון אינו קורע אלא העליון בלבד:

הלכה ט משנה ובראשי חדשים בחנוכה ובפורים, מענות ומטפחות, אבל לא מקוננות בזה ובזה. נקבר המת לא מענות ולא מטפחות

אי זה הוא העינוי? שכולן עונות כאחת. וקינה, שאחת מדברת וכולם עונות אחריה. שנאמר (ירמיהו ט) ולמדנה בנותיכם נהי ואשה רעותה קינה

אבל לעתיד לבוא מהו אומר? (ישעיהו כה) בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וגומר:

גמרא רבי תנחום ברבי עילאי דמך בחנוכתא. רבי דוסא דמך בריש ירחא דניסן. עבדין ליה איבריאי. mourners meal. upon returning from burial סברין מימר מן דעתון דרבנן ובדקו ואשכחון דלא מן דעתון דרבנן. רבי קרוספי דמך במועדא ועבדון ליה איבריאי. סברין מימר מן דעתיה דרבי אמי. ובדקון ואשכחון דלא מן דעתיה דר' אמי.

ואנן חמי רבנן ענין בדיבורא? מאריכין בדבור בחנוכה וכו' אמר ר' ירמיה חבירים זריזין הן

על כל המתים הוא שולל לאחר שבעה, ומאחה לאחר שלשים. על אביו ועל אמו אינו מאחה עולמית. תני בשם רבי נתן האשה שוללת מיד, ומאחה לאחר שלשים. על אביה ועל אמה אינה מאחה עולמית.

אי זהו איחוי? כאריג. הסולם והקפש אין מעכבין. chain-stitch and hem כ מותר ל"תקנם" באופן זה

על כל המתים אינו קורע אלא העליון בלבד. על אביו ועל אמו אפילו עשרה זה על גבי זה. אין אפיקרסים undergarment מעכבת. האשה אינו קורעת אלא העליון בלבד. תני רבי שמעון בן אלעזר אומר האשה קורעת את הפנימי והופכתו לאחוריה וחוזרת וקורעת את השאר.

על כל המתים הוא אסור בגיהוץ עד שלשים על אביו ועל אמו עד שנים עשר חדש. אי זהו גיהוץ? כלי צמר מגוהצין, חדשים. וכלי פשתן מגוהצין, לבנים.

על כל המתים הוא אסור בתגלחת עד שלשים על אביו ועל אמו עד שישלח פרע, או עד שיגער בו חבירו. רבי שמואל בר אבדומי דמכת אימיה קומי מועדא תמניא יומין אתא שאל לר' מנא אמר ליה כל דבר שהוא תלוי בשבעה ושלשים הרגל מפסיק, ברם הכא עד שישלח פרע או עד שיגער בו חבירו.

על כל המתים אינו מגלה את לבו אלא על אביו ועל אמו דברי רבי מאיר רבי שמואל בשם רבי אבדומי בר תנחום מפני שבטלת ממנו מצות כבוד.

על כל המתים אסור לילך בסחורה עד שלשים יום על אביו ועל אמו עד שיגער בו חבירו ויאמרו לו צא עמנו.

על כל המתים הוא אסור לילך בסעודה עד שלשים יום על אביו ועל אמו עד שנים עשר חדש אם היתה חבורת מצוה או

ואינן באין לידי הספד.

תני אין מוליכין חלילין לבית האבל. בחנוכה
וכו' אבל מוליכין חלילין לבית השמחה
ולבית המשתה:

תם ונשלם בס"ד ו אדר ראשון תשע"א

תלמוד ירושלמי

חופמי

פירוש

קצר ע"פ פשט—מוגה היטב---פירוש
מלוקט מכמה גדולי ישראל---מקווקוו
ומפוסק למען ירוץ הקורא. שמירה יתירה
לבל נטות מפשט ימין ושמאל

יהושע יהודה גליק תשע"א מוגה מחדש
שבט תשעד (ונעזרתי בהגהות של ר חיים
קנייבסקי שליט"א)

גם עים פירוש של הרב שאול ליברמאן זצ"ל (בן אחותו של
חזון איש)

מסכת חגיגה עים פירוש

מסכת חגיגה פרק א

הלכה א משנה הכל חייבין בראייה, חוץ
מחרש שוטה וקטן וטומטום ואנדרוגינס
נשים ועבדים שאינן משוחררין החיגר
והסומא והחולה והזקן וכל שאינו יכול
לעלות ברגליו

איזהו קטן? כל שאינו יכול לרכוב על
כתיפו של אביו ולעלות מירושלם להר
הבית דברי ב"ש. וב"ה אומרים: כל שאינו
יכול לאחוז בידו של אביו ולעלות
מירושלם להר הבית שנאמר (שמות כג)
שליש רגלים:

גמרא מתני' בראיית קרבן, אבל בראיית
פנים אפ"ל קטן חייב. מן הדא (שמות כג)
הקהל את העם האנשים והנשים והטף. ואין
קטן גדול מטף! דתניא מעשה בר"י בן
ברוקה ור"א חסמא שהיו מהלכין מיבנה
ללוד, והקבילו רבי יהושע בבקיעין אמר

להן מה חדוש היה לכם בבית המדרש היום? אמרו לו הכל תלמידך ומימך אנו שותים. אמר להן אעפ"כ! א"א לבית המדרש שלא יהא בו דבר חדש בכל יום! מי שבת שם? אמרו לו ר' לעזר בן עזריה: מה היתה פרשתו? הקהל את העם האנשים והנשים והטף. פתח בה אמר: הואיל והאנשים באין ללמוד והנשים לשמוע, הטף למה באו? אלא כדי ליתן שכר למביאיהן. אמר להן אין הדור יתום שר' לעזר בן עזריה בתוכו.

אתיא דרבי לעזר בן עזריה דלא כבן עזאי. דתנינן תמן: מיכן אמר בן עזאי חייב אדם ללמד את בתו תורה, שאם תשתה תדע שהזכות תולה לה.

חרש: חברייא בשם ר' לעזר (דברים לא) למען ישמעון ולמען ילמדון. עד כדון במדבר ואינו שומע. חרש שומע ואינו מדבר? מנלן דפטור ר' אילא בשם ר' לעזר למען ילמדון ולמען ילמדון yelameidin

א"ר יונה הדא אמרה דלית כלליי דר' כללין. דתנינן תמן חרש המדבר ואינו שומע לא יתרום. וסברין מימר מדבר ואינו שומע- חרש. שומע ואינו מדבר- אינו חרש=לא "נקרא" חרש בלשון המשנה ותנינן החרש שנחלץ והחרשת שחלצה והחולצת לקטן חליצתה פסולה. א"ר יוחנן בשאין יכולין לומר ואמר ואמרה. ותנינן חרש שדיברו חכמים בכל מקום שאינו לא שומע ולא מדבר. =כללי דרבי" ודא מסייעה לר' יונה דר' יונה אמר הדא אמרה לית כלליי דרבי כללין בחליצה, חרש=אינו מדבר לחוד. בתרומה, חרש=אינו שומע לחוד

ר' יוחנן בעי חרש באזנו אחת מהו? אמר רבי יוסי בי רבי בון מחלוקת רבי יוסי ורבנן דתניא (שמות כח) ולבני אהרן תעשה כתנות רבנן אמרו שתי כתונת לכל אחד ואחד רבי יוסי אומר אפילו כתונת

אחת לכל אחד ואחד. מה טעמון דרבנן ולבני אהרן תעשה כתנות. מה טעמא דרבי יוסי? למאה בני אהרן תעשה כתנות והכא (דברים לא) תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם רבנן אמרי שתי אזניים לכל אחד ואחד רבי יוסה אומר אפילו אוזן אחת לכל אחד ואחד:

שוטה: אמר רבי לעזר (דברים ד) אתה הראת לדעת:

קטן: רבי ירמיה ור' אייבו בר נגרי הוון יתיבין אמרין תנינן אי זהו קטן? כל שאינו יכול לרכוב על כתיפו של אביו

וקטן שומע? וקטן מדבר? חזרון ואמרון (דברים טז) כל זכורך לרבות את הקטן. ויימר כל זכורך לרבות את החרש? למען ישמעון ולמען ילמדון פרט לחרש! ויימר למען ישמעון ולמען ילמדון פרט לקטן? אמר ר' יוסה מאחר שכתוב אחד מרבה וכתוב אחד ממעט, מרבה אני את הקטן שהוא ראוי לבוא לאחר זמן. ומוציא את החרש שאינו ראוי לבוא לאחר זמן.

שמואל בר אבא בעא קומי רבי זעירה קטן חרש מהו שיהא חייב? א"ל איתא חמי יציבא בארעא וגיורא בשמי שמייא! אילו גדול חרש פטור, קטן חרש לא כ"ש?

א"ר ירמיה בדין היה אפילו קטן ולא חרש יהא פטור, גזירת הכתוב הוא כל זכורך לרבות את הקטן, הייתי אומר אפילו קטן חרש יהא חייב שלא לחלוק בהילכות זכורך!! הוי צורכה לההוא דאמר רבי יוסה מאחר שכתוב אחד מרבה וכתוב אחד ממעט מרבה אני את הקטן שהוא ראוי לבוא לאחר זמן. ומוציא אני את החרש שאינו ראוי לבוא לאחר זמן:

טומטום:הכל מודים בטומטום שנקרע ונמצא זכר ב"ט הראשון שהוא חייב. מה פליגין? בשאר הימים.

חזקיה אמר יראה יראה את שהוא חייב בא' חייב בשני, את שאינו חייב בראשון, אינו חייב בשני.

אריו"ח כל ז' תשלומין לראשון. א"ר אילא מפסח השני למד ר"י. כמה דר"י אמר תמן פסח שני תשלומין לראשון כן הוא אמר הכא כל ז' תשלומין לראשון

רבי הושעיה אמר כל ז' חובת מה נפק מן ביניהן? גר שנתגייר בשאר הימים, על דעתיה דחזקיה וריו"ח פטור. ע"ד דר' הושעיה חייב

אף בטמא כן, ניטמא, בשאר הימים- ע"ד דחזקיה וריו"ח פטור ע"ד דר' הושעיה חייב##

צריך תיקון. יש כאן 3 שיטות: כולן חוב בפני עצמן. תשלומין לראשון. תשלומין זה לזה.

אם נטמא ביום רביעי, חייב ליראות בחמישי חוץ משיטה 3 --- אם נטמא ביום ראשון [א"ן נתגיר] פטור חוץ משיטה 1

א"ר יוסה אף נקרע שאר ימים ונמצא זכר, חייב לכו"ע תמן ראוי הוא, קריעה היא שגרמה. ברם הכא הטמא עצמו אינו ראוי:

אנדרוגינס. כל זכורך- פרט לאנדרוגינס.

תמן תנינן: ספק אנדרוגינס אין מחללין עליו את השבת ר' יהודה מתיר באנדרוגינס. מה אמר כא ר' יהודה? נישמענה מן הדא: יוחנן בן דהבאי משם ר' יהודה אף הסומא ולית בר נש אמר אף אלא דהוא מודי על קדמייתה מודה דאינו כזכר

מחלפה שיטתיה דרבי יהודה. תמן הוא אמר פרט, והכא אמר לרבות. ר' יודה ורבנן מקרא אחד הן דורשין. רבנן דורשין ערל, מה ת"ל ערל זכר? עד שיהא כולו זכר. ר' יודה דרש זכר מה ת"ל ערל? ואפילו מקצתו ערל. ברם הכא (שמות לג) כל זכורך פרט לאנדרוגינס:

נשים. כל זכורך פרט לנשים:

עבדים. נישמענה מן הדא: ג' פעמים בשנה יראה כל זכורך את שאין לו אדון אלא הקב"ה יצא העבד שיש לו אדון אחר

א"ר יהושע בן לוי מניין שכל המקיים מצות ראייה כאילו מקביל פני שכינה? מן הדא (שם) שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה' וגו':

חיגר: דכתיב רגלים:

חולה: דכתיב (דברים טז) ושמחת:

זקן: דכתיב רגלים

א"ר יוסה תרתייהון לקולא יכול לשמוח ואינו יכול להלך קורא אני עליו רגלים. יכול להלך ואינו יכול לשמוח קורא אני עליו ושמחת.

ר' יוחנן בשם ר' ינאי: ב"ש וב"ה מקרא א' הן דורשין. בש"א כתוב א' אומר זכורך וכתוב אחר אומר רגלים, טול בינתיים את שהוא יכול לרכוב על כתיפו של אביו ואפי' קטן יכול הוא לרכוב? אלא יצא את שהוא רואה כתיפו של אביו, ומפסי' and he steps. "sit" ("upon it (he does not know to) ב"ה דורשין: כתוב אחד אומר זכורך, וכתוב א' אומרים רגלים. טול בינתיים את שהוא יכול לאחוז בידו של אביו

[ולענין טהרות את אמר את שהוא תפוס ביד אביו, ספיקו כפיקח. אביו תופש בידו, ספיקו כחרש. ברם הכא בין כך ובין כך חייב]

ר' בון בר חיה בעא קומי רבי זעירה, איכן היו מראים פנים, בהר הבית או בעזרות? א"ל נישמענה מן הדא: הטמא פטור מן הראייה דכתיב (דברים יב) ובאת שמה והבאתם שמה. ואין טמא מת נכנס להר הבית?! הדא אמרה בעזרה היו מראים פנים

מאיכן את מודד לעניין קטן מן החומה או מן הבתים? תני שמואל מן השילוח. ושילוח

היה באמצע המדינה

ר' בון בר חייא בעא קומי ר' זעירה מהו לשלח חגיגתו ביד אחר? אמר ליה נישמענה מן הדא: מוכי שחין ופולפסין פטורין מן הראיה דכתיב בבא כל ישראל לראות, הטמא פטור מן הראיה דכתיב ובאת שמה והבאתם שמה וישלח חגיגתו ביד אחר? א"ר יוסי זאת אומרת שאינו משלח חגיגתו ביד אחר.

ר' שמי בעי או חילוף? מוכי שחין ופולפסין פטורין מן הראיה דכתיב ובאת שמה והבאתם שמה. ואינו ראוי לביאה מחמת מיאוסו הטמא פטור מן הראיה דכתיב (דברים לא) בבוא כל ישראל לראות וגו' הראוי לבוא עם כל ישראל מביא ושאינו ראוי לבוא עם כל ישראל שיטמא אותן בנגעו בהם אינו מביא. חזר ר' שמי ומר, מוכי שחין ופולפסין אעפ"י שאינן ראויין לבוא עם כל ישראל, ראויין הן לבוא בפני עצמן. הטמא אינו ראוי לא בפני עצמו ולא עם כל ישראל

הפריש חגיגתו ומת היורשים מהו שיביאו אותה? ר' אילא אמר יראה יראה הראוי לבוא מביא ושאינו ראוי לבוא אינו מביא. א"ר זעירה: כהיא דר' יוחנן ור' יונתן תרויהון אמרין (שמות לד) כל בכור בניך תפדה אפי' לאחר מיתה. והכא לא יראו פני ריקם אפילו לאחר מיתה! אמר רבי בא בר ממל מחלוקת שמואל ורבי יוחנן דתנינן תמן: האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו היורשין עולתה. עולתה ומתה לא יביאו היורשין חטאתה. שמואל אמר במופרשת. רבי יוחנן אמר אפילו אינה מופרשת. מה אנן קיימין אם בשירשו קרקע בהדא אמר שמואל במופרשת? אם בשירשו מיטלטלין בהדא רבי יוחנן אמר אפי' אינה מופרשת?!

מה נפק מן ביניהון? ירשו קרקע- על דעתיה דשמואל לתבע תובעין, ולמשכן אין ממשכנין. על דעתיה דרבי יוחנן אף

למשכן ממשכנין. ירשו מטלטלין- על דעתיה דרבי יוחנן לתבוע תובעין ולמשכן אין ממשכנין. על דעתיה דשמואל אף לתבוע אין תובעין:

הלכה ב משנה ב"ש אומרים הראייה שתי כסף והחגיגה מעה כסף. וב"ה אומרים הראייה מעה כסף והחגיגה שתי כסף:

גמרא ראייה עולות, וחגיגה שלמים. ב"ש אומרים מרבין בעולות וממעטין בשלמים. בית הלל אומרים ממעטין בעולות ומרבין בשלמים

רבי תנחום בר עילאי בשם רבי יוסי בן חנינה ב"ש ילפין לה מקרבנות העצרת. ב"ה ילפין לה מקרבנות הנשיאים. אמרו ב"ה לב"ש לא מוטב ללמד קרבן יחיד מקרבן יחיד ולא ללמד קרבן יחיד מקרבן ציבור. אמרו להם ב"ש מוטב ללמד דבר שהוא נוהג לדורות מדבר שהוא נוהג לדורות ואל תבא לי קרבן נשיאים שאינו נוהג לדורות

תני יש בראייה מה שאין בחגיגה, ובחגיגה מה שאין בראייה. שהראייה כולה לגבוה מה שאין כן בחגיגה. חגיגה נוהגת לפני הדיבור ולאחר הדיבור מה שאין כן בראייה. חגיגה נוהגת לפני הדיבור? לשון חגיגה נוהגת לפני הדיבור (שמות ה) שלח את עמי ויחוגו לי במדבר. ובשמחה מה שאין כן בשניהן שהשמחה נוהגת בין בדבר שהוא משלו בין בדבר שהוא משל אחרים, בין בדבר שדרכו לכן ובין בדבר שאין דרכו לכן, כגון כהנים בחטאת וכו' ואלו אין נוהגין אלא משלו, ובלבד מדבר שדרכו לכן

רבי יוסי בעי ולמה לינן אמרין כל שהוא חייב בראייה חייב בשמחה, ויש שהוא חייב בשמחה ואינו חייב בראייה. נשים חייבות בשמחה ואינן חייבות בראייה.

רבי יהושע בן לוי אמר ושמחת אפילו

ממקילון בשר חולין א"ר לעזר נאמר כאן שמחה ונאמר להלן שמחה מה שמחה האמורה להלן שלמים אף כאן שלמים. רב חונה אכל פשוט כל שבעה

א"ר יוחנן מזה כסף ושתי כסף דבר תורה. תנא רבי יסא קומי רבי יוחנן ראייה כל שהוא, חכמים הם שאמרו מזה כסף ושתי כסף. א"ל ר' יונה? א"ל ר' יונה? א"ל ר' יונה? ויש כן ז'! א"ר יונה וכל השיעורין לא חכמים הם שנתנו?! כזית מן המת כזית מן הנבילה וכעדשה מן השרץ. לא אתא מישאולקושיית ר' יונה? הוא כד: אלא כיי דתני רבי הושעיה דתני רבי הושעיה (שמות לד) לא יראו פני ריקם אפי' כל שהוא חכמים הם שאמרו מזה כסף ושתי כסף. וקשיא, מן דו סמך לה לדבר תורה, דסגי בכל שהוא הוא אמר חכמים הם שאמרו מזה כסף ושתי כסף?!

א"ר יוסי בי רבי בון: רבי יוחנן כדעתיה, ורבי הושעיה כדעתיה. רבי יוחנן כדעתיה- דרבי יוחנן דו אמר כל השיעורין הלכה למשה מסיני הוי דו אמר מזה כסף ושתי כסף דבר תורה. רבי הושעיה כדעתיה- רבי הושעיה דו אמר האוכל איסור בזמן הזה צריך לשנות לפניו את השיעורין, שמא יעמוד ב"ד אחר וישנה עליו את השיעורין, אלמא, שיעורים מד"ס ויהא יודע מאי זו שיעור אכל. הוי דו אמר ראייה כל שהיא חכמים הם שאמרו מזה כסף ושתי כסף.

אמרין חזר ביה ר' יוחנן מה הדא. רבי יונה ורבי יונתן תריהון אמרין לא חזר ביה. ועוד מן הדא: דא"ר לא בשם רבי אימי איתפלגון חזקיה ור"י: חזקיה אמר אדם חולק חובתו לשתי בהמות. רבי יוחנן אמר אין אדם חולק חובתו לשתי בהמות אלא צריך שתהא בידו שתי כסף לכל א' וא' משום דשיעורים הללמ"ס

רבי שמעון בן לקיש בשם חזקיה: אדם טופל בהמות שקנה ממעות מע"ש לבהמה, ואין

אדם טופל מעות למעה. לקנות בהמה, שמקצת מעותיו הם ממעות מעשר רבי יוחנן אמר: אדם טופל מעות למעה, ואין אדם טופל בהמות לבהמה.

היך עבידה? היו לפניו עשר בהמות הקריב חמש ביו"ט הראשון. והמותר מהו שידחו את י"ט האחרון? רבי קריספי אמר איתפלגון רבי יוחנן ורשב"ל חד אמר דוחה, וחורנה אמר אינו דוחה. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. א"ר זעירה נפרש מיליהון דרבנן מן מיליהון, דרבי יוחנן דו אמר אדם טופל מעות למעה אין אדם טופל בהמות לבהמה, הוא דו אמר דוחה. כיון שיש שיעור 2 כסף מעות חולין, לכל בהמה רבי שמעון בן לקיש דו אמר אדם טופל בהמות לבהמה, אין אדם טופל מעות למעה, הוא דו אמר אינו דוחה כיון שבהמה שמקריב, כולו

מן המעשר

שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: לעולם הוא מוסיף והולך ודוחה את י"ט. עד שיאמר, עוד אין בדעתי להוסיף:

הלכה ג משנה עולות במועד באות מן החולין, ושלמים שלמי שמחה מן המעשר ממעות מע"ש

בי"ט ראשון של חג- ב"ש אומרים מן החולין. וב"ה אומרים מן המעשר: אחר שהביא הראשון מן החולין

גמרא ר' תנחום בר עילאי בשם ר' יוסי בי ר' חנינה: כך משיבין ב"ש לבית הלל, דבר שהוא בא חובה בא מן המעשר?! אמרו להן אילו בחול שמא אינו מביא אחת מן החולין וטופל למעשר וכא מביא אחת מן החולין וטופל למעשר. ומניין שהוא טופל למעשר? א"ר יוסי בן חנינה נאמר כאן (דברים טז) מסת ונאמר להלן (דברים יד) כי לא תוכל שאתו מה שאתו האמור להלן מעשר אף כאן מעשר. א"ר לעזר נאמר כאן שמחה

ונאמר להלן באכילת מע"ש שמחה. מה שמחה
האמורה להלן מעשר אף כאן מעשר

ויביא כולם מן המעשר? עולא בר ישמעאל
אמר נאמר כאן מסת ונאמר להלן (בראשית
מג) ותרב משאת בנימן מה משאת שנאמר
להלן אחת עיקר והשאר טפילה, אף מסת
שנאמר כאן אחת עיקר והשאר טפילה

#א"ר יוסי בי ר' בון: והלא שלמי חגיגה
כשלמי נדבה הן! ולמה הוא טופל לון
לאילין קרייא? כ פשיטא ד "טופל" מן המעשר!
ללמדך שדוחין עליהן יום טוב

הלכה ד משנה ישראל יוצאין ידי חובתן
של "שמחה" בנדבכים ובנדבות ובמעשר בהמה.
והכהנים בחטאת ובאשם ובחזה ובשוק
ובבכור, אבל לא בעופות ולא במנחות:

גמרא ר' זעירה עולא בר ישמעאל בשם ר'
לעזר: שלמי חגיגה ששוחטן מערב הרגל,
אינו יוצא בהן ידי חובתו [חייב "שמחה"]
ברגל. בעינן "זביחה בשעת שמחה" התיב ר' בא והא
תני חגיגת י"ד יוצאים בה משם שמחה
ואין יוצאין בה משם שלמים! [שלמי חגיגה]
א"ר זעירא תפתר בששחטו ברגל. א"ל ר'
בא בששחטו ברגל, אין זו חגיגת י"ד!!

מאי כדון? א"ר זעירא עד דאנא תמן, שמע
תנא עולא בר ישמעאל בשם רבי לעזר, כד
סלקית להכא שמע תנא ר' חיה בשם ר'
לעזר: (דברים טז) והיית אך שמח לרבות
לילי י"ט האחרון לשמחה. או יכול אף לילי
י"ט הראשון? ת"ל אך. או חלף? ר' חיה
בשם ר' לעזר ושמחת בחגך- משאת
מתחייב בחגיגה (חגיגת ט"ו) את מתחייב
בשמחה. התיבון והא תנינן ההלל והשמחה
שמונה. הגע עצמך שחל י"ט הראשון
להיות בשבת, לשוחטן מערב הרגל אין את
יכול, דא"ר זעירה עולא בר ישמעאל בשם
ר' לעזר שלמי חגיגה ששחטן מערב הרגל

אינו יוצא בהן י"ח ברגל. לשוחטן ברגל אין
את יכול שכבר למדנו שאין חגיגה דוחה
שבת. אימתי אמרו ההלל והשמחה שמונה?
אמר רבי יוסי קיימה רב אבודמא נחותא,
בכהנים ובשעיר: של חטאת

אבל לא בעופות ולא במנחות: דכתיב זבח:
הלכה ה משנה מי שיש לו אוכלים
מרובים ונכסים מעוטים, מביא שלמים
מרובין ועולות ממועטות. אוכלים מעוטים
ונכסים מרובין, מביא עולות מרובות
ושלמים ממועטין.

זה וזה ממועטין- על זה נאמר מעה כסף
ושתי כסף

זה וזה מרובין- על זה נאמר (דברים טז)
איש כמתנת ידו כברכת ה' אלהיך אשר נתן
לך:

גמרא עני וידו רחבה- קורא אני עליו איש
כמתנת ידו. עשיר וידו מעוטה- קורא אני
עליו כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך. עני
וידו מעוטה- על זה נאמר אין פחות משתי
כסף
איש- פרט לקטן.

ר' ירמיה בעי אמר הרי עלי חגיגה בחמש
סלעים והביא בשתיים, יצא או כבר נקבע?
א"ל ר' יוסי ולמה לא? אילו מי שאמר הרי
עלי אשם בחמש סלעים שמא לא נקבע?
וכא נקבע:

הלכה ו משנה מי שלא חג ביו"ט הראשון
של חג, חוגג והולך את כל הרגל וי"ט
האחרון

עבר הרגל ולא חג אינו חייב באחריותו על
זה נאמר (קהלת א) מעוות לא יוכל לתקון
וחסרון לא יוכל להמנות:

גמרא ר"י בשם ר' ישמעאל נאמר ט"ו
בפסח ונאמר ט"ו בחג. מה ט"ו שנאמר
בפסח י"ט האחרון תשלומין לראשון, אף

חמשה עשר שנאמר בחג י"ט האחרון
תשלומין לראשון

יהודה בר ספרא בשם ר' הושעיה (ויקרא
כד) וחגותם אותו חג לה' שבעת ימים. וכי
שבעה הם והלא שמונה הם!! אלא צא שבת
מהם הרי שבעה

כמה קושיות על יהודה בר ספרא א"ר יוסי וכי מיכן
למדנו שאין חגיגה דוחה את השבת לא
ממקום אחר?! התיב ר"י אחוי דרב ספרא
והא תני אף בפסח כן מעתה צא שבת מהן
הרי ששה!! הגע עצמך שחל י"ט הראשון
ויום טוב האחרון להיות בשבת מעתה צא
מהם שני ימים הרי ששה!!

נוסח אחר קצת אתא ר' חנניה יהודה בר ספרא
בשם ר' הושעיה (שמות יב) וחגותם אותו
חג לה' שבעת ימים וכי שבעה הם והלא
שמונה הם! אלא צא שבת מהם שכבר
למדנו שאין חגיגה דוחה שבת, מה תלמוד
לומר תחגוהו? אלא מלמד שיום טוב
האחרון תשלומין לראשון

א"ר יוחנן ותני כן: שמיני רגל בפני עצמו
פייס בפני עצמו ברכה בפני עצמה קרבן
בפני עצמו. רגל- דא"ר אבון בשם ר' אחא
בכולהם כתיב וביום וכאן כתיב ביום
ללמדך שהוא רגל בפני עצמו. פייס- אמר
רבי יוסי מתניתא אמרה כן בשמיני חזרו
לפייס כרגלים. ברכה- אמר רבי לא, זמן
"שהחינו". קרבן- פר אחד איל אחד:

הלכה ז משנה ר"ש בן מנסיא אומר: אי
זה מעוות שאינו יכול לתקון. זה שבא על
הערוה והוליד ממזר. אם תאמר בגנב וגזלן
יכול הוא לחזור ולתקן!

ר"ש בן מנסיא אומר אין קורין מעוות אלא
למי שהוא מתוקן מתחילה ונתעוות. ואיזה
זה? זה תלמיד חכם שפורש מן התורה:

גמרא תני ר"ש בן יוחי אם ראית עיירות
שנתלשו ממקומן בארץ ישראל דע שלא

החזיקו בשכר סופרים ומשנים. =ששונים משנה
מה טעמא? (ירמיהו ט) על מה אבדה הארץ
נצתה כמדבר מבלי עבר, ויאמר ה' על
עזבם את תורתי

רבי יודן נשייא שלח לרבי חייה ולר' אסי
ולר' אמי למיעבור בקירייתא דארעא
דישראל למתקנה לון ספרין ומתניין מלמדי
תורה ומשנה עלין לחד אתר ולא אשכחון לא
ספר ולא מתניין. אמרין לון אייתון לן
נטורי קרתא! הבא לנו שומרי העיר אייתון לון
סנטורי guardsman of the city קרתא, אמרון
לון אילין אינן נטורי קרתא?! לית אילין
אלא חרובי קרתא!! אמרין לין ומאן אינן
נטורי קרתא? אמר לון ספריי ומתנייניא!
הדא היא דכתיב (תהלים קכז) אם ה' לא
יבנה בית וגו' רבי חונה ר' ירמיה בשם ר'
שמואל בר רב יצחק מצאנו שוויתר הקדוש
ברוך הוא לישראל על עכו"ם ועל גילוי
עריות ועל שפיכות דמים על מאסם בתורה
לא וויתר. מה טעמא? ויאמר ה' על אשר
עשו עכו"ם וגילוי עריות ושפיכות דמים
אין כתוב כאן, אלא ויאמר ה' על עזבם את
תורת. א"ר חייה בר בא אותי עזבו
אוותרה, שמא את תורתי שמרו? שאילו
אותי עזבו ותורתי שמרו, המאור שבה היה
מקרבן אצלי

רב חונה אמר למד תורה שלא לשמה
שמתוך שלא לשמה את בא לשמה. ר'
יהודה כשהיה רואה את המת ואת הכלה
מתקלסין, היה נותן עיניו בתלמידים ואומר
המעשה קודם לתלמוד. נמנו בעליית בית
ארים התלמוד קודם למעשה. ר' אבהו הוה
בקיסרין, שלח לר' חנינה בריה מזכי
בטיבריה ללמוד שם תורה שלחון ואמרון ליה:
גמל הוא חסד קובר מתים הוא! שלח כתב ליה:
המבלי אין קברין בקיסרין, שלחתך
לטיבריא?! וכבר נמנו בעליית בית ארים
בלוד, התלמוד קודם למעשה. רבנן

דקיסרין אמרין הדא דאת אמר בשיש שם מי שיעשה, אבל אם אין שם מי שיעשה, המעשה קודם לתלמוד. דלמא מעשה... ר' חייה ר' יסא ר' אמי ענין מיתי לגבי ר' לעזר אחרו לבא לר"א אמר לון אן הויתון יומא דין? איפה הייתם היום אמרון ליה גמל חסד קבורת המת אמר לון ולא הוה תמן חורנין? א"ל מגיר הוה: שכיננו היה

הלכה ח משנה היתר נדרים פורחים באויר ואין להם על מה שיסמכו.

הילכות שבת חגיגות והמעילות הרי הם כהררים התלויין בשערה שהן מקרא ממועט והלכות מרובות

הדינים והעבודות הטהרות והטמאות והעריות יש להן על מה שיסמכו והן הן גופי תורה:

גמרא תני ר' ליעזר אומר יש להן על מה שיסמכו (תהלים קיט) נשבעתי ואקיימה פעמים שאינו מקיים ר' יהושע אומר יש להן על מה שיסמכו (תהלים צה) אשר נשבעתי באפי באפי נשבעתי חוזר אני בי

תמן תנינן נדרים: 3:1 ארבעה נדרים התירו חכמים. וכל הנדרים לא חכמים הם שהן מתירין?! כתיב (במדבר לד) וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל. תלה הפרשה בראשי המטות שיהו מתירין להן את נדריהן. רב יהודה בשם שמואל כתיב (שם) לא יחל דברו הוא אינו מוחל דברו אחר הוא שעושה דברו חולין. ואי זה זה? זה החכם שהיה מתיר לו את נדרו [וד' הלל, אי"צ שאלה ל ח כ מ]

רבי זעירה רב יהודה ירמיה בר אבא בשם שמואל: שלשה שהן יודעין לפתח מתירין כזקן. סברין מימר במקום שאין זקן רבנן דקיסרין אמרין אפילו במקום שיש זקן. אמרין קומי ר' יסא, רב חונה ראשי מטות? האים חשוב ר"ה ליחיד מומחה? א"ל אין לית

רב חונה ראשי מטות, מאן אינון ראשי מטות!! רב חונה ראש לראשי המטות!!!

מהו למנות זקנים לדברים יחידים? נישמענה מן הדא: רב, מניתיה רבי להתיר נדרים ולראות כתמים. מן דדמך כשנפטר בעא גבי בריה רב ביקש מבנו של רבי מומי בכורות, אמר לו איני מוסיף לך על מה שנתן לך אבא. א"ר יוסי בי רבי בון כולא יהב ליה, לדון יחידי ולהתיר נדרים ולראות מומין שבגלוי, מן דדמך בעא גבי בריה מומין שבסתר א"ל איני מוסיף לך על מה שנתן לך אבא

אע"ג דאת אמר ממנין זקנים לדברים יחידים, והוא שיהא ראוי לכל הדברים. כהדא ר' יהושע בן לוי מני לכל תלמידיו, למנותם "חכם" והוה מצטער על חד דהוה נכי בעיינוי סומא בעיניו ולא הוה יכול ממנייתיה. לראות בכורות. וימניניה לדברים יחידים? הדא אמרה הראוי לכל הדברים ראוי לדבר אחד. ושאינו ראוי לכל הדברים אפילו לדבר אחד אינו ראוי

מהו למנות זקנים לימים? לזמן קצר נישמענה מן הדא: ר' חייא בר בא אתא לגבי רבי לעזר אמר ליה פייס לי לרבי יודן נשייא, דיכתוב לי חדא איגרא דאיקר ניפוק לפרנסתי לארעא ברייתא. יכתוב לי אגרת של כבוד כדי שאמצא פרנסתי בחוץ לארץ פייסיה וכתב ליה: הרי שילחנו אליכם אדם גדול שלוחינו, וכיוצא בנו עד שהוא מגיע אצלנו! ר' חזקיה ר' דוסתאי ר' אבא בר זמינא, ומטו בה משמיה דר' דוסי סבא הכין כתב ליה: הרי שילחנו לכם אדם גדול ומה הוא גדולתו? שאינו בוש לומר לא שמעת!

מהו להתיר נדרים בפלנים? a travelling cloak רבי אבהו בשם רבי יוחנן מתירין בפלנים. רבי התיר בפלנים. ר' יהושע בן לוי מתיר בפלנים. ר' חונה בשם ר' ירמיה במקום שאין טלית. א"ר יוסי בי ר' בון לנדרים

קלין:

לאו אין את מקבל שכר.

א"ר יהושע בן לוי "עליהם" ועליהם "כל" ככל "דברים" הדברים מקרא ומשנה תלמוד הלכות ואגדות אפילו מה שתלמיד וותיק עתיד להורות לפני רבו כבר נאמר למשה בסיני מה טעמא? (קהלת א) יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא חבירו משיבו ואומר לו כבר היה לעולמים אשר היה לפנינו

ר' זעירה בשם שמואל אין מורין לא מן ההלכות ולא מן האגדות ולא מן התוספות אלא מן התלמוד.

[והא תנא רבי חלפתא בר שאול: היא שני מיני חיטין, היא שני מיני שעורין. אמר רבי זעירה כך היתה הלכה בידם ושכחוה. "היא שני מיני חיטין, היא שני מיני שעורין" והא תנינן פאה 3:3 המחליק בצלים לחים לשוק, אם קיים יבישין לגורן. נותן 2 פאות אית לך מימר שוק וגורן כך היתה הלכה בידם ושכחוה?!] הא אינם חייבין רק מדרבנן!!

רבי חנניה בשם שמואל: אין למידין מן ההורייה, הכל מודין שאין למידין מן המעשה. אמר ליה רבי מנא הדא דאת אמר בהוא דלא סבר, ברם בהוא דסבר, עבד. אמר ליה בין דסבר בין דלא סבר, בהוא דפליג, אינו דומה ממש ברם בהוא דלא פליג, בין סבר בין לא סבר, עבד.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כל האסורין שריבה עליהן שוגג מותר מזיד אסור. ולא מתניתא היא! תרומות 5:9 אם שוגג מותר אם מזיד אסור. מתניתא בתרומה, דרובה חידוש רב ממנו בא לומר לך, אתא מימור לך, ואפילו בשאר כל הדברים

רבי אחא בשם רבי יונתן: כשם שמצוה לומר על דבר שהוא נעשה, כך מצוה שלא לומרלא להוכיח מי שאינו שומע על דבר שאינו נעשה.

הילכות שבת: ר' יונה א"ר חמא בר עוקבה מקשי והלא אין כתוב אלא (ויקרא יא) אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור ואת למד ממנו כמה הלכות! ר' זעירה בשם ר' יוחנן אם באת הלכה תחת ידיך ואין את יודע מה טיבה, אל תפליגינה לדבר אחר להוציאה מידי פשוטה כיון שא"א יודע טעם הדבר שהרי כמה הלכות נאמרו למשה מסיני וכולהן משוקעות במשנה! א"ר אבון ויאות הרי שני מיני חיטים פאה 2:6 אי לולא שבא נחום ופירשה לנושהלכה זו נאמרה מסיני יודעין היינו?!

ר' זעירה בשם ר' לעזר (הושע ח) אכתוב לו רובי תורתך וכי רובה של תורה נכתבה? אלא מרובין הדברים הנדרשין מן הכתב, מיתור אות וכו' מן הדברים הנדרשין מן הפה, בלי רמז וכיני? אלא חביבין הדברים הסמוכין לכתב, מן הדברים הסמוכין לפה.

א"ר יודה בר פזי: אכתוב לו רובי תורתך אלו התוכחות. אפילו כן, לא כמו זר נחשבו? לא הועילו התוכחות א"ר אבון אילו כתבתי לך רובי תורתך לא כמו זר נחשבו? מה בינן לאומות! אלו מוציאין ספריהן, ואלו מוציאין ספריהן. אלו מוציאין דפתריהן, ואלו מוציאין דפתריהן

ר' חגי בשם ר' שמואל בר נחמן: נאמרו דברים בפה ונאמרו דברים בכתב. ואין אנו יודעין איזה מהן חביבין, אלא מן מה דכתיב (שמות לב) כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל. הדא אמרה אותן שבפה חביבין

ר' יוחנן ור' יודן בי ר' שמעון חד אמר אם שימרת מה שבפה ושימרת מה שבכתב, אני כורת אתך ברית, ואם לאו אני כורת אתך ברית. וחורנה אמר אם שימרת מה שבפה ושימרת מה שבכתב את מקבל שכר, ואם

א"ר לעזר כשם שאסור לטהר את הטמא,
כך אסור לטמא את הטהור

ר' אבא בר יעקב בשם רבי יוחנן אם באת
הלכה תחת ידיך ואין את יודע אם לתלות
או לשרוף לעולם הוי רץ אחר השריפה
יותר מן התלייה שאין לך חביב בתורה
מפרים הנשרפין ושעירים הנשרפין, והן
בשריפה! רבי יוסי בעי ולמידין דבר שאין
מצותו לכאן, מדבר שמצותו לכאן?!

מסכת חגיגה פרק ב

הלכה א משנה אין דורשין בעריות
בשלשה רק בארבעה ולא במעשה בראשית
בשנים ולא במרכבה ביחיד אלא אם כן היה
חכם מבין מדעתו

וכל המסתכל בארבעה דברים רתוי לו
כאילו לא בא לעולם. מה למעלן ומה למטן
מה לפנים ומה לאחור

כל שלא חס על כבוד קונו רתוי לו כאילו
לא בא לעולם:

גמרא ר' בא בשם רב יהודה: דרבי עקיבה
היא דלא ס"ל "דברה תורה כלשון בני אדם" ודריש איש איש
[בבלי יא] ברם כר' ישמעאל [דר' ישמעאל
תני אזהרות]...דורשין.

לעובדה. למעשה... מן דר' אמי יתיב מתני
אזהרה לשוכב אזהרה לנשכב דריש בעריות
הדא אמרה הלכה כר' ישמעאל: עיין ירושלמי

סנהדרין 7:7

ולא במעשה בראשית בשנים: ר' בא בשם
רב יהודה דר' עקיבה היא, ברם כר'
ישמעאל דורשין.

לעובדה, מן מה דרבי יודה בר פזי יתיב
דרש בתחילה היה העולם מים במים וכו'
הדא אמרה הלכה כר' ישמעאל

דרש ר' יודה בר פזי בתחילה היה העולם
מים במים מה טעמא (בראשית א) ורוח

אלהים מרחפת על פני המים. חזר ועשאו
שלג (תהלים קמז) משליך קרחו כפיתים.
חזר ועשאו ארץ (איוב לז) כי לשלג יאמר
הוי ארץ. והארץ עומדת על מים (תהלים
קלו) לרוקע הארץ על המים. והמים
עומדים על הרים (תהלים קד) על הרים
יעמדו מים. וההרים עומדין על רוח (עמוס
ד) כי הנה יוצר הרים ובורא רוח. והרוח
תלויה בסערה (תהלים קמח) רוח סערה
עושה דברו. וסערה עשאה הקב"ה כמין
קמיע ותלויה בזרועו שנאמר (דברים לג)
ומתחת זרועות עולם

כי הנה יוצר הרים וגו' זה אחד ממשנה
מקריאות שהיה ר' קורא אותן ובוכה (צפניה
ב) בקשו את ה' כל ענוי הארץ וגו' (עמוס
ה) שנאו רע ואהבו טוב וגו' (איכה ג) יתן
בעפר פיהו וגו' (קהלת יא) כי את כל
המעשה וגו' (שמואל א כח) ויאמר שמואל
אל שאול למה הרגזתני וגו' אמר לו: לא
היה לך להרגיז את בוראתך, אלא בי?
עשיתני ע"ז שלך! אין את יודע כשם
שנפרעין מן העובד כך נפרעין מן הנעבד!!
ולא עוד אלא שהייתי סבור שהוא יום הדין
ונתייראתי והרי דברים ק"ו מה אם שמואל
רבן של נביאים שכתוב בו (שמואל א ג)
וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע וגו'
נתיירא מיום הדין אנו על אחת כמה וכמה
והדין

כי הנה יוצר הרים ובורא רוח וגו' אפי'
דברים שאין בהן חט נכתבין לאדם על
פינקסו. ומי מגיד לאדם? הבל היוצא מפיו
ר' חגי בשם ר' יעבץ: יוצר הרים ובורא
רוח

ר' חגי בשם ר' יעבץ: אילין ציפאריי אנשי
ציפורי מפרשין... תוהו- חושך ואפילה.

ר' יודה בר פזי בשם ר' יוסי בי ר' יודה
אדריינוס שאל לעקילס הגר קושטין אתון
אמרין דהין עלמא קיים על רוחא? א"ל

אין! א"ל: מן הן את מודה לי? א"ל: אייתי לי הוגנין גמלים צעירים אייתי ליה הוגנין, אטעונינון טעונינון, אקימון וארבעון, נסתון וחנקון. שוב לקחם [עקילס] וחנקם א"ל: עקילס לאדריינוס הא לך אקימון!! א"ל מן דחנקתון? א"ל כלום חסרתנון, לא רוחא היא דנפקא מינהון?!

ולא במרכבה ביחיד. עוד היא כר' עקיבה? דברי הכל היא כדי שיהא אדם יודע לחוס על כבוד קונו. לא כן אמר רב אין אדם רשאי לומר דבר כנגד רבו, במעשה מרכבה אלא א"כ ראה או שימש. כיצד הוא עושה בתחילה? רבו פותח לו ראשי פסוקים, ומסכים.

ר' חייא בשם ר"י תלמיד וותיק היה לו לרבי ודרש פרק אחד במעשה המרכבה ולא הסכימה דעתו של רבי ולקה בשחין

התורה הזו דומה לשני שבילים, אחד של אור ואחד של שלג, היטה בזה מת באור, היטה בזו מת בשלג, מה יעשה? יהלך באמצע.

מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה מהלך על הדרך רוכב על החמור ור' לעזר בן ערך מהלך אחריו. אמר לו ר' השניני פרק אחד במעשה המרכבה! אמר לו ולא כך שנו חכמים ולא במרכבה אלא א"כ היה חכם ומבין מדעתו! אמר לו ר' תרשיני לומר דבר לפניך אני! אמר לו אמור! כיון שפתח ר' לעזר בן ערך במעשה המרכבה ירד לו רבן יוחנן בן זכאי מן החמור אמר אינו בדין שאהא שומע כבוד קוני ואני רכוב על החמור הלכו וישבו להן תחת אילן אחד וירדה אש מן השמים והקיפה אותם והיו מלאכי השרת מקפצין לפניהן כבני חופה שמיחין לפני חתן נענה מלאך אחד מתוך האש ואמר כדברך אלעזר בן ערך כן הוא מעשה המרכבה. מיד פתחו כל האילנות פיהן ואמרו שירה (תהלים צו) אז ירננו כל

עצי יער כיון שגמר ר' לעזר בן ערך במעשה המרכבה עמד רבן יוחנן בן זכאי ונשקו על ראשו ואמר ברוך ה' אלהי אברהם יצחק ויעקב שנתן לאברהם אבינו בן חכם יודע בכבוד אבינו שבשמים יש לך נאה לדרוש ואינו נאה מקיים נאה דורש ואינו נאה דורש אלעזר בן ערך נאה דורש ונאה מקיים אשריך אברהם אבינו שיצא מחלציד אלעזר בן ערך וכיון ששמעו ר' יוסף הכהן ור"ש בן נתנאל אף הם פתחו במעשה המרכבה, אמרו יום א' בתקופת תמוז היה ורעשה הארץ ונראת הקשה בענן ויצאה בת קול ואמרה להן הרי המקום פנוי לכם והטריקלין מוצע לכם אתם ותלמידים מוזמנים לכת שלישית ואתיא כמ"ד (תהילים טז) שובע שמחות את פניך שבע כיתות של צדיקים לעתיד לבוא

שוב מעשה בי ר' יהושע שהיה מהלך בדרך, ובן זומא בא כנגדו, שאל בשלומי-י שאל בשלום ב"ז ולא השיבו, אמר לו מאיין ולאייך בן זומא? אמר לו מסתכל הייתי במעשה בראשית ואין בין מים העליונים למים התחתונים אלא כמלא פותח טפח נאמר כאן ריחוף ונאמר להלן (דברים לב) כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף מה ריחוף שנאמר להלן נוגע ואינו נוגע אף ריחוף שנאמר כאן נוגע ואינו נוגע. א"ר יהושע לתלמידיו הרי בן זומא מבחוץ!! אינו מבין ולא היו ימים קלים עד שנפטר בן זומא

ר' יודה בר פזי בשם ר' יוסי בי ר' יודה: שלשה הרצו תורתן לפני רבן. ר' יהושע לפני רבן יוחנן בן זכאי. ר' עקיבה לפני ר' יהושע. חנניה בן חכניי לפני ר' עקיבה. מיכן והילך אין דעתן נקייה.

ארבעה נכנסו לפרדס אחד הציץ ומת, אחד הציץ ונפגע, אחד הציץ וקיצץ בנטיעות, אחד נכנס בשלום ויצא בשלום. בן עזאי הציץ ונפגע עליו הכתוב אומר (משלי כה)

דבש מצאת אכול דייך. בן זומא הציץ ומת עליו הכתוב אומר (תהלים קיז) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו. אחר הציץ וקיץץ בנטיעות. מני אחר? אלישע בן אבויה שהיה הורג רבי תורה. אמרין, כל תלמיד דהוה חמי ליה משבח באוריתארא תלמיד מצליח בתורה הוה קטיל ליה. ולא עוד אלא דהוה עליל לבית וועדא והוה חמי טלייא קומי ספרא והוה אמר מה אילין יתבין עבדין הכא? אומנותיה דהן בנאי! אומנותיה דהן נגרי! אומנותיה דהן צייד! אומנותיה דהן חייט! וכיון דהוון שמעין כן הוון שבקין ליה ואזלין לון עליו הכתוב אומר (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך וגו' שחיבל מעשה ידיו של אותו האיש???

אוף בשעת עקתאבשעת גזירת השמד היו נושאים משאות והתכוונו שיהיה באופן המותר.... הוון מטענין לון מטילין והוון מתכוונין מיטעון תרי חד מטול,=משא משום שנים שעשו מלאכה אחת. אמר, אחר אטעוננון יחידאין! להכעיס אזלין ואטעונינון יחידיין. והוון מתכוונין מיפרוק בכרמלית שלא להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים אמר אטעונינון צלוחיין! שא"א לפרקם ולטוענן אזלין ואטעונינון צלוחיין!

רבי עקיבה נכנס בשלום ויצא בשלום עליו הכתוב אומר (שיר השירים א) משכני אחריו נרוצה וגו'

רבי מאיר הוה יתיב דרש בבית מדרשא דטיבריה עבר אלישע רביה רכיב על סוסייא ביום שובתא, אתון ואמרין ליה הא רבך לבר, בחוץ פסק ליה מן דרשה ונפק לגביה, א"ל מה הויתה דרש יומא דין? א"ל (איוב מב) וה' ברך את אחרית וגו' א"ל ומה פתחת ביה? א"ל (שם) ויוסף ה' את כל אשר לאיוב למשנה שכפל לו את כל ממונו. אמר ווי דמובדין ולא משכחין עקיבה רבך

לא הוה דרש כן! אלא (שם) וה' ברך את אחרית איוב מראשיתו בזכות מצות ומעשים טובים שהיה בידו מראשיתו. א"ל ומה הויתה דריש תובן? מה עוד דרשת? א"ל (קהלת ז) טוב אחרית דבר מראשיתו א"ל ומה פתחת ביה? א"ל לאדם שהוליד בנים בנערותו ומתו, ובזקנותו נתקיימו, הוי טוב אחרית דבר מראשיתו. לאדם שעשה סחורה בילדותו והפסיד, ובזקנותו ונשתכר, הוי טוב אחרית דבר מראשיתו. לאדם שלמד תורה בנערותו ושכחה, ובזקנותו וקיימה, הוי טוב אחרית דבר מראשיתו. אמר ווי דמובדין ולא משכחין! עקיבה רבך לא הוה דרש כן! אלא טוב אחרית דבר מראשיתו בזמן שהוא טוב מראשיתו... ובי היה המעשה... אבויה אבא מגדולי ירושלם היה ביום שבא למוהליני קרא לכל גדולי ירושלם והושיבן בבית אחד ולרבי אליעזר ולר' יהושע בבית אחד מן דאכלון ושתון, שרון מטפחין ומרקדין, א"ר ליעזר לר' יהושע עד דאינון עסיקין בדידהון, נעסוק אנן בדידן בתורה וישבו ונתעסקו בדברי תורה מן התורה לנביאים ומן הנביאים לכתובים וירדה אש מן השמים והקיפה אותם אמר להן אבויה, רבותיי!! מה באתם לשרוף את ביתי עלי! אמרו לו חס ושלום אלא יושבין היינו וחוזרין בדברי תורה! מן התורה לנביאים ומן הנביאים לכתובים והיו הדברים שמיחים כנתינתן מסיני והיתה האש מלחכת אותן כלחכתן מסיני ועיקר נתינתן מסיני לא ניתנו אלא באש (דברים ד) וההר בוער באש עד לב השמים אמר להן אבויה אבא רבותיי אם כך היא כוחה של תורה, אם נתקיים לי בן הזה לתורה אני מפרישו! לפי שלא היתה כוונתו לשם שמים לפיכך לא נתקיימה באותו האיש...

א"ל ומה הייתה דורש תובן? א"ל (איוב כח) לא יערכנה זהב וזכוכית א"ל ומה

כאירסה של חכינה

לאחר ימים חלה אלישע, אתון אומר
לר"מ הא רבך באישחולה אזל בעי מבקרתי
ואשכחיה באיש, א"ל לית את חזר כך?
א"ל ואין חזרין מתקבלין? א"ל ולא כן
כתיב (תהלים צ) תשב אנוש עד דכא עד
דיכדוכה של נפש מקבלין! באותה שעה
בכה אלישע ונפטר ומת. והיה ר"מ שמח
בלבו ואומר דומה שמתוך תשובה נפטר ר'
מן דקברוניה ירדה האש מן השמים ושרפה
את קברו. אתון ואמרין לר"מ הא קבירה
דרבך אייקד! נשרף נפק בעי מבקרתי
ואשכחין אייקד מה עבד נסב גולתיהלקח
טליתו ופרסיה עלוי אמר (רות ג) ליני הלילה
וגו' ליני בעולם הזה שדומה ללילה והיה
בבוקר זה העולם הבא שכולו בוקר. אם
יגאלך טוב יגאל זה הקב"ה שהוא טוב
דכתיב ביה (תהלים קמה) טוב ה' לכל
ורחמיו על כל מעשיו (רות ג) ואם לא
יחפוץ לגאלך וגאלתיך אנכי חי ה'
ואיטפיית. נכבה האש אמרון לר"מ אין אמרין
לך בההוא עלמא למאן את בעי למבקרתי
אתה רוצה לבקר לאבך או לרבך? אמר לון
אנא מיקרב לר' קדמי! ובתר כן לאבא!
אמרון ליה ושמעין לך? אמר לון ולא כן
תנינן מצילין תיק הספר עם הספר, תיק
תפילין עם התפילין! מצילין לאלישע אחר
בזכות תורתו!

לאחר ימים הלכו בנותיו של אחר ליטול צדקה
מר' גזר רבי ואמר (תהלים קט) אל יהי לו
מושך חסד ואל יהי חונן ליתומיו אמרו לו
ר' אל תבט במעשיו הבט בתורתו! באותה
השעה בכה ר' וגזר עליהן שיתפרנסו. אמר
מה אם זה שיגע בתורה שלא לשום שמים
ראו מה העמיד, מי שהוא יגע בתורה לשמה
על אחת כמה וכמה!!!

ר' לעזר בשם בר סירה: פליאה ממך מה
תדע עמוקה משאול מה תחקור במה

פתחת ביה? א"ל דברי תורה קשין לקנות
ככלי זהב ונוחין לאבד ככלי זכוכית. ומה
כלי זהב וכלי זכוכית אם נשתברו יכול הוא
לחזור ולעשותן כלים כמו שהיו אף תלמיד
חכם ששכח תלמודו יכול הוא לחזור
וללמדו כתחילה. נתכוון להחזירו בתשובה א"ל
דייך מאיר! עד כאן תחום שבת! א"ל מן הן
את ידע? א"ל מן טלפי דסוסיי דהוינא מני
והולך אלפיים אמה!! א"ל וכל הדא חכמתא
אית ביך ולית את חזר כך? א"ל לית אנא
יכיל. א"ל למה? א"ל שפעם אחת הייתי
עובר לפני בית קודש הקדשים רכוב על
סוסי ביה"כ שחל להיות בשבת ושמעתי בת
קול יצאה מבית קודש הקדשים ואומרת
שובו בנים חוץ מאלישע בן אבויה שידע
כחי ומרד בי.

וכל דא מן הן אתת ליה? כל זה מאין באה לו?
אלא פעם אחת היה יושב ושונה בבקעת
גינוסר וראה אדם אחד עלה לראש הדקל
ונטל אם על הבנים וירד משם בשלום.
למחר ראה אדם אחר שעלה לראש הדקל
ונטל את הבנים ושילח את האם וירד משם
והכישו נחש ומת אמר כתיב (דברים כב)
שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך
למען ייטב לך והארכת ימים איכן היא
טובתו של זה איכן היא אריכות ימיו של
זה? ולא היה יודע שדרשה ר' יעקב לפנים
ממנו למען ייטב לך לעולם הבא שכולו טוב
והארכת ימים לעתיד שכולו ארוך. ויש
אומר ע"י שראה לשונו של ר' יהודה
הנחתום נתון בפי הכלב שותת דם אמר זו
תורה וזו שכרה, זהו הלשון שהיה מוציא
דברי תורה כתיקנן זה הוא הלשון שהיה
יגע בתורה כל ימיו זו תורה וזו שכרה!!
דומה כמדומני שאין מתן שכר ואין תחיית
המתים. וי"א אמו כשהיתה מעוברת בו
היתה עוברת על בתי עכו"ם והריחה מאותו
המין. והיה אותו הריח מפעפע בגופה

שהורשיתה התבונן אין לך ענין בנסתרות
רב אמר (תהלים לא) תאלמנה שפתי שקר-
יתחרשן יתפרכן ישתתקן. יתחרשן כמה
דאת אמר (שמות ד) ויאמר ה' אליו מי שם
פה וגו' יתפרכן כמה דאת אמר (בראשית
לז) והנה אנחנו מאלמים אלומים ישתתקן
כשמועו (תהלים לא) הדוברות על צדיק
עתק הדוברות על צדיקו של עולם דברים
שהעתיק מבריותיו. בגאווה ובזו זה שהוא
מתגאה לומר אני דורש במעשה בראשית
סבור שהוא כמתגאה ואינו אלא כמבזה

א"ר יוסי בן חנינה המתכבד בקלון חבריו
אין לו חלק לעולם הבא, המתכבד בכבוד
חי העולמים לא כל שכן?! מה כתיב בתריה
(שם) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך אל
יהי לו כמה רב טובך

א"ר לוי כתיב (משלי כה) כבוד אלהים
הסתר דבר וגו' כבוד אלהים הסתר דבר עד
שלא נברא העולם. כבוד מלכים חקור דבר
משנברא העולם. א"ר לוי כתיב (איוב כד)
הזאת ידעת מני עד אבל את מני שים אדם
עלי ארץ

ר' יונה בשם ר' בא כתיב (דברים ד) כי
שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך
יכול קודם למעשה בראשית? ת"ל (שם)
למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ.
יכול מששי ואילך? ת"ל ראשונים אחר
שריבה הכתוב מיעט הרי אנו למידין מששי
מה ששי מיוחד שהוא מששת ימי בראשית
אף את לא תהא מביא לי אלא את שהוא
כיוצא בששי. יכול לידע מה למעלה מן
השמים ומה למטה מן התהום? ת"ל (שם)
ולמקצה השמים ועד קצה השמים. אלא עד
שלא נברא העולם את דורש ולבך
מסכים. אסור להוציא מפיו משנברא העולם את
הולך וקולך הולך מסוף העולם ועד סופו.

תני בר קפרא ולמן היום??? מרבה אף קודם בריאה
אתיא דר' יודה בר פזי דדרש "מתחילה היה העולם

מים במים" כהדא דבר קפרא. ומה דתני ר'
חיייה??? לאיסור כהדא דר' בא. דדרש קרא לאיסור

ר' יונה בשם ר' לוי בבי"ת נברא העולם מה
בי"ת סתום מכל צדדיו ופתוח מצד אחד כך
אין לך רשות לדורש מה למעלן ומה למטן
מה לפנים ומה לאחור אלא מיום שנברא
העולם ולבא

אומרין לבי"ת מי בראך? והוא מראה להן
בנקודה ואומר זה שלמעלן! ומה שמו?
והוא מראה להן בנקודה שלאחריו ואומר
ה' שמו אדון שמו! דבר אחר ולמה בבי"ת?
שהוא בלשון ברכה ולא באל"ף שהוא לשון
ארירה אמר הקדוש ברוך הוא איני בורא
את עולמי אלא בבי"ת שלא יהו כל באי
העולם אומרין היאך העולם יכול לעמוד
ונברא בלשון ארירה אלא הריני בורא אותו
בבי"ת בלשון ברכה ואולי יעמוד

ר' אבהו בשם ר' יוחנן בשתי אותיות נבראו
שתי עולמות העולם הזה והעולם הבא אחד
בה"א ואחד ביו"ד מה טעמא? (ישעיהו כו)
כי ביה ה' צור עולמים ואין אנו יודעין אי
זה נברא בה"א ואי זה מהם נברא ביו"ד
אלא מן מה דכתיב (בראשית ב) אלה
תולדות השמים והארץ בהבראם בה"א
בראם הוי העולם הזה נברא בה"א והעולם
הבא נברא ביו"ד

מה ה"א פתוח מלמטן רמז לכל באי עולם
שהן יורדין לשאול מה ה"א יש לו נקודה
מלמעלן, משעה שהן יורדין הן עולין מה
ה"א פתוח מכל צד, כך פותח פתח לכל
בעלי תשובה

מה יו"ד כפוף כך יהיו כל באי העולם
כפופין בעולם הבא (ירמיהו ל) ונהפכו כל פנים
לירקון.

כיון שראה דוד כן התחיל לקלס בשתי
אותיות (תהלים קיד) הללויה הללו עבדי ה'
הללו את שם ה'.

ר' יודן נשייא שאל לר' שמואל בר נחמן מהו דין דכתיב (תהלים סח) סולו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו? א"ל אין לך כל מקום ומקום שאינו ממונה על ביה שלו, יש לכל אחד למי שיצעק כאיבו "ויי ויי" ומי ממונה על ביה שבכולם? הקדוש ברוך הוא. ביה שמו כי יה שמו. א"ל, ר' לעזר רבך לא היה דרש כן. אלא למלך שבנה פלטין במקום ביבים במקום אשפות במקום סריות מי שהוא בא ואומר הפלטין הזו במקום ביבין הוא במקום אשפות הוא במקום סריות הוא אינו פוגם?! כך מי שהוא אומר בתחילה היה העולם מים במים ה"ז פוגם. לפרדיסו של מלך ועלייה בנויה על גביו עליו להציץ על הפרדס אבל לא ליגע בפרדס "ולגלות עפרו"

ב"ש אומר שמים נבראו תחילה אח"כ הארץ וב"ה אומרים הארץ נבראת תחילה ואחר כך השמים. אלו מביאין טעם לדבריהן ואלו מביאין טעם לדבריהן. מה טעמון דב"ש? (בראשית א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ למלך שעשה כסא, משעשאו עשה אפיפורין שלו footstool (ישעיהו סו) השמים כסאי והארץ הדום רגלי. מה טעמון דב"ה? (בראשית ב) ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים למלך שעשה פלטין, משבנה את התחתונים עשה את העליונים (ישעיהו מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים

א"ר יודה בר פזי ודא מסייעה לב"ה (תהלים קב) לפני הארץ יסדת ומעשה ידיך שמים א"ר חנינה ממקום שב"ש מביאין טעם לדבריהן משם ב"ה מסלקין לון מ"ט דב"ש בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ משם ב"ה מסלקין לון והארץ "היתה" כבר היתה

ר' יוחנן בשם חכמים אם לבירייה שמים קדמו, ואם לשכלול הארץ קדמה. אם

לבירייה שמים קדמו בראשית ברא אלהים וגו' אם לשכלול הארץ קדמה ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים

שמים בראשון כב"ש, עשה שלשה ימים ועשו תולדות, ראשון ושני ושלישי, ברביעי יהי מאורות.

ים בשני כב"ש, עשה ג' ימים ועשה תולדות, שני ושלישי ורביעי, בחמישי, ישרצו המים.

ארץ בשלישי כב"ש, עשת ג' ימים ועשה תולדות, שלישי ורביעי וחמישי, בששי ותוצא הארץ

ארץ בראשון כב"ה עשת שני ימים ועשו תולדות ראשון ושני, בשלישי תדשא הארץ,

שמים בשני כב"ה, עשו שני ימים ועשו תולדות, שני ושלישי, ברביעי יהי מאורות, ים בשלישי כבית הלל, עשה שנים ימים ועשה תולדות, שלישי ורביעי, בחמישי ישרצו המים

אמר ר"ש בן יוחי תמיה אני היאך נחלקו אבות העולם על ביריית העולם שאני אומר שמים וארץ לא נבראו אלא כלפס הזה וככיסויהבבת אחת מה טעמא? אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים. א"ר לעזר בי ר"ש אם כדעת הזו שאמר אבא פעמים שהוא מקדים שמים לארץ פעמים שהוא מקדים ארץ לשמים אלא מלמד ששניהן שקולים זה כזה:

הלכה ב משנה יוסי בן יועזר אומר שלא לסמוך יוסי בן יוחנן אומר לסמוך יהושע בן פרחיה אומר שלא לסמוך נתיי הארביילי אומר לסמוך יהודה בן טבאי אומר שלא לסמוך שמעון בן שטח אומר לסמוך שמעיה אומר לסמוך אבטליון אומר שלא לסמוך הלל ומנחם לא נחלקו יצא מנחם

המלך. ויש דורשין לגנאי, להכי קרי ליה "ממדה למידה"

אנן תנינן יהודה בן טבאי נשיא ושמעון בן שטח אב בית דין. אית תניי תני ומחלף. מאן דאמר יהודה בן טבאי נשיא, עובדא דאלכסנדריא מסייע ליה. יהודה בן טבאי הוון בני ירושלם בעון ממניתיה נשיא בירושלם רצו למנותו נשיא ערקברה ואזל ליה לאלכסנדריאה והיו בני ירושלם כותבין מירושלם הגדולה לאלכסנדריאה הקטנה עד מתי ארוסי יושב אצלכם ואני יושבת עגומה עליו!! פירש מיתי גו אילפא פירש לבא בספינה אמר, דבורה מרתא דביתא דקבלתו, מה הוות חסירה! האשה שאיכסנה אותנו, מה היתה חסירה! א"ל חד מן תלמידוי, רבי! עיינה הוות שברה. her eyes were blinking א"ל הא תרתיי גבך, חדא דחשדתי וחדא דאיתסכלת בה! מה אמרית, יאיא בריא? השאלתי אים יפה בתוארה? לא אמרית אלא בעובדא! וכעס עלוי ואזלה תלמיד שנתלווה עמו

מ"ד שמעון בן שטח נשיא עובדא דאשקלון מסייע ליה. תרין חסידין הוון באשקלון אכלין כחדא ושתינן כחדא ולעיי באוריתא כחדא עמלו בתורה יחד דמך חד מינהון ולא איתגמל ליה חסד נפטר אחד מהם ולא הספידוהו כהלכה מית בריה דמעון מוכס ובטלת כל מדינתא מיגמול ליה חסד מוכס=רשע מת, והכל טפלו בו שרי ההוא חסידא מצטער אמר ווי דלית לשנאיהון דישראל כלום! כ לצדיקי ישראל איתחמי ליה בחילמא וא"ל לא תיבזי בני מריך! דין עבד חדא חובא ואזל בה, ודין עבד חדא טיבו ואזל בה. ומה חובא עבד ההוא חסידא? הס ליה לא עבד חובה מן יומוי! אלא פעם אחת הקדים תפילין של ראש לתפילין של יד!! ומה טיבו עבד בריה דמעון מוכס? חס ליה לא עבד טיבו מן יומוי! אלא חד זמן עבד אריסטון לבולבטיא senators ולא אתון אכלוניה אמר

ונכנס שמאי הלל אומר לסמוך ושמאי אומר שלא לסמוך הראשונים היו נשיאים והשניים אבות בית דין:

גמרא בראשונה לא היתה מחלוקת בישראל אלא על הסמיכה בלבד. ועשו שמאי והלל ועשו אותן ד' עדיות משרבו תלמידי ב"ש ותלמידי ב"ה ולא שימשו את רביהן כל צורכן ורבו המחלוקת בישראל ונחלקו לשתי כתות אלו מטמאין ואלו מטהרין ועוד אינה עתידה לחזור למקומה עד שיבוא בן דוד

ר' חייא בשם ר"י: לא תהא שבות קלה בעיניך שהרי סמיכה אינה אלא רשות ונחלקו עליה אבות העולם א"ר יוסה זאת אומר שאדם צריך לכבוש את כובדו, דלא כן מה אנן אמרין אסור ליגע בבהמה ב"ט?

הלל ומנחם לא נחלקו, יצא מנחם ונכנס שמאי. לאיכא יצא? יש אומרים ממדה למידה יצא. לתרבות רעה ויש אומר כנגד פניו בעל כרחו יצא, הוא ושמונים זוג של תלמידי חכמים מלובשין סירקי זהב dressed in silk שהשחירו פניהן כשולי קדירה, שאמרו להן כתבו על קרן שור שאין לכם חלק באלהי ישראל. הורדוס נכנס לסנהדרין ולוקח בכוח את אב בית הדין יחד עם מאה ושישים ("שמונים זוגות") תלמידי חכמים מכובדים, בעודם לבושים בגדי המלכות המוזהבים בהם כיהנו פאר בסנהדרין, ומגייסם לעבודת כפיים שחורה ובזויה בפומבי, עד שהשחירו פניהם כתחתית סיר שרוף - במצב כזה ברור שמנחם, אב בית הדין, כשרק יצליח לברוח מעבודת המלך. מהגיוס בכפיה, לא ינסה לחזור למושב הסנהדרין, אלא ינוס אל המדבר, למקום שומם ורחוק, אליו לא יגיעו חיילי

יכלוניה מיסכניא the poor shall eat דלא
 יטלין.???יתקלקל ואית דאמרין בשוקא הוה
 עבר ונפל מיניה חד עיגול a round cake וחמא
 חד מיסכן ונסב ליה, ולא א"ל כלום בגין
 דלא מסמקי אפויי. שלא להאדים פניו

בתר יומין חמא ההוא חסידא לחסידא
 חבריה מטייל גו גנין, גו פרדיסין, גו
 מבועין דמוי, נחלי-מים וחמא לבריה דמעין
 מוכס לשונו שותת על פי הנהר בעי ממטי
 מיא ולא מטא. וחמא למרים ברת עלי
 בצלים--רבי לעזר בר יוסה אמר תלייא
 בחיטי ביזיאי, בנקודת דדיה רבי יוסי בן חנינא
 אמר צירתא the hinge of the door דתרעא
 דגיהנם קביע באודנה--אמר לון למה דא
 כן? א"ל דהוות ציימה ומפרסמה, ואית
 דאמרי דהוות ציימה חד יום, ומקזה and she
 calculates it for two ליה תריי אמר לון עד
 אימת היא כן? א"ל עד דייתי שמעון בן
 שטח ואנן מרימין לה מן גו אודנה וקבעין
 ליה גו אודניה אמר לון ולמה? א"ל: דאמר
 "אין אנא מתעביד נשייא אנא מקטל
 חרשייא" המכשפות והא איתעבד נשייא ולא
 קטל חרשייא! והא אית תמנין נשיין
 חרשיין יהיבין גו מערתא דאשקלון מחבלן
 עלמא! אלא איזיל אמור ליה, אמר לון אנא
 דחיל דהוא גבר נשייאנשיא ולית הוא
 מהיימנתי! א"ל אי הימנך הא טבאות, ואין
 לא עביד הדין סימנך קומי הב ידך על
 עינך, ואפקה, וחזרה והיא חזרה.

אזל ותני ליה עובדה, בעא מיעבד סימנא
 קומי ולא שבקיה, א"ל ידע אנא דאת גבר
 חסיד, יתיר מן כן את יכול עבד! ולא עוד
 אלא בפומי לא אמרית, בלבי חשבית! מיד
 עמד שמעון בן שטח ביום סגריר, ונסב
 עימיה תומנין גוברין בחירין ויהב בידיהון
 תומניי לבושין נקיים, ויהבנין גו קידרין
 חדתין, וכפינון על רישיהון, אמר לון אין
 צפרית i whistle חד זמן לבשון לבושיכון

ואין צפרית זמן תניין עולין כולכון כחדא
 וכיון דאתון עללין כל חד וחד מינכון יגוף
 חדא ויטלטליניה מן ארעא דעיסקיה דהדין
 חרשא טלטלתניה מן ארעא לא יכול עבד
 כלום. אזל וקם ליה על תרעא דמערתא
 א"ל אויים אויים מכשפות... פתחון לי! דמן
 דידכן אנא! אמרון ליה היך אתית להכא
 בהדין יומא? אמר לון ביני טיפייא הוינא
 מהלך we walked between the drops.. אמרון
 ליה ומה אתיתא הכא מיעבד? אמר מילף
 ומילפאללמוד וללמד... כל מטי כל מי שבא.. יעביד
 מה דהוא חכם. יעשה מה שהוא בקי וידוע והוות
 כל חדא מינהון אמרה מה דהיא אמרה,
 ומייתיא פיתא bread וחדא אמרה מה דהיא
 אמרה, ומייתיא קופד meat אמרה מה דהיא
 אמרה, ומייתיא תבשילין. אמרה מה דהיא
 אמרה ומייתיא חמר. אמרון ליה את מה
 אית בך עבד? אמר לון אית בי צפר תרין
 צפרין ומייתי לכון תמנין גוברין בחירין
 הווי עמכון חדיי ומחדיי לכון! אמרון ליה
 כן אנן בעיי! צפר חדא זמן ולבשון
 לבושיהון. צפר זמן תינינן ועלו כולהון
 כחדא אמר כל דמטי יחכום "יכיר זוג" זוגיה
 וטענונון ואזלון וצלבונון הדא היא דתנינן
 מעשה בשמעון בן שטח שתלה נשים
 באשקלון אמרו שמנים נשים תלה ואין דנין
 שנים ביום אחד אלא שהיתה השעה צריכה
 לכך

תני א"ר אלעזר בן יעקב שמעתי שעונשין
 שלא כהלכה ועונשין שלא כתורה. עד
 איכן? ר' לעזר בי רבי יוסי אמר עד כדי
 זימזום. even for "planning" of breaking the law.
 רבי יוסה אומר בעדים אבל לא בהתרייה.
 מעשה באחד שיצא לדרך רכוב על סוסו
 בשבת והביאוהו לב"ד וסקלוהו והלא
 שבות הוית? אלא שהיתה השעה צריכה
 לכן. שוב מעשה באחד שיצא לדרך ואשתו
 עמו ופנה לאחורי הגדר ועשה צרכיו עמה

תשמיש והביאוהו לב"ד והלקוהו. והלא
אשתו הוות? אלא שנהג עצמו בבזיון:

הלכה ג משנה בית שמאי אומרים מביאין
שלמים ואין סומכין עליהן, אבל לא עולות.
ובית הלל אומרים מביאין שלמים ועולות
וסומכין עליהן:

גמרא ב"ש אומרים הותרה סמיכה שלא
כדרכה וב"ה אומרים לא הותרה סמיכה
שלא כדרכה איזו היא שלא כדרכה?
מאתמול. לית להו "תכף לסמיכה שחיטה"

אמר ר' זעירה כל עמא מודיי באשם מצורע
שסמך עליו מאתמול לא יצא. שלמי נדבה
שסמך עליהן מאתמול יצא. מה פליגין?
בשלמי חגיגה. ב"ש עבדין לון כשלמי
נדבה, בית הלל עבדין לון כאשם מצורע.

א"ר יסי הן דאת אמר אשם מצורע שסמך
עליו מאתמול לא יצא, בזמנו. כשמביאו ביום
השמיני. עיבור זמנו, נעשה כשלמי נדבה

אמרו ב"ה לב"ש מה אם בשעה שאני אוסר
להדיוט הרי אני מתיר לגבוה, בשעה שהוא
מותר להדיוט אינו דין שנתיר לגבוה!

אמרו להן בית שמאי והרי נדרים ונדבות
יוכיחו שהן מותרין להדיוט ואסורין לגבוה

אמרו להן בית הלל לא אם אמרתם בנדרים
ונדבות שאין זמנן קבוע תאמרו בחגיגה
שזמנה קבוע

אמרו להן בית שמאי חגיגה אין זמנה קבוע
שאם לא חג בראשון חוגג בשני לא חג
בשני חוגג בשלישי

אמרו להן בית הלל חגיגה זמנה קבוע שאם
לא חג ברגל אינו יכול לחוג אחר הרגל

אמרו להן ב"ש והלא כבר נאמר (שמות יב)
אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה
לכם

אמרו להן ב"ה משם ראייה?! לכם אינו
נעשה רק אשר יאכל לכל נפש אבל נעשה הוא
לגבוה!!

אבא שאול אומרו טעם אחר מה אם בשעה
שכירתך סתימה כירת רבך פתוחה. בשבת
בשעה שכירתך פתוחה, אינו דין שיהא
כירת רבך פתוחה!! ד"א אינו דין שיהא
שולחנך מלא ושולחן קונך ריקם.

א"ר יוסי בי ר' בון רשב"ל הוה עבר קומי
סדרא ביהמ"ד ושמע קלהון קראיי ההן
פסוקא (דברי הימים א כט) ויזבחו לה'
זבחים ויעלו עולות לה' למחרת היום ההוא.
אמר מאן דמפסק לה כב"ש=שלמים היום, עולות
למחר מאן דקרי כולה כב"ה

ניחא עולות למחרת היום, ושלמים למחרת
היום?! מפרש שהכל קרב למחר ואין שלמים באין
כבית שמי?! א"ר יוסי בי ר' בון דוד מת
בעצרת והיו כל ישראל אונגין והקריבו
למחר

מעשה בהלל הזקן שהביא עולתו לעזרה
וסמך עליה וחברו עליו תלמידי שמי,
התחיל מכשכש בזנבה אמר לון ראו נקיבה
היא! ושלמים הבאתיה והפליגן בדברים
והלכו להן. לאחר ימים גברה ידן של ב"ש
ובקשו לקבוע הלכה כדבריהן והיה שם
בבא בן בוטי מתלמידי בית שמאי יודע
שהלכה כבית הלל פעם אחת נכנס לעזרה
ומצא אותה שוממת אין שם עולות אמר ישמו
בתימן של אלו שהשימו בית אלהינו!!

מה עשה? שלח והביא שלשת אלפים צאן
מצאן קדר וביקרו ממומין והעמידן בהר
הבית. אמר להן שמעוני אחיי בית ישראל
כל מי שהוא רוצה יביא עולות יביא
ויסמוך, יביא שלמים יביא ויסמוך. באותה
שעה נקבעה הלכה כבית הלל ולא אמר
אדם דבר. א"ר יצחק בר לעזר הדא אמרה:

ומלעשות מלאכה בו ביום.

מודים שאם חלה להיות בשבת שיום טבוח שלה לאחר שבת. הא בית הלל אומרים יום טבוח שלה לאחר שבת, עורות של מי? רבי טבי בשם ר' יאשיה איתפלגון רבי יוחנן ורשב"ל. רבי יוחנן אמר של כל המשמרות. כדין קרבנות הרגל ר"ש בן לקיש אמר של אותו המשמר

ואית אמר, יום טוב שחלה לאחר שבת עורות של מי? פלוגתא דרבי יוחנן ורשב"ל. אף בכה"ג פליגי

אר"י עצרת יש לה תשלומין כל שבעה א"ר לא שאם לא חג בראשון חוגג כל שבעה. התיב רב הושעיה והא תני מה החדש למנויו יום אחד אף העצרת למנוייה יום אחד!

ר' יוסי בי ר' בון בשם ר' יהושע בן לוי בכל יום כ"ג מתלבש בכליו ובא ומקריב תמיד של שחר אם יש נדרים ונדבות הוא מקריבן והולך ואוכל בתוך ביתו ובא ומקריב תמיד של בין הערבים ובא ולן בלשכת פלהדרין. ר' עוקבה בשם ר' יהושע בן לוי לא היה עושה כן אלא בשבתות ובימים טובים

אית תניי תני הציץ מרצה על מצחו. אית תניי תני אפי' בזוית. מ"ד הציץ מרצה על מצחו (שמות כח) והיה על מצחו תמיד. מ"ד אפי' בזוית, מהדא דיום הכיפורים. מ"ד הציץ מרצה על מצחו מסייע לר' יוסי בי ר' בון. מאן דאמר אפי' בזוית מסייע לר' עוקבה:

הלכה ה משנה נוטלין לידיים לחולין ולמעשר ולתרומה, ולקדש מטבילין. ולחטאת אם ניטמא ידיו ניטמא גופו:

גמרא ויש ידיים לחולין!? אלא כר' שמעון בן אלעזר דר' שמעון בן אלעזר אומר יש ידיים לחולין. אי נמי דברי הכל היא כדי

כשרותא בעייא מולי, סמא דקיסא מיניה וביה. "a joist (to be felled) requires the 'wooden' handle of an axe (i.e. the teacher is beaten by his own pupil) כל גומרא דלא כווייה בשעתה, לא כווייה. שוב מעשה באחד מתלמידי הלל שהביא עולתו לעזרה וסמך עליה וראהו אחד מתלמידי שמי א"ל מה זו סמיכה? א"ל מה זו שתיקה? שיתקו בנזיפה והלך לו:

הלכה ד משנה עצרת שחלה להיות ערב שבת, ב"ש אומרים יום טבוח לאחר שבת. וב"ה אומרים אין להן יום טבוח כי מביאין הכל ביו"ט

ומודין שאם חלה להיות בשבת, שיום טבוח לאחר שבת. ואין כ"ג מתלבש בכליו, כדרך יו"ט ומותרין בהספד ובתענית. שלא לקיים את דברי האומרים עצרת לאחר השבת:

גמרא עצרת שחלה להיות ערב שבת, ב"ש אומרים יום טבוח שלה לאחר שבת. ב"ה אומרים אין לה יום טבוח אלא יומה הוא טבוחה

הא ב"ש אומר יום טבוח שלה אחר שבת, ואין כ"ג מתלבש בכליו מק"ו. מה אם בשעה שיש שם שלמים ועולות כדברי ב"ה, כשחל עצרת בשבת אין כ"ג מתלבש בכליו. בשעה שאין שלמים ועולות כדברי בית הלל, לא כ"ש!

כתוב אחד אומר (שמות כג) וחג הקציר בכורי מעשיך וכתוב אחר אומר (ויקרא כג) כל מלאכת עבודה לא תעשו א"ר חנניה כיצד יתקיימו שני מקראות הללו בשעה שהוא חל בחול את חוגג ושובת. ובשעה שהוא חל בשבת למחר את חוגג וקוצר כ"ה

אר"י יוסי בי רבי בון: ובלבד שיבלים (he shall restrict (his cutting) לעיסתו. מה שצריך לאכילה כהדא דתני להן אינש דיהוי עלוהי אעין ובכורין האומר הרי עלי עצים למזבח וגיזרין למערכה אסור בהספד ותענית

שיהא בדל מן התרומה משום סרך תרומה

תני ר' שמעון בן אלעזר משום רבי מאיר הידים תחילה לחולין ושניות לתרומה. מה? ר' שמעון בן אלעזר כר' עקיבה? דתנינן תמן המכניס ידיו לבית המנוגע, ידיו תחילה. דברי ר' עקיבה. וחכמים אומרים ידיו שניות.

##כרבנן היא! תמן גבי מכניס ידיו לבית המנוגע מה טעמון? אין שום סיבה שיהא ידיים תחילה לחולין.... הכא מתוך שאת אומר לו ידיו שניות, וחייב ליטול ידיו לחולין אף הוא בדל מן התרומה. =סרך תרומה ##

ולא מחמת משקה גזרו עליהן, אטו ידיים שנגעו במשקה זב ויהיו תחילה! ומתקל וחומר מה אם טבול יום שהוא דבר תורה, אינו אלא פוסל. ידיים שהן מדבריהן, לא כל שכן!

דבר אחר כלום גזרו על הידים לא כדי שיהא בדל מן התרומה? מתוך שאת אומר לו ידיו שניות אף הוא בדל מן התרומה!

תמן תנינן בכורים 2:1 התרומה והבכורים חייבין עליהן מיתה וחומש, ואסורין לזרים, והן נכסי כהן, ועולין באחד ומאה, וטעונין רחיצת ידיים, והערב שמש. הרי אלו בתרומה ובבכורים מה שאין כן במעשר. תמן את אמר אין המעשר טעון רחיצה, והכא את אמר המעשר טעון רחיצה! הן דאת אמר המעשר טעון רחיצה רבנן, הן דאת אמר אין המעשר טעון רחיצה ר' מאיר. דתנינן תמן כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים מטמא את הקודש ופוסל את התרומה ומותר בחולין ובמעשר דברי ר' מאיר. וחכמים אוסרין במעשר.

ולא שמיע דאמר ר' שמואל בשם ר' זעירה מהו וחכמים אוסרין במעשר? נפסל גופו מלוכל במעשר!! אבל בנגיעה שרי! מאי כדון? הן דאת אמר המעשר טעון רחיצה ברוצה לוכל. והן דאת אמר אין המעשר טעון

רחיצה ברוצה ליגע. ולא הוא רוצה לוכל הוא רוצה ליגע? כיון דשרי בנגיעה, למה אסור לאכול? אלא משום נטילת סרך חומרא בעלמא והתנינן תרומה וכי יש בתרומה משום נטילת סרך? אלא בחולין שנעשו על גב טהרת הקודש. וחולין שנעשו על גב הקודש לא כחולין הם? תיפתר או כר' שמעון בן אלעזר. או כר' אלעזר בי רבי צדוק. או כרבי שמעון בן אלעזר דתני ר' שמעון בן אלעזר אומר משום ר' מאיר הידים תחילה לחולין ושניות לתרומה. או כר' לעזר בי רבי צדוק דתנינן תמן טהרות 2:8 חולין שנעשו על גב הקודש הרי אלו כחולין. ר' אלעזר בי ר' צדוק אומר הרי אלו כתרומה, לטמא שנים ולפסול אחד

ולקודש מטבילין: כל הן דתנינן מטבילין בארבעים סאה אנן קיימין. והא תנינן הנוטל ידיו למקדש צריך רביעית! א"ר לעזר כאן בידים טמאות וכאן בידים טהורות. א"ר חנינא בריה דר' הלל אפילו תימר כאן וכאן בידים טהורות כאן וכאן בידים טמאות, כאן בקודשי מקדש המקודשין, וכאן בחולין שנעשו על גב הקדש:

ולחטאת אם ניטמא ידיו ניטמא גופו: א"ר חנניה לא שחידשו טומאה לחטאת, כגון קורדום מטמא מושב אלא אמרו המיטמא טומאה קלה כמיטמא טומאה חמורה.

ר' יעקב בר אחא בשם רבי לעזר (במדבר יט) ואסף איש, מה תלמוד לומר טהור? הגע עצמך אפי' את אוספו במגריפה אמרה התורה טהור!! אדם האוספו צריך שיהא טהור מה אנן קיימין? אם במגריפה של מתכת והלא פשוטי כלי מתכות טמאין! ופשיטא דאיש טמא אינו יכול לאוספן אם במגריפה של עץ לא כעומד מחמת דבר טמא הוא? אמר רב הושעיה תיפתר באוספו בנסר! ואפשר

שלא ינשא עליוהאפר!! א"ר יודן אבוי דר' מתניה תיפתר באוספו במלתרא עבהומפני כובדו, אינו מגביה את האפר כלל ואפ"ה אסרה תורה "אסיפת איש טמא"

רבי בא בר ממל בעא קומי ר' אמי מה בין אדם טהור לחטאת, לכלי ריקן טהור לחטאת? שמחמירין באדם, ליטמא אפי' במסיט דבר שאין בו טו' היסט (עיין פרה פרק 10 בפירוש רבינו אליהו) אמר ליה ואסף איש טהור, מה ת"ל איש? אלא ליתן טהרה מעולה לאיש, לעשותו כמי חטאת וכאפר חטאת. כל חומר קבלת טומאה שיש למי-חטאת, יש לאדם הטהור לחטאת

רבי יסא בשם רשב"ל היסט שטיהרתי לך בשרץ. טימאתי לך כאן: אדם הטהור לחטאת נטמא ע"י היסט דברים טהורים

הלכה ו משנה הטובל לחולין והוחזק לחולין, אסור במעשר. הטובל למעשר והוחזק למעשר, אסור לתרומה. הטובל לתרומה והוחזק לתרומה, אסור לקודש. הטובל לקודש והוחזק לקודש, אסור לחטאת. הטובל לחמור הותר לקל. טבל ולא הוחזק כאילו לא טבל:

גמרא וחולין צריכין כוונה?! דרובא אתא מימור לך חידוש יותר מזה בא להשמיענו אפילו טובל לחולין והוחזק לחולין, אסור במעשר. לא כן א"ר אלעזר כמיניין כדר ש"מונין ראשון ושני לחולין כך מונין למעשר! החולין כן מיניין המעשר! כאן לאכילה וכאן למגע.

הטובל סתם מותר בכולם. א"ר יוחנן במזוקק לכולן. דווקא כשרוצה לאכול הכל—מהני "סתמא" עודיהו רגליו משוקעות במים מחזיק עצמו לכל טהרה שירצה

תמן תנינן מקל שהיא מליאה משקין טמאים כיון שהשיקה למקוה טהרה אמרי' גוד אחית דברי ר' יהושע. וחכ"א עד שיטביל את כולה

ר"ש בן לקיש אומר: מה פליגין? בטומאה קלה אבל בטומאה חמורה אף ר' יהושע מודה. ר' יוחנן אמר אף בטומאה החמורה פליגין. מתניתא פליגא על רשב"ל: עודיהו רגליו משוקעות במים מחזיק עצמו בכל טהרה שירצה! פתר לה באוכל אוכלין טמאין ושותה משקין טמאין דהוי טו' קלה לא כן א"ר יעקב בר זבדי ר' אבהו בשם רשב"ל האוכל אוכלין טמאין ושותה משקין טמאין, גופו טהור בלא כוונה. מכיון שנתן דעתו לטהרה מעולה ממנה, כשרגליו משוקעות אינו צריך כוונה.

מתניתא פליגא על רשב"ל: מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות, וירדו שנים וטבלו שניהן טהורין זה אחר זה, הראשון טהור והשני טמא. רבי יהודה אומר: אם היו רגליו של ראשון נוגעות במים אף השני טהור. ועוד היא באוכל אוכלין טמאין ובשותה משקין טמאין!

מתניתא פליגא על רשב"ל: צנון שבמערה, אשה נידה מדיחתו והוא טהור. העלתו כל שהוא מן המים, טמא. ותני עלה ר' יהודה מטהר משם ר' יהושע. ונידה לא טומאה חמורה היא?! ואפ"ה מהני "מקצת...". הדא פליגא על רשב"ל, ולית לה קיום:

הלכה ז משנה בגדי עם הארץ מדרס לפרושים. בגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה. בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש. יוסי בן יועזר היה חסיד שבכהונה והיתה מטפחתו מדרס לקודש. יוחנן בן גודגדא היה אוכל על טהרת הקודש כל ימיו, והיתה מטפחתו מדרס לחטאת:

גמרא ר' יסא בשם ר"י במגעות שנו דווקא כשנגע ע"ה בבגד, נטמא

ר' זעירה בעא קומי ר' יסא מאיכן ניטמא הבגד הזה מדרס? ליהוי ראשון בעלמא! א"ל תיפתר שהיתה אשתו של עם הארץ יושבת

עליו ערומה.

שמואל בר אבא בעא קומי ר' זעירה, כמה דאת אמר תמן אין היסט בחולין, לא חיישינן לטומאת היסטו של ע"ה לחולין ויש היסט בחולין ע"י מגע. אים נוגעו, יש בו חומר היסט-כגון אשתו ערומה יושבת ודכוותה אין משא בחולין, ויש משא בחולין ע"י מגע.

ר' שמואל אחי דר' הושעיה א"ר ירמיה בעי, ישיבה על הכסא ונגעה בו. וחוזר ומקשה, מאי קא מיבעיא ליה... מה נפשך אם משא הרי משא, אם מגע הרי מגע! ומיישב... כמה דאת אמר במשא עד שינשא רובו, ודכוותה במגע עד שיע ברובו וכיון שאין גופה נוגעת ברוב הכסא, אי"כ מגע דומיא דמשא.

גופו של פרוש, מהו שיעשה כזב אצל התרומה? התיב רבי יוחנן והא תנינן: טהרות ז המניח ע"ה בתוך ביתו לשומר, בזמן שהוא בעה"ב רואה את הנכנסין ואת היוצאין, האוכלין והמשקין, וכלי חרש פתוחין, טמאין. משום ע"ה אבל המשכבות והמושבות וכלי חרש מוקפין צמיד פתיל, טהור. אין תימר עשו גופו כזב אצל התרומה, אפילו מוקפין צמיד פתיל יהיו טמאין! א"ר יודה בר פזי תיפתר בעם הארץ אצל הפרוש דווקא גופו של ע"ה אצל הפרוש לא עשו כזב ולית שמע מינה כלום

א"ר מנא כן א"ר יוסה ר' כל מה דאנן קיימין הכא, בתרומה אנן קיימין! מתניתין ד"המניח", ע"כ איירי ב"תרומה"—ואיפשיט בעיין, דלא עשו... תדע לך שהוא כן בתרומה איירי דתנינן תמן, כשאנינו רואה הנכנס והיוצא [אפי' מובל ואפילו כפות] ה כ ל טמא. כלום אמרו טמאים לא משם היסט? לא כן א"ר יוחנן לא חצצות, ולא הסיטות, ולא רשות היחיד, ולא רשות עם הארץ, אלא אצל התרומה! אין מחמירין לעניין חציצה בטבילה, היסט של

כלי חרס מוקף צ"פ, שוטח כליו ברשות היחיד, רשות ע"ה [עיין פרק 8 דטהרות] רק אצל תרומה

גופה של תרומה מהו שיעשה כזב אצל הקודש? נישמענה מן הדא: החותך [איש הטהור לקודש] שפופרת של קודש, החותכה והמטבילה, טעון טבילה. ניחא חותכה מי שמטפל בו טעון טבילה!! כי גזרו חכמים "טומאה" על כלי הנגמר !! מטבילה? ויכרכינה בסיב ויטבילה! אלמא "גופו של תרומה=הכלי" כזב אצל הקודש (מטמא במשא)! אלא תיפתר בשחתכה על מנת להטבילה לא איירי בב מקרים שונים, וה"ק: מי שחתכה ומטבילה—יטבול הוא עצמו מפני שנגע

גופו של קודש מהו שיעשה כזב אצל החטאת? נישמענה מן הדא: שני לגינים, א' טהור לחטאת ואחד טהור לקודש שנגעו זה בזה שניהן טהורין. אפי' אדם הטהור לחטאת מסיט במו ידיו לשניהם, נמצא הוא נעשה "טמא לחטאת" (כי נגע בכלי קודש) ומסיט את לגין הפרה, ולא אמרי' שנטמא!!

והא מתניתא פליגא! הטהור לחטאת, שהוסט ברוקו ובשכבת זרעו של טהור לתרומה, ניטמא, אלמא גופו של "טהור לתרומה" כזב אצל הטהור לחטאת! היא טהור לתרומה היא טהור לקודש!!

מסכת חגיגה פרק ג

הלכה א משנה חומר בקודש מבתרומה, שמטבילין כלים בתוך כלים בתרומה אבל לא בקודש.

אחוריים, ותוך, ובית צביעה the handle בתרומה אבל לא בקודש.

א"ר יוחנן מסתברא רבי שמעון יודה לאבא
שאול, אבא שאול לא יודה לר"ש. מדיח ידיו
סגי

רבנן דקיסרין בשם ר' יוחנן הלכה כאבא
שאול ותני כן הלכה כדבריו

א"ר יונה מתניתא דר"מ. אבל דברי חכמים
עושין כן מטבילין כלי בתוך כלי אפי' בקודש.

שאינ בית צביעה תוך. כלי קודש, כולן
תוך נטמא בית צביעה, נטמא הכל

רבי יונה בשם רבי חייה בר בא: מעשה
שנכנסו שבעה זקנים לעבר את השנה
בבקעת רימון ומי היו? רבי מאיר, ורבי
יהודה, ורבי יוסי, ור"ש, רבי נחמיה, ורבי
ליעזר בן יעקב, ורבי יוחנן הסנדלר. אמרו
כמה מעלות בקודש ובתרומה? רבי מאיר
אומר: שלש עשרה. רבי יוסי אומר שתיים
עשרה. א"ר מאיר כך שמעתי מרבי עקיבה,
שלש עשרה. אין מטבילין כלי בתוך כלי אמר לו
רבי יוחנן הסנדלר שימשתי את ר"ע
עומדות מה שלא שימשתי ישיבות! אמר לו
רבי יוחנן הסנדלר: אלכסנדרי? ר"מ שברח
לאלכסנדריא לאמיתו הוא! ועמדו משם
בנשיקה.

וכל מאן דלא ה"ל גולה טלית הוה חבריה
קטע פלגא דגולתיה ויהב ליה. ולמה הוון
עבדין? כן דהוון כולהון דרשין הדין
פסוקא, מן שבע שבע אפין כל 7 פסוקים שיש שם
(ישעיהו ה) אשירה נא לידידי שירת דודי
לכרמו. וקלסון לאחרייא ושיבחו מאד את
"האחרון" = רשב"י מה אשכח אפוי בגוה. "האופן"
אשר דרש אמרין, ר"ש בן יוחי הוה

ולמה הוון דחקין מעתה הדא מילתא? לעבר
שנים דהוון דרשין מימר (שמות לד) אלהי
מסכה לא תעשה לך מה כתוב בתריה את
חג המצות תשמור אמרין כל מי שספיקה
בידו לעבר את השנה ואינו מעברה כאילו
עובד עכו"ם! מי אתי מיזל לון, כשיצאו ללכת

הנושא את המדרס נושא את התרומה אבל
לא את הקודש.

בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש.

לא כמידת הקודש מידת התרומה, שבקודש
מתיר ומטביל ואחר כך קושר, ובתרומה
קושר ואח"כ מטביל:

גמרא ר' חייא בשם ר"י מפני שאוכלי
תרומה זריזין, ואוכלי קודש אינן זריזין ע"כ
החמירו

א"ר חנניה קומי ר' מנא והדא היא מעלה?
אילו דבר שהוא שוה בזה ובזה, טמא בזה
וטהור בזה, דא היא מעלה! א"ל תיפתר
במזוקק לקדש תרומה שנעשה עט"ק ואפ"ה החמירו

ר' לא בשם ר"י אם היה דבר טמא כבד
כליטרא אין מטבילין אותו. כלי בתוך כלי אבא
שאול אומר אף בתרומה אין מטבילין אותו
אלא סל וגרגותני בלבד שיש נקבים

א"ר יוחנן אבא שאול ור' שמעון שניהם
אמרו דבר אחד. דתנינן תמן האוחז באדם
ובכלים ומטבילין טמאים. וכשהוא מדיח את
ידיו טהורין. רבי שמעון אומר ירפם עד
שיבוא בהן המים. הכי נמי בעינן סל שיבא מים דרך
הנקבים

ב"ב פרק שלישי--- ופירשתיו לפי הגהתו. ולולא דבריו שכוון ברוח הקודש, לא הוּינן מסקון ביה כלום יש כאן 4 איבעיות

תמן תנינן כלים 25:7 כל הכלים יש להן אחוריים ותוך ויש להם בית צביעה. ר"מ אומר לעריבה גדולה של עץ. ר"ע אומר לכוסות.

ר"מ אומר לידיים טמאות וטהורות. א"ר יוסי לא אמרו אלא לידיים טהורות בלבד. נגע בידיו הטהורות, בה"צ של כלי, ש"אחוריו" נטמא במשקין—לא "נטמאו" ידיו. אבל נגע בידיו הטמאות, משקין של בה"צ—נטמא כל הכלי

וכרבי מאיר: היו ידיו טמאות ואחורי הכוס טהורין, משקה לחוץ על גבי הכוס, ואחזו בבית צביעתו, בידיו הטמאות פשיטא שאין משקה מיטמא מן היד, לטמא את הכוס. רק מקום בה"צ טמא כשם שאין משקה מיטמא מן היד, לטמא את הכוס, כך אין משקה מיטמא מן היד=יד טמא, שנגע בבה"צ שיש בו משקין. לטמא ככר במקום אחר? אים טפה זו נפלה במק"א?

נישמענה מן הדא: משקין טהורין שהיו נתונים אבית צביעתו של כוס ונגע בהן ככר טמא נטמאו המשקין. לאי זה דבר טימאן? לא לטמא ככר במקום אחר? לא אמר אלא מככר, הא מיד לא

אלא משקה נתון ע"ג היד, טמא ואחזו בבית צביעתו. אפי' כן אין משקה מיטמא מן היד לטמא את הכוס?

נישמענה מן הדא: משקין טמאין שהיו נתונים על גבי הארץ, ונגע בו -כוס שאחוריו טהורין- בבית צביעתו, נטמאו אחורי הכוס. לא אמר אלא מקרקע, אים משקין טמאין נתונים ע"ג קרקע אבל מיד, משקין טמאין ע"ג הידיים לאאנים מטמאין אחורי הכוס (כשנגע בבה"צ)

וכר' יוסה: היו ידיו טהורות, ואחורי הכוס טמאים. לא מקום "בה"צ". משקה נתון על גבי

אמרן אתוי נחוי עובדינן בא ונראה כחותינו! והיה חמי חד כיף דשייש והוה כל חד וחד נסיב חד מסמר וקבע ליה בגויה והוא נחת ושקע כהדין לייש! עד כדון מיתקרי כיפא מסמרא

א"ר יוחנן בית צביעה שאמרו, בין בפנים בין בחוץ. כדרך שהנקיים תופסין בו.

א"ר זעירה איפשר=אי אפשר לומר בנגוב, מקום "בית-הצביטה" נגוב, שיטמאו ידיים את "בית-הצביטה" שאין הידיים מיטמות בנגוב. אבל איפשר=אי אפשר לומר במלוא משקה, שמכיון שנגע בו, טימאהו. כל הכלי, אף לתרומה אלא כי נן קיימין במלוכלך במשקה לא נטמא רק ביה"צ (לתרומה)

לריו"ח, הקלו במשקה בית הצביעה, שמשקה הלז, לא יטמא תרומה רבי יוחנן בשם רבי בנייה: עשו משקה בית צביעה כמשקה בית מטבחיא. כמא דאת אמר תמן פסחים 14 בבלי משקה בית מיטבחיא טהורין במקומן וטמאין במקום אחר. וכה משקה בית צביעה טהורין במקומן וטמאין במקום אחר

רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי משקה בית מטבחיא שיצא לחוץ, חוץ לעזרה ניטמא. והא תנינן משקה בית מיטבחיא שיצאו לחוץ בקדושתן הן! א"ר יוסה קיימה רבי סימון רבי חנינא ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי, כשיצאו וחזרו!

ניטמא משקה העליון משקה שעל בית הצביעה, והיה שותת ויורד רבי בא ורבי בון בר חייה: חד אמר במקומו טהור וירד למטן טמא. וחורנה אמר הואיל והוא בא מכח טהרה, טהור.

רבי אחא בשם רבי זעירה: הדא דאת אמר שאין טמא רק בה"צ במשקין שניטמו באוכלין, אבל במשקין שניטמו בשרץ טמאים הן.

סוגיא זו הגיהה מאור הגולה רבינו אליהו בתוספתא כלים

טהור

שלא כמידת הקודש מידת התרומה, שבקודש מתיר את החוטים ומגב את הנקבים, ואחר כך קושר. ובתרומה קושר ואח"כ מטביל. אוכלי תרומה זריזין הן והן חצין clean אותה אוכלי הקודש אינן זריזין ואינן חצים אותה:

הלכה ב משנה כלים הנגמרים בטהרה צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה הכלי מצרף מה שבתוכו לקודש אבל לא לתרומה

הרביעי בקודש פסול והשלישי בתרומה ובתרומה ניטמאת אחת מידיו חבירתה טהורה ובקודש מטביל שתיהן והיד מטמא את חברתה בקודש אבל לא לתרומה:

גמרא תני מעשה באשה אחת שהיתה אורגת בגד אחד בטהרה ובאת אצל ר' ישמעאל להישאל לו. אמרה לו יודעת אני שלא ניטמא, אלא שלא נתתי דעתי לשומרו. מתוך שהוא בודקה אמרה לו נידה באת ומתחה עמי בחבל. היסט! באותה השעה א"ר ישמעאל גדולים הם דברי חכמים שאמרו כלים הנגמרים בטהרה צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה

שוב מעשה באשה אחת שהיתה אורגת מטפחת אחת בטהרה, ובאת אצל ר' ישמעאל להישאל לו אמרה לו יודעת אני שלא ניטמא אלא שלא נתתי דעתי לשומרו. מתוך שהוא בודקה אמרה לו נפסקה נימא אחת וקשרתיה בפיהמשקה טופח, ונוגעת בסתם ידיים באותה השעה א"ר ישמעאל גדולים הן דברי חכמים שאמרו כלים הנגמרים בטהרה צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה

{החותך משפופרת הקודש חותכה ומטבילה טעון טבילה ניחא חותכה,

היד, ואחזו בבית צביעתו. פשיטא שאין משקה מיטמא מן הכוס, לטמא את היד.

וכשם שאין משקה שבידו מיטמא מן הכוס לטמא היד, כך אין משקה שבידו מיטמא מן הכוס לטמא ככר במקום אחר? נפלה הטפה (שנגעה בבה"צ) על ככר, מהו?

נישמעינה מן הדא: משקין טהורין שהיו נתונים על גבי הארץ, ונגע בהן-כוס שאחוריו טמאים- בבית צביעתו, נטמאו המשקין. לאי זה דבר טימאן? לא לטמא ככר במקום אחר?! מפני שהן ע"ג הקרקע. אבל ע"ג היד, לאאין בעיה!

אלא משקה נתון על גבי הכוס, שאחוריו טמא ואחזו בבית צביעתו, אפי' כן אין משקה מיטמא מן הכוס לטמא את היד?

נישמעינה מן הדא: משקין טמאין שהיו נתונים אבית צביעתו של כוס ונגע בהן ככר טהור, נטמא הככר. לא אמר אלא ככר, אבל יד, לא

הנושא את המדרס הוא נושא את התרומה, אבל לא את הקודש: ר' בא בשם רב יהודה מפני מעשה שאירע, מעשה באחד שניקבה חביתושל קודש ופקקה בסנדלו. שהיתה טמאה מדרס

רבי זעירה רבי יסא בשם רבי לעזר עבר ונשא, טהור. ואתיא כהיא דאמר רבי לעזר: יש מהן שאמרו לא ישא, עבר ונשא טמא. ויש מהן שאמרו לא ישא, ואם עבר ונשא טהור.

א"ר זעירה קומי ר' מנא לית הדא אמרה שלא עשו גופו כזב אצל הקודש! אין תימר עשו גופושל אוכל תרומה כזב אצל הקודש, אפילו עבר ונשא, יהא טמא! כזב שנושא קודש אמר ליה תיפתר במזוקק לקודש טבל וטיהר עצמו לקודש, ושוב "עבר" ונשא מדרס—הקודש שנושא

מטבילה? וכרכינה בסיב ויטבילה! א"ר
אילא תיפתר שחתכה על מנת להטבילה? ע"י
פרק 2

א"ר יהושע בן לוי עד כאן בקודשי מקדש
המקודשים, מיכן והילך בחולין שנעשו על
טהרת הקודש

א"ר יוחנן מעדותו של רבי עקיבה היא הכלי
מצרף... דתנינן תמן עדיות 8:1 הוסיף רבי
עקיבה הסולת והקטרת הלבונה והגחלים
שנגע טבול יום במקצתן שפסל את כולן.

רשב"ל אמר יודעין היו שכלי שרת
מחברים, ומה בא להעיד על שירי מנחות
שיהו מחברין את עצמן. ר' יוסה בי ר'
זמינה בשם ר' יוחנן מפני מה אמרו שירי
מנחות מחברין את עצמן מפני שנזקקו
לכיליין.

רבי אחא רבי אילא בשם ר' יסא יודעין היו
שכלי שרת מחברין, ומה בא להעיד? על
הסולת ועל הקטורת ועל הלבונה ועל
הגחלים שהניח ע"ג דף

ניחא סולת וקטורת ולבנה, גחלים מאי?
א"ר בון בר כהנא תיפתר בגחלים של
יה"כ, שכמה שהוא חותה הוא מכניס אבל
בגחלים שבכל יום לא כהיא דתנינן תמן
תמיד 5:5 נתפזר ממנו כקב גחלים היה מכבדן
לאמה, ובשבת כופין עליו פסכתר

א"ר מתניה וכי סולת וקטורת ולבונה יש
להן שיעור אצל זה? והא יכול להביא כמה עשרונות
סולת או עשרון אחד לא מפני שנזקקו לכיליין?!
והכא מפני שנזקקו לכיליין! אפי' גחלים של שאר
ימות השנה, כיון שנזקקו לכלי

ר' בון בר חייה בעי קומץ מהו שיקרב בשני
כלים? התיב ר' חנין והא תנינן הכלי מצרף,
אין תימר שקומץ קרב בשני כלים, וליידא
מילה תנינן הכלי מצרף למה מועיל צירוף! א"ר
לעזר דרומיאי לא כן א"ר יוסי בי ר' זמינא

בשם רבי יוחנן מפני מה אמרו שירי מנחות
מחברין את עצמן? מפני שנזקקו לכיליין
והכא שנזקקו לכיליין.

א"ר מתניה וכי סולת וקטורת ולבונה לא
בכמה כלים הן קריבין, ואת אמר הכלי
מצרף, והכא הכלי מצרף

כהנא שאל לרבנין דתמן, מנחה חלוקה
בביסהכלי שלשין בו ניטמאת זו ניטמאת זו?
א"ל ניטמאת זו ניטמאת זו.

וקפצה טומאה? אמרון ליה וקפצה טומאה
אפי' אחרת בינתיים? אמרון ליה אפילו
אחרת בינתיים

קומץ מזו לזו? א"ל שמועה לא שמענו,
משנה שנינו. כהיא דתנינן לתמן שתי
מנחות שלא נקמצו ונתערבו זו בזו אם יכול
לקומץ מזו בפ"ע ומזו בפ"ע כשירות, ואם
לאו פסולות. ואין שיריה של זו מפסיקין
לזו?!

אתא ר' יעקב בר אחא ר' יסא בשם ר"י
קומץ מזו על זו. ניטמאת זו ניטמאת זו.
האמצעית לא ניטמאת. לא כן תני כף אחת
שהיא עושה מה שבתוכה אחת?! אף אמצעית!
א"ר חנינה אין הכלי מצרף אלא דבר שהוא
אסור לו"ק שור לו"

רשב"ל בעי צריד של מנחות מהו שיעשה
מיניין? מונין בו ראשון ושני או לא התיב ר' לעזר
והכתיב (ויקרא יא) מכל האוכל אשר יאכל
אשר יבא עליו מים יטמא. את שטומאתו על
ידי מים עושה מיניין, את שאין טומאתו על
ידי מים אינו עושה מיניין.

התיב ר"י הרי נבלת עוף הטהור הרי היא
מטמא טומאת אוכלים בלא הכשר ובלא
טומאה מפני שסופה לטמאות טומאה
חמורה. ואפ"ה מונין בו.. מאי כדון? מכל האוכל
אשר יאכל את שטומאתו משם אוכל עושה
מיניין, ואת שאין טומאתו משם אוכל כגון

"צריד" אינו עושה מיניין

ר' יונתן בשם רבי: האוכל אוכל שלישי בתרומה נפסל גופו מלוכל בתרומה.

ר' שמואל בר רב יצחק בעי מה? רבי כר"א דתנינן תמן טהרות 2:2 האוכל אוכל ראשון ראשון, האוכל אוכל שני שני, האוכל אוכל שלישי שלישי. דברי הכל היא כדי שיהא בדל מן התרומה

ודכוותה האוכל אוכל שני במעשר, נפסל גופו מלוכל במעשר? נישמעינה מן הדא: וחכמים אוסרין במעשר ולא שמיע להו דא"ר שמואל בשם ר' זעירה מהו וחכמים אוסרין במעשר נפסל גופו מלוכל במעשר! ואיפשטא

ודכוותה האוכל אוכל רביעי בקודש נפסל גופו מלוכל בקודש? נישמעינה מן הדא: דא"ר ירמיה בשם ר' בא בר ממל עשו אותואונן כאוכל אוכל רביעי בקודש. הדא אמרה האוכל אוכל רביעי בקודש נפסל גופו מלוכל בקודש.

עד כדון בקדשי מקדש המקודשין, ואפי' בחולין שנעשו על טהרת הקודש? השייך "לעשות" זה? נישמעינה מן הדא: דתנינן תמן חולין 2:5 השוחט בהמה חיה ועוף ולא יצא מהן דם כשירין ונאכלים בידים מסואבות. ר"ש אומר אע"פ שלא הוכשרו בדם, הוכשרו בשחיטה.

ר' לעזר בשם רבי הושעיה מתני' דהשוחט בידים מסוא' ששיך שלישי בחולין שנעשו על גב הקודש, ודלא כר' יהושע דלדידה, דווקא חולין על טהרת ר"מ נעשה שלישי

ר' זעירא ר' יסא ר' יוחנן ר' ינאי בשם ר': האוכל אוכל שלישי בחולין שנעשו על טהרת הקודש, נעשה גופו שני לקודש. ולא מתני' היא טהרות 2:2 שהשלישי שני לקודש וכו'! מתני' בקדשי מקדש המקודשין, קודש עצמו דרובא אתא מימר לך חידוש רב ממנו בא

לומר ואסור בחולין שנעשו על גב הקודש

א"ר בון בר חייא קומי ר' זעירה מתני' אמרה כן: טהרות 1:9 ככרות הקודש בתוך גומותיהם המים מקודשין וגו' אלמא מים=חולין שנעשו עטה"ק, כקודש. עיין באליה רבה שם באש לך דאתא מימור לך עשה משקה פיו, כמשקה קודש! שמא איירי שרקק—טהור לקודש-- בתוך הככר... (אבל מים דעלמא, א"א לעשותן "קודש" שיקבלו טו' משלישי) א"ר זעירה כמה דאת אמר תמן עשה את הטהור לחטאת כמי חטאת וכאפר חטאת והכא עשה משקה פיו כמשקה קודש!

ר' זעירא ר' יסא ר' יוחנן ר' ינאי, ולא ידעין אין מטי בה בשם רבי: מתניתא מינה קיומה, ומינה תברה. יש ראייה ויש סתירה ממשנה אים אפשר "לעשות חולין עטה"ק". מינה קיומה- שהשלישי, שני לקודש, ואין שני לתרומה. {בחולין שנעשה לטהרת התרומה} אבל אם נעשה לטהרת הקודש. נעשה גופו שלישי אצל הקודש. אלמא אפשר "לעשות חולין עטה"ק"

מינה תברה- שהשלישי, שני לקודש, ולא שני לתרומה. {בחולין שנעשית לטהרת התרומה} אבל אם נעשה לטהרת הקודש, נעשה גופו שני אצל התרומה וכל שכן אצל הקודש דא"א "לעשות חולין עטה"ק" והו"ל כראשון

תני ר' יוסי מניין לרביעי בקודש שהוא פסול? ודין הוא מה אם מחוסר כיפורים שאינו פוסל בתרומה, הרי פוסל בקדש. שלישי, שהוא פסול בתרומה, אינו דין שיפסל בקודש! הרי למדנו לשלישי מן הכתוב, ולרביעי מק"ו.

התיב ר' יוחנן הרי האוכל הבא מחמת טבול יום יוכיח, הרי הוא פסול בתרומה, ואינו פוסל בקודש!

ר' חנניה בשם ר' יוחנן אתיא דר' יוסה

בשיתת ר"ע רבו כמה דר"ע אמר תמן סוטה
5:2 יטמא יטמא דבר תורה וס"ל שיש שלישי בחולין
מה"ת כן ר' יוסה אמר הכא יטמא יטמא דבר
תורה. וע"כ אומר "שלישי מן הכתוב"

ר' אבהו בשם ר' יוסה בן חנינה לית ר' יוסי
צריך להדין ק"ו, קריי דרש ר' יוסי. (ויקרא
ז) והבשר אשר יגע- זה שני שנגע בראשון.
בכל טמא- זה שלישי שנגע בשני. לא
יאכל- סוף טמא לא יאכל. =רביעי

עד כדון באוכלין שניטמאו מאויר כלי חרס
שניטמא בשרץ, אוכלין עצמן שניטמו
בשרץ מניין? שיש בהם רביעי

ודין הוא ומה אם הכלים שאינן מיטמין
מאויר כלי חרס שניטמא בשרץ, הרי הן
מיטמין כשרץ לטמא אוכלין. אוכלין עצמן
שניטמו בשרץ, אינו דין שיטמו כשרץ
לטמא אוכלין!

עד כדון כר' עקיבה כר' ישמעאל? תני ר'
ישמעאל והבשר אשר יגע בכל טמא- זה
ראשון שנגע בטמא. לא יאכל- לרבות את
השני. שלישי בתרומה מניין? ודין הוא מה
אם טבול יום שאינו פסול בחולין, הרי הוא
פוסל בתרומה, שני שהוא פסול בחולין
אינו דין שיפסול בתרומה! רביעי בקודש
מניין? ודין הוא מה אם מחוסר כיפורים
שאינו פסול בתרומה, הרי הוא פוסל
בקודש. שלישי שהוא פסול בתרומה, אינו
דין שיפסול בקודש!! הרי למדנו לראשון
ולשני מן הכתוב, ולשלישי מן הדין,
ולרביעי מק"ו, דנין לו דין מן הדין, שיהא
הכל משועבד להלכה, שיהא השלישי פוסל
בתרומה, והרביעי בקודש.

ובתרומה אם ניטמא אחת מידיו חבירתה
טהורה וכו'

יד מטמא חבירתה לטמא את הקודש, דברי רבי.
ר' יוסי בי ר' יודה אומר לפסול בקודש. מה
ר' כר' יהושע? דתנינן תמן כל הפוסל את

התרומה מטמא את הידים להיות שניות.
והיד מטמא את חבירתה דברי ר' יהושע.

ודר' יהושע רבא מן דר'. ר"י מחמיר יותר מרבי
מה דאמר ר' בקודש ומה דא"ר יהושע
בתרומה.

ר"ש בן לקיש אמר לא שנו אלא חבירתה
הא אחרת לא. ר' יוחנן אמר אפילו אחרת.
ר' ירמיה ר' אמי בשם ר' יוחנן: אפילו
ככר. יד מטמא את הככר, וחוזר ומטמא את היד

אמרין חזר ביה ר' יוחנן מה הדא, מה אמר
בה משיחזור ביה? לא אמר אלא לטמא יד,
על שם כל הפוסל את התרומה, מטמא את
הידיים להיות שניות. הא לטמא ככר שיחזור
ויטמא את היד כל עמא מודיי שאינו מטמא, על
שם שאין שני עושה שני: ודלא כר' ירמיה

הלכה ג משנה אוכלין אוכלים נגובים
בידיים מסואבות, בתרומה אבל לא בקודש
האונן והמחוסר כיפורים צריכין טבילה
לקודש אבל לא לתרומה:

גמרא א"ר חנניה בן אנטיגנס וכי יש
אוכלים נגובין אצל הקודש?!

תוחף=תוחב את החררה משפוד כשידיו טמאות
ואוכל עמה כזית בשר, אפי' נוגע הבשר הידיו
בתרומה, אבל לא בקודש בלחם של קודש

תמן תנינן כלים 8:10 היה אוכל דבילה בידיים
מסואבות הכניס ידו לתוך פיו ליטול את
הצרור... טימא את הדבילה

חזקיה אמר לא שנו אלא דבילה שהוא
רוצה במשקין שעל אצבעו. הא שאר כל
הדברים לא. ר"י אמר לא שנייא היא
דבילה היא שאר כל הדברים

מתניתא פליגא על חזקיה: שם מגע טמא מת
שהיו אוכלין ומשקין לתוך פיו הכניס ראשו
לאויר התנור טהור, טימאהו. והטהור שהיו
אוכלין ומשקין לתוך פיו, הכניס ראשו

לאויר התנור טמא, ניטמא. ניחא משקין, טמאין. אוכלין, מאיכן הוכשרו? שייטמא ויחזרו ויטמאו אותו? לא ממשקה פיו? תיפתר או בדבילה שמינה או באוכלין שהוכשרו עד שהן מבחון

מתניתא פליגא על ר"י: אוכלין אוכלין נגובין בידיים מסואבות בתרומה אבל לא בקודש. ולא אמרי' "הוכשרו במשקין שבפיו" פתר לה בזורק לתוך פיו, ואינו מכניס אצבעו אם בזורק אפי' בקודש! לישתר! שמא ישכח ויגע אם שמא ישכח ויגע אפי' בתרומה יהא אסור! מאי כדון אוכלי תרומה זריזין הן ואינו שוכח, אוכלי הקודש אינן זריזין והוא שכח

תמן תנינן זבחים 12:1 אונן נוגע ואינו מקריב ואינו חולק לוכל בערב תמן את אמר מותר ליגע, וכא את אמר אסור ליגע! א"ר יניי כאן בשהסיע דעתו, וכאן בשלא הסיע דעתו.

רבי יוסה בעי אם בשהסיע דעתו אפי' בתרומה יהא אסור! מאי כדון? כהיא דא"ר ירמיה בשם ר' בא בר ממל: עשו אותו=אונן אוכל כאוכל רביעי בקודש הדא אמרה האוכל אוכל רביעי בקודש אסור לוכל ומותר ליגע וכא אסור לוכל ומותר ליגע

תמן תנינן נדה 10:7 שבית שמאי אומרים צריכה טבילה באחרונה, וב"ה אומר אינה צריכה טבילה באחרונה. מה אנן קיימין אם לאכילת תרומה קשיא על דבית שמאי ולא טבולת יום היא ואין טבול יום מעריב שמשו ואוכל? ולמה צריכה עוד "טבילה"? אם לאכילת קדשים קשיא דבית הלל ולא מחוסרת כפרה היא, ואין מחוסר כפרה טעון טבילה אצל הקודש?!

הגהתי....

אין תימר בתרומה אנן קיימין תמן, והדא דתנינן הכא, רישא דברי הכל, וסיפא במחלוקת לב"ש, אף לתרומה, מחו"כ צריך לטבול אין

תימר בקודש אנן קיימין תמן, והדא היא דתנינן הכא, סיפא דברי הכל, ורישא במחלוקת לב"ה, אף מחו"כ אי"צ טבילה

א"ר שמואל בר אבדומי קומי ר' מנא בתרומה אנן קיימין תמן. טעמון דב"ש מפני ההדיוטות. שלא יהו אומר ראינו אשה שופעת דם ואוכלת בתרומה:

הלכה ד משנה חומר בתרומה. שביהודה נאמנין על טהרת יין ושמן כל ימות השנה. לקודש ולא לתרומה

ובשעת הגיתות והבדים, אף על התרומה.

עברו הגיתות והבדים, והביאו לו חבית של יין של תרומה, לא יקבלם ממנו, אבל מניחה לגת הבאה. ואז יביאו לו, ויהא נאמן

אם אמר לו הפרשתי לתוכה בתוך החבית רביעית קודש, נאמן. מגו דנאמן על קודש, נאמן על התרומה

כדי יין וכדי שמן המדומעות שנפלו תרומה לתוך חולין, וצריך למכרן לכהן חוץ מדמי תרומה נאמנין עליהן בשעת הגיתות והבדים.

וקודם לגת שבעים יום: מטהרין כליהם 70 יום קודם לגת

גמרא חומר בתרומה שביהודה נאמנין. הא בגליל לא. רבי סימון רבי יהושע בן לוי בשם רבי פדייה מפני שפסיקייא של כותים מפסקת. וארץ העמים, טמא והא תנינן שנייה להלהדלקת שמן במקדש רגב בעבר הירדן, בלא כך אין פסוקיות של כותיים מפסקת? א"ר שמי תיפתר במביא גרגרים וכותשן שם

וביהודה, נאמנין על היין להביאו לנסכים אבל לא על הקנקנים. רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: בן דרום=יהודה שאמר מגליל הבאתיה ושמרתיה נאמן. ובן גליל שאמר מדרום הבאתיה, אינו נאמן שבני הגליל עמי הארץ הם

רבי ירמיה סבר מימר הא דנאמנין בשעת הגיתות

בתרומה שנעשית על גב הקודש, הא על גב עצמה לא. א"ר יוסה ואפילו נעשית על גב עצמה נאמנים

מתניתא פליגא על רבי יוסה טהרות 10:3 צריך לעמוד עליהן עד שיטבולו! פתר לה שלא בשעת הבד. אית לך מימר שלא בשעת הגת? א"א לדרך ענבים בזמן אחר! א"ר יצחק בי רבי לעזר או קודם עד שלא בצרו בה ג' בני אדם.

נגעו בו טהרות = כלי-חרס בשעת הגיתות והבדים, הטהרות טהורות. עברו הגיתות והבדים, הטהרות טמאות. ויש כלי חרש משהוא מיטהר, חוזר ומיטמא! ולית כל אילין מיליאי כן!!

אלא כיני: נגעו בו טהרות קודם לגיתות ולבדים, הטהרות טמאות. בשעת הגיתות והגדים, הטהרות טהורות. ויש כלי חרש משהוא מיטמא חוזר ומיטהר!?

אלא כיני: נגעו בו טהרות בשעה שהוא מלא, הטהרות טהורות. פינהו, הטהרות טמאות. ויש כלי חרש משהוא מיטהר חוזר ומיטמא! ולית כל אילין מיליאי כן!!

אלא כיני: נגעו בו טהרות בשעה שהוא ריקן הטהרות טמאות. מילהו, הטהרות טהורות. ויש כלי חרש משהוא מיטמא חוזר ומיטהר!?

א"ר יוחנן כושת, וקירוייה, ומבוי, וגר, ועם הארץ, חומרין. הולכין בהם לחומרא

כושת- כיי דתנינן תמן עוקצין 3:5 הכושת והחמת וראשי בשמים התייה והחלתית והפילפלין וחלות חריע costus, amomum, the principal spices, crowfoot, asafoetida' black pepper, and lozenges נלקין בכסף מעשר ואינן מטמין טומאת אוכלין דברי רבי עקיבה. אמר רבי יוחנן בן גורי: אם נלקחין בכסף מעשר, מפני מה אינן מטמות טומאת אוכלין? אם אינן מטמות טומאת אוכלין,

אף הן לא ילקחו בכסף מעשר!! ר' יוחנן אמר חומרין, מטמין טומאת אוכלים ואינן נלקחין בכסף מעשר

קירוייה- כיי דתנינן תמן פרה 5:3 קירוייה שהטבילוה במים שאין ראויין לקדש, מקדשין בה עד שתיטמא. ניטמא, הקירוייה אין מקדשין בה. אף שמתבילה—מפני מים טמאין הנבלעין בה רבי יהושע אומר אם מקדשין בה בתחילה, אף בסוף! אם אינן מקדשין בה בסוף כשנשטמא אף לא בתחילה! בגלל מים שא"ר שנבלעין {בין כך ובין כך לא יאסוף בתוכה מים מקודשין} ר' יוחנן אמר חומרין: אין מקדשין בה לא בתחילה ולא בסוף

מבוי- כיי דתנינן תמן וכן מבוי שניטלה קורתו או לחייו כו' ר"י אמר חומרין: אסורין בין בשבת הזאת בין בשבת הבאה

גר- דתני גר שנתגייר והיו לו יינות אמר בבריא לי שלא נתנסך מהן, בזמן שנעשו על גב עצמו, טהורין לו וטמאין לאחרים. ע"ג אחרים, טמאין בין לו בין לאחרים. ר"ע אומר אם טהורין לו יהיו טהורין לאחרים, אם טמאין לאחרים יהיו טמאין לו. רבי יוחנן אמר: חומרין, טמאין בין לו בין לאחרים אף בנעשה ע"ג עצמו

עם הארץ- דתני עם הארץ שנתמנה להיות חבר והיו לו טהרות ואמר בבריא לי שנעשו בטהרה בזמן שנעשו על גב עצמו טהורות לו וטמאות לאחרים על גב אחרים טמאות בין לו בין לאחרים רבי עקיבה אומר אם טהורות לו יהיו טהורות לאחרים אם טמאות לאחרים יהיו טמאות לו רבי יוחנן אמר חומרין טמאות בין לו בין לאחרים

אמר רבי ינאי הרובין היו אומרים בתרומה שנעשית על גב הקודש הא על גב עצמה לא. ואני אומר אפי' נעשית על גב עצמה. אתיא דר' יוסי כרבי ינאי ודרבי ירמיה כרובים.

גמרא ורמינהו... טהרות 7:6 הגבאים שנכנסו לתוך הבית, טמא. אם יש עמהן עכו"ם, מירתתי טפי ליגע נאמנין לומר נכנסו אבל לא נגענו.

פתר לה תרין פתרינ: נאמנין לומר נכנסו אבל לא נגענו בשאין עדים יודעין

פתר לה פתר חורן: נאמנין לומר נכנסו אבל לא נגענו לכן צריכה=לא נצרכה אלא... בשיש עדים יודעין בשיש עמם גוי (ע"פ הגהת ר"ש ליברמן)

ובירושלם נאמנין אף על הקודש על טהרת הכלים לקודש

א"ר יהושע בן לוי (תהלים קכז) ירושלם הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו עיר שהיא עושה כל ישראל לחברים. מעתה אפי' בשאר ימות השנה אפי' לתרומה! א"ר זעירה ובלבד בשעה ששם עלו שבטים:

הלכה ז משנה הפותח את חביתו והמתחיל בעיסתו על גב הרגל, כשהתירו "טו" ע"ה" רבי יהודה אומר יגמור. אחר הרגל למכור וחכ"א לא יגמור

משעבר הרגל היו מעבירין על טהרת עזרה. עבר הרגל ביום הששי לא היו מעבירין, מפני כבוד השבת. ר' יהודה אומר: אף לא ביום חמישי, אים יום אחרון של רגל ביום 5 שאין הכהנים פנויים:

גמרא רבי חנניה בשם רבי יוחנן התיירו סופו מפני תחילתו. שאם אומר את לו שלא יגמור אף הוא אינו פותח. ולא יפתח! אף הוא ממעט בשמחת הרגל

רבי שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן מה פליגינן? בחבית של יין, אבל בחבית של שמן אינו הפסד מרובה כל עמא מודיי שאינו גומרה. כיצד הוא עושה? תני ר' חייא

אם אמר לו הפרשתי לתוכה רביעית בקודש נאמן מאחר שהוא נאמן על הקודש נאמן על התרומה.

כדי יין וכדי שמן המדמעות. אמר ר' יוסי בי רבי בון אלו שקודחין בהן את הדמע:??? נפלו תרומה לתוך חולין

הלכה ה משנה מן המודיעית ולפנים, נאמנין=מותר ליקח מע"ה על כלי חרש. ומן המודיעית ולחוץ, אינן נאמנין. כיצד? הקדר שהוא מוכר את הקדירות, נכנס לפנים מן המודיעית הוא הקדר והן הקדירות והן הלוקחין נאמן. יצא, אינו נאמן:

גמרא מתניתא בכלי חרש הדקים. small size מתניתא אמרה כן: הוא הקדר והן הקדירות והן הלוקחין. וקדירות לא כלי חרש דקין הן?!

נגעו בו טהרות מן המודיעית ולפנים- הטהרות טהורות. מן המודיעית ולחוץ- הטהרות טמאות

היה כ"ח שמוכר מן המודיעית ולפנים מלא מים, רבי שמעון בן לקיש אמר נאמן על הכלי ואינו נאמן על המשקה. רבי יוחנן אמר נאמן על זה ועל זה. מתניתא פליגא על רבי שמעון בן לקיש. אמר לו הפרשתי לתוכה רביעית קודש נאמן! אלמא אמרינן "מגו"! א"ר זעירה תיפתר באומר "עד שאני חבר הפרשתיה".

רבנן דקיסרין בשם רבי בון בר חייא טעמא דר"ש בן לקיש אין חבירות למים: כ על "מים" וודאי אין "צורך" להאמינו...

הלכה ו משנה הגבאים tax-collectors שנכנסו לתוך הבית. וכן הגבאים שהחזירו את הכלים. נאמנין לומר לא נגענו בזה וזה

ובירושלם נאמנין על הקודש ע"ה נאמן לומר "זה טהור לקודש"

ובשעת הרגל אף על התרומה:

שופכה. תני בר קפרה שוברת. אף הכלי נטמא!
והא תנא רבי חלפתא בר שאול מניחה
לרגל הבא!

ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי יום טוב
שחל להיות בערב שבת, אוכל מעיסה שנטמא
בטו' ע"ה אף תשבות הרגל="אסרו חג" כרגל.
א"ר זעירה מתניתא אמרה כן: ערב הפסח
כפסח, ויום טבוח כעצרת. א"ר חנניה אף
אנן תנינן: דרבא ר' יודה אומר אף לא ביום
החמישי שאין הכהנים פנויים:

הלכה ח משנה כיצד מעבירין על טהרת
עזרה? מטבילין את הכלים שהיו במקדש

כל הכלים שהיו במקדש היו להן שניים
ושלישים שאם ניטמאו הראשונים יביאו
שניים תחתיהן

כל הכלים שהיו במקדש טעונין טבילה חוץ
ממזבח הזהב ומזבח הנחושת מפני שהן
כקרקע, דברי ר' אליעזר. וחכמים אומרים
מפני שהן מצופין:

גמרא מ"ט? וכלים טעונין טבילה? א"ר בא
אני אומר שמא שהיה שם אחד מן הכלים
שלא הוזה!... חיישינן שנטמא טו' מת מעתה נחוש
לכולן ליבעי הוזה & 3 ו 7! א"ר בון בר חייה אני
אומר שהיה שם א' מן הכהנים שיצא לדבר
עם האשה על עיסקי קינה ונתזה צינורה
של רוק מתוך פיה על בגדיו וטימתו. מעתה
נחוש לכולם! ליבעי הערב-שמש... ככלים שנטמאו
באה"ט! תיפתר בשניטמא בספק משקינך חיישי'
שמא נטמאו ...

תמן תנינן טהרות: 4:9 ספק משקין ליטמא
טמא, ולטמא טהור! תמן בתרומה וכאן
בקודש, חומר הוא בקודש מחמירין אפ' בספק
משקין לטמא

תני שולחן שניטמא, מטבילין אותו
בזמנו כשמשקין הלחם בשבת אפ' ג"ה דהוי
"שבות" דברי ר"מ. וחכ"א מידאין ממתינין...

אשכחת אמר, על דעתיה דר"מ מטמא שני

לחמים. לחם שבת הבאה נטמא ג"כ (דהוה שלחן טבו"י)
על דעתון דרבנן אינו מטמא אלא לחם אחד
בלבד. א"ר יעקב בר סיסי קומי ר' יוסה
ואפ' על דעתיה דר' מאיר אינו מטמא אלא
לחם אחד בלבד תיפתר שניטמא בספק
משקינך ול"ב הע"ש

פעם אחת הטבילו את המנורה. אמרו
צדוקים, ראו פרושים מטבילין גלגל חמה!
מנורה מקבל טומאה!!?

תמן תנינן: נכנסו ללישכת הכלים והוציאו
משם תשעים וג' כלי כסף וכלי זהב. ר'
שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן כנגד
תשעים ושלוש אזכרות שכתוב בפרשת חגי
זכריה ומלאכי.

{א"ר חונה חישבתים ואינן אלא שמונים
ושלוש! כנגד שמונים ושלוש חותמות
שכתוב בעזרא, נחמיה 9 שהיה כל אחד ואחד
מייחד שמו של הקב"ה וחותרם. וקיבלו עליהם
עול מלכות שמים}

אית דבעי מימר: כיום מרובה של תמיד.
כנגד י"ג פרים וי"ד כבשים ואילים שנים
ושעיר אחד. הרי 30 קרבנות כל אחד יש לה כלי לקבל
דם, שמן, יין.... ר"ש ליברמן

ר' שילה דכפר תמרתה בשם ר' יוחנן:
טעמא דר' ליעזר (שמות כ) וצפית אותו
זהב טהור וגו' התורה קראת אותו
קרקע. ??? עד כדון מזבח הזהב, מזבח
העולה מניין? ודין הוא מה אם מזבח הזהב
שהוא אמה על אמה את אמר קרקע, מזבח
העולה שהוא חמש על חמש לא כ"ש!! אית
דבעי מימר רבוע רבוע מה כאן קרקע אף
כאן קרקע.

א"ר הילא טעמא דרבנן דחשיב ליה
"מטלטל"—ואפ"ה טהור משום פשוטי כ"ע (יחזקאל
יא) המזבח עץ ג' אמות גובה וגו' התורה
קראת אותו מיטלטל"זה השלחן... עד כדון
מזבח העולה, מזבח הזהב מניין? ודין הוא

מה אם מזבח העולה שהוא ה' על ה' את
אמר מיטלטל, מזבח הזהב שהוא אמה על
אמה לא כ"ש!! אית דבעי מימר רבוע רבוע
מה כאן מיטלטל אף כאן מיטלטל.

*****סוגיא עמומה*****

וחכ"א מפני שהן מצופין. ועץ מצופה מתכת, טהור
(כלים 11:6) לא ציפוי שהוא עומד מחמתומאלי
הוא?! וליזל בתר מתכת! לא כן אמר ר"ש בן
לוי בשם ר' הושעיה כעובי דינר גורדיינין
היה בו! ציפוי עב מאד אמר רבי לא, למלכתו
אינו עומד, ראוי היה שתישרף העץ! מחמתו הוא?!
ואתייא כיי דאמר רשב"ל (שמות ל) ועשית
מזבח "מקטיר קטורת" אין כתיב כאן אלא
מקטר קטורת. המזבח היה מקטיר את
הקטורת ושוב חשוב כציפוי בעלמא, וטהור

מפרש למה "מזבח" טהורה. ויהא כטבלה שהיא
עשויה לילך ולהניח! כיון שאינו מיטלטל, אינו
מק"ט! לא כן א"ר אמי בשם רשב"ל השלחן
למה טמא, לא מפני שמוציאין אותו ומראין
אותו לעולי רגלים. וזה מזבח לא במקומו הוא
עומד?!

{אף זה השלחן שימש כליבזיכין במקדש, ויהא
טהור, ולמה טמא?

א"ר מנא כיי דתנינן תמן כלים 24:9 שלש
משפלות הן: של זבל, טמאה מדרס וכו'
א"ר זעירה: מפני שמשתמשין בה על גב
חביליה משתמשין ע"ג "החבליים" ע"כ טמאה וכאשלחן
מפני שמשתמשין בו על גב חביליו: אף שאין
לו שום קיבול

תם ונשלם בס"ד ליל ששי תשא י"ד אדר ראשון תשע"א
שבח לאל בורא עולם!!!!

וחזר והוגה ונשלם יב לעומר תשעה